

HELSINGIN KAUPUNGIN
KUNNALLINEN
A S E T U S K O K O E L M A.

HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOKONTTORIN
JULKAISEMA.

4.

1926.

Käytetyt lyhennykset.

Kunn. as.-kok. 1917: 4	merkitsee	Helsingin kaupungin kunnallinen asetuskokoelma 1917 n:o 4.
Kunn. as.-kok. 1911 kod., s. 429	»	Helsingin kaupungin kunnallinen asetuskokoelma, sisältävä 1911 vuoden loppuun asti annetut kunnalliset asetukset, sivu 429.
Kunn.-kert. 1917, s. 79	»	Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta 1917, sivu 79.
Suomen as.-kok. 1923: 3	»	Suomen asetuskokoelma 1923 n:o 3.

Ajanluvunmukainen rekisteri

Helsingin kaupungin kunnalliseen asetuskokoelmaan vuodelta 1926.

H u o m. Rekisteriin on otettu myös ne asetukset, joiden sisällys on selostettu huomautuksissa.

Vuosi ja kuukausi	Päi- vä		Asetuksen	
			nu- mero	sivu
1926				
Tammikuu	2	Laki tulo- ja omaisuusveron pidättämisestä osinkoa maksettaessa	—	33
»	8	Tulo- ja omaisuusveron pidättämisestä osinkoa maksettaessa annetun lain soveltaminen; valtioneuvoston päätös	7	33
»	27	Helsingin kaupungin lämpötekniikan työjärjestyksen muutos; kaupunginvaltuuston vahvistama	8	33
»	»	Puhtaanapitolaitoksen tiliviraston perustaminen; kaupunginvaltuuston päätös.....	9	34
»	28	Kaupunkikuntien finanssitilastotietojen kerääminen; valtioneuvoston päätös	5	32
»	»	Huopalahden kunnan Drumsön kylään kuuluvan Märäholm nimisen tilan siirtäminen Helsingin kaupunkiin; valtioneuvoston päätös	6	32
Helmikuu	17	Helsingin kaupungin sosialilautakunnan siirtola- puutarhajaoston johtosääntö; kaupunginvaltuuston vahvistama	10	34
Maaliskuu	17	Helsingin kaupungin yleishyödyllisen rakennus- toiminnan edistämislainarahaston sääntöjen ja lainahtojen muutos; kaupunginvaltuus- ton päätökset	11	35
»	27	Työnvälityslaki	19	85
Huhtikuu	12	Helsingin kaupungin maistraatin työjärjestyk- sen muutos; Uudenmaan läänin maaherran ja maistraatin yksissä neuvoim vahvistama	12	36
»	»	Määräykset merkitsemistavasta rakennuspiirus- tuksia laadittaessa; maistraatin vahvistamat	13	36
»	22	Työnvälityksen tarkastus sekä apurahan myön- täminen työnvälitystoimistoille ja -asiamie- hille; valtioneuvoston päätös	20	88

Vuosi ja kuukausi	Päi- vä		Asetuksen	
			nu- mero	sivu
1926				
Huhtikuu	23	Laki naisen kelpoisuudesta valtionvirkaan	28	100
»	»	Asetus, sisältävä täydentäviä määräyksiä naisen kelpoisuudesta valtionvirkaan	—	100
»	»	Kaupunkikansakoulun johtajan johtosääntö; kouluhallituksen vahvistama	40	123
»	24	Helsingin kaupungin lastensuojelulautakunnan ja sen kansliahenkilökunnan työjärjestys; lastensuojelulautakunnan vahvistama	15	49
»	»	Helsingin kaupungin lastensuojelulautakunnan paikallisasiamiesten johtosääntö; lastensuojelulautakunnan vahvistama	16	57
»	27	Helsingin kaupungin lastenkotien ohjesääntö; lastensuojelulautakunnan vahvistama	17	60
Toukokuu	5	Helsingin kaupungin tilaston julkaisutavan muuttaminen; kaupunginvaltuuston päätös	33	118
»	7	Laki erinäisille eläkekassoille menevästä palkansäästöstä	25	98
»	»	Asetus erinäisille eläkekassoille menevästä palkansäästöstä 7 päivänä toukokuuta 1926 annetun lain soveltamisesta	26	99
»	»	Asetus kunniamerkin nuhteettomasta palveluksesta ja lahjapalkkion sekä hautausavun saamisen lakkauttamisesta	27	99
»	18	Helsingin kaupungin satamajärjestys; sisäasiainministeriön vahvistama	14	37
»	21	Laki moottoriajoneuvoliikenteestä	1	1
»	»	Ohjeet, jotka sisäasiainministeriön moottoriajoneuvoliikenteestä toukokuun 21 päivänä 1926 annetun lain 5 §:n mukaan on annettava moottoriajoneuvojen pysäyttämisestä ja siinä noudatettavista menettelytavoista; sisäasiainministeriön päätös	—	1
»	»	Asetus moottoriajoneuvoliikenteestä	2	3
»	22	Moottoriajoneuvojen katsastusmiesten ohjesääntö sekä toimitustaksa; kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön päätös	3	27
»	»	Omnibusautomobiilien konealustan ja korin rakenne ynnä muut varusteet; kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön päätös	4	29

Vuosi ja kuukausi	Päi- yää		Asetuksen	
			nu- mero	sivu
1926				
Toukokuu	26	Kallion urheilukentän järjestyssäännöt; raha- toimikamarin vahvistamat	32	117
Kesäkuu	2	Helsingin kaupungin vastaanotto-, koulu- ja ammattioppilaskotien ohjesääntö; sosialimi- nisteriön vahvistama	18	67
»	»	Helsingin kaupungin töissä olevain työntekijäin lomasäännöt; kaupunginvaltuuston vahvis- tammat	21	91
»	»	Raitiotiemaksujen korottaminen; kaupungin- valtuuston päätös	34	118
»	8	Laki kansakoululaitoksen kustannuksista	22	92
»	»	Asetus kansakoululaitoksen kustannuksista 8 päivänä kesäkuuta 1926 annetun lain täy- täntöönpanosta	23	95
»	29	Laki valtion viran tai pysyväisen toimen haltijain nimitysmiskirjoista sekä heidän oikeu- destaan pysyä virassaan tai toimessaan	29	101
»	»	Asetus valtion viran tai pysyväisen toimen haltijain nimitysmiskirjoista sekä heidän oikeu- destaan pysyä virassaan tai toimessaan an- netun lain täytäntöönpanosta ja soveltami- sesta	30	105
Elokuu	13	Asetus luotsauksesta 1 päivänä kesäkuuta 1922 annetun asetuksen muuttamisesta	36	119
»	27	Asetus valtion osanottoa kaupunkien palotoimen kustannuksiin koskevan velvollisuuden lak- kauttamisesta	37	119
Syyskuu	1	Tuberkulosisairaalan ylläkäärinviran täyttämistäpa; kaupunginvaltuuston päätös	35	118
»	17	Asetus maahöyrykattiloista	31	106
»	»	Asetus maakonemestareista, koneenhoitajista ja veturinkuljettajista	—	108
»	22	Helsingin kaupungin kansakoulujen terveyden- hoito-ohjesääntö; kaupunginvaltuuston vah- vistama	39	120
»	30	Valtion, uskonnollisen yhdyskunnan tai yksi- tyisestä toimesta kunnallisen kansakoulun palvelukseen siirtyneen opettajan oikeus pal- velusajan lukemiseen ikälisän ja eläkkeen saamista varten; valtioneuvoston päätös	24	97

Vuosi ja kuukausi	Päi- vä		Asetuksen	
			nu- mero	sivu
1926				
Lokakuu	8	Ohjesääntö Helsingin kaupungin mielisairaalosta järjestettävästä perhehoidosta; lääkintöhallituksen vahvistama	38	119
»	13	Lisäys Helsingin kaupungin rahatoimikamarin johtosääntöön; kaupunginvaltuuston vahvistama	41	124
»	18	Helsingin kaupungin teknillisten laitosten hallituksen sihteerin johtosääntö; teknillisten laitosten hallituksen vahvistama	49	137
Marraskuu	3	Helsingin kaupungin lastensuojelulautakunnan ohjesäännön muutos; kaupunginvaltuuston vahvistama	42	125
»	12	Sivillivirkakunnan leski- ja orpokassan ohjesääntö; valtiovarainministeriön vahvistama	43	127
»	13	Kaupunkien luokitus kansakoulunopettajille tulevaan alimpaan palkkaan nähden; kouluhallituksen päätös	—	93
»	25	Ruskeasuo ja Nyäker nimisten alueiden liittäminen äänestysaluejakoon; maistraatin päätös	51	138
Joulukuu	8	Taksa, jonka mukaan maksut kaupungin maan altaamisesta rakennusyrityksiä varten kannetaan; kaupunginvaltuuston vahvistama ..	44	134
»	»	Taksa, jonka mukaan maksu oikeudesta sijoittaa uloke tontinrajan ulkopuolelle suoritetaan; kaupunginvaltuuston vahvistama	46	135
»	»	Ruskeasuo ja Nyäker nimisten alueiden liittäminen äänestysaluejakoon; kaupunginvaltuuston päätös	51	138
»	28	Erikoistaksa, jonka mukaan maksut kadun altaamisesta rakennusyrityksiä varten on laskettava; rahatoimikamarin vahvistama	45	134
»	30	Työaika keskeytymättömässä työssä; valtioneuvoston päätös	48	136
»	»	Maksu kaupungin sairaankuljetusautomobillin käyttämisestä; terveydenhoitolautakunnan päätös	50	137
»	31	Laki työväenopistojen valtioavusta	47	135
		—		
		Muutokset palkkasääntöisten virkojen luokitteluun vuonna 1926	52	138

Aakkosellinen hakemisto

Helsingin kaupungin kunnalliseen asetuskokoelmaan vuodelta 1926.

	Sivu
Ammattioppilaskodit, niiden ohjesääntö	67
Asetus erinäisten eläkekassojen palkansäästöstä annetun lain soveltamisesta	99
hautausavun y. m. lakkauttamisesta	99
kansakoulujen kustannuslain täytäntöönpanosta	95
luotsausasetuksen muuttamisesta	119
maahöyrykattiloista	106
maakonemestareista y. m.	108
moottoriajoneuvo liikenteestä	3
naisten kelpoisuudesta valtionvirkaan	100
valtion paloavun lakkauttamisesta	119
virkamieslain täytäntöönpanosta	105
Edistämislainarahasto, yleishyödyllisen rakennustoiminnan	35
Eläkekassat, laki niille menevästä palkansäästöstä	98
Erikoistaksa, maan aitaamisesta rakennusyrityksiä varten	134
Finanssitalotiedot, kaupunkikuntien	32
Hautausapu, sen lakkauttaminen siviilivirkakunnan leski- ja orpokassaan osallisilta henkilöiltä	99
Johtosääntö, kaupunkikansakoulun johtajan	123
lastensuojelulautakunnan paikallisasiamiesten	57
rahatoimikamarin, lisäys siihen	124
sosiaalilautakunnan siirtolapuutarhajaoston	34
teknillisten laitosten hallituksen sihteerin	137
Järjestyssäännöt, Kallion urheilukentän	117
Kallion urheilukenttä, sen järjestyssäännöt	117
Kansakoululaitos, asetus sen kustannuslain täytäntöönpanosta	95
laki sen kustannuksista	92
Kansakoulunopettajat, heidän oikeutensa palvelusajan lukemiseen	97
heille tuleva alin palkka	93
Kansakoulut, niiden johtajan johtosääntö	123
niiden terveydenhoito-ohjesääntö	120
Koulukodit, niiden ohjesääntö	67
Laki erinäisille eläkekassoille menevästä palkansäästöstä	98
kansakoululaitoksen kustannuksista	92
moottoriajoneuvo liikenteestä	1
naisen kelpoisuudesta valtionvirkaan	100
valtion virkamiesten nimittämiskirjoista sekä heidän oikeudestaan pysyä virassaan	101
tulo- ja omaisuusveron pidättämisestä osinkoa maksettaessa	33
työväenopistojen valtioavusta	135
Ks. myös Työväilylaki.	
Lastenkodit, niiden ohjesääntö	60
Lastensuojelulautakunta, sen ohjesäännön muutos	125
sen paikallisasiamiesten johtosääntö	57
sen työjärjestys	49

	Sivu
Leski- ja orpokassa, siviilivirkakunnan, sen ohjesääntö	127
Lomasäännöt, työntekijäin	91
Luotsaus, siitä annetun asetuksen muuttaminen	119
Lämpötekniikka	33
Maahöyrykattilat	106
Maakonemestarit	108
Maistraatti, sen työjärjestyksen muutos	36
Mielisairaalat, niistä järjestettävä perhehoito	119
Moottorijoneuvojen katsastusmiehet	27
Moottorijoneuvoilikenne, asetus siitä	3
laki siitä	1
Märäholm, sen siirtäminen kaupunkiin	32
Nainen, hänen kelpoisuutensa valtionvirkaan	100
Nyåker, sen liittäminen äänestysaluejakoon	138
Ohjesääntö, kansakoulujen terveydenhoidon	120
lastenkotien	60
lastensuojelulautakunnan, sen muutos	125
mielisairaaloista järjestettävästä perhehoidosta	119
moottorijoneuvojen katsastusmiesten	27
siviilivirkakunnan leski- ja orpokassan	127
vastaanotto-, koulu- ja ammattioppilaskotien	67
Omnibusautobiilit	29
Opettajat, niiden oikeus palvelusajan lukemiseen	97
Paikallisasiamiehet, lastensuojelulautakunnan	57
Palotoimi, valtion sille antaman avustuksen lakkauttaminen	119
Perhehoito, mielisairaiden	119
Puhtaanapitolaitos, sen tiliviraston perustaminen	34
Rahatoimikamari, lisäys sen johtosääntöön	124
Raitiotiemaksut, niiden korottaminen	118
Rakennuspiirustukset, merkitsemistapa niitä laadittaessa	36
Rakennustoiminta, yleishyödyllinen, sen edistämislainarahaston sääntöjen muutos	35
Ruskeasuo, sen liittäminen äänestysaluejakoon	138
Sairaankuljetusautobiili, maksu sen käyttämisestä	137
Satamajärjestys	37
Siirtolapuutarhajaosto, sosialilautakunnan	34
Siviilivirkakunnan leski- ja orpokassa, hautausavun lakkauttaminen siihen osallisilta henkilöiltä	99
sen ohjesääntö	127
sille tuleva palkansaasto	98
Sosiaalilautakunta, sen siirtolapuutarhajaoston johtosääntö	34
Säännöt, yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahaston, niiden muuttaminen	35
Ks. myös Lomasäännöt.	
Taksa maan aitaamisesta rakennusyrityksiin	134
oikeudesta sijoittaa uloke tontinrajan ulkopuolelle	135
Ks. myös Erikoistaksa, Toimitustaksa.	
Teknillisten laitosten hallitus, sen sihteerin johtosääntö	137
Terveydenhoito, kansakoulujen	120
Tilasto, Helsingin kaupungin, uusi julkaisutapa	118
kaupunkien finansseista	32
Tilivirasto, puhtaanapitolaitoksen	34
Toimitustaksa, moottorijoneuvojen katsastusmiesten	27
 Tuberkulosisairaala, sen ylläkäärinviran täyttämistapa	118
Tulo- ja omaisuusvero, sen pidättäminen osinkoa maksettaessa	33
Työaika keskeytymättömässä työssä	136
Työjärjestys, lastensuojelulautakunnan	49
lämpötekniikan, sen muutos	33
maistraatin, sen muutos	36

	Sivu
Työntekijät, niiden lomasäännöt	91
Työväenopistot, niiden valtioapu	135
Työnvälitys, sen tarkastus	88
Työnvälityslaki	85
Työnvälitystoimistot, niiden valtioapu	88
Ulokkeet, maksu oikeudesta sijoittaa niitä tontinrajan ulkopuolelle ..	135
Urheilukenttä, Kallion, sen järjestyssäännöt	117
Valtioapu, kansakoulujen	92
palotoimen, sen lakkauttaminen	119
työnvälitystoimistoille	88
työväenopistojen	135
Vastaanottokodit, niiden ohjesääntö	67
Virat, palkkasääntöiset, muutokset niiden luokittelussa	138
Virkamiehet, valtion, heidän nimittämiskirjansa y. m.	101, 105
Yleishyödyllinen rakennustoiminta, sen edistämislainarahaston sääntöjen muutos	35
Äänestysalueet, Ruskeasuo ja Nyäker nimisten alueiden liittäminen niihin	138

HELSINGIN KAUPUNGIN KUNNALLINEN ASETUSKOKOELMA

JULKAISSUT

1926. HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOKONTTORI. N:o 1.

Sisällys: 1. Laki moottoriajoneuvoliikenteestä, s. 1. — 2. Asetus moottoriajoneuvoliikenteestä, s. 3. — 3. Moottoriajoneuvojen katsastusmiesten ohjesääntö sekä toimitustaksa, s. 27. — 4. Omnibusautomobiilien konealustan ja korin rakenne ynnä muut varusteet, s. 29. — 5. Kaupunkikuntien finanssitilastotietojen kerääminen, s. 32. — 6. Huopalahden kunnan Drumsön kylään kuuluvan Märahalm nimisen tilan siirtäminen Helsingin kaupunkiin, s. 32.

1. Laki moottoriajoneuvoliikenteestä.

Annettu toukokuun 21 p:nä 1926.

(Suomen as.-kok. 1926 : 156)

1 §. Moottoriajoneuvo, jolla tarkoitetaan jokaista maata kulkevaa, ihmisten tai tavaran kuljetukseen aiottua, voimakoneella käypää ajoneuvoa, joka ei kulje kiskoilla, on, ennen sen käyttöä liikenteeseen, asianmukaisessa katsastuksessa hyväksyttävä, määrääjassa rekisteröitävä ja tunnusmerkillä varustettava.

Asetuksella säädetään, millä ehdoin katsastamatonta tai rekisteröimätöntä ajoneuvoa saa liikenteeseen väliaikaisesti käyttää.

2 §. Kun moottoriajoneuvo ilmoitetaan rekisteröitäväksi, on hakijan omistusoikeus siihen todistettava joko luovutuskirjalla tai kahden luotettavan henkilön kirjallisella todistuksella; ja on luovutuskirjassa tai todistuksessa mainittava aika, jolloin luovutus on tapahtunut.

3 §. Älköön kukaan kuljettako moottoriajoneuvoa tai ammatteisesti antako opetusta sen kuljettamisessa taikka harjoittako ammattimaista moottoriajoneuvoliikennettä, ellei ole saanut siihen asianomaista lupaa. Sellainen lupa annetaan määrääjäksi ja voidaan, milloin syytä on, peruuttaa joko kokonaan tai lyhyemmäksi ajaksi.

4 §. Liikenteen turvaamiseksi voidaan määrätä suurin nopeus, millä moottoriajoneuvoa saa kuljettaa.

5 §. Moottoriajoneuvo on näkyvällä virkamerkillä varustetun poliisimiehen antamasta, selvästi havaittavasta pysähdysmerkistä heti pysäytettävä. Ellei sitä pysäytetä, on poliisimies oikeutettu käyttämään niin suurta väkivaltaa kuin pysäyttämiseen on tarpeen, noudattamalla niitä ohjeita, joita sisäasiainministeriö sellaisen tapauksen varalta antaa. Ampuma-asetta älköön kuitenkaan käytettävä, paitsi rikoslain 3 luvun 8 §:ssä mainitussa tapauksessa.

Täydellisessä virkapuvussa esiintyvä poliisimies ei kaipaakaan mitään muuta virkamerkkiä, vaan on hänellä jo virkapuvun perusteella katsottava olevan näkyvä virkamerkki. Etsiville ja selaisille henkilöille, joille maaherra on poliisimiehen valtuudet tai valtuuksia antanut, mutta jotka eivät virkapuvussa esiinny, on näkyväksi virkamerkiksi määrätty 10 × 15 cm suuruinen nikkelinvärinen laatta, jossa on valtakunnan vaakuna sekä sen lisäksi

kutakin lääninä varten ykkösestä alkava numero ja läänin tunnusmerkki, jollaisena tulee olemaan samat kirjaimet kuin ne, mitkä moottoriajoneuvoliikenteestä annetun asetuksen 29 §:ssä on paikakuntamerkinnoiksi vahvistettu. Tämä virkamerkki, jonka tulee olla rintaan kiinnitetty, vaan joka voidaan pitää nutun allakin, on, kun moottoriajoneuvoa vaaditaan pysähtymään, selvästi näytettävä. *Sisäasiainmin. päätös toukok. 21 p:ltä 1926. (Suomen as.-kok. 1926 : 160)*

Sillä, jolle on annettu poliisimiehen valtuudet tai valtuuksia, olkoon, virkatehtävänsä suorittamiseksi ja sen rajoissa, samanlainen oikeus, kuin I momentissa sanotaan.

6 §. Milloin moottoriajoneuvo on aiheuttanut vahinkoa, on kuljettaja velvollinen pysäyttämään ajoneuvon, sekä vaadittaessa ilmoittamaan nimensä ja osoitteensa, niin myös ajoneuvon rekisteripaikkakunnan ja numeron ynnä sen omistajan nimen ja osoitteen.

Jos joku tällöin on saanut ruumiinvamman tai muuten joutunut avuttomaan tilaan, on moottoriajoneuvon kuljettaja velvollinen auttamaan vahingoittunutta ja tarvittaessa korvauksetta kuljettamaan hänet lähimpään paikkaan, missä hän voi saada tarpeellista apua.

7 §. Joka yleisellä tiellä, kadulla tai torilla kuljettaa moottoriajoneuvoa ilman asianomaista lupaa taikka kuljettaa moottoriajoneuvoa, joka ei ole rekisteröity tai jonka liikenteeseen käyttö ei ole muulla perusteella sallittu, rangaistaan enintään viidelläkymmenellä päiväsakolla.

Sama olkoon laki moottoriajoneuvon omistajasta, joka on laiminlyönyt säädetyt rekisteröintivelvollisuutensa.

8 §. Joka harjoittaa 3 §:ssä mainittua ammattimaista moottoriajoneuvoliikennettä taikka antaa siinä mainittua opetusta ilman asianomaisen viranomaisen lupaa, rangaistaan enintään kahdellasadalla päiväsakolla.

Samaan rangaistukseen tuomittakoon moottoriajoneuvon omistaja, joka tahallaan tai huolimattomuudesta ottaa kuljettajaksi henkilön, jolla ei ole asianmukaista ajolupaa, tai muuten sallii sellaisen henkilön kuljettaa moottoriajoneuvoa.

9 §. Joka rikkoo moottoriajoneuvojen suurimmasta nopeudesta annettuja määräyksiä, rangaistaan sakolla tai, jos asianhaarat ovat erittäin raskauttavat, enintään kolmen kuukauden vankeudella.

10 §. Moottoriajoneuvon kuljettaja, joka ei pysäytä ajoneuvoa 5 §:ssä mainitussa tapauksessa, rangaistaan sakolla tai enintään kolmen kuukauden vankeudella.

Sama olkoon laki, jos moottoriajoneuvon kuljettaja ei pysäytä ajoneuvoa 6 §:ssä mainitussa tapauksessa tai kieltäytyy antamasta siinä mainittuja tietoja taikka muuten jättää noudattamatta, mitä sanotussa pykälässä on määrätty.

11 §. Joka, estääkseen moottoriajoneuvon tuntemista, varustaa moottoriajoneuvon, joka ei ole rekisteröity tai jonka käyttö ei ole muulla perusteella sallittu, tunnusmerkillä, joka erehdyttävästi on asianomaisen viranomaisen antaman tunnusmerkin kaltainen, tai asettaa asianomaisen viranomaisen liikenteeseen laskemaan moot-

toriajoneuvoon viranomaisen antaman tunnusmerkin sijaan tällaisen merkin taikka muuntaa, peittää tai poistaa viranomaisen antaman tunnusmerkin, rangaistaan sakolla tai enintään kuuden kuukauden vankeudella.

Jos hän ajoneuvoa käytti, rangaistakoon sakolla tai enintään yhden vuoden vankeudella. Samaan rangaistukseen tuomittakoon sekin, joka kuljettaa moottoriajoneuvoa, jonka tunnusmerkin hän tiesi siten muunnetuksi, peitettyksi tai poistetuksi, kuin 1 momentissa sanotaan.

12 §. Joka kuljettaa moottoriajoneuvoa juopuneena, rangaistakoon sakolla tai enintään yhden vuoden vankeudella.

13 §. Kun henkilö, jolla on ajolupa, on tuomittu rangaistukseen tämän lain tai sen nojalla annettujen määräysten rikkomisesta, on tuomioistuimen annettava tieto päätöksestä sille viranomaiselle, joka on ajoluvan antanut.

14 §. Tarkemmat määräykset tämän lain toimeenpanosta annetaan asetuksella.

15 §. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1926.

2. Asetus moottoriajoneuvoliikenteestä.

Annettu toukokuun 21 p:nä 1926.

(Suomen as.-kok. 1926 : 157)

I L u k u.

Yleiset määräykset.

1 §. Moottoriajoneuvo on jokainen maata kulkeva, ihmisten tai tavaran kuljetukseen aiottu, voimakoneella käypä ajoneuvo, joka ei kulje kiskoilla.

2 §. Moottoriajoneuvoliikenne on sallittua yleisellä tiellä, jolla tässä asetuksessa tarkoitetaan maantietä, kunnantietä ja kyläntietä, niin myös kadulla ja torilla sekä muulla yleisellä paikalla sellaisin ehdoin, jotka sisältyvät tähän asetukseen tai sen nojalla annetaan.

Milloin moottoriajoneuvoliikenne ei ole kielletty yksityisellä tiellä, jolla yleisesti ajetaan, olkoon moottoriajoneuvoliikenteestä sellaisellakin tiellä voimassa, mitä tässä asetuksessa säädetään.

3 §. Poliisiviranomainen huolehtii moottoriajoneuvoliikenteen lähimmästä silmälläpidosta piirissään ja on oikeutettu tämän asetuksen rajoissa antamaan niitä tarkempia ohjeita, jotka yleisen liikenteen kannalta ehkä katsotaan tarpeellisiksi.

II L u k u.

Automobiilin laatu ja varusteet.

4 §. Automobiilin omalla painolla tarkoitetaan automobiilin painoa täydessä ajokunnossa ja täysine varusteineen, joihin kuuluu myöskin tarpeelliset työkalut, varakumit, polttoaineet, öljy ja vesi.

Automobiilin bruttopainolla käsitetään sen omaa painoa ynnä, kun on kysymys henkilöautomobiilista tai omnibusautomobiilista, suurimman tarkoitetun matkustajamäärän ja kuljettajan painoa, jolloin henkilön keskimääräispainoksi lasketaan 75 kilogrammaa, ja kun on kysymys kuorma-automobiilista, suurimman kuormituksen laskettua painoa (suurin kuormitus).

Automobiilin suurin pyöränkuormitus on se paino, mikä automobiilin bruttopainosta kohdistuu eniten kuormitettuun pyörään.

5 §. Automobiilin tulee olla niin rakennettu, että se liikenteen turvallisuuden kannalta on täysin luotettava ja muuten tarkoitukseensa sopiva.

Automobiilissä tulee olla seuraavat varusteet:

a) luotettava ohjauslaite, jolla automobiili voidaan saada nopeasti ja varmasti väistymään ja helposti käännettyksi;

b) kaksi helposti ulottuvissa olevaa, toisistaan riippumatonta, täysin luotettavaa jarrulaitetta, joista ainakin toisen tulee, vaikkakin kuljettaja on jättänyt automobiilin, tehokkaalla tavalla estää sen liukumisen myöskin kaltevalla maalla;

c) laite, jolla moottori äkkiä voidaan seisauttaa tai irroittaa käyttörattaista;

d) sopiva merkinantotorvi;

e) jos automobiilin oma paino on yli 350 kilogrammaa, laite taaksepäin ajoa varten;

f) jos polttomoottoria käytetään, tehokas äänenvaimentaja;

g) pimeän aikana ja sankassa sumussa: edessä yhtä korkealla maasta automobiilin kummallakin puolella yksi valkeavaloinen himmennyslaitteella varustettu lyhty, jonka valo selvästi valaisee tietä vähintään 50 metriä automobiilin edessä, sekä takana yksi lyhty, joka valkoisella valolla valaisee automobiilin tunnusmerkin ja näyttää punaista valoa taaksepäin ja jota ei voida sammuttaa ajajan paikalta eikä vaunun sisältä, silloin kun etulyhdyt ovat sytytetyt.

6 §. Käsivipujen ja muiden automobiilin käyntiinpano-, ohjaus-, jarrutus- sekä merkinantolaitteiden tulee olla niin asetetut, ettei niistä voi erehtyä ja että automobiilin kuljettaja niihin helposti ulottuu, siirtymättä paikaltaan tai kääntämättä huomiotaan tiestä.

Automobiilissä ei saa olla mitään, mikä kuljettajan paikalta estää näkemästä ajotielle.

7 §. Automobiilissä tulee moottorin sekä polttoainetta sisältävien säiliöiden olla putkien olla niin rakennettuja, etteivät ne voi räjähtämällä aiheuttaa tulenvaaraa tai muuta tapaturmaa; moottori ei myöskään saa päästää ulos savua, höyryä eikä kaasua siinä määrin tai sillä tavalla, että siitä syntyy haittaa. Putket ja säiliöt ovat hyvin suojeltavat ulkonaista vahingoittumista vastaan.

8 §. Pyöränrenkaitten tulee olla kumisia eikä niissä saa olla poikkipienoja, ulkonevia pultinkantoja tai muita epätasaisuuksia, jotka vahingoittavat tietä.

Henkilöliikenteeseen tarkoitetuissa moottoriajoneuvoissa on käytettävä yksinomaan ilmarenkaita. Muissa moottoriajoneuvoissa saa käyttää myös puoli-ilma- ja umpikumirenkaita, joiden vahvuuden tulee olla vähintään 5 senttimetriä. Kululaitosten ja yleisten töiden ministeriö voi hakemuksesta, kuultuaan tie- ja vesirakennushallitusta sekä teknillisen korkeakoulun aineenkoetuslaitosta, määrätä, että puoli-ilmarengastyypit, joiden ominaisuudet ovat suunnilleen samat kuin ilmarenkaiden, ovat tässä asetuksessa katsottavat ilmarenkaiden veroisiksi.

Maan ollessa jään tai lumen peitossa on pyörärenkaiden hokittaminen tai muu siihen verrattava toimenpide liukumisen estämiseksi sallittu. Maan paljaana ollessa voidaan pyörärenkaisiin tilapäisesti asettaa liukuvastuksia, jotka eivät vahingoita tietä.

9 §. Moottoriajoneuvojen pyöränkuormitus ei saa olla suurempi kuin:

a) renkaan kulutuspuoleisen puoleen ollessa enintään 8 senttimetriä, 50 kilogrammaa kutakin tämän leveyden senttimetriä kohden;

b) renkaan kulutuspuoleisen puoleen ollessa yli 8 mutta enintään 16 senttimetriä, 400 kilogrammaa, johon saa lisätä 100 kilogrammaa kutakin yli 8 senttimetrin menevää leveyden senttimetriä kohden; sekä

c) renkaan kulutuspuoleisen puoleen ollessa yli 16 senttimetrin, 1,200 kilogrammaa, johon saa lisätä 200 kilogrammaa kutakin yli 16 senttimetrin menevää kulutuspuoleisen puoleen leveyden senttimetriä kohden.

Suurinta pyöränkuormitusta laskettaessa otettakoon huomioon myös kokonaista senttimetriä pienempi pyörärenkaan leveyden lisäys.

Umpikumi- ja puoli-ilmarenkaissa, milloin näitä ei ole asetettu ilmarenkaiden veroisiksi, tarkoitetaan kulutuspuolella sitä osaa renkaan pinnasta, joka vaunun ollessa suurimmassa kuormituksessa koskettaa tien. Ilmarenkaissa katsotaan renkaaseen valmistettaissa merkityn kuormittamatta olevan renkaan ulkohalkaisijan vastaavan kulutuspuoleisen puoleen leveyttä. Kun useampia renkaita käytetään samassa pyörässä, katsotaan pyörärenkaiden kulutuspuoleiden yhteenlaskettu leveys pyörän kulutuspuoleisen puoleen leveydeksi.

Pyöränkuormituksen toteaa ja rekisteröimistä varten vahvistaa katsastusmies.

Kuorma- ja omnibusautomobiilien pyöränkuormitusta laskettaessa on katsastusmiehen joko suorastaan mitattava tai, jollei sitä voida suorittaa, arvioitava, kuinka suuri osa bruttopainosta lankeaa etu- ja takapyörien osalle.

Mikäli puoli-ilmarenkaiden, jotka on katsottu ilmarenkaiden veroisiksi, sekä muiden erikoislaatuisten pyörärenkaiden leveys on laskettava toisin kuin edellä on sanottu, määrää siitä kululaitosten ja yleisten töiden ministeriö, tie- ja vesirakennushallitusta kuultuaan.

Mikäli erikoistapauksissa voi tulla kysymykseen edellämainitun pyöränkuormituksen ylittäminen, määrää siitäkin kululaitosten ja yleisten töiden ministeriö.

III L u k u.

Katsastusmiehet.

10 §. Katsastuksen ja muiden tässä asetuksessa mainittujen tehtävien toimittamista varten jakaa maaherra läänin katsastusalueisiin, joissa kussakin on oleva yksi katsastusmies. Kaupunkeihin, joissa on enemmän kuin 35,000 asukasta, voidaan kuitenkin asettaa useampia katsastusmiehiä.

Katsastusmiehen määrää maaherra, sittenkun toimi on kolmenkymmenen päivän ajan ollut haettavana, kolmeksi vuodeksi, ollen maaherra oikeutettu, jos katsastusmies osoittautuu huolimattomaksi tai kykenemättömäksi tointa hoitamaan tai osoittaa siinä puolueellisuutta, aikaisemminkin peruuttamaan katsastusmiehelle antamansa määräyksen.

11 §. Kelpoisuusehtona katsastusmiehen toimeen vaaditaan, että hakija on hyvämaineinen, että hän 36 §:ssä mainitun lautakunnan edessä suorittamansa tutkinnon kautta osoittaa olevansa siten perehtynyt moottoriajoneuvojen rakenteeseen, käyttöön ja ohjaukseen sekä moottoriajoneuvoliikenteestä voimassaoleviin määräyksiin, että hänet voidaan hyväksyä katsastusmieheksi, sekä että hänellä on voimassaoleva ajokortti.

Katsastusmies älköön ammattimaisesti harjoittako missään muodossa moottoriajoneuvojen tai niiden osien valmistusta, korjausta, kauppaa tai vakuutusta taikka antako opetusta moottoriajoneuvon kuljetuksessa; älköön myöskään olko tällaista toimintaa harjoittavan yhtiön tai osuuskunnan palveluksessa, yhtiömiehenä tai johtokunnan jäsenenä.

12 §. Katsastusmies on velvollinen asumaan maaherran määrämällä paikkakunnalla siinä läänissä, missä hänen toimialueensa on.

Katsastusmies tiedottakoon sopivalla tavalla yleisölle asuinpaikkansa ja postiosoitteensa.

13 §. Virkatehtäviään suorittaessaan on katsastusmiehen käytettävä virkamerkkiä, jonka kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö vahvistaa.

Vrt. moottoriajoneuvojen katsastusmiesten ohjesäännön 8 § (katso alempaa n:o 3).

14 §. Joka vuoden alussa on maaherran ilmoitettava kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle, kutka toimivat kussakin katsastusalueessa katsastusmiehinä sekä heidän asuinpaikkansa ja postiosoitteensa.

Vuoden kuluessa sattuneista muutoksista on samaten ilmoitettava kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle.

IV L u k u.

Moottoriajoneuvon katsastus.

15 §. Ennenkuin anomus Suomessa ennen rekisteröimättömän moottoriajoneuvon rekisteröimisestä tehdään, on ajoneuvo

katsastettava ja katsastuksessa hyväksyttävä (ensi katsastus). Katsastusmiehellä on kuitenkin oikeus ilman katsastusta hyväksyä liikenteeseen tunnettujen tehtaitten valmistamia uusia, enintään 7 henkilöä varten tarkoitettuja henkilöautomobiileja ja moottoripyöriä.

Moottoriajoneuvon ensi katsastuksen saa toimittaa minkä alueen katsastusmies tahansa ja on hakijan tällöin ilmoitettava, onko moottoriajoneuvo aijottu yksityiseen vai ammattimaiseen liikenteeseen. Jos moottoriajoneuvo on aijottu ammattimaiseen liikenteeseen ja katsastus toimitetaan samalla paikkakunnalla, missä liikennettä ajjetaan harjoittaa, ilmoittakoon katsastusmies katsastusajan ja paikan poliisiviranomaiselle.

16 §. Katsastustilaisuudessa on moottoriajoneuvon omistajan toimesta katsastusmiehelle annettava kaikki tarpeelliset tiedot. Sittenkun nämä tiedot on tarkistettu ja suoritettussa koeajossa havaittu, että moottoriajoneuvo täyttää kaikki tämän asetuksen 5, 6, 7, 8 ja 9 §:ssä mainitut ehdot, annettakoon toimituksesta katsastuskirja, jossa on ilmoitettava:

1) moottoriajoneuvon omistajan nimi, toimi sekä kotipaikka ja osoite;

2) moottoriajoneuvon laatu (henkilö-, omnibus-, tavara-, palo- ja sairasautobiili, moottoripyörä y. m.), niin myös aijotaanko sitä käyttää ammattimaiseen liikenteeseen vai yksityisajoon, sekä, jos se on tavara-autobiili, onko se kuorma-autobiili vaiko avonainen tai umpinainen pakettiautobiili; tai jos se on omnibus-autobiili, avonainen vaiko umpinainen;

3) moottoriajoneuvon valmistaja, tyyppi (merkki tai valmiste) ja moottorin numero sekä ajoneuvon oma paino;

4) onko moottoriajoneuvo varustettu polttomoottorilla vai käykö se höyryllä tai sähköllä;

5) moottorin silinteriluku ja silinterien mittasuhteet sekä valmistajan ilmoittama moottorin tehoisa hevosvoimaluku;

6) moottoriajoneuvon moottorin hevosvoimamäärä, laskettuna 21 §:ssä määrättyllä tavalla;

7) moottoriajoneuvon renkaiden laatu ja mittasuhteet;

8) henkilöautobiilistä tai omnibusautobiilistä, monelleko henkilölle autobiilissä on sijaa; sekä

9) tavara-autobiilistä, sen kantavuus, pituus, korkeus ja suurin leveys.

Katsastuskirja on kahden päivän kuluessa katsastuksesta lukien oleva hakijan saatavissa, ja on katsastusmies velvollinen lähettämään katsastuskirjan kaksoiskappaleen sen alueen rekisteriviranomaiselle, jossa moottoriajoneuvon omistaja ilmoittaa aikovansa rekisteröittää ajoneuvon, rekisteriviranomaisen toimesta sen paikkakunnan poliisiviranomaiselle lähetettäväksi, jota on katsottava ajoneuvon kotipaikkakunnaksi. Katsastusmies on oikeutettu moottoriajoneuvon omistajalta perimään lähetyskulut.

17 §. Moottoriajoneuvo on vuosittain ennen kesäkuun loppua uusintakatsastettava sillä paikkakunnalla, jota on pidettävä moot-

toriajoneuvon kotipaikkakuntana sen mukaan kuin 23 §:ssä säädetään. Jos moottoriajoneuvoa käytetään ammattimaiseen liikenteeseen, määrää katsastusajan ja paikan sekä toimittaa katsastuksen poliisiviranomainen yhdessä katsastusmiehen kanssa. Poliisiviranomainen on tarvittaessa muulloinkin velvollinen tarkastamaan, että moottoriajoneuvojen ohjaus-, jarru- ja muut varmuuslaitteet toimivat moitteettomasti sekä että ammattimaiseen liikenteeseen käytetyt ajoneuvot ovat puhtaat ja siistit. Leimaverosta vapaitten sekä yksinomaan yksityisliikenteessä käytettyjen moottoriajoneuvojen katsastusajan ja katsastuspaikan määrää katsastusmies, joka myös yksinään toimittaa niiden katsastuksen.

Jos moottoriajoneuvon rakennetta on siten muutettu, että se aiheuttaa muutoksia moottoriajoneuvorekisterin merkinnöihin tai on syytä epäillä, että moottoriajoneuvo ei enää ole säädettyssä kunnossa, on moottoriajoneuvo niinkään uusintakatsastettava 1 momentissa mainitulla tavalla.

Uusintakatsastuksen tuloksesta on katsastusmiehen tehtävä merkintä rekisterioitteeseen ja ilmoitettava poliisiviranomaiselle ennen syyskuun 1 päivää. Poliisiviranomainen on velvollinen valvomaan, että vuosittaiset uusintakatsastukset toimitetaan.

Jos moottoriajoneuvoa ei ole määrättyä aikana tuotu uusintakatsastukseen tai uusintakatsastuksessa havaitaan, ettei moottoriajoneuvo ole säädettyssä kunnossa, ilmoittakoon katsastusmies siitä viipymättä asianomaiselle poliisiviranomaiselle, joka ottakoon pois tunnusmerkin tai muulla sopivalla tavalla estäköön moottoriajoneuvon käytön, kunnes uusintakatsastus on toimitettu tai moottoriajoneuvo on saatettu asianmukaiseen kuntoon.

18 §. Maaherra voi tarpeen vaatiessa määrätä katsastusmiehen katsastamaan ja arvioimaan moottoriajoneuvoja ja antamaan lausuntoja niitä koskevista asioista.

19 §. Autobiiliikkien varastossa olevia, tai sellaisia moottoriajoneuvoja, jotka muutoin verotusvuonna jäävät käytäntöön ottamatta, ei tarvitse katsastaa.

20 §. Moottoriajoneuvon omistajan tulee suorittaa katsastusmiehelle edellämainituista toimituksista korvausta kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön vahvistaman taksan mukaan. Korvauksen 18 §:ssä mainituista katsastuksista ja arvioista maksaa valtio ja suoritetaan niistä katsastusmiehelle katsastuksesta vahvistettu maksu ynnä tarvittaessa korvausta matkakuluista matkustus säännön II luokan mukaan.

Vrt. moottoriajoneuvojen katsastusmiesten ohjesäännön ja taksan 7 § (katso alemmaa n:o 3).

21 §. Moottoriajoneuvojen moottorin voima määrätään verohevosvoimissa seuraavien säännösten mukaan:

Jos moottoriajoneuvo on varustettu normaalirakenteisella nelitahtipolttomoottorilla, lasketaan moottorin verohevosvoimamäärä kaavan mukaan

$$hv = 0.3 \times i \times d^2 \times s,$$

jossa *i* merkitsee silinterien lukua, *d* silinterin halkaisijaa senttimetreissä ja *s* iskun pituutta metreissä.

Vastaava kaava on kaksitahtipolttomoottoreita varten:

$$h v = 0.6 \times i \times d^2 \times s.$$

Jos moottoriajoneuvo on varustettu muunlaisella kuin normaalinrakenteisella polttomoottorilla (kompressorimoottorilla) tai sen käyttövoimana on sähkö tai höyry taikka milloin edelläolevia sääntöjä muuten ei voida sovelluttaa, määrätköön katsastusmies verohivosvoimien luvun harkintansa mukaan.

V L u k u.

Moottoriajoneuvon rekisteröiminen.

22 §. Ennenkuin moottoriajoneuvoa käytetään liikenteeseen, on se merkittävä moottoriajoneuvorekisteriin, paitsi 34 §:ssä mainituissa tapauksissa. Rekisteröimisvelvollisuudesta ovat vapaat sotalaitoksen omistamat moottoriajoneuvot, niin myös moottoriajoneuvot, joista säädetään tämän asetuksen 62 §:ssä, jos niitä ei käytetä täällä kolmea kuukautta pitempää aikaa.

23 §. Moottoriajoneuvorekisteriä pidetään maaherranvirastossa. Moottoriajoneuvo on rekisteröitävä siinä läänissä, jossa sen kotipaikkakunta on. Moottoriajoneuvon kotipaikkakunta on sen omistajan asunto- ja kotipaikkakunta. Jos moottoriajoneuvoa pääasiallisesti käytetään muulla paikkakunnalla tai omistaja asuu ulkomailla taikka omistajia on useampia, eri lääneissä asuvia, on moottoriajoneuvon kotipaikkakunta se paikkakunta, jossa sitä etupäässä käytetään.

24 §. Ilmoitus ennen rekisteröimättömän moottoriajoneuvon rekisteröimisestä on omistajan tehtävä maaherralle kirjallisesti neljäntoista päivän kuluessa moottoriajoneuvon luovutuksesta, todistamalla omistusoikeutensa siihen moottoriajoneuvoliikenteestä annetun lain 2 §:ssä mainitulla tavalla ja oheenliittämällä katsastuskirja ja vakuutuslaitoksen antama todistus, josta säädetään moottoriajoneuvoliikenteestä johtuvan vahingon vastuusta 28 päivänä huhtikuuta 1925 annetun lain toimeenpanoasetuksen 11 §:ssä.

Jos asiakirjoista käy selville, että hakija on moottoriajoneuvon omistaja, ja moottoriajoneuvo katsastuskirjan mukaan on säädetyssä kunnossa, sekä vakuutuslaitoksen todistuksen mukaan asianmukaisesti vakuutettu säädetyksi ajaksi, merkittäköön ajoneuvo rekisteriin.

Joka harjoittaa moottoriajoneuvojen valmistusta tai kauppaa, ei ole rekisteröimisvelvollinen varastossa olevaan myymättömään moottoriajoneuvoon nähden.

25 §. Rekisteriin on merkittävä: 1) rekisteröimispäivä ynnä rekisterinumero, 2) katsastuskirjaan merkityt tiedot, 3) tiedot vakuutuksesta vakuutuslaitoksen antaman todistuksen mukaan, 4) päivä,

jolloin rekisteriote on annettu, ja leimaveron määrä tai ilmoitus verovapaudesta, sekä 5) merkinnät 17 §:ssä mainituista katsastuksista.

26 §. Kun rekisteröidyn moottoriajoneuvon omistusoikeus siirtyy, on entisen omistajan samalla luovutettava tunnusmerkki, verokilpi, rekisteriote ja vakuutuskirja uudelle omistajalle. Viimemainitun on neljäntoista päivän kuluessa luovutuksesta ilmoitettava moottoriajoneuvo asianomaiselle maaherralle rekisteröitäväksi, kuitenkin niin, että milloin omistusoikeus siirtyy perinnön tai testamentin kautta, aika lasketaan perinnönjaon päättymisestä, tai milloin perinnönjakoa ei tarvitse toimittaa, perunkirjoituspäivästä, taikka, testamenttiin nähden, siitä päivästä, jolloin testamentti on saavuttanut lain voiman. Tällöin on soveltuvissa kohdin noudatettava, mitä 24 §:ssä säädetään, kuitenkin niin, että katsastuskirjan asemasta oheenliitetään entisen omistajan rekisteriote.

Jos moottoriajoneuvo uuden omistajan toimesta rekisteröidään muussa läänissä kuin missä se viimeksi on rekisteröity, tulee maaherran ottaa haltuunsa 29 §:ssä mainittu aikaisempi tunnusmerkki ja lähettää ilmoitus rekisteröimisestä aikaisemman rekisteröimisläänin maaherralle.

Sellainen velvollisuus kuin 1 momentissa säädetään on myös moottoriajoneuvon omistajalla, joka muuttaa läänistä toiseen tai alkaa käyttää moottoriajoneuvoa liikenteeseen pääasiallisesti muussa läänissä kuin missä se on rekisteröity.

Kun moottoriajoneuvo edellisessä momentissa mainitussa tapauksessa on merkitty rekisteriin, tulee maaherran ottaa haltuunsa aikaisempi tunnusmerkki ja ilmoittaa rekisteröimisestä aikaisemman rekisteröimisläänin maaherralle.

Kun rekisterissä mainituissa olosuhteissa on tapahtunut muu muutos, on se ilmoitettava maaherralle rekisteriin ja rekisteriotteeseen merkittäväksi.

27 §. Jos rekisteröity moottoriajoneuvo on tuhoutunut tai sitä muusta syystä ei enään käytetä Suomessa, tehköön omistaja neljäntoista päivän kuluessa siitä kun ajoneuvoa lakattiin käyttämästä kirjallisen ilmoituksen rekisteriviranomaiselle rekisteröinnin poistamista varten, palauttaen 29 §:ssä mainitun tunnusmerkin, paitsi milloin hän täten käytännöstä poistetun moottoriajoneuvon tilalle hankkii toisen moottoriajoneuvon.

Jos rekisteröidyn moottoriajoneuvon omistaja aikoo pitemmän ajan olla käyttämättä sitä liikenteessä, tehköön siitä kirjallisen ilmoituksen rekisteriviranomaiselle palauttaen tunnusmerkin. Ennenkuin hän ryhtyy sitä uudelleen käyttämään, on uusintakatsastus toimitettava kuten 17 §:ssä sanotaan.

Kirjalliset ilmoitukset, jotka moottoriajoneuvon omistaja on 24, 26 ja tämän pykälän mukaan velvollinen rekisteriviranomaiselle tekemään, voidaan muualta, paitsi läänin pääkaupungista, lähettää poliisiviranomaisen välityksellä.

28 §. Leimaverolain 20 §:ssä mainittu rekisteriote, joka sisältää ajoneuvosta rekisteriin merkityt tiedot, ja jonka asianomainen esittelijä viran puolesta allekirjoittaa, tulee maaherran kirjoituttua rekisteröimisvuotta varten, jos kulkuneuvoa silloin käytetään, heti leimaveronalaisen moottoriajoneuvon tultua merkityksi rekisteriin sekä senjälkeen, ottamalla huomioon uusintakatsastuksen tulokset ja että säädetty moottoriajoneuvon vakuutusvelvollisuus on täytetty, kutakin seuraavaa kalenterivuotta varten niin hyvissä ajoin, että se voidaan lunastaa ennen seuraavan vuoden alkua. Moottoriajoneuvon omistajan tulee tätä varten läänin pääkaupungissa suoraan ja muualla paikallisen poliisiviranomaisen välityksellä viimeistään lokakuun kuluessa toimittaa rekisteriviranomaiselle ajoneuvoa koskeva rekisteriote ja vakuutuslaitoksen todistus, asianomaista kuittia vastaan, joka väliaikaisesti käy rekisteriotteesta. Rekisteriote tai äskenmainittu kuitti on ajettaessa aina mukana pidettävä ja vaadittaessa poliisimiehelle näytettävä.

Rekisteriote on ulosoton uhalla lunastettava, ensimmäinen ote yhden kuukauden kuluessa rekisteröimisestä ja seuraavat otteet otteen kirjoittamista lähinnä seuraavan helmikuun kuluessa.

Vrt. leimaverosta jouluk. 19 p:nä 1921 annetun lain 5 §. (*Suomen os.-kok. 1921 : 270*)

29 §. Kussakin läänissä annetaan jokaiselle moottoriajoneuville erityinen järjestysnumero, joka yhdessä yhteisen paikkakuntamerkin kanssa on automobiilin tunnusmerkki.

Paikkakuntamerkinä on:

Helsingin kaupungissa kirjain	A
Uudenmaan läänissä, paitsi Helsingin kaupungissa, kirjain	U
Turun ja Porin läänissä kirjain	T
Hämeen läänissä kirjain	H
Viipurin » »	VI
Mikkelin » »	M
Kuopion » »	K
Vaasan » »	VA
Oulun » »	O

Tasavallan presidentin moottoriajoneuvojen tunnusmerkinä on Suomen vaakuna.

Tunnusmerkki annetaan kulkulaitosten- ja yleisten töiden ministeriön määräämästä lunastuksesta ajoneuvon omistajalle ja kiinnitetään automobiiliin kaksin kappalein, toinen eteen ja toinen taakse sopivan korkealle maanpinnasta.

30 §. Paitsi niitä tunnusmerkkejä, joita 29 §:n mukaan on moottoriajoneuvoissa käytettävä, on leimaveronalaiset moottoriajoneuvot heti kun 28 §:ssä mainittu rekisteriote on lunastettu varustettava erityisellä ajoneuvon etutunnusmerkin yläreunaan kiinnitettävällä verokilvellä, johon on maalattu rekisterinumero ynnä se vuosiluku, jolta leimaveron on maksettu.

31 §. Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö valmistuttaa ja toimittaa maaherroille numerokilvet. Kilpi annetaan määrätystä lunastuksesta moottoriajoneuvon omistajalle vasta sen jälkeen kun 28 §:ssä mainittu rekisteriote on lunastettu. Moottoriajoneuvon omistaja on velvollinen, saatuaan uuden verokilven, palauttamaan edellisen vuoden kilven ajoneuvon kotipaikkakunnan poliisiviranomaiselle.

Maaherralla on valta, milloin olosuhteet vaativat, antaa poliisiviranomaisten tehtäväksi jakaa tunnusmerkkejä ja verokilpiä, ja antakoon maaherra siitä aiheutuvat ohjeet.

32 §. Poliisiviranomaisen asiana on pitää luetteloa tai korttijärjestelmää niistä moottoriajoneuvoista, joiden kotipaikka on hänen virka-alueellaan.

33 §. Jos muu kuin 22 §:ssä mainittu moottoriajoneuvo on leimaverosta vapaa, eikä sen verovapaus käy selville sen tavallisesta tunnusmerkistä, on sillekin annettava sen osoitteeksi erikoinen merkki.

34 §. Moottoriajoneuvoa saa kuljettaa sen oman koneen avulla väliaikaista tunnusmerkkiä käyttämällä seuraavissa tapauksissa:

A. Ennen katsastusta:

1) moottoriajoneuvon rakentamisen tai korjaamisen jälkeen koeajoa varten;

2) kuljetettaessa moottoriajoneuvoa myynti- tai varastopaikkaan tai katsastusmiehen luo taikka myyntitarkoituksessa;

3) moottoriajoneuvon luovutuksen jälkeen ajoa varten suoraan sille paikkakunnalle, missä moottoriajoneuvo ajetaan katsastaa; sekä

4) kun Suomessa vakinaisesti asuva henkilö tuottaa maahan moottoriajoneuvon, ajoa varten tuontipaikkakunnalta suoraan sille paikkakunnalle, missä moottoriajoneuvo ajetaan katsastaa.

B. Katsastuksen jälkeen ennen rekisteröimistä:

5) moottoriajoneuvoa kuljetettaessa myyntitarkoituksessa; sekä

6) siksi kunnes moottoriajoneuvo on rekisteröity, kuitenkin enintään 21 päivää.

Väliaikainen tunnusmerkki (koenumerokilpi), jonka antaa poliisiviranomainen, on voimassa 1 ja 2 kohdassa mainituissa tapauksissa ainoastaan samalla paikkakunnalla, 3 ja 4 kohdassa mainituissa tapauksissa niillä paikkakunnilla, joiden kautta matka käy, sekä 5 ja 6 kohdassa mainituissa tapauksissa koko maassa. Poliisiviranomaisen tulee antaa moottoriajoneuvon omistajalle tai kuljettajalle todistus, jossa mainitaan mihin tarkoitukseen ja kuinka pitkäksi ajaksi koenumero on annettu ja millä alueella se on voimassa. Todistus on ajettava mukana pidettävä ja vaadittaessa poliisimiehelle näytettävä.

Koenumerokilpi, joka annetaan moottoriajoneuvojen valmistusta tai kauppaa harjoittavalle toiminimelle, voidaan kiinnittää mihin toiminimelle kuuluvaan moottoriajoneuvoon tahansa ja on poliisiviranomaisen tehtävä siitä merkintä edellisessä momentissa mainittuun todistukseen; 5 kohdassa mainituissa tapauksissa on silloin

myöskin katsastuskirja ajettaessa mukana pidettävä ja vaadittaessa poliisimiehelle näytettävä.

Kun aika, joksi koenumero on annettu, on mennyt umpeen, on kilpi palautettava sille poliisiviranomaiselle, joka sen on antanut.

VI L u k u.

Moottoriajoneuvon kuljettaja ja kuljettajan opetus.

35 §. Moottoriajoneuvoa ei saa yleisellä tiellä, kadulla tai torilla taikka muulla yleisellä paikalla kuljettaa muu kuin se, jolla on voimassaoleva ajokortti.

Kuitenkin saakoon se, joka aikaisemmin ei ole saanut ajokorttia ja joka valmistautuu moottoriajoneuvon kuljettajaksi, harjoitella ajoa 36 tai 37 §:ssä mainitun opettajan vastuulla. Tällöin on opettajan istuttava ohjaajan vieressä.

36 §. Joka ammattimaisesti aikoo antaa opetusta moottoriajoneuvon kuljettamisessa, hankkikoon siihen maaherran luvan. Sellainen lupa annetaan enintään viideksi vuodeksi kerrallaan kirjallisesta hakemuksesta jokaiselle hyvämaineiselle Suomen kansalaiselle, jolla on voimassaoleva ajokortti ja joka sitä varten asetetun tutkintolautakunnan antamalla todistuksella osoittaa olevansa pätevä tällaista opetusta antamaan. Joka tällaisen opetusluvan on saanut, on velvollinen alistumaan kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön toimesta järjestettävään valvontaan ja tarkastukseen sekä korvaamaan sen kustannukset kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön vahvistaman taksan mukaan. Jos opettaja on oikeuden lainvoimaisella päätöksellä tuomittu menettämään kansalaisluottamuksensa tai hänen ajokorttinsa on peruutettu taikka hän osoittautuu kykenemättömäksi kuljetusopetusta antamaan, voi maaherra peruuttaa antamansa luvan joko määrääjäksi tai kokonaan.

Opettajatutkintoa ja katsastusmiestutkintoa varten asetettuun tutkintolautakuntaan kuuluu puheenjohtaja sekä kaksi vakinaista ja kaksi varajäsentä, jotka kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö määrää. Puheenjohtajan tulee olla perehtynyt moottoriajoneuvoliikennettä koskevaan lainsäädäntöön. Muiden jäsenien tulee olla sekä tietopuolisesti että käytännöllisesti täysin perehtyneitä moottoriajoneuvojen rakenteeseen ja käyttöön sekä omata voimassa oleva ajokortti. Lautakunta on päätösvaltainen puheenjohtajan ja kahden jäsenen tai varajäsenen läsnäollessa.

Tutkinnoista antaa puheenjohtaja todistuksen, josta suoritetaan korvausta 200 markkaa. Suoritetusta maksusta menee todistuksen antaneelle puheenjohtajalle 80 markkaa ja kummallekin läsnäolleelle jäsenelle 60 markkaa.

Todistus on ajettaessa mukana pidettävä ja vaadittaessa poliisimiehelle näytettävä.

37 §. Käytännöllisen ohjaus- ja kuljetusopetuksen antamiseen saa hyväksytyt opettajat omalla vastuullaan ja paikallisen poliisi-

viranomaisen luvalla käyttää henkilöä, jolla on voimassaoleva ajokortti sellaista ajoa varten, jossa opetusta annetaan. Henkilö, jolla on voimassaoleva ajokortti ja joka haluaa antaa yleisellä tiellä, kadulla tai torilla moottoriajoneuvon kuljetuksessa opetusta, jota ei ole katsottava ammattimaiseksi, saakoon siihen tilapäisen lupatodistuksen paikkakunnan poliisiviranomaiselta. Tässä mainitut lupatodistukset ovat ajettaessa mukana pidettävät ja vaadittaessa poliisimiehelle esitettävät.

Moottoriajoneuvoa ei saa käyttää ammattimaisessa kuljetusopetuksessa, ennenkuin sen alueen katsastusmies, jossa opetusta annetaan, on sen katsastanut ja tarkoitukseen hyväksynyt ja se on varustettu kilvellä, josta käy selville, että se on opetusvaunu. Tällainen moottoriajoneuvo on oleva siten varustettu, että opettaja oppilaasta riippumatta voi antaa äänimerkkejä, irroitaa moottorin käyttörrattaista ja jarruttaa.

Kun opettaja harkitsee oppilaan päteväksi kuljettamaan moottoriajoneuvoa, antakoon hänelle todistuksen, jossa mainitaan, minikälaatuisen ja minkä merkkisen moottoriajoneuvon kuljettamisessa ja kuinka kauan opetusta on annettu, sekä mikä maaherra tai poliisiviranomainen on antanut opettajalle opetusluvan ja koska lupa on annettu.

38 §. Joka haluaa saada ajokortin, on velvollinen suorittamaan kuljettajantutkinnon, joka saadaan suorittaa kenen katsastusmiehen edessä tahansa.

Tutkinto suoritetaan yksityisajoa tai ammattimaista ajoa varten. Kuljettajakokelaan on tutkintoa pyytäessään esitettävä katsastusmiehelle 36 tai 37 §:ssä mainitun opettajan todistus, virallinen ikäselvitys sekä 39 §:ssä mainittu lääkärintodistus. Ammattimaista ajoa varten vaaditaan lisäksi todistukset kolmen kuukauden harjoittelusta tai työskentelystä moottoriajoneuvojen korjaamisessa tai rakentamisessa. Katsastusmies on velvollinen harkitsemaan harjoittelutodistuksien luotettavuutta ja on oikeutettu tarvittaessa saamaan harjoittelupaikkakunnan poliisiviranomaisen apua todistusten luotettavuuden selvittämiseksi.

Jos kuljettajakokelas on suullisessa kuulustelussa osoittanut tuntevansa riittävästi, tai milloin on kysymys ammattimaisesta ajosta, täydellisesti moottoriajoneuvon rakenteen sekä moottoriajoneuvoliikenteestä annetut ja yleiset liikennemääräykset ja suullisen kuulustelun jälkeen suoritettavassa ajokokeessa osoittaa kykenevänsä varmasti käyttämään ja ohjaamaan moottoriajoneuvoa, antakoon katsastusmies hänelle tutkinnosta todistuksen, jossa on mainittava, paitsi ajokokeessa käytetyn moottoriajoneuvon tyyppi ja merkki, onko tutkinto suoritettu yksityisajoa vai ammattiajoa varten, sekä myöskin katsastusmiehen käsitys, onko kokelas moottoriajoneuvon kuljettajaksi muuten sovelias.

Joka autopataljoonan antamalla todistuksella osoittaa suorittaneensa asevelvollisuutensa sanotussa pataljoonassa ja tällöin toimineensa moottoriajoneuvon kuljettajana vähintään kolmen kuu-

kauden ajan, olkoon oikeutettu ilman muuta suorittamaan tutkinnon ammattimaista ajoa varten, ellei muuta estettä ole.

Katsastusmies harkitkoon, missä määrin se, joka ulkomailla on saanut ajokortin tai opetusta moottoriajoneuvon kuljettamisessa, on katsottava päteväksi ilman harjoittelua tai lisäkoulutusta suorittamaan kuljettajatutkinnon.

Ajokokeessa käytettävän moottoriajoneuvon on kokelas velvolinen hankkimaan. Ajokokeen aikana katsotaan kokelas ajajaksi.

Tutkinnosta suorittaa kokelas katsastusmiehelle korvauksen kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön vahvistaman taksaan mukaan.

Vrt. moottoriajoneuvojen katsastusmiesten ohjesäännön ja taksan 7 § (katso alempaa n:o 3).

39 §. Ajokorttia haetaan kirjallisesti sen paikkakunnan poliisiviranomaiselta, missä hakijan asunto ja koti on, tai missä hän on saanut opetusta autonkuljetuksessa taikka, kun on kysymys ammattimaisesta ajosta, myöskin sen paikkakunnan poliisiviranomaiselta, missä hakija aikoo toimia kuljettajana. Hakemuksen ohkeen on liitettävä:

1) katsastusmiehen todistus, että hakija on suorittanut sellaisen hyväksytytutkinnon, kuin 38 §:ssä sanotaan;

2) virallinen selvitys, että hän on täyttänyt 18 vuotta tai, jos on kysymys ammattimaisesta ajosta, 20 vuotta;

3) laillistetun lääkärin todistus, ettei hänessä ole sellaista tautia taikka ruumiin vikaa, joka saattaa vähentää hänen kykyään kuljettaa moottoriajoneuvoa, että näön tarkkuus, sittenkuin mahdollisesti esiintynyt refraktionivika on korjattu, on toisella silmällä vähintään $\frac{4}{5}$ ja toisella vähintään $\frac{2}{5}$, että hän kuulee molemmilla korvilla 6 metrin etäisyydellä tavallisen uloshengityksen jälkeen lausutun kuiskauksen sekä että hänen väriaistinsa on normaali tai että hän selvästi erottaa ainakin perusvärit. Todistus ei saa olla 2 kuukautta vanhempi;

4) poliisiviranomaisen hyväksymä selvitys siitä, että hakija on elämässään raitis ja säännöllinen;

5) hakijan allekirjoittama, oikeaksi todistettu ilmoitus siitä, onko hän aikaisemmin hakenut tai saanut ajokortin; sekä

6) kaksi hakijan valokuvaa sellaisessa koossa, että kuva sopivasti voidaan kiinnittää ajokorttiin.

Kun on kysymys ammattimaisesta ajosta, on poliisiviranomaisen edellämämainitun selvityksen lisäksi hankittava rikosrekisteriote, josta tulee käydä selville, ettei hakijaa ole tuomittu kansalaisluotamuksensa menettäneeksi tai rangaistukseen muusta senlaatuudesta rikoksesta, että hakija sen nojalla on katsottava olevan sopimaton moottoriajoneuvon kuljettajaksi ammattimaisessa liikenteessä. Mikäli rangaistuksen kärsimisestä on kulunut enemmän kuin viisi vuotta voi asianomainen viranomainen kuitenkin harkintansa mukaan antaa ajoluvan, ellei muuta estettä ilmaannu.

Valtioneuvosto on oikeutettu hakemuksesta myöntämään erivapautuksia 1 momentin 2 kohdassa mainituista ikämääräyksistä.

40 §. Sen mukaan minkälaista ajoa varten 38 §:ssä mainittu tutkinto on suoritettu, ja jos kokelas täyttää 39 §:ssä mainitut vastaavat kelpoisuusehdot, antaa asianomainen poliisiviranomainen ajokortin yksityisajoa (yksityisajokortti) tai ammattimaista ajoa varten (ammattiajokortti) viideksi vuodeksi kerrallaan. Ammattiajokortin on se velvollinen hankkimaan, joka aikoo hankkia pääasiallisen ansionsa toimimalla moottoriajoneuvon kuljettajana joko ammattimaisessa liikenteessä tai yksityisen palveluksessa. Riippuen siitä minkälaisuella moottoriajoneuvolla ajokoe on suoritettu, annetaan seuraavanlaisia ajokortteja:

- 1) jotka oikeuttavat kuljettamaan henkilöautomobiilia yleensä;
- 2) jotka oikeuttavat kuljettamaan kuorma- ja pakettiautomobiilia;
- 3) jotka oikeuttavat kuljettamaan Ford-automobiilia;
- 4) jotka oikeuttavat kuljettamaan omnibusautomobiilia;
- 5) jotka oikeuttavat kuljettamaan moottoriajoneuvoa, jonka käyttövoimana on sähkö tai höyry;
- 6) jotka oikeuttavat kuljettamaan moottoripyörää ilman sivuvaunua; sekä
- 7) jotka oikeuttavat kuljettamaan moottoripyörää sivuvaunuineen.

1—5 kohdassa mainittu ajokortti oikeuttaa myös moottoripyörän ajoon.

Omnibusautomobiilin kuljettajalla tulee olla ajokortit, joista puhutaan 1 ja 2 kohdassa, sekä vähintään yhden vuoden ajokokemus.

Ajokortti on ajettaessa aina mukana pidettävä ja vaadittaessa poliisimiehelle näytettävä.

41 §. Poliisiviranomaisen on antamistaan ajokorteista pidettävä luetteloa tai korttijärjestelmää, johon on merkittävä ajokortin numero, antopäivä sekä kortin omistajan nimi, syntymäpäivä ja -vuosi, ammatti ja kotipaikka. Siihen on myöskin merkittävä sellaiset kortinomitajalle tuomitut rangaistukset, jotka sen mukaan kuin 39 §:ssä on sanottu, ovat esteenä ajokortin saannille, sekä poliisiviranomaisen antamat varoitukset ja rangaistukset.

42 §. Jos ajolupa on tämän asetuksen 72 §:n nojalla peruutettu yhtä vuotta pitemmäksi ajaksi, tulee kuljettajan, joka haluaa saada ajokortin, uudelleen suorittaa 38 §:ssä mainittu tutkinto sekä anoa ajokorttia 39 §:ssä mainitulla tavalla.

VII L u k u.

Moottoriajoneuvolla ajaminen.

43 §. Kun on pelättävissä, että moottoriajoneuvoliikenne kadulla tai tiellä tahi sen osalla kadun tai tien leveyden tai laadun vuoksi tahi kelirikon, sateisen vuodenajan taikka muun syyn takia voi

aiheuttaa erityistä vaaraa tai vahinkoa, ovat maaseudulla maaherra ja kaupungissa maistraatti tai järjestysoikeus oikeutetut kokonaan tai määrätyn ajaksi kielttämään joko kaiken moottoriajoneuvoliikenteen tiellä tai kadulla tahi ainoastaan määrätyn suuntaisen tai laatuisen liikenteen.

Vrt. maistr. päätös maalisk. 18 piltä 1925 (*Kunn. as.-kok. 1925: 16*).

Samoin on nimismies oikeutettu tilapäisesti kielttämään moottoriajoneuvoliikenteen tieosalla, rummulla tai sillalla, joka on vaarassa siitä turmeltua, tai milloin erinomaiset syyt sitä muutoin vaativat. Tällainen kielto on kuitenkin viipymättä alistettava maaherran vahvistettavaksi.

44 §. Soveltaen sitä teiden luokitusta, joka mainitaan tarkemmat teknilliset ohjeet teiden tekemisestä ja kunnossapidosta maalla sisältävässä, 31 päivänä toukokuuta 1921 annetussa valtioneuvoston päätöksessä, olkoon moottoriajoneuvojen suurin bruttopaino:

- a) kaupungissa ja viertoteillä ajettaessa 6 tonnia;
- b) I luokan maantiellä ajettaessa 4.5 tonnia; ja
- c) II luokan maantiellä tai paikallistiellä ajettaessa 3 tonnia.

Milloin automobiiliin kaikissa pyörissä on ilmarenkaat, voidaan mainittuja painoja ylittää enintään 1.5 tonnilla paitsi paikallistiellä 1 tonnilla.

Moottoriajoneuvolla, joka kuormineen on 210 senttimetriä leveämpi, älköön ajettako kadulla tai yleisellä tiellä.

Maaherra on oikeutettu, kuultuaan tie- ja vesirakennushallitusta, eri anomuksesta sallimaan raskaampien ja leveämpien moottoriajoneuvojen liikenteen jollakin tiellä tai tien osalla. Samalla määrättäköön ne erityiset ehdot, joilla tällaista liikennettä saa harjoittaa.

Poikkeustapauksissa on nimismies oikeutettu sallimaan raskaaman ja leveämmän moottoriajoneuvon käyttämisen tilapäistä matkaa varten jollakin hänen piirissään sijaitsevalla tiellä, ehdolla kuitenkin, ettei tietä vahingoiteta eikä, jos tiellä on silta, sen kanto-kykyä ylitetä.

Asianomainen maistraatti on oikeutettu eri hakemuksesta sallimaan edellämainittuja raskaampien ja leveämpien moottoriajoneuvojen käytön kaupungeissa.

45 §. Yksityisiin teihin ja alueisiin nähden on niiden omistajalla oikeus määrätä, saako niitä käyttää moottoriajoneuvoliikenteeseen. Jos sellainen tie on luovutettu yleiseen moottoriajoneuvoliikenteeseen, on maaherralla siihen nähden yhtäläiset oikeudet ja velvollisuudet kuin yleiseenkin tiehen nähden.

46 §. Moottoriajoneuvoa kuljetettaessa on nopeus aina rajoitettava niin, että tarpeellista varovaisuutta noudatetaan, ja siis aina tarkoin sovitettava ajoradan ja lähimmän ympäristön näkövälisyyden ja laadun sekä muun liikenteen mukaan.

Moottoripyörän tai enintään 7 henkilöä varten aiotun henkilö-

autobiilin suurin sallittu tuntinopeus olkoon kaupungissa 30 kilometriä, ja kauppalassa, taajaväkisessä yhdyskunnassa tai tiheään asutussa kylässä maaseudulla 20 kilometriä. Noudattamalla 48 §:n määräyksiä olkoon suurin tuntinopeus muualla 55 kilometriä.

Suurempaa matkustajamäärää kuin 7 henkilöä varten aiotun henkilöautobiilin (omnibusautobiili) suurin tuntinopeus olkoon 30 kilometriä maalla, sekä kauppalassa, taajaväkisessä yhdyskunnassa tai tiheään asutussa kylässä maaseudulla, niin myös kaupungissa 20 kilometriä.

Kuorma- ja pakettiautobiilin suurin sallittu nopeus olkoon:

a) kun autobiilin bruttopaino on enintään 1,700 kilogrammaa, sama kuin omnibusautobiilin;

b) kun autobiilin bruttopaino on korkeintaan 3 tonnia, 20 kilometriä;

c) kun autobiilin bruttopaino on yli 3 tonnia, 15 kilometriä.

Jos kuorma-autobiilillä on ilmarenkaat, voidaan nopeutta lisätä korkeintaan 5 kilometrillä, kuitenkin huomioonottamalla, että omnibusautobiiliä varten vahvistettua suurinta nopeutta ei ylitetä.

Vrt. maistr. päätös heinäk. 12 p:ltä 1924 (*Kunn. as.-kok. 1924: 47*).

47 §. Kaupunkien, kauppaloiden ja taajaväkisten yhdyskuntain rakennetulla alueella on ajonopeuteen nähden huomioonotettava:

a) että suurinta sallittua nopeutta saa käyttää vain, kun ajorata on leveä, näköpiiri on selvä ja liikenne yleensä helposti arvioitavissa;

b) että nopeutta aina on pienennettävä katu- ja muissa liikenneväylien risteyksissä sekä koulujen, sairaaloiden ja siltojen kohdalla niin myös kapeilla tai muuten vaarallisilla paikoilla sekä pimeässä ja sumussa; sekä

c) että kadunkulmassa käännettäessä tai missä ajorata on sellainen, että moottoriajoneuvo helposti liukuu, suurempaa nopeutta ei saa käyttää, kuin että vaunu voidaan äkkiä pysäyttää.

48 §. Maaseudulla ajettaessa on huomioonotettava:

a) että suurinta nopeutta saadaan käyttää ainoastaan täydellä päivänvalolla ja kuivalla, kovalla ja tasaisella tiellä, jonka vieressä ei ole mitään rakennusta, muuria, tiheätä aitaa tai muuta näköalaa peittävää estettä, ja missä kuljettaja saattaa nähdä vähintään 200 metriä pitkältä lähinnä edessä olevaa tietä sekä tarpeellisen osan siihen yhtyvistä teistä, eikä ole muuta syytä, jonka takia nopeutta olisi pienennettävä;

b) että käännteissä tai pehmeällä tiellä tai missä tie on epätasainen tai kuoppainen taikka esteet peittävät näköalan kuin myöskin pimeässä ja sumussa on nopeutta pienennettävä sen mukaan kuin liikenteen turvallisuus ja tien säästäminen vaatii, samoin myöskin koulujen, sairaaloiden ja siltojen kohdalla niin myös kapeilla tai muuten vaarallisilla paikoilla; sekä

c) että missä ajorata on sellainen, että moottoriajoneuvo helposti liukuu, suurempaa nopeutta ei saa käyttää, kuin että moottoriajoneuvo voidaan äkkiä pysäyttää.

49 §. Edelläolevat nopeusmääräykset eivät koske moottoriajoneuvoa, jota käytetään ambulanssivaununa tai tulenvaaran uhatessa palolaitoksen palveluksessa tai jota käyttää virkamatkalla oleva poliisimies taikka kiireellisellä sairasmatkalla oleva lääkäri eikä myöskään puolustuslaitokseen kuuluvaa moottoriajoneuvoa sodan aikana tai manöövereihin osaaotettaessa.

50 §. Jos kilpailua tai muuta tarkoitusta varten on tarpeen kulkea moottoriajoneuvolla nopeammin kuin edellä on sanottu, voi asianomainen maaherra antaa siihen luvan, vahvistamalla samalla ne ehdot, jotka katsotaan tarpeellisiksi, jotta muulle liikenteelle ei siitä ole haittaa tai vaaraa.

51 §. Asianomaisen viranomaisen asiana on kuulutuksilla ja julkipannuilla ilmoitustauluilla viipymättä saattaa yleisön tietoon kiello ajaa moottoriajoneuvolla määrätyllä kadulla tai tiellä tai sen osalla, niin myös millä kaduilla tai teillä ajonopeus tai moottoriajoneuvon paino on rajoitettu tai määräyksiä on annettu moottoriajoneuvoliikenteen suunnasta.

Milloin edellisessä momentissa mainittu kiello tai määräys on annettu kunnan, yksityisen henkilön tai yhtymän pyynnöstä, on tämä velvollinen suorittamaan kuulutuksen julkaisemisesta ja ilmoitustaulujen asettamisesta aiheutuvat kustannukset.

52 §. Kulun aikana tulee moottoriajoneuvossa olla:

a) 29 ja 30 §:ssä mainitut tunnusmerkit ja verokilpi tai jos niitä ei vielä ole, 34 §:ssä mainitut väliaikaiset tunnusmerkit, jotka on pidettävä helposti nähtävissä ja luettavassa kunnossa; sekä

b) kuormavaunussa, molemmille ulkosivuille kuljettajahyтын oviin 8 senttimetriä korkeilla ja 7 millimetriä leveillä numeroilla merkittyinä, automobiiliin oma paino ja bruttopaino.

53 §. Kuljettajan on ennen matkan alkamista sekä sen kestäessä otettava selko siitä, että moottoriajoneuvon varusteet ovat tämän asetuksen määräysten mukaiset, sekä että merkinanto-, valo-, ohjaus-, jarrutus ja muut laitteet toimivat moitteettomasti.

Kaupungissa, kauppalassa ja maaseudun asutuskeskuksissa älköön käytettävä räikeä-äänistä merkinantolaitetta; 49 §:ssä mainitussa automobiilissä käytettävä kuitenkin soittokelloa, vihellyspillää tai muuta erikoisäänistä merkinantolaitetta, joiden käyttö muissa moottoriajoneuvoissa olkoon kielletty.

Häikäisevää valoa älköön käytettävä kaupungeissa, kauppalloissa, taajaväkisissä yhdyskunnissa tai tiheään asutuissa kylissä, ei myöskään muualla kohdattaessa ajoneuvolla kulkijoita.

Kuljettaja älköön polttako tupakkaa ajaessaan omnibusautobiiliä, tai ajaessaan muuta moottoriajoneuvoa kaupungissa, kauppalassa tai maaseudun asutuskeskuksessa.

Kuljettajan on käsiteltävä moottoria niin, ettei savua, höyryä

tai kaasua pääse ulos sellaisin määrin, että siitä syntyy huomattavaa hankaluutta.

Pehmeällä tai likaisella tiellä on kuljettajan vähennettävä nopeutta, niin etteivät jalankulkijat joudu alttiiksi lian räiskymiselle.

54 §. Ojentamalla oikea tai vasen kätensä sivulle on kuljettajan tien risteyksissä osoitettava aikovansa kääntyä oikealle tai vasemmalle sekä kohottamalla kätensä ilmoitettava takaapäin lähestyville ajoneuvoille aikovansa hiljentää vauhtia tai pysähtyä.

Teiden ja katujen risteyksissä ja käänteissä sekä muulloinkin, kun tie ainoastaan lyhyeltä on näkyvissä, tulee kuljettajan hyvissä ajoin antaa varotusäänimerkkejä.

Kohdattaessa henkilöitä, jotka ajavat hevosella tai kuljettavat kotieläintä, tulee kuljettajan noudattaa erikoista varovaisuutta ja, jos vastaantulija antaa kehoitusmerkin, pysäyttää ajoneuvo sekä tarpeen vaatiessa myös moottori.

Automobiilillä kuljetettavien esineiden tulee olla ajoneuvoihin niin kiinnitettyjä, etteivät ne aiheuta automobiilin vakavuudelle ja ohjaukselle haittaa eivätkä peljätä hevosia tai vahingoita ajajia tai jalkamiehiä; ne eivät myöskään saa kokonaan tai osittain laahata maassa ajoneuvojen jäljessä tai muuten olla niin kuormaan pannut, että tie tai siihen kuuluvat laitokset vahingoittuvat.

VIII L u k u.

Ammattimainen moottoriajoneuvoliikenne.

55 §. Joka aikoo harjoittaa ammattimaista henkilö- tai tavara-liikennettä eri paikkakuntien välillä, hankkikoon siihen viranomaisen liikenneluvan. Luvan antaa, siinäkin tapauksessa että liikenteen toisena tai molempina päätepuoleina on kaupunki, maaherra, jos liikennettä aiotaan harjoittaa yhden läänin alueella, ja kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö, jos liikennettä aiotaan harjoittaa eri lääneihin kuuluvien paikkakuntien välillä. Anomus on tehtävä kirjallisesti ja on siinä mainittava, minkä paikkakuntien välillä ja minkäläaatuista liikennettä aiotaan harjoittaa sekä liikenteeseen käytettävien moottoriajoneuvojen lukumäärä ynnä sen oheen liitettävä selvitys hakijan maineesta tai, jos hakija on yhtiö tai osuuskunta, kaupparekisteriote ja yhtiöjärjestys tai osuuskunnan säännöt.

Jos maaherra tai kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö harkitsee liikennesuunnitelman tarkoituksenmukaiseksi sekä hakijan luotettavaksi, antakoon liikenneluvan enintään viideksi vuodeksi kerrallaan, vahvistaen siinä liikennemaksut, liikenteeseen käytettävien ajoneuvojen lukumäärän sekä määräten liikenteen järjestelyn ja liikenneturvallisuuden vaatimat ehdot ja mitä paikkakuntaa on pidettävä kysymyksessäolevan liikenteen kotipaikkakuntana. Liikennelupa on esitettävä tämän paikkakunnan poliisiviranomaiselle, jonka asiana on ennen liikenteen alkamista tarkastaa, että liikenteeseen käytettävät ajoneuvot ovat sillä paikkakunnalla asian-

mukaisesti katsastetut ammattimaista liikennettä varten ja että ajoneuvot ovat siistit, kuin myös että jokaisen moottoriajoneuvon kuljettajalla on sen paikkakunnan poliisiviranomaiselta saatu voimassaoleva ammattimainen ajolupa kysymykseen tulevan laatuisen ajoneuvon kuljettamiseen ja että ajoneuvot ovat vakuutetut tällaista liikennettä varten.

Poliisiviranomaisen on tehtävä moottoriajoneuvon rekisteriotteeseen merkintä, kuka liikenneluvan on antanut ja koska se on annettu, sekä että ajoneuvoa saadaan käyttää ammattimaiseen liikenteeseen liikenneluvassa mainittujen paikkakuntien välillä.

Liikennelupa on voimassa ainoastaan niiden paikkakuntien välillä, jotka liikenneluvassa mainitaan. Poliisiviranomainen voi kuitenkin poikkeustapauksessa, kun moottoriajoneuvo on vuokrattu määrättyä matkaa varten, antaa kirjallisen luvan tämän matkan suorittamiseen ulkopuolella moottoriajoneuvon varsinaisen kulureitin. Lupatodistus on matkalla mukana pidettävä ja vaadittaessa poliisimiehelle näytettävä.

Jos jokin moottoriajoneuvoista on käytetty rikolliseen tarkoitukseen tai lupaehtoja taikka liikennemääräyksiä rikottu, voi viranomainen, joka luvan on antanut, sen peruuttaa määräajaksi tai kokonaan.

56 §. Joka aikoo harjoittaa ammattimaista henkilö- tai tavara-liikennettä samalla paikkakunnalla, hakekoon siihen liikenneluvan maalla maaherralta, ja kaupungissa poliisiviranomaiselta tai, milloin omnibusautomobiililiikenne kaupungissa on kysymyksessä, maistraatilta. Hakemus on tehtävä kirjallisesti ja on siinä mainittava minkäläatuista liikennettä aiotaan harjoittaa ja moottoriajoneuvojen lukumäärä sekä, kun hakemus koskee omnibusautomobiililiikennettä, liikennesuunnitelma ynnä sen oheen liitettävä selvitys hakijan maineesta tai, jos hakijana on yhtiö tai osuuskunta, kaupparekisteriote ynnä yhtiöjärjestys tai osuuskunnan säännöt.

Jos hakija on katsottava luotettavaksi, ja, milloin hakemus koskee omnibusautomobiililiikennettä, liikennesuunnitelma harkitaan tarkoituksenmukaiseksi, antakoon asianomainen viranomaisen liikenneluvan enintään viideksi vuodeksi kerrallaan, vahvistaen samalla liikenteeseen käytettävien moottoriajoneuvojen määrän sekä liikenteen järjestelyn ja liikenneturvallisuuden vaatimat ehdot. Ennen liikenteen alkamista on poliisiviranomaisen tarkastettava, että liikenteeseen käytettävät moottoriajoneuvot ovat siinä katsastusalueessa asianmukaisesti katsastetut ammattimaista liikennettä varten ja että ne muuten ovat siistit, että jokaisen moottoriajoneuvon kuljettajalla on sen paikkakunnan poliisiviranomaiselta saatu, voimassa oleva ammattimainen ajolupa kysymykseen tulevan laatuisen ajoneuvon kuljettamiseen ja että ajoneuvot ovat vakuutetut tällaista liikennettä varten. Poliisiviranomaisen on tehtävä moottoriajoneuvon rekisteriotteeseen merkintä, että ajoneuvoa saa käyttää ammattimaiseen liikenteeseen sillä paikkakunnalla.

Tässä pykälässä mainittu liikennelupa on voimassa ainoastaan

liikennepaikkakunnalla ja 25 kilometrin etäisyydellä siitä. Jos kuljettaja haluaa kuljettaa matkustajia tai tavaraa kauemmaksi, hankkikoon siihen luvan 55 §:ssä mainitulla tavalla. Tilapäistä matkaa varten voi tällaisen luvan kuitenkin antaa paikkakunnan poliisiviranomainen. Lupatodistus on matkalla mukana pidettävä ja vaadittaessa poliisimiehelle näytettävä.

Jos moottoriajoneuvoa on käytetty rikollisiin tarkoituksiin tai lupaehtoja taikka liikennemääräyksiä rikottu, voi viranomainen peruuttaa antamansa liikenneluvan määräajaksi tai kokonaan.

Taksan vahvistaa maalla maaherra ja kaupungissa maistraatti tai järjestysoikeus ja on se vaadittaessa matkustajalle esitettävä.

57 §. Omnibusautomobiiliin on näkyvään paikkaan asetettava katsastusmiehen allekirjoittama ilmoitus, johon on merkitty ajoneuvon omistajan nimi ja kotipaikka sekä omnibusautomobiilin kotipaikka, viimeisen katsastuksen aika, automobiilin oma paino, leveys ja pituus, sekä matkustajien sallittu lukumäärä ynnä vahvistettu taksa.

Jos automobiliissa matkustajien ohella kuljetetaan tavaraa, on matkustajien lukumäärää vähennettävä siten, että täysi 75 kg tavaraa vastaa yhtä matkustajaa.

58 §. Ammattimaisessa liikenteessä käytettävän moottoriajoneuvon kuljettaja on velvollinen valvomaan, ettei ajoneuvon oteta suurempaa määrää matkustajia taikka tavaraa kuin moottoriajoneuvon sallittu suurin kuormitus oikeuttaa.

IX L u k u.

Moottoripyörät.

59 §. Tämän asetuksen säädökset koskevat soveltuvilta kohdilta myös moottoripyöriä kuitenkin siten, ettei pyörässä tarvitse olla muuta kuin yksi jarrulaite ja kaksi lyhtyä, joista toinen on pyörän etupuolella ja toinen takana. Jos moottoripyörällä on sivuvaunu, on tämänkin etupuolelle asetettava lyhty. Pyörän suurimmasta tuntinopeudesta noudatettakoon, mitä enintään 7 henkeä varten aiottu henkilöautomobiilin nopeudesta on säädetty.

X L u k u.

Moottoriajoneuvon perävaunu.

60 §. Moottoriajoneuvon perävaunussa, jossa on useampia kuin yksi pyöräpari, tulee olla tehokas jarrulaite.

Perävaunun pyöränkuormitukseen nähden on noudatettava 9 §:n sekä bruttopainoon ja kuorman leveyteen nähden 44 §:n määräyksiä. Jos perävaunu on aiottu pysyvään käyttöön, on pyöränrenkaisiin nähden voimassa, mitä 8 §:ssä säädetään.

Perävaunussa, joka on aiottu pysyvään käyttöön, tulee näkyvällä paikalla olla kilpi, johon on merkitty perävaunun oma paino, leveys ja bruttopaino.

Kun perävaunu on liitetty moottoriajoneuvoon, on moottoriajoneuvon takana oleva tunnusmerkki tai sen kaksoiskappale asetettava perävaunun taakse, tai jos useampia perävaunuja käytetään, viimeisen perävaunun taakse ja on se pimeällä valaistava, kuten moottoriajoneuvon tunnusmerkistä on säädetty.

Jos moottoriajoneuvon kuljettaja ei voi hoitaa perävaunun jarrulaitetta moottoriajoneuvosta käsin, tulee perävaunussa olla jarrulaitteen hoitaja.

Kahta tai useampaa perävaunua saa käyttää ainoastaan poliisiviranomaisen kullakin kerralla erikseen antamalla luvalla, ja on jokaiseen perävaunuun nähden voimassa mitä edellä on säädetty.

Poliisiviranomainen on oikeutettu, milloin syytä on, moottoriajoneuvon omistajan kustannuksella toimituttamaan katsastuksen, että perävaunu on säädetyssä kunnossa.

61 §. Tämän asetuksen säännökset koskevat myös traktoreita, milloin näitä käytetään ihmisten tai tavarankuljetukseen. Kuitenkin saa traktoria, vaikka sen pyöränrenkaat eivät ole kumiset, maan ollessa lumenpeittävä, käyttää ihmisten tai tavarankuljetukseen maaherran tai kaupungissa poliisiviranomaisen luvalla, jotka samalla määrätkööt sellaisen liikenteen ehdot.

XI L u k u.

Moottoriajoneuvo, joka tilapäistä käyttöä varten on tuotu ulkomailta, ja sellaisen ajoneuvon kuljetus.

Vrt. asetus moottoriajoneuvoliikennettä koskevan kansainvälisen sopimuksen, hyväksytty Pariisissa lokakuun 11 p:nä 1909, voimaansaattamisesta Suomessa, maaliskuun 27 piltä 1922. (*Suomen as.-kok. 1922 : 84*)

62 §. Jos jollakin, jonka kotipaikka ei ole Suomessa, on hänen kotimaassaan olevan Suomen konsulin tai sen maan poliisiviranomaisen taikka sitä maata Suomessa edustavan konsulin antama todistus siitä, että moottoriajoneuvo, jonka hän tilapäistä käyttöä varten on tänne ulkomailta tuonut, laadultaan on sellainen, että sitä tuossa vieraassa maassa voimassaolevien määräysten mukaan on sallittu käyttää yleiseen liikenteeseen siellä, älköön moottoriajoneuvon katsastus olko tarpeellinen, vaan on ainoastaan mainittu todistus esitettävä poliisiviranomaiselle ensimmäisessä Suomen paikkakunnassa, missä ajoneuvoa aiotaan käyttää. Jos todistus on asianmukainen, tai milloin omistaja voi esittää asianomaisen katsastusmiehen antaman todistuksen siitä, että ajoneuvo täyttää tämän asetuksen määräykset ja muutoinkin on tarkoitukseensa sopiva, antaa poliisiviranomainen luvan moottoriajoneuvon käyttämiseen Suomessa. Lupa kuljettaa sellaista moottoriajoneuvoa, kuin tässä edellä on sanottu, on poliisiviranomaisen annettava henkilölle, joka ensimmäisessä momentissa mainitun konsulin tai vieraan maan poliisiviranomaisen antamalla todistuksella osoittaa, että hänellä on tuossa maassa oikeus kuljettaa senlaatuista moottoriajoneuvoa. Jos eri-

tyisiä seikkoja ilmaantuu, joiden nojalla tätä henkilöä on pidettävä sopimattomana ajoneuvoa kuljettamaan, ei lupaa kuitenkaan ole annettava. Kuljettajalle, jolla ei ole kappaletta tätä asetusta ja lakia moottoriajoneuvoliikenteestä, tulee poliisiviranomaisen antaa se lunastusta vastaan.

Poliisiviranomaisen tulee tämän pykälän mukaan annetuista luvista viipymättä toimittaa tieto maaherralle.

63 §. Edellisessä pykälässä mainittu lupa tilapäisesti käyttää ja kuljettaa moottoriajoneuvoa on voimassa korkeintaan kolmen kuukauden ajan. Maaherra voi, kun syytä siihen on, peruuttaa sellaisen luvan.

64 §. Tämän asetuksen 22 ja 62 §:ssä mainituista verovapaista moottoriajoneuvoista tulee poliisiviranomaisen ensimmäisellä tämän valtakunnan paikkakunnalla, missä moottoriajoneuvoa aiotaan käyttää, pitää luetteloa, johon omistajan ilmoituksen mukaan merkitään ajoneuvon laatu sekä 16 §:n 1, 3 ja 5 kohdassa mainitut tiedot, josta, kuin myöskin ajasta, jonka moottoriajoneuvo saa leimaveroa suorittamatta käyttää Suomessa, omistajalle on annettava todistus. Tämä todistus on ajoneuvoa käytettäessä mukana pidettävä sekä vaadittaessa poliisimiehelle näytettävä. Ellei tällainen moottoriajoneuvo ole varustettu kansainväliseen automobiilisopimukseen liittyneessä valtiossa annetuilla tunnus- ja kansallisuusmerkeillä, on siihen kiinnitettävä kaksi tunnusmerkkiä, johon mustin kirjaimin ja numeroin on valkoiselle pohjalle maalattu X kirjain ja järjestysnumero. Sellaisia kilpiä tulee maaherran toimittaa raja- ja rantakaupunkien poliisilaitoksille, maaherran määrättävää maksua vastaan asianomaiselle annettavaksi.

Poliisiviranomaisen tulee valvoa että, jos tällaista moottoriajoneuvoa täällä käytetään kauemmin kuin kolme kuukautta, se 15 §:ssä määrättyssä järjestyksessä heti katsastetaan ja 28 §:ssä mainittu rekisteriote lunastetaan, ennenkuin automobiili tai moottori-pyörä on maasta viety.

65 §. Milloin moottoriajoneuvo, jonka omistaja on Pariisissa 11 päivänä lokakuuta 1909 tehtyyn, moottoriajoneuvoliikennettä koskevaan kansainväliseen sopimukseen yhtyneen vieraan valtion alamainen, on varustettu sopimuksessa mainituilla tunto- ja kansallisuusmerkeillä ja jos sellaisen moottoriajoneuvon kuljettaja esittää saman sopimuksen 3 artiklassa mainitun kansainvälisen lupatodistuksen moottoriajoneuvon matkaa varten vieraissa maissa, älköön, jos tullikäsitteystä voimassa olevia määräyksiä on noudatettu, ja asianomainen tulliviranomainen on kansainväliseen lupatodistukseen merkinnyt päivän, jolloin moottoriajoneuvo on Suomeen saapunut, poliisiviranomaisten puolelta muissa kuin samassa 3 artiklassa mainituissa tapauksissa estettävä käyttämästä moottoriajoneuvoa Suomessa enintään kolmen kuukauden aikana. Älköön myöskään näihin moottoriajoneuvoihin sovellettako 64 §:n määräyksiä siinä mainittujen luetteloiden pitämisestä ja todistusten antamisesta.

Jos tulliviranomainen tällaista moottoriajoneuvoa maasta viettäessä huomaa moottoriajoneuvoa käytetyn Suomessa kauemmin kuin kolme kuukautta, on siitä heti tehtävä ilmoitus asianomaiselle poliisiviranomaiselle niitä toimenpiteitä varten, jotka 64 §:n 2 momentissa edellytetään.

66 §. Suomen automobiiliklubi on toistaiseksi oikeutettu Suomessa antamaan moottoriajoneuvoliikennettä koskevan 11 päivänä lokakuuta 1909 tehdyn kansainvälisen sopimuksen 3 artiklassa mainitut kansainväliset lupakirjat automobiilin tai moottoripyörän matkaa varten vieraissa, sopimukseen liittyneissä maissa. Kansainvälistä matkalupakirjaa älköön kuitenkaan annettako muulle kuin sellaiselle automobiilin tai moottoripyörän ohjaajalle, joka voimassa olevien määräysten mukaan on oikeutettu Suomessa kuljettamaan mainitunlaista ajoneuvoa, eikä myöskään muuta kuin sellaista automobiiliä tai moottoripyörää varten, joka on asianmukaisesti rekisteröity ja jolle on annettu tunnusmerkki ja verokilpi.

Kansainvälinen matkalupakirja on voimassa ainoastaan Helsingin kaupungin poliisilaitoksen varmentamana.

67 §. Automobiiliklubin tulee valvoa, että automobiili tai moottoripyörä, jonka matkaa varten lupakirja annetaan, on varustettu kansainvälisessä sopimuksessa mainitulla kansallisuuslaatalla.

68 §. Automobiiliklubi on oikeutettu kustakin antamastaan kansainvälisestä matkalupakirjasta kantamaan sadanviidenkymmenen markan suuruisen maksun.

69 §. Joka ulkomaalta saapuu Suomeen moottoriajoneuvolla, on oikeutettu, huolimatta siitä ettei ajoneuvo ole varustettu määrättyillä tunto- ja kansallisuusmerkeillä, jatkamaan matkaa lähimpään paikkaan, jossa on poliisiviranomainen.

XII L u k u.

Erityiset määräykset.

70 §. Missä paikalliset olosuhteet vaativat, olkoon maaseutua ja kauppaloita varten maaherra ja kaupungissa maistraatti tai järjestysoikeus oikeutettu antamaan, sen lisäksi mitä tässä asetuksessa on säädetty, tarkempia määräyksiä varovaisuustoimenpiteistä moottoriajoneuvoilla kuljettaessa ja sitä varten rajoittamaan 46 §:ssä määrättyä moottoriajoneuvon suurinta nopeutta. Samoin olkoon maaherra oikeutettu rajoittamaan 44 §:ssä määrättyä yleisellä tiellä kulkevan kuorma-automobiilin ja omnibusautomobiilin suurinta painoa ja leveyttä.

Edellisessä kohdassa mainitut määräykset on alistettava kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön tarkastettaviksi ja hyväksyttäviksi.

71 §. Joka rikkoo tämän asetuksen säännöksiä rangaistakoon, ellei rikkomuksesta muualla ole säädetty ankarampaa rangaistusta, enintään viidelläkymmenellä päiväsakolla.

Moottoriajoneuvoliikenteen aiheuttaman vahingon korvausvelvollisuudesta on voimassa, mitä siitä on erikseen säädetty.

72 §. Poliisiviranomainen voi peruuttaa antamansa ajoluvan, määrääjäksi tai kokonaan, milloin moottoriajoneuvon kuljettajaan nähden on ilmennyt seikkoja, jotka sen mukaan mitä 39 §:ssä on säädetty, olisivat ajokortin saannin esteenä, tai hän on rikkonut moottoriajoneuvoliikenteestä annetun lain tai tämän asetuksen taikka niiden nojalla annettuja määräyksiä.

Kuljettaja, jonka ajolupa on peruutettu, on velvollinen viipymättä palauttamaan ajokorttinsa asianomaiselle poliisiviranomaiselle, jonka tulee ajoluvan peruuttamisesta ilmoittaa poliisisanomissa.

73 §. Maistraatin, järjestysoikeuden, poliisimestarin tai muun poliisiviranomaisen tämän asetuksen nojalla antamasta päätöksestä voidaan 15 päivän kuluessa valittaa läänin maaherralle. Maaherran päätöksestä saa 30 päivän kuluessa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Katsastusmiehen päätöksestä voidaan 15 päivän kuluessa valittaa maaherralle, jonka päätös on lopullinen.

Tässä pykälässä mainitut valitusajat luetaan alkaviksi tiedoksi-saamisesta.

Viranomaisen tämän asetuksen nojalla antama päätös on pantava täytäntöön, vaikka muutosta siihen haetaankin.

74 §. Poliisiviranomaisella tarkoitetaan tässä asetuksessa poliisilaitosta kaupungissa, järjestysmiestä kauppalassa, missä sellainen on, ja nimismiestä maalla.

75 §. Tätä asetusta ei ole sovellettava erikoisiin sotilaallisiin tarkoituksiin rakennettuihin valtiolle tai suojeluskunnille kuuluviin moottoriajoneuvoihin, eikä tämän asetuksen määräyksiä katsastuksesta ja rekisteröimisestä sekä ajokorttien antamisesta myöskään sovelleta puolustuslaitokselle kuuluviin muihin moottoriajoneuvoihin tai niiden kuljettajiin.

76 §. Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö on oikeutettu vahvistamaan katsastusmiehen ohjesäännön ja antamaan muut tämän asetuksen toimeenpano-ohjeet.

77 §. Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1926, kuitenkin niin, että aikaisemmin annetut ajokortit ja liikenneluvat ovat voimassa niissä mainitun kelpoisuusajan loppuun.

Katsastusmiehen toimet on heti julistettava haettaviksi. Maaherra on kuitenkin oikeutettu toimea haettavaksi julistamatta ja ilman 11 §:ssä mainittua tutkintoa määräämään katsastusmiehen toimiin ne nykyiset katsastusmiehet, jotka hän katsoo toimeen päteviksi. Samoin on maaherra näihin katsastusmiehiin nähden oikeutettu toistaiseksi myöntämään poikkeuksen 11 §:n 2 momentin määräyksistä, milloin maaherra katsastusmiehen tähänastisen virkatöiminnan perusteella harkitsee sen haitatta voivan tapahtua.

Tällä asetuksella kumotaan 14 päivänä lokakuuta 1922 annettu asetus automobiililiikenteestä sekä 26 päivänä huhtikuuta 1924 annettu asetus sen muuttamisesta, 29 päivänä huhtikuuta 1922 kan-

sainvälisten matkalupakirjain antamisesta moottoriajoneuvoliikennettä koskevan kansainvälisen sopimuksen mukaan annettu asetus ynnä valtioneuvoston 18 päivänä toukokuuta 1922 automobiilien ja moottoripyöriin rekisteröimisestä ja katsastuksesta antama päätös.

3. Moottoriajoneuvojen katsastusmiesten ohjesääntö sekä toimitustaksa.

Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön päätös toukokuun 22 p:ltä 1926.

(Suomen as.-kok. 1926 : 169)

Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö on moottoriajoneuvoliikenteestä 21 päivänä toukokuuta 1926 annetun asetuksen 20, 36, 38 ja 76 §:n nojalla vahvistanut seuraavan moottoriajoneuvojen katsastusmiesten ohjesäännön ja toimitustaksan:

1 §. Katsastusmiehen tulee huolellisesti ja oikeudenmukaisuutta noudattaen suorittaa ne tehtävät, jotka moottoriajoneuvoliikenteestä annetun asetuksen ja tämän ohjesäännön mukaan hänelle kuuluvat.

Katsastusmiehen tulee sovittaa uusintakatsastuksien aika ja paikka moottoriajoneuvonmistajien mukavuutta silmälläpitäen ja antaa heille näistä tarkka tieto sekä sanomalehti-ilmoituksilla että kuulutuksilla kuntien ilmoitustaululla. Uusintakatsastukset on mikäli mahdollista toimitettava jokaisessa kunnassa ja sen vilkasliikenteisimmällä paikalla.

2 §. Moottoriajoneuvon katsastuksessa on katsastusmiehen tai jonkun muun hänen mukana ollessaan suoritettava ajoneuvolla koeajo, jossa erikoisesti on kiinnitettävä huomiota siihen, että ohjauslaitteet, jarrut, vaihteet, taaksepäinajolaite sekä merkinantaja ja valaistuslaitteet ovat tehokkaassa ja tarkoituksenmukaisessa kunnossa sekä ajoneuvo muuten liikenneturvallisuuden kannalta katsoen luotettava.

Uusintakatsastuksissa ja muissa käytettyjen moottoriajoneuvojen katsastuksissa on erityisesti tarkettava, onko ajoneuvossa havaittavissa sellaisten osien kulumista tai vajavaisuutta, jotka huomattavasti vaikuttavat ajoneuvon luotettavuuteen.

Erityistä huomiota on kiinnitettävä ammattimaiseen liikenteeseen tarkoitettujen moottoriajoneuvojen ja etenkin omnibusautomobiilien uusintakatsastukseen. Niiltä on vaadittava huomattavasti suurempaa liikenneluotettavuutta kuin yksityisliikenteeseen käytettäviltä moottoriajoneuvoilta. Milloin ainoastaan toisarvoisia kulumisia ja vajavaisuuksia havaitaan, voi katsastusmies hyväksyä ajoneuvon liikenteeseen, mutta on hänen silloin moottoriajoneuvoliikenteestä annetun asetuksen 17 §:n 2 momentin perusteella katsastettava ajoneuvo myöskin ajokauden kestäessä.

3 §. Kuljettajakokelasta tutkittaessa on suullinen kuulustelu yleensä suoritettava ennen koeajoa. Koeajossa on erityisellä huolella tutkittava ammattimaista ajokorttia haluavat kokelaat. Paitsi

että heidän täydellisesti tulee tuntea moottoriajoneuvon rakenne sekä moottoriajoneuvoliikenteestä annetut ja yleiset liikennemääräykset, tulee heidän osoittaa kykenevänsä varmasti ohjaamaan moottoriajoneuvoa vilkasliikenteisilläkin paikoilla ja olevansa silmänpäykässä selvillä siitä mitä on tehtävä erinäisissä vaarallisissa tilanteissa, kuten vaunun liukuessa, yhteentörmäyksen- ja tulenvaaran uhatessa j. n. e.

Arvosteltaessa ajokokelaan soveliaisuutta kuljettajaksi, on erityistä huomiota kiinnitettävä siihen, onko hän tarpeeksi harkitseva, tyyni ja neuvokas.

Yhdellä kertaa kuulusteltakoon enintään viittä kokelasta.

Lääkäri- ja ikätodistus on tutkinnon päätyttyä annettava takaisin oppilaalle.

4 §. Katsastusmiehen on pidettävä eri luetteloa toimittamistaan katsastuksista ja kuljettajatutkinnoista.

Katsastusalueen poliisiviranomaisilla on oikeus tarkastaa ja ottaa jäljennöksiä katsastusmiehen luetteloista.

5 §. Katsastusmies on velvollinen vähintään kerran vuodessa sopivaksi harkitsemanaan aikana tarkastamaan ja valvomaan sitä kuljetusopetusta, jota maaherran hyväksymät opettajat hänen virka-alueellaan antavat. Jos hän tällöin havaitsee opettajan kykenevämmäksi tai huolimattomaksi tai muita epäkohtia opetuksessa, ilmoittakoon siitä läänin maaherralle.

Katsastusmies on velvollinen ilmoittamaan maaherralle, milloin hän havaitsee ammattimaista kuljetusopetusta annettavan ilman asianomaista lupaa.

Maaherra voi tarvittaessa määrätä osan jollakin katsastusalueella annettavasta opetuksesta muun alueen katsastusmiehen valvottavaksi.

6 §. Katsastusmiehen on tarkoin seurattava moottoriajoneuvoliikenteen kehittymistä alueellaan ja tehtävä sen aiheuttamia esityksiä läänin maaherralle.

7 §. Katsastusmies saa ottaa korvausta moottoriajoneuvojen katsastuksista ja kuljettajan tutkinnoista seuraavan taksan mukaan:

Katsastus:	Smk.
automobiiliin	50:—
moottoripyörän, ilman sivuvaunua	25:—
» sivuvaunuineen	30:—
Kuljettajan tutkinto:	
kun todistus on annettu ammattimaista ajoa varten	75:—
yksityisajoa varten	50:—
Opetuksen tarkastuksesta, kerralta	100:—
(kuitenkin enintään 200 markkaa vuodessa).	

8 §. Katsastusmiehen virkamerkinä, jonka hän on itse velvollinen hankkimaan, on moottoriajoneuvon etuosaan kiinnitettävä keltaisesta kankaasta valmistettu kolmiomainen lippu, jonka muodosta ja mitoista määrätään erikseen.

9 §. Katsastusmies on asianomaisen maaherran valvonnan alainen ja on velvollinen vuosittain, tammikuun kuluessa, lähettämään maaherralle lyhyen selostuksen toiminnastaan ja moottoriajoneuvoliikenteen tilasta edellisenä vuotena.

4. Omnibusautomobiilien konealustan ja korin rakenne ynnä muut varusteet.

Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön päätös toukokuun 22 p:ltä 1926.

(Suomen as.-kok. 1926 : 158)

Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö on moottoriajoneuvoliikenteestä 21 päivänä toukokuuta 1926 annetun asetuksen 7 §:n nojalla, sen lisäksi mitä sanotussa asetuksessa säädetään, vahvistanut seuraavat määräykset omnibusautomobiilien konealustan ja korin rakenteesta sekä muista varusteista:

1. Omnibusautomobiilillä tarkoitetaan suurempaa matkustajamäärää kuin 7 henkilöä varten aiottua henkilöautomobiilia.

Omnibusautomobiilin konealustan tulee rakenteeltaan olla vahva. Alustan kehyksen suurin korkeus maasta, kun pyörien ilmarenkaat ovat normaalipaineessa, saa tuulilasiensa kohdalla olla enintään 75 cm.

2. Moottorin tulee olla niin voimakas, että se vaunun ollessa täydessä kuormituksessa vaivattomasti kykenee voittamaan maaston tuottamat liikenne-esteet liikarasisästä moottorille siitä syntyvästä. Moottorissa tulee lisäksi olla oma latausdynamo sekä akkumulaattori sähkövirran kehittämistä sekä säilyttämistä varten, ainakin mikäli sähkövoimaa tarvitaan auton kulkuvalaistukseksi sekä lisäksi, milloin vaunu on kautta vuoden käytettävää mallia, valaistukseksi itse korin sisäpuolellakin.

3. Jousien tulee konealustassa olla pitkinpäin kehyksen sivuilla; milloin jousien alkuperäinen asento on poikittainen, tulee ne joko muuttaa pitkittäisiksi sivustajousiksi tai sitten varustaa hyväksyttäviksi katsottavilla lisä-varajousilla (iskunvaimentajilla) poikki-jousien kumpaisessakin päätepisteessä.

4. Alustan päälle rakennettu kori saa permannon kohdalta ulottua taka-akselista taaksepäin ainoastaan niin pitkälle, kuin varsinainen alustan kehys ulottuu. Kori ei kuitenkaan saa miltei kohdalta ulottua auton taka-akselista pitemmälle kuin 40 % akselien välisestä mitasta.

Milloin varsinainen alustan kehys ulottuu vain vähän tai ei ollenkaan taka-akselista taaksepäin, saadaan kehystä jatkaa käyttämällä jatkona yhtä vahvaa U-rautaa kuin varsinainen kehys on. Täten jatkettu kehys ei kuitenkaan saa ulottua taka-akselista taaksepäin pitemmälle kuin 30 % auton akselivälistä eikä kori pitemmälle kuin ensimmäisessä kohdassa on sanottu. Tällöin on varsinaista kehystä asianmukaisesti vahvistettava ainakin 1 metrin verran taka-akselista moottoriin päin.

Omnibusautomobiilin akseliväli ei saa olla 310 cm lyhyempi.

5. Omnibusautomobiilin suurin leveys saa olla korkeintaan 210 cm, jolloin leveyttä mitattaessa otetaan lukuun ovenrivat, helat, rapasuojukset y. m. vaununkorista tahi pyöristä sivullepistävät osat, mutta ei taustapeiliä.

Eri hakemuksesta on maistraatti oikeutettu sallimaan 210 cm leveämmänkin omnibusautomobiilin käytön yksinomaan kaupunkiliikenteessä.

6. Istumapaikat korissa ovat niin järjestettävät, että niiltä hyvin pääsee automobiilistä ulosjohtavalle käytävälle; ja tulee istuinten välitse kulkevan käytävän istuinten korkeudella olla vähintään 30 cm sekä istuinten selkänöjen korkeudella vähintään 40 cm. Istuimissa tulee olla lujat selkänojat ja tulee istuinten olla pehmeäksi päällystetyt. Milloin istuimet ovat pitkin korin laitoja, tulee korin kiinteän laidan, joka silloin myös muodostaa istuinten selkänöjan, olla noin 90 cm korkea, laskettuna korin permannosta. Istuimen tilavuuden tulee olla vähintään 40 × 40 cm; istuimen etusyrjän ja edessä olevan istuimen selkänöjan taustan välin vähintään 30 cm. Jos istuimet ovat vastakkain, tulee niiden etusyrjien välin olla vähintään 40 cm.

Seisomapaikkoja ei saa omnibusautomobiiliin järjestää, paitsi yksinomaan kaupunkiliikenteessä asianomaisen maistraatin luvalla. Maistraatti on tällöin oikeutettu, pitämällä silmällä automobiilin vakavuutta, antamaan tämän päätöksen ohjeista poikkeavia määräyksiä konealustan kehyksen suurimmasta ja korin vähimmäisestä korkeudesta.

7. Ohjaajan istuimen tulee olla niin tilava, että siinä on riittävästi tilaa istuimen ja ohjauspyörän sekä tämän ja selkänöjan välillä. Ohjaajalla tulee olla eri istuin, joka voidaan eristää vaunun matkustaja-osastosta joko pehmeällä ohjaajan takana olevalla alaslaskettavalla kangas- tai vakinaisella seinäsuojustimella.

8. Omnibusautomobiilissä tulee olla joko vakinainen tai ainakin tarpeen tullen helposti päälle vedettävä kattolaitte sekä sivustasuojukset suojaamaan matkustajia sadeilman sattuessa. Niissä omnibusautomobiileissa, jotka välittävät liikennettä ainoastaan kesäkuukausina, joiksi lasketaan touko—lokakuu, saa sekä kattolaitte että myös sivustasuojukset olla irtonaista mallia, kun taas niissä automobiileissa, jotka harjoittavat kauttavuotista liikennettä, tulee katon sekä myöskin vaunun korin seinämien olla kiintonaiset ja varustetut akkunoilla. Vähintään puolet sivusta-akkunoista tulee olla kokonaan tai osaksi avattavia. Samoin tulee viimeksi mainituissa omnibusautomobiileissa olla tulenvarmat, hajuumattomat ja savuamattomat lämmityslaitteet. Valaistuksena tulee katossa olla vähintään kaksi 15 normaalikynttilän valopistettä. Katon ja korin permannon välisen korkeuden tulee kaikissa omnibusautomobiileissa käytävien kohdalla olla vähintään 1.65 m ja korkeintaan 1.95 m, paitsi milloin kori on jaettu erillisiin osastoihin, joihin johtaa ovi, joko kuhunkin erikseen tai kahteen yhteisesti (sedan), jolloin vähin korkeus saa olla 1.50 m.

9. Omnibusautobiilin permannon korkeus maasta, renkaiden ollessa normaalipaineessa, saa olla ovien kohdalla korkeintaan 85 cm.

Portaiden askelmien korkeus ei saa yleensä olla 30 cm:iä suurempi.

10. Milloin omnibusautobiilissä on ainoastaan yksi käytettävä ovi, tulee sen olla vähintään 70 cm leveä, mutta milloin vaunussa on useampia käytettäviä ovia, olkoon niiden vähin leveys 60 cm tai sedan mallisessa 55 cm. Ovien korkeuden tulee olla vähintään 1.60 metriä tai sedan mallisessa 1.45 m. Ovet ovat tehtävät korin oikealle puolelle takaapäin katsottuna. Mikäli vaunusta poistumiseen käytetään eri ovea, voi tämä olla myös vaunun perässä.

11. Omnibusautobiilin merkivalaistuksen pitää olla käytäntöä tyydyttävä. Paitsi asetuksen määräämiä, valaistusvoimataan määrättyjä etu- sekä takalyhtyjä, tulee ohjaajan edessä olevan mittari-aulukon olla valaistu, ja on omnibusautobiilin erikoisena tunnusvalaistuksena oleva tuulilasien yläreunan tasalla, auton kumpaisellakin sivulla sinistä valoa näyttävät lyhdyt, joiden valaistusvoiman tulee olla vähintään 2 ja enintään 5 normaalikynttilää.

12. Bensiinisäiliön täyttökohdan tulee siinäkin tapauksessa, että itse säiliö sijaitisi korin sisäpuolella, olla korin ulkopuolella. Akkumulaattoreita ei ole lupa säilyttää korin sisäpuolella, vaan tulee niiden sijaita niitä varten vaunun ulkopuolelle erikoisesti tehdyssä suojuksessa.

13. Omnibusautobiilin mittaritaulukossa tulee muiden tavalisten siinä löytyvien mittareiden lisäksi olla myös nopeus- ja matkamittarit.

14. Muiden säädettyjen varusteiden lisäksi tulee omnibusautobiilissä olla:

a) tarpeelliset korjaus- ja työkalut sekä nostovipu;

b) pienehkö kirves ja käsisaha sekä 5 metriä vähintään 25 mm, vahvuista köyttä, jonka molemmissa päissä on asianmukaiset rautakoukut; näiden tulee sijaita ohjaajan istuimen lähetyvillä olevassa laatikossa;

c) tehokas tulensammutuslaite, ohjaajan välittömässä läheisyydessä;

d) vararenkaita 1 kpl. kutakin lajia;

e) auton etuosassa peili, niin sijoitettuna, että kuljettaja sen avulla voi tarkata takanaolevaa tietä; sekä

f) ilmoituskilvet, joihin on merkitty autolinjan molempien päätepaikkain nimet, sekä muut tarpeelliset tiedonannot, kuin myöskin liikennetaksa.

Korin ulkoseiniin ei saa maalata eikä kiinnittää ilmoituksia.

15. Poliisiviranomainen on oikeutettu antamaan luvan käyttää tavara-autobiiliä tilapäisesti henkilökuljetukseen, sekä määräämään, mitä istuinsijoihin y. m. laitteisiin nähden on tällöin liikenneturvallisuutta silmälläpitäen huomioon otettava.

16. Nämä määräykset tulevat voimaan 1 p:nä heinäkuuta 1926, jolloin kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön asiaa

koskeva päätös 4 päivältä helmikuuta 1926 lakkaa olemasta voimassa. Kuitenkin saa nykyään käytännössä olevia omnibusautobiilejä, joiden konealustan tai korin rakennetta tulisi muuttaa, jotta ne vastaisivat edelläolevia ehtoja, käyttää liikenteessä 1 päivään tammikuuta 1928.

5. Kaupunkikuntien finanssitilastotietojen kerääminen.

Valtioneuvoston päätös tammikuun 28 p:ltä 1926.

(*Suomen as.-kok. 1926 : 39*)

Sittenkun valtioneuvosto 8 päivänä kesäkuuta 1921 oli päättänyt, että tilastollisen päätoimiston oli ryhdyttävä julkaisemaan muun muassa kunnallista finanssitilastoa, on valtioneuvosto, sosialiministeriön esittelyssä, päättänyt, mikäli koskee kaupunkikuntien finanssitilastotietojen keräämistä, määrätä:

1. että kaupunkikuntien finanssitilastoa varten tarpeellisten kaavakkeiden vahvistaminen kuuluu tilastolliselle päätoimistolle; sekä
2. että kaupunkien maistraattien tulee antaa näiden kaavakkeiden mukaiset tiedot tilastolliselle päätoimistolle, ollen nämä tiedot annettava vuodesta 1920 alkaen.

6. Huopalahden kunnan Drumsön kylään kuuluvan Märaholm nimisen tilan siirtäminen Helsingin kaupunkiin.

Valtioneuvoston päätös tammikuun 28 p:ltä 1926.

(*Suomen as.-kok. 1926 : 41*)

Valtioneuvosto on siitä tehdystä anomuksesta päättänyt, että Märaholm niminen Helsingin kaupungin omistama tila R. N:o 1¹⁷⁶ Huopalahden kunnan Drumsön kylässä kalavesineen siirretään

kirkollisessa suhteessa Huopalahden seurakunnasta Helsingin kaupungin pohjoiseen suomalaiseen ja pohjoiseen ruotsalaiseen seurakuntiin,

hallinnollisessa suhteessa Huopalahden piirin nimismiespiiristä Helsingin kaupunkiin,

oikeudellisessa suhteessa Helsingin pitäjän käräjäkunnasta Helsingin tuomiokuntaa Helsingin kaupungin tuomiopiiriin ja kameraalisessa suhteessa Huopalahden kunnasta, Helsingin kaupunkiin.

Samalla on valtioneuvosto määrännyt, että siirto kirkollisessa, kunnallisessa, hallinnollisessa, oikeudellisessa ja kameraalisessa suhteessa on toteutettava 1927 vuoden alusta lukien sekä ettei asianomaisten virka- ja itsehallintoalueiden kielellinen luokitus ole siirron johdosta muuttuva.

HELSINGIN KAUPUNGIN KUNNALLINEN ASETUSKOKOELMA

JULKAISSUT

1926. HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOKONTTORI. N:o 2.

Sisälly s: 7. Tulo- ja omaisuusveron pidättämisestä osinkoa maksettaessa annetun lain soveltaminen, s. 33. — 8. Helsingin kaupungin lämpöteknikon työjärjestyksen muutos, s. 33. — 9. Puhtaanapitolaitoksen tilivireaston perustaminen, s. 34. — 10. Helsingin kaupungin sosialilautakunnan siirtolapuutarhajaoston johtosääntö, s. 34. — 11. Helsingin kaupungin yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahaston sääntöjen ja lainaehtojen muutos, s. 35. — 12. Helsingin kaupungin maistraatin työjärjestyksen muutos, s. 36. — 13. Määräykset merkittävistä rakennuspiirustuksista laadittaessa, s. 36. — 14. Helsingin kaupungin satamajärjestys, s. 37.

7. Tulo- ja omaisuusveron pidättämisestä osinkoa maksettaessa annetun lain soveltaminen.

Valtioneuvoston päätös tammikuun 8 p:ltä 1926. (Lyhennysote)

(Suomen as.-kok. 1926 : 3)

Kun osakeyhtiö maksaa tai hyvittää osinkoa, on maksajan pidätettävä osingosta osingon saajan tulo- ja omaisuusveron lyhennykseksi kahdeksan sadalta. *Laki tulo- ja omaisuusveron pidättämisestä osinkoa maksettaessa tammik. 2 p:ltä 1926, 1 §.* (Suomen as.-kok. 1926 : 1)

1 §. Pidätystä ei tehdä sellaisen osakkeen osingosta, jonka omistaa valtio tai sen laitos, kunta tai seurakunta, eikä myöskään sellaisen yhteisön, laitoksen tai säätiön omistaman osakkeen osingosta, joka tulo- ja omaisuusverolain 6 §:n perusteella on viimeksi toimitetussa verotuksessa jätetty verottamatta, jos tästä annetaan osingon maksajalle verotuslautakunnan puolesta annettu todistus.

2—10 §§. — — — — —

8. Helsingin kaupungin lämpöteknikon työjärjestyksen muutos.

Kaupunginvaltuuston vahvistama tammikuun 27 p:nä 1926.

(Vrt. kunn.-as.-kok. 1924 : 14)

Kaupunginvaltuusto vahvisti mainittuna päivänä Helsingin kaupungin lämpöteknikon työjärjestyksen, helmikuun 7 p:ltä 1919, b) kohdan muutettuna näin kuuluvaksi:

b) laatia ohjelmia kaupungin yleisten töiden hallituksen silmälläpidon alaisia uutisrakennuksia varten, tarkastaa ja harkitaa saapuneita ehdotuksia ja piirustuksia, sekä valvoo uutislaitosten asettamista kuin myös toimittaa niiden loppukatselmuksia.

9. Puhtaanapitolaitoksen tiliviraston perustaminen.

Kaupunginvaltuuston päätös tammikuun 27 p:ltä 1926.

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä, että puhtaanapitolaitoksen kirjanpito-osasto on muodostettava itsenäiseksi tilivirastoksi.

10. Helsingin kaupungin sosialilautakunnan siirtolapuutarhajaoston johtosääntö.

Kaupunginvaltuuston vahvistama helmikuun 17 p:nä 1926.

1 §. Sosialilautakunnan siirtolapuutarhajaoston tehtävänä on lautakunnan valvonnan alaisena hoitaa Korpas—Ruskeasuon ja Kuntähden sekä kaupunginvaltuuston päätöksellä perustettavien muiden Helsingin kaupungin siirtolapuutarhain lähintä hallintoa.

2 §. Siirtolapuutarhajaoston toimena on erityisesti:

a) antaa vuokralle puutarhapalstat ja määrätä vuokramaksujen suuruus, jolloin on mikäli mahdollista huolehdittava siitä, että kaupunki saa täyden koron yritykseen panemastaan pääomasta sekä että kaikki korjaus- ja hoitokulut tulevat korvatuiksi;

b) allekirjoittaa palstojen vuokrasopimukset, jolloin puheenjohtaja ja sihteeri yhteisesti saavat toimia jaoston puolesta;

c) vahvistaa huvimajojen mallipiirustukset ja tarkastaa, että majat rakennetaan näiden piirustusten mukaisesti, sekä ratkaista muut huvimajoja sekä palstojen aitausta koskevat asiat;

d) yleensä valvoa vuokrasopimusehtojen täyttämistä ja ryhtyä tästä johtuviin toimenpiteisiin kuin myöskin sosialilautakunnan vahvistettavaksi valmistaa ehdotus puutarhapalstojen vuokraajain järjestyssäännöiksi;

e) sosialilautakunnan puolesta valita jäsenet siihen sovintolautakuntaan, joka siirtolapuutarhapalstojen vuokrasopimuksen 15 §:n nojalla mahdollisesti on asetettava;

f) tutkia ja ratkaista vuokran siirtoa koskevat asiat; sekä

g) antaa siirtolapuutarhoja koskevissa kysymyksissä asiantuntevaa apua sosialilautakunnalle ja muille kaupunginviranomaisille sekä tehdä aloitteita siirtolapuutarha-aatteen edistämistä tarkoittaviksi toimenpiteiksi.

3 §. Jaoston on annettava siirtolapuutarhojen meno- ja tulossääntöehdotus sosialilautakunnalle vuosittain ennen elokuun 15 päivää seuraavaa vuotta varten sekä vuosikertomus siirtolapuutarhan edellisen kalenterivuoden hallinnosta ennen helmikuun loppua.

4 §. Jaostoon kuuluu puheenjohtaja ja kaksi varsinaista jäsentä sekä kaksi varajäsentä, jotka sosialilautakunta vuosittain ensimmäisessä kokouksessaan valitsee.

Tarvittaessa voidaan jaoston kokouksiin kutsua neuvotteleviksi jäseniksi kaupungin asemakaava-arkkitehti ja kaupunginpuutarhuri, sekä vuokraajain valitseamia luottamusmiehiä.

Jaoston sihteerinä toimii sosialilautakunnan sihteeri.

5 §. Jaosto kokoontuu puheenjohtajan tai sen jäsenen kutsusta, jolle puheenjohtaja on tämän antanut toimeksi.

Jaoston jäsenet nauttivat palkkiota kokouksista kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan.

6 §. Siirtolapuutarhoja koskevat asiat esittelee ja puutarhoja lähinnä silmälläpitää siirtolapuutarhaneuvoja, jonka sosialilautakunta jaoston esityksestä ottaa ja erottaa.

Muut puutarhojen toimihenkilöt ottaa ja erottaa jaosto.

11. Helsingin kaupungin yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahaston sääntöjen ja lainahtojen muutos.

Kaupunginvaltuuston päätökset maaliskuun 17 p:ltä 1926.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1913 : 4 ja 1923 : 31)

Kaupunginvaltuusto muutti mainittuna päivänä marraskuun 11 p:nä 1913 vahvistetun Helsingin kaupungin yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahaston sääntöjen 4 §:n, sellaisena kuin se on kaupunginvaltuuston kesäkuun 13 p:nä 1923 tekemän päätöksen nojalla, näin kuuluvaksi:

4 §. Yksityisille henkilöille ei myönnetä lainaa useampaan kuin yhteen kiinteistöön eikä viittäkymmentätuhatta markkaa suurempaa lainaa.

Samalla päätti kaupunginvaltuusto:

että yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahaston hallinto saisi Kumtähden ja Taivaskallion omakotialueille rakennettavia yrityksiä varten antaa lainoja, poikkeamalla toistaiseksi lainarahaston säännöistä, 40—70 %:n rajoissa, laskettuna kiinteistön arvosta; sekä

Lainarahaston sääntöjen 2 §:n mukaan, sellaisena kuin se on kaupunginvaltuuston toukokuun 19 p:nä 1920 tekemän päätöksen nojalla, myönnetään lainoja toista tai myöhempää kiinnitysvaikutusta vastaan kuudestakymmenestä yhdeksäänkymmeneen prosenttiin kiinteistön arvosta. (Kunn.-kert. 1920, s 109)

että yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastosta tästedes myönnettävien lainojen velkakirjoihin otetaan näin kuuluva kohta: Kunnes lainanantaja toisin määrää, on maksamatta olevasta lainamäärästä kannettava ylimääräistä koronlisäystä $2\frac{1}{2}\%$, jotenka vuotuismaksuun sisältyvä korko tekee yhteensä $7\frac{3}{4}\%$.

Lainarahaston sääntöjen 2 §:n 2 momentin mukaan lainain vuotuismaksu on 6 %, josta $5\frac{1}{4}\%$ korkoa ja jäännös kuoletusta.

12. Helsingin kaupungin maistraatin työjärjestyksen muutos.

Uudenmaan läänin maaherran ja maistraatin yksissä neuvoin vahvistama huhtikuun 12 p:nä 1926.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1911 : 2)

Maistraatti on mainittuna päivänä yksissä neuvoin läänin maaherran kanssa päättänyt muuttaa maistraatin voimassa olevan työjärjestyksen 1 §:n 1 momentin kuuluvaksi seuraavasti lukien ensi-tulevan kesäkuun alusta:

1 §. Maistraatti kokoontuu joka arkitiistai, -torstai ja -lauantai kello 11 aamupäivällä, alköönkä hajaantuko ennen kello 1:tä päi-vällä.

13. Määräykset merkitsemistavasta rakennuspiirustuksia laadittaessa.

Maistraatin vahvistamat huhtikuun 12 p:nä 1926.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1917 : 1)

Muuttamalla maistraatin 19 päivänä helmikuuta 1917 vahvis-tamia määräyksiä, jotka koskevat rakennuspiirustusten laadinnassa noudatettavaa merkitsemistapaa, on maistraatti määrännyt, että merkitsemistavat tästä lähtien ovat seuraavat:

Kivi: tiili, uusi	merkitään intianpunasella.
» » vanha	» mustalla.
Uusi tulisija puuta, hiiliä, koksia, turvetta, öljyä y. m. varten ..	» vaalealla karmiinilla.
Uusi tulisija kaasua, kaasuhellaa, kaasukeittiötä y. m. varten ...	» vaaleansiniharmaalla.
Vanha tulisija	» vaaleanharmaalla.
Luonnonkivi	» violetilla.
Puu, uusi	» poltetulla terra sie-nalla.
Puu, vanha	» seepialla.
Rauta, takorauta ja teräs	» preussinsinisellä.
Betoni ja sementti	» intiankeltasella.
Rautabetoni	» intiankeltasella ja si-nisillä pisteillä.
Tulenkestävät sisäseinät muusta aineesta kuin tilestä	» olivinviheriällä.

Purettava rakennuksen osa viivoitetaan vaaleanviheriällä.
Osittaisissa julkisivumuutoksissa merkitään uusi xinoberilla.
Raitisilmaventtiili merkitään keltasella nuolella.
Ulosvetoventtiili merkitään rummulla ja punasella nuolella.

14. Helsingin kaupungin satamajärjestys.

Sisäasiainministeriön vahvistama toukokuun 18 p:nä 1926.

1 §. Helsingin kaupungin satama-alueeseen kuuluu alempana luetellut sisäsatamat sekä ulkosatama eli satamanedusta, muodostaen vesialueen, jonka itä- ja länsirajat seuraavat kaupunkiin liitetyn alueen rajaa ja eteläraja kulkee Taulu- ja Tiiramatalikkojen yli vedettyä suoraa viivaa pitkin. *Kaupungin satama-alue.*

Sisäsatamat ovat seuraavat:

a) Sörnäisten satama, joka käsittää vesialueen tehdaskorttelin n:o 292 koillisrajasta Nihdin etelä- sekä Korkeasaaren pohjoisrantaan pitkin Mustikkamaan itärantaan vedetyn viivan pohjoispuolella;

b) Pohjoissatama ja Siltavuorensatama eli vesialue, joka jää Katajanokan itäkärjestä Hylkysaaren etelä- ja Palosaaren itäpuolitse Sörnäisten satama-alueen rajaan vedetyn viivan sisäpuolelle;

c) Eteläsatama eli vesialue, joka jää Katajanokan itäkärjestä pitkin Katajanokankarin, Puolimatkinsaaren ja Särkän itärantoja sekä Harakan eteläkärjestä sen itärantaan pitkin Kaivopuiston eteläisimpään kärkeen vedetyn viivan sisäpuolelle;

d) Merisatama, joka käsittää vesialueen, mikä jää Kaivopuiston eteläisimmästä kärjestä Uuni-, Liuska- ja Sirpalesaarten pohjoisrantaan pitkin Sirpalesaaren salmen luona olevaan mantereeseen vedetyn viivan sisäpuolelle; sekä

e) Länsisatama eli vesialue, joka jää Munkkisaaren salmesta Hernesaaren ja Saukkokarin yli Salmisaaren länsirantaan ja satama-alueen länsirajaan vedetyn viivan sisäpuolelle.

Nämä rajat ovat merkityt tähän satamajärjestykseen liitettyyn karttaan.

Muun osan satama-aluetta muodostaa ulkosatama eli satamanedusta.

Satama-alueen maanpuoliset rajat kaupungin omistamalla maalla vahvistaa kaupunginvaltuusto.

2 §. Satamien hallinnosta huolehtii satamahallitus ja sen valvonnan alaisina satamaliikenne- ja satamakannantakonttori. *Satamien hallinto.*

Satamaliikennekonttori pidetään avoimna ilmoitusten vastaanottoa varten kaikkina arkipäivinä klo 7 a. p.—klo 6 i. p.

Konttorin avoimna ollessa on satamahallinnon lippu (sinisellä pohjalla kärjellään seisova valkoinen neliö, jossa on ankkurin ja kaupungin vaakunan kuva) pidettävä nostettuna näkyvällä paikalla.

Satamaviranomaisten alukset käyttävät samaa lippua virkatoimissa.

3 §. Saavuttaessa satama-alueelle on kaikkien ulkomaalta saapuvien laivojen sekä kotimaan liikenteessä kulkevien rekisterivelvollisten laivojen, lukuunottamatta hinattuja lastiproomuja, nostettava laivan kansallislippu, ja on lippu pidettävä ylhäällä, kunnes ilmoitus saapumisesta on tehty satamaliikennekonttoriin. Jos laiva saapuu vuorokauden pimeänä aikana, on lippu nostettava seuraavana aamuna ja pidettävä ylhäällä, kuten edellä on määrätty. *Laivan saapuminen satamaan.*

Laivan suhteen, jossa on vaarallisia tai vähemmän vaarallisia räjähdysaineita, on noudatettava mitä sellaisten aineiden kuljetuksesta on erikseen säädetty. Jos laivassa on suurempi määrä vaarallisia räjähdysaineita kuin 10 kg, on se ankkuroitava ulkosatamaan ja on sen siellä odotettava satamapäällystön lähempiä ohjeita.

Jos laivassa on tulenarkoja nesteitä, on noudatettava mitä sellaisten aineiden kuljetuksesta on erikseen säädetty.

Jos laiva saapuu ruton taikka muun kulkutaudin saastuttamalta paikkakunnalta taikka laivalla matkan aikana on sattunut sairaus- tai kuolemantapaus tarttuvaan, tarttuvaksi epäiltyyn tahi tuntemattomaan tautiin, on laivan tullessaan satamaan nostettava ja pidettävä ylhäällä isossa mastossa tai muussa näkyvässä paikassa takilassa valoisana aikana säädetty karanteenilippu (merkinantolippu Q) sekä vuorokauden muina aikoina kolme toistensa yläpuolella olevaa, ympäri näköpiirin näkyvää lyhtyä, joista ylimmäinen ja alimmainen ovat punaisia sekä keskimäinen valkoinen. Ellei laivassa ole mastoa, on mainitut merkit nostettava erikoiseen, laivalle pystytettyyn tankoon, joka kohoaa vähintään kolme metriä laivanrunгон yläpuolelle. Merkkiä ei saa laskea alas, ennenkuin asianomaisen lupa siihen on saatu. Ennen tätä älköön laiva olko yhteydessä maan taikka toisen laivan kanssa. Myöskin on laivaa ohjanneen luotsin jäätävä laivalle, kunnes hän on saanut luvan poistua. Laiva on ankkuroitava erillään olevalle paikalle vähintään 300 m. etäisyydelle maasta tai toisesta laivasta, satamapäällystön ohjeiden mukaan, ja on satamaluotsin ohjatessaan laivaa ankkuripaikalle vältettävä laivaan nousemista. Satamapäällystön on viipymättä ilmoitettava terveydenhoitolautakunnalle ja poliisilaitokselle laivan saapumisesta, ellei ilmoituksen tekeminen ole annettu toisen viranomaisen huoleksi.

*Luotsaus
satama-
alueella.*

4 §. Saadakseen satamaluotsin on saapuvan laivan päivällä nostettava merkinantoliput T. M. päällekkäin (lippu M. lipun T. alle) näkyvään paikkaan etumastoon sekä yöllä annettava merkkejä soihduilla (flare up lights), minkä lisäksi koneella käyvän laivan kummassakin tapauksessa on vihellyspillillä annettava kolme pitkää vihellystä. Merkiksi siitä, että luotsi on laivalle lähtenyt, nostetaan päivällä luotsiasemalla tarkoitusta varten laitettuun tankoon kansainvälisen merkinantojärjestelmän edellyttämä vastausviiri, kun sen sijaan yöllä tämä ilmoitetaan antamalla valkoista valoa näyttävällä lyhdyllä useita nopeasti peräkkäin seuraavia valomerkkejä. Jos kaikki luotsit ovat asemalta poissa, ilmoitetaan tämä laivalle nostamalla päivällä musta pallo yllämainittuun merkkitankoon sekä yöllä antamalla punaista valoa näyttävällä lyhdyllä useita peräkkäin seuraavia valomerkkejä, ja on meriluotsin tässä tapauksessa ankkuroitava laiva syrjään kulkuväylästä.

Laivan, joka aikoo lähteä satamasta tai jota on siirrettävä satama-alueella, on tarvittaessa pyydettävä luotsia satamapäällystöltä vähintään tuntia aikaisemmin.

Luotsausta satama-alueella saavat toimittaa ainoastaan satamaviranomaisten siihen määräämät henkilöt.

5 §. Laivan saavuttua satamaan on laivan päällikön taikka hänen edustajansa viipymättä tehtävä siitä ilmoitus satamaliikennekonttorille. Jos laiva saapuu sen jälkeen kuin konttori on sinä päivänä suljettu taikka sunnuntaina tai juhlapäivänä, on ilmoitus tehtävä ennen klo 12 seuraavana arkipäivänä.

Päivittäisiä kulkuvuoroja ylläpitävien saaristolaivojen ja höyryveneyttien päälliköt ovat oikeutettuja tekemään mainitut ilmoitukset kunkin viikon lopussa.

Matkustajalaivojen, hinaaja- ja vettä kuljettavien alusten taikka näihin verrattavien laivojen päällikköjen, kuten myöskin sellaisten proomujen päällikköjen, jotka ansiotarkoituksessa välittävät liikennettä ainoastaan satama-alueella, on tehtävä asianomainen ilmoitus ainoastaan laivan ensimmäisen kerran kunakin vuonna satamaan saapussa tahi, jos se on ollut talven yli satamassa, laivan aloittaessa purjehduskautensa. Jos laivan matkat ulotetaan satama-alueen ulkopuolella oleville paikkakunnille, on ilmoitus jokaisesta tällaisesta matkasta tehtävä, kuten 1 kohdassa on säädetty.

Kotimaisessa liikenteessä olevien laivojen päällikköiden on ilmoitusta tehdessä annettava asianomainen lastiluettelo.

Satamaliikennekonttorissa on säädettyä maksua vastaan pidettävä saatavilla painettuja ilmoituskaavakkeita tähän satamajärjestykseen liitettyä mallia, ja on kaavakkeisiin tarkasti täytettävä vaaditut tiedot. Sellaiset tiedot, joita laivan saapussa ehkä ei voida antaa, on mahdollisimman pian toimitettava satamaliikennekonttorille.

Satamaliikennekonttori antaa todistuksen tehdystä ilmoituksesta sekä jättää samalla laivalle yhden kappaleen tätä satamajärjestystä, ellei sitä jo aikaisemmin ole laivassa.

Ylläolevat määräykset eivät koske Suomen eivätkä ulkomaalaisen valtion sota-, jäänsärkijä- tai muita laivoja, mikäli ne eivät harjoita tavaraliikennettä tai ansiotarkoituksessa oleskele satamassa, eivätkä myöskään huivialuksia tai yksityisiä moottoriveneitä.

6 §. Laivaa ei saa ilman pakottavaa syytä ankkuroida merkitylle kulkuväylälle eikä myöskään kiinnittää:

- a) laituriin, sillan tai siltakirstun paalutukseen tai kiinnityskohtiin;
- b) loistolyhtyihin, kivikumpuihin, poijuihin taikka reimareihin, jotka ovat matalikon taikka purjehdusväylän merkinä;
- c) poijuihin tai kiinnityspaaluihin (duc d'albeihin), jotka ovat tarkoitettut laivojen siirtämistä ja kääntämistä taikka kompassin tarkastusta varten; tai
- d) muuten kiellettyyn paikkaan.

Laivat, jotka saapuvat satamaan lastaamaan tai purkamaan, ovat kiinnitettävät laituriin tai kiinnityspaaluun satamapäällystön osoittamille paikoille siinä järjestyksessä, kuin laivat ovat satamaan saapuneet, ellei lastin laatu tai jokin muu syy aiheuta satamapäällystää asiasta toisin määräämään. Jos lastamista taikka purkamista viivytetään toiselle laivalle vahingoksi, on satamapäällystöllä oikeus käskää laiminlyöjä jättämään paikkansa ja antaa se toiselle.

Kaupungin satamassa säännöllisesti käyville matkustajalaivoille osoittaa satamapäällystö, mikäli tila sallii, kunakin vuonna purjeh-

Laivan ankkuroiminen, siirtäminen, kiinnittäminen ja talvehtiminen satamassa.

duskautta varten määrätyn laituripaikan. Ilman satamapäällystön lupaa ei laivaa saa siirtää sille osoitetulta paikalta eikä kiinnittää toisen laivan ulkosivuun.

Moottori-, purje- ja soutuveneitä taikka muita aluksia ei saa kiinnittää satamaviranomaisten aluksia varten määrättyihin laiturinosiin eikä portaitten tai pesusiltojen viereen tai sellaiselle paikalle, jossa ne ovat esteenä. Jos tällaista on tapahtunut, velvoittakoon satamapäällystö omistajan viipymättä viemään veneensä pois. Ellei veneen omistajaa tavata tai jos hän kieltäytyy noudattamasta määräystä, on satamapäällystö oikeutettu veneenomistajan kustannuksella toimittamaan siirron ja tällöin rikkomaan kiinnityslaitteet, mikäli se on välttämätöntä.

Satamapäällystön vaatiessa on laiva viipymättä siirrettävä, mutta on tällöin otettava huomioon, että parhaillaan tapahtuvaa purkausta tai lastausta mahdollisimman vähässä määrin häiritään.

Laiva asetettakoon talviteloille ainoastaan satamapäällystön osoittamaan paikkaan.

*Varovaisuus-
toimenpiteet
onnettomuuksien ja esteiden
välttämiseksi
liikenteessä.*

7 §. Paitai mitä voimassa olevassa laissa ja asetuksissa säädetään, on satama-alueella kuljettaessa noudatettava seuraavia määräyksiä:

a) Laivan päällikön on laivoineen satama-alueella liikkeessaan noudatettava varovaisuutta sekä, huomioon ottaen ne hyökyaallot ja sen veden imun, jonka hänen laivansa aiheuttaa, hiljennettävä vauhtia siten, että vahinkoja ei tuoteta muille satama-alueella liikkuville taikka sinne kiinnitetyille laivoille. Erikoista varovaisuutta on noudatettava paikoissa, joissa näytetään varoitusmerkkiä, samoin myöskin sivuutettaessa lautan kulkupaikkoja, ruoppauslaitoksia, telakoita, syväanlastattuja proomuja sekä venevalkamia y. m.

b) Kun koneella kulkevan laivan on sivuutettava äkkikääniteitä tai sellaisia paikkoja, joissa väylän jatko ei ole näkyvässä, on sen vihellyspillillä annettava pitkä merkki varoitukseksi mahdollisesti vastaantuleville laivoille.

c) Laiva, joka ei ole ohjauskuntoinen, on mahdollisimman pian siirrettävä pois kulkuväylältä.

d) Laivassa, jossa sen kulkieessa satama-alueella ankkuri riippuu silmäkkeen (klysin) alla, on ankkuri pidettävä laskettuna sellaiseen asentoon, että tukki koskettaa veden pintaa; missään tapauksessa ei ankkuria saa pitää naaraamassa.

e) Satama-alueella ei saa samalla kertaa hinata useampaa alusta tai lauttaa kuin satamapäällystö sallii.

f) Laivoilla ei saa levittää purjeita kuivattaviksi, jos laiva on sellaisella paikalla, että väylä peittyy muilta siinä kulkevilta aluksilta.

Sisäsatama-alueella liikuttaessa olkoon nopeus korkeintaan 4 solmua. Kuitenkin olkoon laivan, jonka syvyys lastattuna on enintään 2 m, lupa kulkea korkeintaan 6 solmun nopeudella.

8 §. Satamalaituriin kiinnitetyn laivan on kyljillään käytettävä suojaakkeita.

*Määräyk-
siä satama-
alueella kiin-
nitetyille tai
riisutuille lai-
voille.*

Venenosturit (dävertar), sivulyhtyjen telineet ja muut laivan rungon ulkopuolella olevat laitteet on käännettävä sisäänpäin,

raakapuut nostettava pystyyn tai käännettävä laivan suuntaan sekä halkaisijapuomi, mikäli mahdollista ja jos satamapäällystö niin vaatii, sisään vedettävä.

Ulkosivun ankkuri on, niin pian kuin laiva on laiturin vieressä, nostettava kannelle tai vedettävä silmäkkeeseen (klys).

Viemäri-, käymälä- ynnä muut johdot on, mikäli ne ovat laiturin reunan yläpuolella, peitettävä luukuilla taikka tarkoitusta varten valmistetuilla peitteillä niin, että laiturille ei juokse vettä tai likaisuutta. Samoin on höyry nostolaitteista tai lämpöjohdoista johdettava siten, että se ei leviä laiturille.

Käyntisillat ja laivaportaat on sellaisilla laitureilla, joita pitkin on rakennettu rautatie-, nosturi- taikka muita raitteita, tahi jos laituri on niin kapea, että portaita ei ilman estettä liikenteelle voida asettaa kohtisuoraan laivasta, sijoitettava laivan pituussuuntaan, ja on ne varustettava kaideköydellä sekä pidettävä valaistuna vuorokauden pimeänä aikana.

Jokaisella satama-alueella olevalla laivalla on vuorokausi umpeensa yhden päällystöstä sekä tarpeellisen määrän kansimiehistöä oltava, jotta laivaa tarpeen tullen voitaisiin siirtää. Tästä velvollisuudesta on riisuttu laiva vapautettu, mikäli sitä ei lämmitetä, mutta on laivan silmälläpito uskottava luotettavalle henkilölle ja on tämän nimi ja osoite ilmoitettava satamaliikennekonttorille.

Sinä aikana, jona laiva on kiinnitettynä laituriin, ei sen höyrypilliä tai sireeniä saa käyttää.

Laiva ei saa laiturissa ollessaan tarpeettomasti käyttää konettaan pitempää aikaa, ellei perä ole ulonnettu laiturista.

9 §. Satama-alueelle älköön heitettäkö mataloitumista tai likaisuutta aiheuttavia aineita.

Purettaessa tai lastattaessa sekä siirrettäessä laivasta toiseen painolastia, tiilikiviä, hiekkaa taikka muuta ainetta, joka voi mataloituttaa satamaa, on tämän välttämiseksi käytettävä suojapeitteitä, kouruja taikka lankutusta. Vuorokauden pimeänä aikana saadaan painolastia purkaa taikka lastata ainoastaan satamapäällystön määrämän luotettavan henkilön valvonnan alaisena, ja on laivan annettava hänelle määrätty korvaus tästä tehtävästä.

Ainoastaan veistämöllä taikka satamapäällystön tarkoitusta varten osoittamalla paikalla on sallittu kallistaa tai tilkitä alusta tahi hajoittaa se taikka toimittaa muuta likaisuutta, mataloitumista tai tulenvaaraa aiheuttavaa työtä, ja on paikka työn valmistuttua puhdistettava.

Kuonaa, tuhkaa, rikkoja, öljyä ja muuta likaa on kielletty heittämisestä laivoista, rautatievaunuista, tavaravajoista, laitureilta tai säilytyspaikoista satama-alueelle, ja on ne myöskin korjattava pois purkamisen tai lastauksen jälkeen ja vietävä tarkoitusta varten osoitetuille paikoille. Älköön myöskään vettä satama-alueella liat-tako tankeista tai muista säiliöistä juoksevalla vedellä.

Satamalaitureihin kiinnitettyjen laivojen savutorvien nuohomista ei saa toimittaa klo 5 a. p. ja klo 11 i. p. välisenä aikana eikä kovan tuulen puhaltaessa tai tuulen ollessa maalle päin.

*Määräyksiä
sataman ma-
taloitumisen ja
satama-alueen
liikaantumisen
estämiseksi.*

Purkamisen ja lastaamisen sekä tavaroiden varastoonpano. 10 §. Purettaessa taikka lastattaessa raskaita tavaroita, jotka saattavat aiheuttaa vahinkoja laitureille taikka silloille, on nämä lastin omistajan toimesta taikka hänen kustannuksellaan peitettävä sopivalla alustalla, ja olkoon myöskin kielletty kuljetettaessa tällaisia tavaroita iskemästä rautakangilla laitureihin.

Tavaroita, joita puretaan kaupungin nostureilla, ei saa jättää nosturien viereen, paitsi poikkeustapauksissa satamapäällystön erikoisella luvalla.

Laitureille, kaduille, käytäville, makasiinien etusilloille, portaille sekä satamasilloille ei saa jättää tavaroita.

Kivi- taikka puuhiilet, kalkki, luujauhut tai muu pölyä ja likaisuutta aiheuttava tavara on purettava ja lastattava tarkoitusta varten varatuilla paikoilla. Satamapäällystön kussakin yksityisessä tapauksessa antamalla luvalla voidaan tällaista tavaraa purkaa myöskin muilla paikoilla, mutta on tällöin kaikki läheisyydessä sijaitsevat varastot, jotka saattaisivat vahingoittua, peitettävä sen toimesta, joka purkamisen tai lastauksen toimittaa, jonka ohella on ryhdyttävä satamapäällystön tarpeellisiksi katsomiin varovaisuustoimenpiteisiin.

Lannan ynnä muun sellaisen purkamisen taikka lastaaminen olkoon sallittu ainoastaan viranomaisten määräämänä aikana sekä vain tarkoitusta varten osoitetulla paikalla, mistä yleisölle vuosittain on tieto ilmoituksella annettava, ja on tällainen lasti satama-alueella kiinnitettynä olevassa laivassa peitettävä sopivalla tavoin niin, että hajun leviäminen estetään.

Jos tavarahan alustana käytetään kaupungille kuuluvia ristikkoja, on nämä, niin pian kuin tavara on viety pois, jälleen huolellisesti asetettava pinoihin.

Jos tavarahan omistaja haluaa varastopaikkaa tavaroita varten, on hänen pyydettävä sitä satamapäällystöltä, ja on satamapäällystön ohjeita noudatettava tavaroita varastoon pantaessa.

Räjähdyksen ja tulenarkojen aineiden purkamisen, lastaamisen ja kuljetus. 11 §. Vaarallisten ja vähemmän vaarallisten räjähdysaineiden sekä tulenarkojen nesteiden purkamisen ja lastauksen suhteen on noudatettava mitä siitä on erikseen säädetty ja sen lisäksi huomioon otettava seuraavaa:

a) Ruudin, dynamiitin tai muiden räjähdysaineiden sekä tulenarkojen aineiden, kuten öljyjen, happojen y. m. purkamisen suuremmissa määrin tulee tapahtua ulkosatamassa ja katettuihin aluksiin, joissa tavara sitten kuljetetaan maihin. Kuitenkin voidaan, tavalla jaiden aikana tai tilan laiturilla salliessa laivan täydellisen eristämisen, laivan antaa tulla laituriin toimittaakseen siinä purkamisen, mutta on tavara silloin viipymättä vietävä pois satama-alueelta. Tällainen paikka on täydellisesti suljettava asiaankuulumattomilta. Satamapäällystön on ilmoitettava laivan saapumisesta poliisilaitokselle, jonka tulee huolehtia tarpeellisesta vartiointista niin kauan kuin purkamista kestää. Räjähdys- tai tulenarkoja aineita lastinaan kuljettavien laivojen on satamaan saapuessaan noudatettava yllämainittuja varovaisuustoimenpiteitä myöskin silloin, kun näitä tavaroita ei pureta satamassa.

b) Jos öljylasti saapuu öljyn kuljetusta varten rakennetulla laivalla, josta öljy putkien kautta pumpataan säiliöihin, on lastin omistaja velvollinen hankkimaan vahdin siksi aikaa kuin pumppausta toimitetaan; tällöin on putkijohtoja tarkoin pidettävä silmällä sekä pumppaus heti keskeytettävä, jos huomataan vuotoja johdoissa.

c) Räjähdyks- tai tulenarkojen aineiden purkamista ei ilman satamapäällystön lupaa saa toimittaa vuorokauden pimeänä aikana.

d) Samoja varovaisuustoimenpiteitä on noudatettava lastattaessa räjähdys- ja tulenarkoja aineita.

12 §. Tulenvaaran estämiseksi olkoon laivalla taikka muulla *Toimenpiteitä tulenvaaran estämiseksi.* kuin satamapäällystön osoittamalla paikalla kielletty keittämästä öljyä, tervaa, pikeä tai muita helposti syttyviä aineita.

Samoin on kielletty:

a) lämmitys sellaisilla laivoilla, joilla ei ole kaminoita tai tulisijoja kojuissa tai kajuutoissa, sekä laivoilla, joilla ei ole satamapäällystön tarkoitusta varten hyväksymää savupiippua;

b) lämmitys laivoilla, joissa kansilastina on pellavaa, hamppua, heiniä, olkia, tervaa, puutavaraa, tulenarkoja öljyä tai muita helposti syttyviä aineita tahi jotka sijaitsevat alle 36 metrin päässä tällaisia aineita käsittävistä varastoista ulkoilmassa, paitsi höyrylaivojen pannuhuoneessa ja kojussa, mikäli satamapäällystö huomaa näiden savupiippujen olevan sellaisessa kunnossa, ettei ole vaaraa kipinöiden lentämisestä;

c) pitämästä palavaa, suojatonta kynttilää lastiruumassa, kannella, avoimissa veneissä, laiturilla taikka yleensä satama-alueella;

d) tupakanpoltto laivan kannella taikka lastiruumassa, jos laivalla on kansilastina pellavaa, hamppua, heiniä, olkia, tervaa, puutavaraa tai muita helposti syttyviä aineita, sekä laiva-veistämön taikka lautatarhan viereen kiinnitetyissä laivoissa ja pienemmissä veneissä samoin kuin myöskin tavaroiden varastopaikaksi luovutetuissa satama-alueen osissa. Lautatarhoihin ja muille varastopaikoille on näkyviin paikkoihin asetettava tauluja, joissa tupakanpoltto kielletään.

Laukauksien ampumisesta sekä ilotulitusaineiden tai rakettien polttamisesta satama-alueella on voimassa, mitä siitä säädetään poliisijärjestyksessä.

Laivojen, joita lämmitetään puilla, tulee olla varustettuja ase-
tuksenmukaisilla, näkyvään paikkaan savupiipussa asetetuilla kipinä-
verkoilla, jotka niin hyvin liikkeellä kuin paikallaan satama-alueella
oltaessa aina on pidettävä suljettuina. Veturi ja lokomobiili, jota
lämmitetään puilla, on varustettava tehokkaalla ja hyväksytyä
mallia olevalla säkeneensammuttajalla. Aluksella, jonka koneesta
menohöyry menee suoraan savutorveen (kone ilman lauhduttajaa),
on liikennöiminen satama-alueella kielletty.

Helposti syttyviä tavaroita, kuten pumpulia, pellavaa, hamp-
pua, heiniä, olkia y. m. aineita, ei saa peittämättöminä panna varas-
toon paljaan taivaan alle. Myöskin olkoon kielletty pitämästä täl-
laisilla tavaroilla lastattuja rautatievaunuja satama-alueella ilman
peitettä.

Kivihuilivarastoihin satama-alueella on asetettava putkia lämpömittausten toimittamista varten.

Tarpeellinen määrä kyllin leveitä palokujia on satama-alueella avoimna pidettävä siten, että palokunnan sammutuskojeet esteettä-mästi voivat kantaa tavaravarastoihin tai varastorakennuksiin, minkä ohessa mainittujen kujain pitää johtaa palolaitoksen pum-puille sopiville vedenottoaikoille. Missä rautatieraitteet tai muut sentapaiset laitteet leikkaavat vedenottoaikoille johtavia teitä tai kujia, on satamaviranomaisten katsottava, että ylimenoteitä järjestetään. Palokujia ei saa sulkea eikä tavaraa niihin säilyttää.

Ilman asianomaisilta saatua lupaa ei saa sijoittaa tulisijoja taikka lämpölaitteita eikä myöskään johtaa valaistuslaitteita lautatarhoissa oleviin rakennuksiin.

Satama-alueella sijaitsevassa lautatarhassa on tarkastuskellolla varustetun vahdin öiseen aikaan pidettävä alituista vartiointia.

Jos laivassa, makasiinissa tai varastossa satama-alueella sattuu tulipalo, on satamassa olevien laivojen päällystön, mikäli satama-taikka paloviranomaiset pyytävät, heti lähetettävä apumiehistöä. Samoin on laivan päällikkö velvollinen asettamaan käytettäväksi vesiletkuja, pumppuja ja muita tarpeita. Jos nämä vahingoittuvat, on kaupunki velvollinen korvaamaan vahingon.

Jokaisessa tulipesällä varustetussa rakennuksessa ja kaikissa makasiineissa satama-alueella tulee olla semmoinen tulensammutus-laite, jonka kaupungin paloviranomaiset katsovat kohtuulliseksi määrätä. Näiden hankinta ja kunnossapito kuuluu rakennuksen omistajalle tai makasiinien vuokraajalle.

*Proomujen
merkitsemi-
nen.*

13 §. Tuntomerkiksi jokaiseen satama-alueella käytettävään proomuun on sen molemmille sivuille maalattava omistajan nimi tai alkukirjaimet ja proomun numero vähintään 15 cm korkeilla kirjaimilla.

*Yleisiä
määräyksiä.*

14 §. Laivan päällikön tai hänen asiamiehensä on, ennenkuin purkaminen tai lastaus alotetaan, satamakannantokonttoriin kuittia vastaan suoritettava voimassa olevan taksan mukaiset satama-ja liikennemaksut, elleivät satamaviranomaiset ole työn aloittamiseen antaneet lupaa jo ennen maksun suorittamista.

15 §. Jos tavaroita jätetään makasiineihin, laitureille taikka varastopaikoille määrättyjä vapaapäiviä pitemmäksi ajaksi, on omistaja velvollinen suorittamaan säädetyn paikanvuokran. Tavarat, jotka levittävät hajua tai pölyä tahi joiden varastoonpanosta saattaa aiheutua tulenvaaraa tahi muuta haittaa, on satamapäällystön kehoituksesta viivyttämättä vietävä pois. Jos omistaja kieltäytyy noudattamasta kehoitusta tahi on tuntematon taikka ei ole tavattavissa, huolehtikoon satamapäällystö omistajan kustannuksella tavaroiden poisviemisestä ja säilyttämisestä sekä ilmoittakoon siitä maistraatille. Tavara, joka helposti pilaantuu tai muuten ei vastaa säilytyskustannuksia, on maistraatilla valta viivyttämättä myydä taikka menetellä sen kanssa muulla tavoin.

Sellaiset satamapäällystön haltuunsa ottamat tavarat, joiden omistajat ovat tuntemattomia ja joille omistajaa ei ilmaannu yon ja vuoden kuluessa, myytäköön maistraatin toimesta julkisella

huutokaupalla. Saaduista rahoista vähennetään kaikki kustannukset, jonka jälkeen jäännöksen suhteen menetellään kuten laki löytötavarasta säätää.

Sama olkoon voimassa satamapäällystön huostaansa ottamiin veneisiin, proomuihin ja muihin aluksiin nähden.

16 §. Jos satama-alueella vene, proomu tai muu laiva on joutunut matalikolle tai veden valtaan taikka uponnut, kehoitakoon satamapäällystö laivan päällikköä, omistajaa taikka näiden asiamiestä toimittamaan aluksen pois. Ellei määräystä noudateta, on satamapäällystön ilmoitettava asiasta maistraatille. Jos laiva on uponnut yleiselle kulkuväylälle esteeksi liikenteelle, tulee satamapäällystön heti merkityttää paikka lain määräämällä tavalla sekä, ellei laivan päällikkö, omistaja taikka näiden asiamies viivyttelämättä ryhdy pelastustyöhön, toimittaa se heti omistajan kustannuksella. Maistraatille on ilmoitettava toimenpiteistä, joihin täten on ryhdytty.

17 §. Satama-alueelle sijoitettuja hengenpelastusvälineitä, kuten pelastusrenkaita, tikapuita, keksejä ja naarauslaitteita, ei saa käyttää muihin tarkoituksiin kuin hengenpelastukseen. Myöskään ei aitauksia taikka varoitustauluja tai muita merkkejä ole lupa muuttaa paikoiltaan tai viedä pois.

18 §. Ilman asianomaista lupaa älköön satama-alueelle rakennettako laitureita, kiinnityspaaluja (duc d'albeja), laitettako kiviarkkuja ja muita upotuksia älköönkä lyötäkö paaluja.

Satamaviranomaisilla olkoon kuitenkin oikeus antaa lupa tilapäisten venepaikkojen järjestämiseen.

19 §. Uiminen satama-alueella olkoon kielletty muualla paitsi tarkoitusta varten määrättyillä paikoilla.

20 §. Jos laivan päällikkö taikka omistaja on menetellyt vastoin tämän satamajärjestyksen määräyksiä tai on kieltäytynyt noudattamasta satamapäällystön sen perusteella antamia käskyjä, on satamapäällystöllä oikeus ryhtyä tarpeellisiksi katsottuihin toimenpiteisiin heidän kustannuksellaan ja vastuullaan.

21 §. Joka rikkoo tämän satamajärjestyksen määräyksiä tuomitaan, mikäli rikkomuksesta ei seuraa yleisen lain tai erityisen asetuksen määräämää rangaistusta, sakkoihin viidestä (5) aina sataan (100) päiväsaksoon sekä on velvollinen korvaamaan rikkomuksestaan aiheutuneen vahingon ja kustannuksen.

Asiat, jotka aiheutuvat rikkomuksista satamajärjestystä vastaan, ovat, jollei toisin ole säädetty, maistraatin käsiteltävät ja tuomittavat.

Tätä satamajärjestystä on painettava tarpeellinen määrä suomen-, ruotsin-, englannin- ja saksankielellä sekä pidettävä yleisön saatavana kohtuulliseen hintaan satamaliikennekonttorissa.

22 §. Tällä satamajärjestyksellä kumotaan satamajärjestys siihen tehtyine muutoksineen.

Laivailmoitus. — Fartygsanmälan. — Ship's Report.

Helsingin Satamaliikennekonttorille ilmoitetaan allamainitun laivan saapumisesta:
 Till Helsingfors Hamntrafikkontor anmäles härmed nedanstående fartygs ankomst:
 The arrival of the following ship is reported to the Helsingfors Harbour Office herewith:

Laivan laatu ja nimi		
Fartygets beskaffenhet och namn	}
The ship's character and name	
päälikkö	}
befälhavare	
master	
kansallisuus	}
nationalitet	
nationality	}
kotipaikka	
hemort	}
home port	
isännistö	}
rederi	
owners	}
kantavuus	
tonnage	} n. r. t.
tonnage	
kulkusyvyyys satamaan tullessa	}	jalkaa
djupgående vid ankomst till hamnen		fot
draft on arrival in the port	}	feet
kulkusyvyyys täydessä lastiassa		jalkaa
djupgående i full last	}	fot
draft with full cargo		feet
täkäläinen asiamies	}
härvarande ombud	
agent in Helsingfors
Saapunut p.	kuuta 19..... (mistä)	minkä kautta
Ankommit den	19..... (från)	via
Arrived	19..... (from)	via
Purkaa täällä	}	tonnia, m ³ , standarttia
Lossar här		ton » standard
Discharges here		tons » standards
		(tavaralaji — varubeskaffenhet — kind of cargo)
Lastaa täällä	}	tonnia, m ³ , standarttia
Lastar här		ton » standard
Lloads here		tons » standards
		(tavaralaji — varubeskaffenhet — kind of cargo)
Lähtee täältä	kuutta.
Avgår härifrån till	via
Sails hence for	via
	Helsinki, p.	kuuta 19.....
	Helsingfors den	19.....
	Helsingfors	19.....

Päälikkö. — Befälhavare. — Master.

Asiamies. — Maklare. — Agent.

Tämä ilmoitus on myöhemmin täydennettävä sellaisilla tiedoilla, joita laivan saapessa ehkä ei ole voitu antaa.
 Anmälan skall senare kompletteras med uppgifter, vilka ej kunnat givas vid båtens ankomst.
 The report to be completed later with particulars which could not be given on arrival.

HELSINGIN KAUPUNGIN KUNNALLINEN ASETUSKOKOELMA

JULKAISUT

1926. HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOKONTTORI. N:o 3.

Sisällys: 15. Helsingin kaupungin lastensuojelulautakunnan ja sen kansliahenkilökunnan työjärjestys, s. 49. — 16. Helsingin kaupungin lastensuojelulautakunnan paikallisasiamiesten johtosääntö, s. 57. — 17. Helsingin kaupungin lastenkotien ohjesääntö, s. 60. — 18. Helsingin kaupungin vastaanotto-, koulu- ja ammattioppilaskotien ohjesääntö, s. 67.

15. Helsingin kaupungin lastensuojelulautakunnan ja sen kansliahenkilökunnan työjärjestys.

Lastensuojelulautakunnan vahvistama huhtikuun 24 p:nä 1926.

1 §. Lastensuojelulautakunta kokoontuu, ellei erityisistä syistä toisin päätetä, kunkin kuukauden toisena ja neljäntenä tiistaina, paitsi kesä-, heinä- ja elokuun aikana, jolloin kokous pidetään ainoastaan kerran kuukaudessa erittäin määrättyinä päivinä. Kutsu on joka kokoukseen lautakunnan jäsenille kansliasta erikseen lähetettävä.

Lautakunnan kokoukset.

Ylimääräiseen kokoukseen kutsutaan lautakunta puheenjohtajan määräyksestä.

2 §. Tammikuun ensimmäisessä kokouksessa valitsee lautakunta keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan kansakouluasiain käsittelyä varten.

*Lautakunta kansakoulu-
iohtokun-
tana.*

Tähän kokoukseen on kutsuttava myöskin edustaja, jonka lautakunnan alaisissa lastenhuoltolaitoksissa toimivat kansakoulunopettajat ja -opettajattaret ovat keskuudestaan valinneet.

3 §. Lastenhuoltolaitosten opettajain ja opettajatarten edustaja lautakunnan muodostamaan kansakoulujohtokuntaan valitaan vuodeksi kerrallaan edellisessä joulukuussa. Vaaliliput ovat ilmoitetun määräajan kuluessa lähetettävät lautakunnan kansliaan ja avattavat lautakunnan seuraavassa kokouksessa. Vaalin tulos on saatettava kiertokirjeellä valitun ja valitsijain tietoon.

4 §. Kansakouluasiain esittely on, mikäli mahdollista, niin järjestettävä, että ne voidaan käsitellä kahdessa kokouksessa, joista toinen pidetään keväällä ja toinen syyslukukaudella.

5 §. Kansakouluasioita käsitellessään on lautakunta päätösvaltainen neljän jäsenen läsnäollessa, opettajakunnan edustaja niihin luettuna.

Milloin opettajakunnan edustaja on estetty henkilökohtaisesti kokoukseen saapumasta, voi hän kirjallisesti ilmoittaa mielipiteensä pöytäkirjaan merkittäväksi.

6 §. Lastensuojelulautakunnan kokoukseen on laadittava esittelylista, jossa on osastottain merkittynä eri osastoille kuuluvain asiain laatu sekä asianomaisen osastonjohtajan hyväksymä ja toimitusjohtajan tarkastama ehdotus. Kunkin asian tulee niinkään

Esittelylista on lautakunnan pöytäkirja.

olla varustettu järjestys- ja mahdollisuuden mukaan myöskin diari-numerolla. Sittenkun lautakunta on asian käsitellyt, tulee puheenjohtajan kirjoittaa listaan päätös sekä tarpeelliseksi katsottaessa lyhyesti perustelu.

Esittelylista merkintöineen on lautakunnan pöytäkirja.

Pöytäkirja on katsottava heti tarkistetuksi, ellei lautakunta jossakin erikoistapauksessa toisin päättä.

Sittenkun päätös on pantu toimeen, on asianomaisen esittelijän tehtävä siitä merkintä osastollaan säilytettävään esittelylistaan.

Puheenjohtajan tehtävät.

7 §. Lastensuojelulautakunnan puheenjohtajan velvollisuutena on:

1) huolehtia siitä, että lautakunta täyttää lain ja asetusten sekä ohjesääntönsä ja kaupunginvaltuuston päätösten mukaan sille kuuluvat tehtävät;

2) johtaa keskustelua lautakunnan kokouksissa, merkitä tehdyt päätökset esittelylistaan ja allekirjoittaa lautakunnan nimessä lähetettävät ja sihteerin varmentamat asiakirjat;

3) katsoa, että lautakunnan päätökset pannaan aikanaan toimeen ja että lautakunnan alaiset toimihenkilöt huolellisesti täyttävät tehtävänsä; sekä

4) neuvoilla ja ohjeilla avustaa lasten vanhempia ja edusmiehiä, jotka kasvatus- ja lastenhuoltoasioissa kääntyvät hänen puoleensa.

Milloin puheenjohtaja on estettynä, edustaa häntä varapuheenjohtaja.

Lautakunnan jäsenten osuus lastenhuoltolaitosten valvonnassa.

8 §. Ellei estettä ole, tulee puheenjohtajan taikka jonkun lautakunnan jäsenistä käydä ainakin kerran vuodessa jokaisessa lautakunnan alaisessa lastenhuoltolaitoksessa. Niinikään tulee lautakunnan jäsenten sovittua työnjakoa noudattaen mahdollisuuden mukaan henkilökohtaisesti tutustua myöskin sellaisiin yksityisiin lasten- ja nuorisonhuoltolaitoksiin tai työmuotoihin, joita avustetaan kaupungin varoilla tai joiden avustusanomuksista on pyydetty lautakunnan lausuntoa.

Toimitusjohtajan tehtävät.

9 §. Toimitusjohtajan, jonka tehtävänä on johtaa kaupungin kunnallista lastensuojelutoimintaa, tulee niiden velvollisuuksien täyttämiseksi, jotka lautakunnan ohjesäännön 24 §:ssä mainitaan, erityisesti:

1) laatia ja varmentaa ne lautakunnan nimessä lähetettävät toimituskirjat, jotka ovat hänen esittelynsä varassa, sekä huolehtia yleisen kansliaosaston kirjeenvaihdosta ja lautakunnan toimintaa koskevien tietojen antamisesta, mikäli sitä ei ole jätetty jonkun toisen tehtäväksi;

2) valmistella asianomaisia virkailijoita apunaan käyttäen lautakunnalle saapuneet asiat niin, että lautakunta voi ne heti esittelyn tapahduttua ratkaista;

3) laatia asianomaisia laitosten johtajia kuultuaan ehdollena niihin virkoihin, joiden täyttäminen kuuluu lautakunnalle;

4) myöntää hyväksyttävien syiden vaatiessa lautakunnan ja sen alaisten laitosten virkailijoille virkavapaus korkeintaan 14 päi-

väksi; jos virkavapautta on anottu pitemmäksi ajaksi, on asia esitettävä lautakunnan ratkaistavaksi;

5) järjestää tarpeen vaatiessa ja mikäli mahdollista yhteistoiminnassa asianomaisten lääkärin ja kansakouluntarkastajan sekä kassa- ja tiliviraston johtajan kanssa laitosten virkailijoiden kesken yhteisiä neuvottelukokouksia lasten hoitoa, kasvatusta ja opetusta koskevain asiain sekä laitosten taloudessa esiintyvän kysymysten käsittelyä varten;

6) laatia kamreerin avustamana vuosittain lautakunnan taloussääntöehdotus;

7) läpikäydä laitosten kuukausitilit sittenkun ne on ensin kassa- ja tilivirastossa tarkastettu ja kirjattu sekä saattaa niissä mahdollisesti esiintyvät puutteellisuudet lautakunnan tietoon;

8) avustaa laitosten johtajia mahdollisuuden mukaan yhteisostojen ja muun taloudenhoidon järjestelyssä;

9) antaa vuosittain kassavirastolle ja revisiionkonttorille luettelo niistä henkilöistä, joilla on oikeus hyväksyä lautakunnan alaisia laitoksia koskevia laskuja ja muita maksuja tarkoittavia asiakirjoja;

10) huolehtia tarkoituksenmukaisesta yhteistoiminnasta kunnallisen ja yksityisen lastensuojelutoiminnan välillä; sekä

11) antaa kanslian sekä laitosten viranpitäjille ja toimihenkilöille selityksiä, neuvoja ja tarvittavia ohjeita niissä tapauksissa, joiden varalta ohjesääntö ei sisällä määräyksiä.

10 §. Lastenhuoltotarkastajan velvollisuuksiin kuuluu erit- *Lastenhuolto-*
tarkastajan
tehtävät

1) johtaa turvattomain lasten osastoa sekä asianomaista lääkäriä ja naistarkastajia apunaan käyttäen järjestellä sen jaostojen ja lastenhoidonneuvojain tehtävät;

2) valvoa osastolle kuuluvain lastenkotien ja paikallisasiamiesten toimintaa sekä järjestää kasvatuskotien hankkiminen ja tarkastus;

3) ehdottaa lautakunnan hyväksyttäväksi yksityiskoteihin sijoitettuihin lapsista suoritettavien hoitomaksujen määrät ja mahdollisesti annettavien vaatetusavustusten perusteet;

4) huolehtia, että kaikki osaston luetteloissa olevat alaikäiset saavat asianmukaisen hoidon ja kasvatuksen sekä että laitoshoidon ja -kasvatusta kaipaavat kouluikäiset lapset tulevat siirretyiksi yleiselle kansliaosastolle;

5) antaa oppivelvollisuuslain 10 §:ssä mainittu suostumus osaston hoidossa oleville lapsille koulunkäyntiin vieraalla paikkakunnalla sekä hyväksyä ja allekirjoittaa näitä lapsia koskevat huoltosopimukset;

6) pitää pitkin vuotta asianmukaista laskelmaa, josta ilmenee lautakunnan huostaanotettujen ja sen hoidosta päästettyjen köyhäinhoidollisten lasten lukumäärän ja hoitomaksujen vaihtelu eri kuukausien aikana sekä sen vaikutus näiden lasten elatusmaksuihin myönnetyn määrärahan kulutukseen;

7) valmistella, asianomaisia virkailijoita apunaan käyttäen, yhteiskunnan huoltoa kaipaavain lasten huostaanottamista ja avustusten lakkauttamista koskevat asiat sekä huolehtia näitä koskevasta tilastosta ja lastenhuoltokorvausten perimistä varten tarvittavista tiedoista; sekä

8) huolehtia, että kasvattilasten hoidon valvonta tulee asianmukaisesti hoidetuksi.

Lastenvalvojan tehtävät.

11 §. Lastenvalvojan, jonka velvollisuudet ovat määrätty avioliiton ulkopuolella syntyneistä lapsista annetussa laissa ja lastenvalvojan toimesta annetussa asetuksessa, tulee niiden täyttämiseksi erittäinkin:

1) huolehtia avioliiton ulkopuolella syntyneiden lasten asianmukaisesta luetteloinimisesta;

2) avustaa näiden lasten äitejä heidän makaajain elatus- ja kasvatusturvallisuuden määräämistä tarkoittavissa toimissa ja erittäinkin hoitaa tämän johdosta syntyvät oikeudenkäynnit;

3) valvoa, että sopimukseen perustuva tai oikeuden määräämä elatusvelvollisuus säännöllisesti täytetään;

4) toimittaa kertyneet elatusavut asianomaisille lasten huoltajille, valvoa varojen käyttöä ja tehdä niistä asetuksessa määrätty tilitys;

5) pitää huolta mainittujen äitien ja pikkulasten suojelusta toimittamalla huollon tarpeessa oleville lapsen synnyttäjille selaista apua, jota näiden tila ennen ja jälkeen synnytyksen voi vaatia;

6) pitää silmällä näiden lasten koulunkäyntiä ja jälkikasvatusta;

7) edistää aviottomain lasten ottamista kasvateiksi tai otto-lapsiksi;

8) antaa pyydettyä tietoa ja avustusta toisten kuntain lastenvalvojille ja muille viranomaisille;

9) katsoa, että kunnan edut tulevat hänen toiminnassaan valvotuiksi;

10) antaa vuosittain selonteko ja lainmukainen tilitys holhous-toiminnastaan; sekä

11) järjestää ja jakaa osastollaan esiintyvät tehtävät.

Huolto- ja valvontatoiminnassaan on lastenvalvojalla oikeus käyttää turvattomien lasten ja nuorisonhuolto-osaston henkilökunnan apua.

Nuorisonhuoltajan tehtävät.

12 §. Nuorisonhuoltajan tulee:

1) koettaa ehkäistä lasten ja nuorukaisten käyttämistä sellaiseen ansiotyöhön, joka on vahingollista heidän ruumiilliselle ja siveelliselle kehitykselleen;

2) antaa poliisiviranomaisille lausuntoja kengänkiiltoajiksi, painotuotteiden myyjiksi ynnä muihin sellaisiin ansiotoimiin pyrkivien alaikäisten anomuksista;

3) ilmoittaa köyhäinhuoltoviranomaisille ne tietoonsa saamat perheet, joista lapsia on lähetetty kerjuulle, sekä asiahaarojen mukaan ryhtyä muihinkin tarpeen vaatimiin toimenpiteisiin kuljeskelevain alaikäisten hoidon ja kasvatuksen turvaamiseksi;

4) pitää kortistoa koulunkäyntinsä keskeyttäneiksi ilmoitteista lapsista, järjestää neuvotteluja vanhempain kanssa lasten palauttamiseksi kouluun sekä saattaa oppivelvollisuuslakia vastaan niskoittelevat vanhemmat kansakouluviranomaisten tietoon jatkuvia toimenpiteitä varten;

5) edistää leikkikenttien ja uimapaikkojen järjestelyä kaupungissa kesäänsä viettävälle lapsille sekä järjestää ja valvoo kaupungin avustuksella ylläpidettävää puutarhatyöskentelyä ynnä muita yksityisiä nuorisonhuoltoa tarkoittavia yrityksiä;

6) ylläpitää tarpeellista yhteyttä eri järjestöjen toimihenkilöiden kanssa ohjelmallisten illanviettojen, kerhotoiminnan ynnä muiden puolueettomassa mielessä toimeenpantavien sivistystilaisuuksien järjestämiseksi alaikäisille sekä nuorison lukusalien ja kirjastojen aikaansaamiseksi;

7) hankkia kesäkoteja virkistystä kaipaaville vähävaraisille lapsille ja mahdollisuuden mukaan välittää toimipaikkoja ansion puutteessa oleville nuorille; ja

8) valmistella lautakunnalle esitettävät nuorisonhuoltoa koskevat asiat sekä laatia ja allekirjoittaa osastolta lähetettävät kirjel-
mät ja toimituskirjat.

13 §. Lastensuojelulautakunnan kamreerina toimii köyhäinhoidon ja lastensuojelulautakunnan yhteisen kassa- ja tiliviraston johtaja, ollen hänen velvollisuutenaan:

Kamreerin tehtävät.

1) huolehtia ja vastata myöskin lastensuojelulautakunnan sekä sen alaisten laitosten kassahallinnosta, rahavarojen hoidosta, tilityksistä ja kirjanpidosta sekä inventauksista ja omaisuusluette-
loista sillä tavalla kuin niistä on Helsingin kaupungin kassa- ja tili-
laitoksen johtosäännössä erikseen määrätty;

2) toimittaa laitosten kuukausitilit kohta kirjaamisen jälkeen lautakunnan toimitusjohtajan nähtäväksi sekä saattaa esittelyä varten hänen tietoonsa kaikki lautakunnan rahavarain käyttämistä koskevat tahi sen taloudenhoidon välittömässä yhteydessä olevat asiat;

3) avustaa lautakunnan toimitusjohtajaa taloussääntöehdotuk-
sen laatimisessa ja olla taloudellisia kysymyksiä esiteltäessä saapu-
villa lautakunnan kokouksissa, milloin asianhaarat sitä vaativat;

4) antaa laitosten johtajille kirjanpidon ja tilityksien järjeste-
lyssä tarpeellisia ohjeita sekä laitoksessa käydessään tahi lautakun-
nan toimenannosta läpikäydä niiden tilit ja tarkastaa kassa;

5) laatia lautakunnan vuosikertomukseen tarvittavat taloudel-
lista laatua olevat tilastolaskelmat; sekä

6) antaa kaupungin viranomaisille ja tilintarkastajille tietoja
lautakunnan kirjanpidosta ja sen alaisten laitosten tileistä.

14 §. Koulu kotien ynnä muiden kouluikäisten lasten huolto-
laitosten lääkärin velvollisuutena on:

*Koulu koteja valvovan lää-
kärin tehtävät.*

1) tutkia lautakunnan laitoksiin, paitsi lastenkoteihin, otetut
sekä aistinviallisten kouluihin, raajarikkoisten työkotiin ja tylsä-
mielisten kasvatuslaitokseen ynnä muuhun erikoishoitoon lautakun-

nan välityksellä otettaviksi esitetyt lapset ja antaa niistä hyväksytyjen kaavakkeiden mukainen lausunto;

2) käydä vähintään kahdesti kuukaudessa kaupungissa sijaitsevissa lautakunnan laitoksissa sekä valvoa, että ruoka- ja työjärjestys sekä siisteys niissä on terveydenhoidon vaatimusten mukainen;

3) antaa kaupungissa sairaspua lautakunnan seitsemää vuotta vanhemmille hoidokkeille, ollen sitä varten velvollinen johtajan kutsusta saapumaan siihen laitokseen, missä sairas oleskelee;

4) toimittaa vähintään kerran vuodessa kaupungin ulkopuolella sijaitsevain koulukotien oppilaiden terveydellinen tarkastus ja merkitä tutkimuksensa tulokset kutakin oppilasta varten laitoksessa säilytettävään terveystodistukseen;

5) antaa laitosten emmännöitsijöille, hoitajattarille ja johtajille ohjeita lasten ruoka- ja päiväjärjestyksen laatimisessa, hampaitten hoidossa, pito- ja makuuvaatteiden kunnossapidossa ynnä muissa lasten terveydenhoitoa ja ruumiillista kehitystä koskevissa asioissa sekä valvoa antamiensa määräysten noudattamista;

6) toimittaa lautakunnalle tammikuun kuluessa selonteko lasten terveydentilasta edellisenä vuotena sekä muusta, mitä hän on saanut tietoonsa näiden henkisestä ja ruumiillisesta kehityksestä; sekä

7) ehdottaa tarpeen vaatiessa lautakunnalle toimenpiteitä lastenhuoltolaitosten huoneisto-olojen sekä niissä hoidettavain lasten ja nuorten henkilöiden ruumiillisen hoidon parantamiseksi, milloin katsoo siihen aiheutta olevan.

*Kasvattilasten
hoidon valvon-
talääkärin teh-
tävät.*

15 §. Kasvattilasten hoidon valvontalääkärin velvollisuutena on:

1) huolehtia lautakunnan alaisten lastenkotien valvonnasta käymällä vähintään kerran viikossa Oulunkylän ja joka toinen viikko Kullatorpan lastenkodissa;

2) määrätä tarpeellista säästäväisyyttä huomioonottaen näissä kodeissa hoidettavien pikkulasten ruoka- ja hoitojärjestys sekä antaa johtajattarille ja hoitajattarille muutenkin tarpeellisia ohjeita lasten hoitoon ja vaateetukseen nähden;

3) avustaa lastenhuoltotarkastajaa naistarkastajain ja lastenhoidonneuvojain työn järjestelyssä sekä hankkia niiden välityksellä tietoja yksityisperheisiin sijoitettujen köyhäinhoidollisten ja kasvattilasten hoidosta, yleisestä terveydentilasta ja kasvatuskodeista;

4) tutkia hänelle ilmoitettujen yksityisperheissä hoidettavien köyhäinhoidollisten ja kasvattilasten terveydentilaa ja kasvatuskodin soveliaisuutta sekä antaa kasvattajille määräyksiä ja neuvoja lasten hoidosta;

5) huolehtia, että lapset tarvittaessa saavat lääkärin- ja sairaalahoidtoa tai että ne asianhaaran vaatiessa muutetaan toiseen kasvatuskotiin;

6) antaa lautakunnalle tammikuun kuluessa selonteko valvontaansa kuuluvien lasten terveydentilasta edellisenä vuotena; sekä

7) tehdä tarpeen vaatiessa lautakunnalle ehdotuksia toimenpiteiksi, jotka tarkoittavat kunnalle kuuluvan kasvattilasten hoidon,

lapsivuoteessa olevien äitien huollon ja pikkulasten suojelun edistämistä.

16 §. Lautakunnan neuvonanto- ja rekisteritoimiston hoitajan velvollisuutena on: *Neuvonanto- ja rekisteritoimiston hoitajan tehtävät.*

1) ottaa vastaan ilmoituksia lastensuojelutapauksista sekä antaa yleisölle niiden johdosta tarpeellisia ohjeita;

2) toimituttaa, milloin asian hoitaminen ilmeisesti kuuluu lautakunnalle, asianomaisten kotikävijöiden avulla alustava tutkimus, josta avuntarve, soveliaimman avustuksen muoto, lapsen kotipaikkaoikeus sekä maksuvelvollisten korvausmahdollisuudet käyvät niin selvästi ilmi, että lautakunta voi niiden nojalla asiasta päättää;

3) avustaa kotikävijöitä puuttuvien papinkirjojen ja henkikirjoitustodistusten sekä muiden asiain valmistelussa ja kotipaikkaoikeuden selvityksessä tarpeellisten tietojen hankkimisessa;

4) pitää luetteloa lautakunnalle ilmoitetuista uusista lastensuojelutapauksista sekä toimittaa niistä määrätyn kaavakkeen mukaan ryhmitelty tilasto lautakunnan vuosikertomukseen;

5) hoitaa keskuskortistoa lautakunnan huostaanotetuista tai muista toimenpiteitä aiheuttaneista lapsista;

6) pitää kortistoja suojeluvalvonnan alaisiksi määrättyistä lapsista sekä lasten ja nuorisonhuoltoa harjoittavista yhdistyksistä ja niiden ylläpitämistä laitoksista; sekä

7) antaa kodeissakävijöille tarpeellisia neuvoja ja ohjeita kotitutkimuksia koskevissa menettelytavoissa ja tutkimuselostuksien laatimisessa.

Niissä tapauksissa, joissa ei toimisto voi huostaanotetun lapsen kotipaikkaoikeutta selvittää, jää se lastensuojelulautakunnan velkomisasiota hoitavan köyhäinhoidon asiamiehen tehtäväksi.

Jokaista asiaa valmisteltaessa on, mikäli mahdollista, hankittava tieto, saavatko lautakunnan avustettaviksi ilmoitettujen lasten vanhemmat köyhäinhoidolta tai muista kaupungin varoista avustusta.

17 §. Kunkin osaston kanslianhoitajain tulee heille määrättyjen kanslistien avustamina: *Kanslianhoitajain ja kanslistien tehtävät.*

1) huolehtia diarien, asiakirjain, tilastojen ja kortistojen järjestelystä sekä asianmukaisesta hoidosta, helpompien kirjeiden laatimisesta, puhtaaksikirjoituksista ynnä muista käytännöllisistä kansliatehtävistä;

2) toimittaa köyhäinhoitoviranomaisille velkomisasioiden toimeenpanemisessa ja niiden lakkauttamisessa tarpeelliset selvitykset;

3) antaa yleisölle tarpeellisia ohjeita sekä avustaa muutenkin osastonjohtajia ja hoitaa heidän tehtäviään milloin nämä eivät ole itse saapuvilla.

Yleisen kansliaosaston hoitajan tulee samalla huolehtia lautakunnan kirjaajan tehtävistä, kokoilla tilastokonttorille ja vuosikertomukseen tarpeelliset tilastot sekä pitää luetteloa lautakunnan alaisista toimihenkilöistä.

Naistarkastajain tehtävät. **18 §.** Naistarkastajain tehtävänä on lastenhuoltotarkastajan määräämää työnjakoa noudattaen:

1) johtaa ja valvoo kotikävijäin sekä lastenhoidonneuvojain työtä sekä katsoa että niiden lastenhoidon ja -kasvatuksen suhteen kulloinkin tekemät havainnot tulevat asiakirjoihin merkityiksi;

2) huolehtia kasvatuskotiin hankkimisesta sekä tehdä lastenhuoltotarkastajalle ehdotuksia lautakunnan huostaan otettujen lasten sijoittamisesta;

3) pitää yllä tarpeellista yhteyttä eri seuduille asetettujen paikallisasiamiesten kanssa sekä valvoo että kaikkien lautakunnan yksityiskoteihin sijoitettujen lasten hoitoa ja kasvatusta vähintään neljästi vuodessa tarkastetaan ja että hyväksytyin kaavakkeen mukaiset tarkastuselostukset lähetetään kustakin lapsesta vuosineljänneksittäin lautakunnalle;

4) olla vuorovaikutuksessa synnytyslaitoksen sekä maitopisara-yhdistyksen ynnä muiden äitien huolto- ja lastenhoito- ja kasvatusta edistävään yksityisten järjestöjen kanssa, mikäli siitä on etua kunnalliselle lastensuojelutoiminnalle;

5) valmistella turvattomien lasten osastolta lautakunnalle esitettävää asioita sekä hankkia niiden käsittelyssä tarpeelliset selvitykset;

6) antaa kodeissakävijäin suosituksen perusteella hellittävimmissä tapauksissa lautakunnan menosääntöön hyväksytyin määrärahan rajoissa sekä lastenhuoltotarkastajan lähemmin määräämissä erissä pienempiä vaateavustuksia;

7) hoitaa kasvattivanhempien sekä lautakunnan välinen kirjeenvaihto ja laatia lastenhuoltosopimukset; sekä

8) ottaa vastaan yleisöä ja muutenkin avustaa lastenhuoltotarkastajaa ja lastenvalvojaa näille kuuluvissa tehtävissä.

Kodeissakävijäin ja lastenhoidonneuvojain tehtävät. **19 §.** Kodeissakävijäin ja lastenhoidonneuvojain tärkeimpänä tehtävänä on määrättyä työnjakoa noudattaen:

1) pitää silmällä lautakunnan luetteloihin merkittyjen lasten jatkuvaa hoitoa ja kasvatusta;

2) tutkia uudet lastensuojelutapaukset;

3) antaa lasten hoitajille ja kasvattajille tarpeellisia neuvoja ja ohjeita sekä valvoo niiden noudattamista;

4) ilmoittaa naistarkastajain välityksellä asianomaiselle lääkärille tarkastettaviksi ne hoidokit ja kasvattilapset, jotka tarvitsevat erikoista hoitoa taikka olisivat muutettavat toiseen kasvatuskotiin;

5) olla tarpeen mukaan apuna lasten kuljettamisessa lastenhuoltolaitoksiin ja kasvatuskoteihin;

6) antaa suorittamistaan kotikäynneistä ja kasvatuskodeissa tekemistään havainnoista tiedot merkittäviksi lapsia koskeviin asiakirjoihin ja lautakunnan tilastoihin; sekä yleensä

7) saattaa tietoon saamansa lasten- ja nuorisonhoidossa esiintyvät epäkohdat osastonjohtajain ja lautakunnan tiedoksi.

Vahtimestarin tehtävät. **20 §.** Kanslian vahtimestarin velvollisuutena on siivoojan avustamana:

1) huolehtia siitä, että kanslian huoneet ovat huolellisesti lämmitetyt ja siistityt;

2) pitää huolta, että virkailijain mustepullot, kynät ynnä muut työskentelyvälineet ovat kunnossa;

3) toimittaa viipymättä postiin sekä virastoihin lautakunnan kansliasta lähetettävät kirjeet ja asiakirjat sekä pitää niistä asianmukaista lähetysluetteloa;

4) laatia ja pitää kunnossa lautakunnan kansliaa koskevat inventaarioluettelot; sekä

5) toimittaa muut yleensä vahtimestarille kuuluvat ja kanslian virkailijoiden hänelle kulloinkin määräämät tehtävät.

21 §. Asianomaisten toimihenkilöiden on, mikäli mahdollista, aikanaan hoidettava heille kuuluvat tehtävät niin etteivät ne pääse liiaksi kasaantumaan, jotta palkattu ylitö tai tilapäisten apulaisten ottaminen vältetään.

Ylityöstä suoritetaan palkkiota ainoastaan milloin työ on tehty toimitusjohtajan määräyksestä.

22 §. Kesäkuukausina on kanslian työ järjestettävä siten, että kaikki virkailijat voivat saada lomansa ilman että siitä koituu kaupunginkassalle rasitusta.

Erinäisiä määräyksiä.

16. Helsingin kaupungin lastensuojelulautakunnan paikallisasiamiesten johtosääntö.

Lastensuojelulautakunnan vahvistama huhtikunn 24 p:nä 1926.

1 §. Paikkakunnille, joihin on sijoitettu suurempi määrä Helsingin kaupungin lastensuojelulautakunnan huostaanotettuja lapsia, asettaa lautakunta näiden hoidon ja kasvatuksen valvomiseksi paikallisasiamiehiä.

2 §. Asiamiehen tulee tiedustella ja lastensuojelulautakunnalle ilmoittaa koteja, joihin voidaan sopivasti sijoittaa lapsia hoidettaviksi ja kasvatettaviksi.

3 §. Soveliaiksi kasvatuvanhemmiksi katsotaan sellaisia avio- puolisoita ja leskiä, joilla raittiiden ja siveellisten elämäntapojen ohella tiedetään olevan myöskin halua sekä taloudellisia edellytyksiä lasten kunnolliseen kasvatukseen ja hoitoon. Etupäässä valittakoon sellaisia, jotka harjoittavat maanviljelystä, puutarhanhoitoa tahi jotakin käsityöammattia.

Kasvatuksellisten ja taloudellisten edellytysten ohella on myöskin otettava huomioon, että kasvatuvanheppain asunto on terveellinen ja tarpeeksi tilava sekä ettei matka siitä lähimpään kansakouluun ole ainakaan 5 km pitempi.

Lapsia ei sijoiteta kotiin, jossa on enemmän kuin kaksi omaa alaikäistä lasta eikä lapsettomaan perheeseen enemmän kuin kolme, elleivät nämä ole sisaruksia. Sisarusten sijoittaminen samaan kas-

vatuskotiin taikka, milloin se ei ole mahdollista, toistensa lähellä asuviin perheisiin, on yleensä suotavaa.

4 §. Ennenkuin asiamies ehdottaa huoltokotia lautakunnan käytettäväksi, tulee hänen tarkoin tutustua kasvatusvanhempain kotioloihin ja omien havaintojensa perustuksella tehdä annetun kaavakkeen mukaan selkoa niistä seikoista, joiden nojalla kodin sopivaisuutta kasvatuskodiksi voidaan arvostella.

5 §. Jos lastenhuoltotarkastaja hyväksyy ehdotetun kasvatuskodin, on kasvatusvanhemmille annettava asiamiehen välityksellä siihen sijoitettavaa lasta koskevat tiedot ja hankittava kasvatusvanhempain allekirjoitus kahteen kappaleeseen kirjallista huoltosopimusta, jossa kasvatusvanhempain velvollisuudet ynnä muut ehdot ovat tarkasti mainitut ja jonka sisältö on heille julkiluettava ja tarkoin selitettävä. Asiamiehen on senjälkeen lähetettävä sopimuskirjat lautakunnan kansliaan ja kun ne on lautakunnan puolesta allekirjoitettu on niistä toinen kappale palautettava kasvatusvanhemmille.

6 §. Lapsen saavuttua kasvatuskotiin tulee asiamiehen siitä viipymättä ilmoittaa lastensuojelulautakunnalle, samoin myöskin siitä, jos lapsi syytä tai toisesta poistuu kasvatuskodista. Niinikään on viipymättä ilmoitettava lautakunnalle, jos lasta kohtaa vaikeammanlaatuinen tauti, taikka jos sitä huonosti hoidetaan tai tylysti kohdellaan tahi jos olot kasvatuskodissa muuten ovat omiansa haitallisesti vaikuttamaan lapsen hoitoon ja kasvatukseen.

Milloin lapsi oscittaa taipumusta pahantapaisuuteen tai rikollisuuteen taikka jos kasvatus yksityiskodissa hänen muihin ominaisuuksiinsa katsoen näyttää vähemmän sopivalta, on paikallisasiamiehen tehtävä lautakunnalle esitys lapsen sijoittamisesta johonkin hänelle soveliaaseen lastenkotiin tai laitokseen.

7 §. Asiamiehen on pidettävä huolta siitä, että lapsi kouluikänsä jouduttuaan pannaan kouluun ja että hänelle oppivelvollisuudesta säädetyn oppikurssin suoritettuaan, mikäli mahdollista, toimitetaan sopivaa ammattikasvatusta. Lasten terveydentilasta, luonteesta sekä käytöksestä ja edistyksestä koulussa tulee asiamiehellä aina olla tarkat tiedot.

Jos lapsi oscittaa omaavansa hyvän käytöksen ohella tavalista huomattavampia luonnonlahjoja tai erikoistaipumuksia, tulee asiamiehen saattaa se lautakunnan tietoon mahdollista jatkuvan koulutuksen avustamista varten.

8 §. Voidakseen henkilökohtaisesti tutustua lapsen luonteeseen, oloihin ja hoitoon tulee asiamiehen käydä kussakin hänen valvontapiiriinsä kuuluvassa kasvatuskodissa vähintään kerran vuosineljänneksessä, elleivät asianhaarat aiheuta siellä useamminkin käymään. Epäilyttävältä näyttävissä tapauksissa voi asiamies pyytää jotakin läheisyydessä asuvaa luotettavaa henkilöä valvomaan kasvatuskotia hänen tarkastuskäyntiensä väliajoilla ja tarpeen vaatiessa ilmoittamaan tekemistään huomioista hänelle.

Näillä tarkastuskäynneillä tekemistään havainnoista tulee asiamiehen kustakin lapsesta laatia annetun kaavakkeen mukainen tarkastusselostus ja lähettää ne mieluummin samalla kertaa kaikista lapsista vuosineljänneksittäin lastensuojelulautakunnalle.

Lastenvalvojalta saamaisa ohjeiden mukaan tulee asiamiehen erikseen sovitusta korvauksesta käydä tarkastamassa myöskin sellaisten hänen valvonta-alueelleen sijoitettujen aviottomain lasten hoitoa ja kasvatusta, joiden silmälläpito kuuluu lautakunnan lastenvalvojalle, vaikkakaan niitä ei ole otettu lautakunnan huostaan.

Samoin on asiamiehen velvollisuus eri palkkiosta valvoa toiminta-alueellaan sellaisten henkilöiden hoitoa, jotka saavat avustusta Helsingin kaupungin köyhäinhuoltolautakunnalta. Korvauksen näitä koskevista tarkastuksista ja matkakustannuksista suorittaa köyhäinhuoltolautakunta.

9 §. Hoitoalueella oleskelevia hoidokkeja, joiden hoitokorvaus on lakkautettu, tulee asiamiehen mahdollisuuden mukaan auttaa ja opastaa. Samoin on asiamiehen velvollisuus tarpeen vaatiessa huolehtia piiriinsä sijoitettujen lasten siirtämisestä toiseen kasvatuskotiin tai laitokseen sekä välittää alueelle lähetettävien kasvattilasten lähimmältä asemalta tai laivalaiturilta perille saattamista.

Erityistä huolta tulee asiamiehen pitää niistä 16 vuotta täyttäneistä lapsista, joista jostakin syystä jatkuvasti maksetaan hoitokorvaus.

10 §. Asiamiehen on valvottava, että lapselle tarpeen vaatiessa viipymättä hankitaan tarkoituksenmukaista lääkärinhoitoa.

11 §. Hoitokorvaus kasvatusvanhemmille maksetaan vuosineljänneksen umpeen kuluttua, asiamiehen laatiman ja allekirjoittaman sekä lastensuojelulautakunnalle ennen vuosineljänneksen viimeisen kuukauden (maalis-, kesä-, syys- ja joulukuun) 20 päivää lähettämän kaavakkeen mukaisen tilauslistan perusteella.

Samalla kertaa on lautakunnalle toimitettava a) kaikki vuosineljänneksen kuluessa kerääntyneet laskut lääkärinhuidosta, lääkkeistä sekä hautauskustannuksista kuin myöskin b) asiamiehen toimesta johtuvista menoista, kuten matka-, puhelin-, posti- ynnä muista sellaisista kuluista samoin kuin asiamiehelle itselle tulevasta palkkiosta. Kumpikin näistä menoryhmistä on koottava eri yhdistelmään.

Kaikkien yhdistelmissä lueteltujen laskujen tulee välttämättömästi olla asianomaisten kuittauksella ja asiamiehen varmennuksella varustetut.

Koulumaksut paikallisasiamiehen kouluikäviksi toteamista lapsista, joihin maksuihin tulee sisältyä myöskin oppilaille annettujen kirjojen ja koulutarpeiden hinta, suorittaa lautakunta kalenterivuositain asianomaiselle kunnallishallinnolle, minkä vuoksi näitä maksuja ei saa yhdistää edellämainittuihin tilityksiin.

8 §:n 3 kohdassa mainittujen aviottomain lasten hoidon tarkastuksesta mahdollisesti sovittu palkkio tulee asiamiehen perä lautakunnan lastenvalvojalta.

12 §. Kun tilauslista rahoineen on asiamiehelle saapunut, tulee hänen viipymättä suorittaa kasvatusvanhemmille tuleva korvaus, joko heille itselleen tahi heidän valtuuttamilleen asianmukaista kuittausta vastaan.

Näin kuitattuina tilauslistat palautetaan lastensuojelulautakunnalle ennen lähinnä seuraavan kuukauden 15 päivää.

13 §. Kaikki asiamiesten toimintaa koskevat kaavakkeet lähetetään lastensuojelulautakunnan kansliasta asiamiehelle tilauksen mukaan.

17. Helsingin kaupungin lastenkotien ohjesääntö.

Lastensuojelulautakunnan vahvistama huhtikuun 27 p:nä 1926.

I. Lastenkotien tarkoituksesta, hallinnosta, laadusta ja hoidokkien määrästä.

1 §. Ne lastenkodit, joita Helsingin kaupunki ylläpitää yhteiskunnan hoidon varassa oman kodin ulkopuolella huollettavain turvattomain lasten hoitamiseksi ja kasvattamiseksi, ovat lastensuojelulautakunnan valvonnan ja johdon alaisia.

Niissä hoidetaan etupäässä sellaisia lastensuojelulautakunnan huostaan joko lyhyemmäksi tai pitemmäksi ajaksi otettuja lapsia, jotka eivät ole vielä täyttäneet seitsemää ikävuotta ja joita ei voida sopivasti sijoittaa yksityiskotiin. Poikkeustapauksissa voi lastensuojelulautakunta harkintansa mukaan ottaa lastenkotiin vanhempiakin lapsia.

2 §. Eri-ikäisten lasten hoitoa ja kasvatusta silmälläpitäen on lautakunnan käytettävänä Oulunkylän lastenkoti 0—3 vuotiaille ja Kullatorpan lastenkoti 3—7 vuoden ikäisille lapsille. Viimeksimainitussa lastenkodissa on kaksi eri osastoa, joista toisessa hoidetaan 3—5 vuoden ikäisiä ja toisessa 5—7 vuotisia lapsia.

3 §. Suurimman lapsimäärän, mikä kussakin lastenkodissa saa olla, määrää lautakunta.

II. Viranpitäjistä sekä heidän toimeen ottamisestaan ja eduistaan.

4 §. Jokaisessa lastenkodissa on oleva kodin hoidokkien ikäisten lasten hoitoon ja kasvatukseen sekä tietopuolisesti että käytännöllisesti valmistunut johtajatar, jonka tulee olla perehtynyt myöskin taloudellisten asiain hoitoon. Sitäpaitsi voi lastenkodin palveluksessa olla lastenhoitoa valvova lääkäri, sekä tarpeellinen määrä lastenhoitajattaria, ompelijoita, keittäjiä, palvelijoita, pesijöitä ynnä muuta palveluskuntaa.

5 §. Lastenkodin johtajattaren valitsee lastensuojelulautakunta varaamalla Helsingin kaupungin kunnallisten viranpitäjain palvelusehtoja koskevassa säännössä määrätyn molemminpuolisen irtisanomisajan, sen jälkeen kun virka on ollut kanslian toimesta vähintään

kolmenkymmenen päivän kuluessa lautakunnalta haettavana sekä lastenkotien lääkäri ja lautakunnan toimitusjohtaja ovat antaneet hakijoista lausuntonsa. Vaalille on hankittava köyhäinhoidon piiritarkastajan vahvistus.

Oulunkylän ja Kullatorpan lastenkotien lääkärintoimi on yhdistetty lautakunnan yksityisperheisiin sijoittamiin ja kasvattilasten hoitoa valvovan lääkärin virkaan.

Lastenhoitajattaret nimittää lautakunta asianomaisia johtajattaria kuultuaan toimitusjohtajan esityksestä varaamalla molemminpuolin asianmukaisen irtisanomisajan.

Varsinaisen ammattivalmistuksen ohella vaaditaan lastenhoitajattareksi valittavalta keskikoulukurssia vastaava yleissivistys. Jälkimmäiseen vaatimukseen nähden voidaan erikoisissa tapauksissa tehdä poikkeuksia.

Ompelijat, keittäjät, palvelijat, pesijät, siivoojat ynnä muut palveluskuntaan kuuluvat henkilöt ottaa toimiinsa ja erottaa palveluksesta asianomainen johtajatar varaamalla kahden viikon molemminpuolisen irtisanomisajan.

Palvelustodistuksen johtajattarille ja lastenhoitajattarille antaa lautakunta, ollen viimeksimainittujen todistuksesta asianomaisen johtajattaren mielipidettä kysyttävä. Palveluskuntaan kuuluville toimihenkilöille antaa todistukset johtajatar.

6 §. Lastenkotien viranpitäjät nauttivat kukin sitä palkkaa, palkkiota tai muuta etuutta, joka heille on tuleva Helsingin kaupungin kunnallisia viranpitäjiä koskevain säännösten ja vuoden taloussäännön mukaan.

7 §. Johtajatar ja muut viranpitäjät saavat kesälomaa yhden kuukauden sekä palveluskuntaan kuuluvat toimihenkilöt kaksi viikkoa asianomaisen johtajattaren laatiman ja lautakunnan hyväksymän järjestelyn mukaisesti.

Lastenkodin viranpitäjät ja palvelijat ovat velvolliset alistumaan kesälomain johdosta tarpeelliseen tehtävään järjestelyyn.

Ellei jonkun kesä- tai virkalomaa voida järjestää viransijaista palkkaamatta, on määräraha tarkoitukseen hankittava ja myönnetty sijaispalkkio suoritettava lyhentämättömänä asianomaiselle sijaiselle.

Ehdotus henkilökunnan kesälomain järjestelystä, jossa tulee olla tarkoin mainittuna, kuka kenenkin sijaisena toimii, on vuosittain lähetettävä lautakunnan kansliaan toukokuun 15 päivään mennessä.

Lastenhoitajattarille ja palvelijoille välttämättömät vapaapäivät järjestää lastenkodin johtajatar lautakunnan hyväksymäin periaatteiden mukaisesti.

8 §. Jos joku lastenkodin toimihenkilö sairauden tai muun hyväksyttävän syyn takia on pitemmäksi aikaa estetty hoitamasta virkaansa, on ilmoitus siitä tehtävä lautakunnalle. Ilmoitukseen tulee, kun sairaudesta on kysymys, olla liitettynä lääkärin antama todistus ja muut asianhaaran vaatimat selvitykset sekä johtajan

tai johtajattaren oma lausunto ja ehdotus viran hoitamisesta sekä sijaisuuspalkkiosta loman aikana.

Lautakunta määrää kussakin eri tapauksessa sijaisen palkkaamisen perusteet ja ehdot.

9 §. Lasten kuljetuksesta välttämättömästi aiheutuvilla virkamatkoilla saavat lastenkotien toimihenkilöt korvausta tarpeellisista matkakuluista ynnä päivärahaa, ja on tähän nähden otettava huomioon, että — mikäli ei vapaata rautatielippua voida kulloinkin lastensuojelulautakunnan kansliasta toimittaa — johtajatar saa laskea hyväkseen maksun toisen luokan rautatiepiletistä sekä ensimmäisen luokan laivalipusta ynnä päivärahaa 50 markkaa ja että hoitajattaret ja muut toimihenkilöt saavat laskea hyväkseen kolmannen luokan rautatielipun ja toisen luokan laivalipun hinnan ynnä päivärahaa 40 markkaa.

III. *Viranpitäjien velvollisuuksista.*

10 §. Jokaisen lastenkodissa toimivan henkilön velvollisuus on parhaansa mukaan edistää lasten hoidon ja kasvatuksen onnistumista ja sentähden kaikessa käyttäytyä esimerkiksi kelpaavalla tavalla, tunnollisesti täyttää tehtävänsä sekä kohdella hoidokkeja ystävällisesti, ymmärtämyksellä ja vakavuudella.

11 §. Johtajattaren tehtävänä on tämän ohjesäännön ja lautakunnan ohjeiden mukaisesti hoitaa lastenkotia ja sen omaisuutta sekä, ottamalla huomioon lastenkodin lääkärin antamia ohjeita, pitää huolta hoidokkien ruumiillisesta ja henkisestä parhaasta, ja tulee hänen erittäinkin:

1) järjestää ja ohjata lastenkodissa toimivien henkilöiden toimintaa sekä valvoa, että kukin heistä suorittaa tehtävänsä tunnollisesti ja annettujen määräysten mukaisesti;

2) neuvotella, varsinkin sairaustapausten sattuessa, lasten hoidosta ja ruokkimisesta lastenkodin lääkärin kanssa sekä kirjoittaa lasten ruokalistat ja huolehtia, että lapsia hoidetaan lääkärin antamain ohjeiden mukaan;

3) pitää luetteloja lastenkodin hoidokkeista ja lähettää niiden suhteen tapahtuneista muutoksista tarkoitukseen hyväksytyllä kaavakkeella joka viikko ilmoitus lautakunnan kansliaan sekä suorittaa muutkin lastenkodissa tarpeelliset kirjanpito- ja kansliatehtävät;

4) huolehtia, että lastentarha- ja kouluiässä oleville lapsille päivittäin järjestetään heidän kehityskaudelleen sovellettua askartelua sekä valvoa hoidokkien koulunkäyntiä;

5) ylläpitää elintarpeiden ja vaateaineiden ynnä muiden tarvikkeiden hankinnassa tarpeellista yhteyttä lautakunnan toimitusjohtajan ja hänen välityksellään toisten laitosten johtajain kanssa, jotta ostokset saataisiin suoritetuiksi tavarain laatuun ja hintaan katsoen mahdollisimman edullisesti;

6) valvoa, että tavarain vastaanotto sekä varastojen hoito ja kirjaaminen on joka suhteessa asianmukaisesti järjestetty, ottamalla

tässä suhteessa huomioon, mitä laskujen varmentamisesta on tämän ohjesäännön 17 §:ssä sanottu;

7) hoitaa huolellisesti ja tarpeellista säästäväisyyttä silmälläpitäen lastenkodin ruokataloutta, rahavaroja, kalustoa ja muuta omaisuutta, pitää niistä kirjaa ja toimittaa kassaviraston vaatimat tilitykset noudattamalla siinä suhteessa kaupungin kassa- ja tili-laitoksen johtosääntöä sekä kaupungin omaisuuden inventtauksesta annettuja määräyksiä;

8) huolehtia, että kodin huoneustot ja ympäristö pidetään siisteinä ja kunnossa, että tulisisijat ja palosammutuskalusto ovat aina käyttökelpoiset, että nuohoaminen säännöllisesti suoritetaan sekä että palokalujen tarkoituksenmukainen käyttötapa ja välttämättömät varovaisuustoimenpiteet ovat tulipalon varalta kaikille selvillä;

9) laatia lastenkodin päiväjärjestys ja vuotuinen talousarvioehdotus sekä tarpeen vaatiessa tehdä lautakunnalle muitakin ehdotuksia varsinkin lasten hoitoa ja henkilökunnan toiminnan järjestelyä koskevista asioista; sekä

10) muutoin ottaa huomioon kaikki mitä lastenkodin toiminnan menestyminen vaatii ja ylemmät viranomaiset sen suhteen määräävät.

12 §. Oulunkylän lastenkodin hoitajatarten tulee:

1) hoitaa huolellisesti huostaansa uskottuja lapsia noudattamalla niiden ruokinnassa, puhdistamisessa, kylvettämässä, vaatettamisessa, ulkonapitamisessa ynnä muussa käsittelyssä tarkoin kodin johtajattaren ja asianomaisen lääkärin antamia määräyksiä;

2) valmistaa maitokeittiöissä lasten ruoka johtajattaren ja lääkärin antamien ohjeitten mukaan;

3) ottaa tarpeen mukaan osaa lasten hoitamiseen myöskin yön aikana;

4) avustaa johtajatarta kodin pesun ja linavaatevaraston hoitamisessa; sekä

5) täyttää muutoinkin kaikki ne tehtävät, joita lastenkodin johtajatar heille määrää.

13 §. Vanhemman hoitajattaren velvollisuutena on sen lisäksi mitä edellisessä §:ssä on sanottu:

1) jakaa lasten lääkkeet sekä huolehtia lääkevaraston hoidosta;

2) antaa nuoremmille hoitajattarille tarpeellisia neuvoja, milloin johtajatar ei ole saapuvilla; sekä

3) vastata asianmukaisesta lasten käsittelystä ja kodin hoidosta johtajattaren poissa ollessa.

14 §. Kullatorpan lastenkodin hoitajatarten tulee sen lisäksi, mitä 12 §:ssä on lasten ruumiillisesta hoidosta heille soveltuvissa kohdin sanottu, kiinnittää erikoista huomiota myöskin lasten henkiseen kehittämiseen ja siinä tarkoituksessa:

1) huolehtia 3—5 vuotisten lasten leikki- ja liikuntatarpeiden tyydyttämisestä;

2) järjestää 5—7 vuoden ikäisille lapsille sopivia laululeikkejä

ja lastentarhoita ynnä muuta lapsia huvittavaa ja samalla kehittävä askartelua; sekä

3) muuten noudattaa lasten hoidon ja kasvatuksen suhteen sekä tehtävien järjestelyyn nähden niitä ohjeita ja määräyksiä, joita lastenkodin johtajatar sekä asianomainen lääkäri heille antavat.

15 §. Ompelijan velvollisuutena on:

1) valmistaa lastenkodissa tarvittavat sekä yksityishoitoon sijoitettaville lapsille annettavat vaatteet;

2) pitää varastokirjaa huostaansa annetuista kankaista ynnä muista tarveaineista sekä niistä valmistetuista ja jaetuista vaatekapaleista johtajattaren antamien ohjeiden mukaan;

3) ottaa tarpeen vaatiessa osaa lastenvalvontaan; sekä

4) muutoin suorittaa johtajattaren hänelle määräämät tehtävät.

16 §. Keittäjään, siivoojain, pesijain ynnä muun palveluskunnan tulee suorittaa tehtävänsä johtajattaren antamain määräysten mukaisesti ja yleensä ottaa varteen kaikkea, mitä säästäväinen taloudenhoito, lastenkodin siisteys sekä lasten hoidon ja kasvatuksen menestyminen itse kultakin vaatii.

17 §. Lastenkodeissa tulee ruokatavaroita koskevissa laskuissa olla keittäjättären ja vaatetarpeita koskevissa laskuissa ompelijattaren ja muissa hankintalaskuissa vanhemman hoitajattaren omakätinen varmennus siitä, että laskussa mainitut tavarat ovat lastenkodin tarpeiksi vastaanotetut. Tavarain vastaanottopäivä on samalla laskuun merkittävä.

18 §. Niiden velvollisuuksien lisäksi, jotka lastensuojelulautakunnan ja sen kansliahenkilökunnan työjärjestyksen 15 §:n mukaan yksityisperheisiin sijoitettujen kasvattilasten hoidon valvontalääkärille kuuluvat, tulee hänen lastenkotien lääkärinä erikoisesti:

1) huolehtia lautakunnan alaisten lastenkotien valvonnasta, käymällä vähintään kerran viikossa Oulunkylän ja joka toinen viikko Kullatorpan lastenkodissa;

2) määrätä tarpeellista säästäväisyyttä huomioonottaen näissä kodeissa hoidettavien pikkulasten ruoka- ja hoitojärjestys sekä antaa johtajattarille ja hoitajattarille muutenkin tarpeellisia ohjeita lasten hoitoon ja vaatetukseen nähden;

3) järjestää pikkulasten terveydentilaa ja kehitystä osoittavat graafilliset taulukot sekä valvoa että niitä pitkin aikaa asianmukaisesti hoidetaan;

4) tutkia lastenkoteihin otettavat lapset sekä huolehtia, että ne tarvittaessa saavat asianmukaista lääkärin- ja sairaalahoitoa;

5) antaa lautakunnalle tammikuun kuluessa selonteko lasten terveydentilasta edellisestä vuodesta; sekä

6) tehdä tarpeen vaatiessa ehdotuksia toimenpiteiksi, jotka tarkoittavat pikkulasten hoidon ja henkilökunnan toiminnan järjestelyn edistämistä.

IV. Lasten ottamisesta lastenkoteihin, hoidosta ja kasvatuksesta.

19 §. Lapsen huostaanottamisesta päättää lautakunta ja sen sijoittamisesta lastenkotiin lastenhuoltotarkastaja.

Kiireellisissä tapauksissa on lautakunnan toimitusjohtajalla kuitenkin oikeus antaa lupa lapsen ottamisesta lastenkotiin etukäteen, ennenkuin lautakunta on sen huostaanottamisesta päättänyt.

Kummassakin tapauksessa tulee lastenkodin johtajattaren saada lapsen mukana hyväksytyin kaavakkeen mukainen lähetekirjelmä, joka sisältää paitsi lapsen ikää ja vanhempia tai lähimpiä omaisia koskevia tietoja myöskin lyhyen ilmoituksen niistä syistä, joiden vuoksi lapsi on lastenkotiin lähetetty.

20 §. Jokainen lapsi on ennen lastenkotiin ottamista lääkärin tarkastettava. Milloin voittamattomat esteet tekivät tarkastuksen mahdottomaksi, voidaan se lykätä kunnes tilaisuutta siihen on. Kuitenkin on lääkärintarkastus ehdottomasti toimitettava ennen laitokseen ottoa, milloin on syytä pelätä, että lapsi sairastaa tarttuvaa tautia. Tarkastuksen yhteydessä on muistiinpano lapsen terveydentilasta tehtävä laitoksen hoidokkiluetteloon tai tarkoitusta varten hyväksytylle kortille tai kaavakkeelle.

Hentojen pikkulasten kodissa ovat vastatulleet lapset ensin hoidettavat lääkärin määräämän ajan erikoisella karanteeniosastolla ennenkuin ne sijoitetaan kodin varsinaisten hoidokkien joukkoon.

21 §. Hoidokkien terveydenhoitoon on kiinnitettävä jatkuvasti huomiota ja on siitä syystä erikoisesti noudatettava puhtautta, huolehdittava lämmityksestä ja tuulettamisesta sekä katsottava, että ravinto on terveellinen, riittävä ja hoidokkien ikään sopiva sekä mahdollisuuden mukaan vaihteleva.

22 §. Sairauden tai tapaturman sattuessa on asiasta heti ilmoitettava asianomaiselle lääkärille sekä lastenhuoltotarkastajalle ja tarpeen vaatiessa on lapsi toimitettava sairaalaan.

Milloin lääkärintarkastuksessa jokin hoidokeista havaitaan tylsämieliseksi tai muuten suuremmassa määrässä henkisesti vavaiseksi, tai tarttuvaa tautia sairastavaksi, on hänet lastenkodista poistettava tai hoidettava eri osastolla.

23 §. Sairashoitoa varten tulee lastenkodissa olla lääkärin ohjeiden mukaan hankitut tarpeelliset välineet.

24 §. Jokaisella hoidokilla tulee olla riittävä määrä alusvaatteita, omat pitovaatteet ja jalkineet sekä oma vuode tarpeellisine vuodevaatteineen, joita on tarpeeksi usein tuuletettava, puhdistettava, vaihdettava ja uusittava.

Muun lastenkodissa tarpeellisen kaluston ja leikkivälineiden lisäksi on suuremmille hoidokkeille mahdollisuuden mukaan varattava kaapin osa tai laatikko tavarainsa säilyttämistä varten.

25 §. Hoidokkia on kasvatettava puhtauteen, järjestykseen, työnteekoon ja ahkeruuteen sekä rehellisyyteen ja hyviin tapoihin. Kasvatuksessa on lapsen yksilöllisyys huomioonotettava sekä mahdollisuuden mukaan noudatettava yksityisperheen kotielämän tapoja.

7 vuotta täyttäneiden poikien ja tyttöjen tulee nukkua eri huoneissa sekä peseytyä ja käydä saunassa tai uimassa erikseen.

26 §. Milloin lastenkodeissa on kouluikäisiä lapsia, on huolehdittava siitä, että jokainen heistä suorittaa oppivelvollisuuslain edellyttämän kansakoulukurssin.

27 §. Kouluikäisiä lapsia on ohjattava itsehoitoon, kätevyysteen, kotitaloustehtäviin, maanviljelys-, karja- ja kasvitarhanhoitotyöhön, sekä käsitöihin, mikäli hoidokkien ikä, sukupuoli, voimat, taipumukset ja yleinen kehitys sen sallivat.

Jos hoidokki kansakoulukurssin suorittuaan vielä on lastenkodissa, on hänelle valmistettava tilaisuus taipumustensa mukaisen ammattitaidon saamiseen tai, jos erikoisia lahjoja ilmenee, myös muuhun opetukseen.

28 §. Jos hoidokki tekee itsensä syylliseksi hairahdukseen eikä ystävällisellä neuvolla tai varoituksella ota ojentuakseen, voidaan rikkomuksen tekijän mielenlaatu ja ruumiillinen kehitys huomioonottaen, menetellä seuraavalla tavalla:

1) jossain määrässä rajoittaa joko liikunta- tai toimintavapautta;
2) supistaa tai kieltää hoidokille aikaisemmin myönnettyjä etuja;
3) muuttaa ravinnon laatua, vaan ei sen määrää, tai kieltää joku nautintoaine;

4) erottaa kerran tai useammin muiden hoidokkien seurasta vapaa-aikana, aterialla tai työssä; sekä

5) raskauttavissa tapauksissa antaa vitsalla ruumiillista kuritusta, jonka johtajatar itse tai hänen määräämänsä hänen saapuvilla ollessaan suorittaa.

Viimeksimainitusta rangaistuksesta ja sen aiheuttamista syistä on annettava tieto lautakunnan lastenhuoltotarkastajalle sekä tehtävä merkintä lastenkodin rangaistuspäiväkirjaan.

Rangaistustoimenpiteiden määrääminen on johtajattaren asia. Muiden laitoksen palveluksessa olevain henkilöiden on hairahduksen sattuessa ilmoitettava siitä hänelle ja annettava asian arvostelunsa kaikkien tarpeelliset tiedot.

Hoidokkien omavaltainen käsittely ja äkkipikainen heihin käsikäyminen samoin kuin pimeässä kopissa pitäminen tai muiden saapuvilla ollessa häpäiseminen ei saa tulla kysymykseen.

29 §. Jos joku hoidokeista ei näytä lastenkodin kasvatuskeinoilla tapojaan parantavan, tehköön johtajatar ajoissa lastenhuoltotarkastajalle esityksen hoidokin siirtämisestä joko sopivaksi havaittuun yksityiskotiin tai erityiseen, alaikäisiä varten tarkoitettuun laitokseen.

30 §. Hoidokki on lastenkodista siirrettävä, kun se hänen kehitykselleen on eduksi ja hänelle on sopiva yksityiskoti tai toimipaikka tiedossa. Siirto on tapahtuva viimeistään hoidokin täyttäessä 16 vuotta, elleivät pätevät syyt vaadi hänen pysyttämistään lastenkodissa tai sen huolenpidon alaisena pitempää aikaa. Siirtyessä on hoidokille annettava kohtuullinen määrä puku- ja alusvaatteita, jalkineet ja vuodenajan vaatimuksen mukaiset päällysvaatteet.

Jos hoidokille havaitaan olevan edullista, voi lastensuojelulautakunta johtajattaren esityksestä jättää hänet joko toistaiseksi tai määräajaksi yksityiskotiin hoidettavaksi ja kasvatettavaksi ja on tällöin otettava huomioon ne määräykset, mitä köyhäinhoitolaki sisältää lapsen hoidolleannosta. Tällaisessa tapauksessa tulee laitoksen johtajattaren sopivalla tavalla hankkia tietoja kasvatuskodista ja lapsen osaksi siellä tulevasta hoidosta.

V. *Erinäisiä määräyksiä.*

31 §. Hoidokkien vanhemmat ja sukulaiset sekä muut henkilöt saavat tavata hoidokkia johtajattaren luvalla. Käyntien tulee tapahtua aikana, jonka johtajatar lautakunnan ohjeiden mukaisesti määrää.

32 §. Hoidokille aiotut lahjat on annettava johtajattaren suostumuksella, hänen harkintansa mukaan joko käytettäväksi tai toistaiseksi talletettavaksi. Jos hoidokki on saanut rahalahjan, on se, milloin johtajatar ei katso olevan syytä sitä osaksi tai kokonaan antaa hoidokin käytettäväksi hänen hyväksymiinsä tarkoituksiin, talletettava luotettavaan rahalaitokseen ja on säästökirja annettava hoidokille.

33 §. Lastenkodin hoidokeista on pidettävä erityistä nimikirjaa tai kortistoa, jossa on kustakin lapsesta tietoja papinkirjassa mainituista asioista, hoidokin lastenkotiin otto-ajasta, lastenkotiin ottamisen aiheesta, käytöksestä ja ahkeruudesta, edistyksestä työtaidossa ja tiedoissa sekä päästämisestä lastenkodista, sen jälkeen hankitusta sijoitus- tai toimipaikasta sekä tiedonantoja myöhemmistä elämänvaiheista.

18. Helsingin kaupungin vastaanotto-, koulu- ja ammattioppilaskotien ohjesääntö.

(Lastensuojelulautakunnan hyväksymä huhtikuun 24 p:nä 1926)
Sosiaaliministeriön vahvistama kesäkuun 2 p:nä 1926.

I. *Laitosten tarkoituksesta, hallinnosta, laadusta ja oppilasluvusta.*

1 §. Vastaanotto-, koulu- ja ammattioppilaskodit, joita Helsingin kaupunki ylläpitää hoidon ja kasvatuksen hankkimiseksi laiminlyödyille, huonohoitoisille, siveellisesti harhaantuneille tai sellaisille lapsille, joita ei voida kodin ja koulun kasvatuksella oikealle tielle ohjata, ovat lastensuojelulautakunnan valvonnan ja johdon alaisia.

Lautakunta toimii myöskin koulukoteihin yhdistettyjen kansa- ja ammatillisten jatkokoulujen yhteisenä johtokuntana.

2 §. *Vastaanottokodin* tehtävänä on osin väliaikaisesti vastaanottaa lapsia, jotka ovat satunnaisen suojeluksen tarpeessa taikka

jotka järjestysvalta on kerjuun tai lainrikkomusten johdosta ottanut huostaansa, osin toimia lastensuojelulautakunnan huostaanotettujen lasten havainto- eli tarkkailulaitoksena.

Koulukodeissa annetaan kansakoulu- ja ammattiopetusta pitempiaikaista laitokasvatusta kaipaaville kouluikäisille lapsille sekä varhaisiässä oleville nuorille. Näistä on Bengtsårin koulukoti tarkoitettu suomen- ja ruotsinkielisille pojille, Toivoniemen koulukoti suomenkielisille tytöille sekä Ryttylän ja Tavolan koulukoti suomenkielisille pojille. Toivolan koulukotiin voidaan sijoittaa sekä suomen- että ruotsinkielisiä tyttöjä ja poikia, eri sukupuolet asutettuina kuitenkin eri osastoihin.

Ammattioppilaskodissa, joka toimii vastaanottokodin johtajan välittömän valvonnan alaisena, annetaan taloudellista ja kasvatuksellista tukea lähinnä sellaisille kaupungin lastenhuoltolaitoksista päästetyille oman kodin hoivaa vailla oleville oppilaille, jotka ovat saaneet oppipaikan tai ammattityötä pääkaupungissa sijaitsevilla tehtailla ja työpajoissa, mutta jotka eivät vielä voi tulla täysin toimeen omilla ansioillaan.

Nämä suorittavat kodille hoidon korvauksena osan ansioistaan lautakunnan antamain määräysten mukaan.

3 §. Suurimman oppilasmäärän, mikä kussakin laitoksessa saa olla, määrää lautakunta.

II. Virkailijoista, heidän toimeen ottamisestaan ja eduistaan.

4 §. Jokaisessa laitoksessa on oleva johtaja tai johtajatar sekä tarpeen mukaan opettajia tai opettajattaria, ammattiopettajia, emännöitsijöitä, kanslia-apulaisia, lastenkatsastajia tai -hoitajattaria, puutarhureita sekä maatalousmiehiä ja muita palvelijoita, niin myös erityisesti palkattuja käsityöläisiä.

Lääkärinä toimii lastensuojelulautakunnan koulukotien ynnä muiden kouluikäisten lasten huoltolaitosten lääkäri. Pakottavissa tapauksissa pyydetään johtajan suostumuksella paikkakunnan lääkärin apua.

5 §. Laitoksen johtajan tai johtajattaren, joka ei toimi samalla täysin tuntimäärin kansakoulunopettajana tai -opettajattarena, valitsee lastensuojelulautakunta varaamalla Helsingin kaupungin kunnallisten viranpitäjien palvelusehtoja koskevissa säännöissä määrätyn molemminpuolisen irtisanomisajan, sen jälkeen kun virka on ollut kanslian toimesta kolmenkymmenen päivän kuluessa lautakunnalta haettavana ja lautakunnan toimitusjohtaja on antanut hakijoista lausuntonsa.

Kansakoulunopettajan ja -opettajattaren virkaan ottamisessa ja toimestaan eroittamisessa noudatettakoon, mitä siitä on erittäin säädetty.

Emännöitsijän, ammattiopettajat, lastenkatsastajat tai -hoitajattaret, puutarhurin, maataloustyönjohtajan ja kanslia-apulaisen nimittää lautakunta toimitusjohtajan esityksestä varaamalla mo-

lemminpuolin asianmukaisen irtisanomisajan, sittenkun toimi on ensin ollut asianomaisen johtajan tai johtajattaren toimenpiteistä vähintään neljätöistä päivää haettavaksi julistettu ja tämä on haki-joista antanut lausuntonsa. Harkintansa mukaan saattaa lautakunta täyttää tässä kohdassa mainitut virat niitä haettavaksi julistamattakin.

6 §. Johtajaksi tai johtajattareksi valittavalla tulee olla vähintään kansakoulunopettajan kelpoisuus sekä käytännössä koeteltu kyky opetus- ja kasvatustehtävissä kuin myöskin taloudellisten asiain hoidossa. Bengtsärin koulukodin johtajalta vaaditaan tämän lisäksi molempain kotimaisten kielten taitoa.

Ammattiopettajilta vaaditaan kasvatustoimintaan soveltuvan mielenlaadun ohella opetusopillisia tietoja, opettajakykyä sekä taitavuutta omaan ammattialaansa kuuluvissa tehtävissä.

Emännöitsijän, käsiyöopettajattaren ja hoitajattaren toimiin otetaan henkilöitä, joilla on varsinaisen ammattivalmistuksen ohella vähintään keskikoulukursia vastaava yleissivistys. Jälkimmäiseen vaatimukseen nähden voidaan kuitenkin erikoistapauksessa tehdä poikkeuksia.

7 §. Keittäjät, ompelijat, palvelijat, pesijät, siivoojat, maatyöläiset ynnä muut alempaan palveluskuntaan kuuluvat henkilöt ottaa toimiinsa ja erottaa palveluksesta asianomainen johtaja tai johtajatar noudattaen kahden viikon molemminpuolista irtisanomisaikaa.

8 §. Virka- ja erotodistuksen laitosten johtajille ja johtajattarille, laitoksissa palveleville kansakoulunopettajille sekä 5 §:n 3 kohdassa mainituille toimihenkilöille antaa lautakunta. Kun lautakunnan on annettava todistus, on myöskin johtajan tai johtajattaren mielipidettä kysyttävä, paitsi milloin todistus koskee heitä itseään.

7 §:ssä mainitun palveluskunnan todistukset antaa asianomainen johtaja tai johtajatar.

9 §. Laitosten virkailijat ja toimihenkilöt nauttivat kukin sitä palkkaa, palkkiota tai muuta etuutta, joka heille on tuleva Helsingin kaupungin kunnallisia viranpitäjiä koskevain säännösten ja vuoden taloussäännön mukaan.

10 §. Johtaja ja johtajatar sekä muut virkailijat ja toimihenkilöt nauttivat kesälomaa asianomaisen johtajan tai johtajattaren laatiman ja lautakunnan hyväksymän järjestelyn mukaisesti sikäli kuin on mahdollista. Kaikki laitoksen viranpitäjät, toimihenkilöt ja palvelijat ovat velvolliset alistumaan tämän johdosta tarpeelliseen tehtävään järjestelyyn, niin ettei laitosta rasiteta toimien hoitamisesta sanottuna aikana koituvilla lisämenoilla.

Ellei kesä- tai virkalomaa voida järjestää rasittamatta kaupunginkassaa viransijaisen palkkaamisesta johtuvalla menolla, on määräraha tarkoitukseen hankittava ja myönnetty sijaispalkkio suoritettava lyhentämättömänä asianomaiselle sijaiselle.

Ehdotus henkilökunnan kesälomien järjestelystä, jossa tulee olla tarkoin mainittuna, kuka mitäkin virkaa hoitaa, on vuosittain lähetettävä lautakunnan kansliaan toukokuun 15 päivään mennessä.

Lastenhoitajattarille ja palvelijoille välttämättömät vapaapäivät järjestää johtaja tai johtajatar lautakunnan hyväksymäin periaatteiden mukaisesti.

11 §. Johtaja tai johtajatar on oikeutettu, milloin on tarpeellista, ottamaan samoin kuin muulle virkailijalle ja toimenhaltijalle myöntämään loman yksityisiä asioita varten korkeintaan kolmeksi päiväksi. Lomasta, jota johtaja tai johtajatar täten nauttii, on viipymättä ilmoitettava lautakunnan toimitusjohtajalle, joka hyväksyttävien syiden vaatiessa on oikeutettu pidentämään sen korkeintaan 14 päiväksi.

Jos joku haluaa yksityisiä asioita varten lomaa pitemmäksi aikaa kuin 14 päiväksi, on sitä hyvässä ajoin lautakunnalta anottava. Tällainen anomus on johtajan tai johtajattaren lähetettävä, ja tulee sitä seurata hänen lausuntonsa asiasta sekä ehdotuksensa toimen hoitamisesta loman aikana kuin myöskin selvitys siitä, mitä sijaispalkkiosta on sovittu asianomaisten kesken.

12 §. Jos joku laitoksen toimihenkilö sairauden tai muun laillisen syyn takia on pitemmäksi aikaa estetty hoitamasta virkaansa, on ilmoitus siitä tehtävä lautakunnalle. Ilmoitukseen tulee, kun sairaudesta on kysymys, olla liitettynä lääkärin antama todistus ja muut asianhaaran vaatimat selvitykset sekä johtajan tai johtajattaren oma lausunto ja ehdotus viran hoitamisesta loman aikana.

13 §. Lautakunnan tulee kussakin eri tapauksessa määrätä sijaisen palkkaamisen perusteet ja ehdot.

14 §. Virkamatkalla nauttii laitoksen virkailija tai toimihenkilö korvausta tarpeellisista matkakuluista ynnä päivärahaa; ja on tähän nähden otettava huomioon, että johtaja, johtajatar, kansakoulunopettaja ja -opettajatar saavat laskea hyväkseen maksun toisessa luokassa rautateillä sekä ensimmäisessä luokassa laivassa ynnä päivärahaa 50 markkaa, sekä että muut virkailijat ja toimihenkilöt saavat laskea hyväkseen korvauksen kolmannen luokan rautatielipusta ja toisen luokan laivalipusta ynnä päivärahaa 40 markkaa.

III. Viran- tai toimenhaltijain velvollisuuksista.

15 §. Jokaisen viran- tai toimenhaltijan tulee:

1) noudattaen siveellistä vakavuutta kohdella oppilaita rakkautella sekä elämässään ja toiminnassaan olla heille hyvänä esikuvana; kuin myöskin

2) pyrkiä kasvattamaan oppilaita työteliaiksi ja kunnollisiksi yhteiskunnan jäseniksi.

16 §. Johtajan ja johtajattaren tulee johtaa ja valvoa laitoksen sekä siihen mahdollisesti kuuluvan maatilan henkilökunnan toimintaa niin, että niin hyvin lastenhoidolliset ja -kasvatukselliset

vaatimukset kuin myöskin taloudelliset ja säästäväisyysnäkökohdat tarkoin huomioitetaan. Johtaja ja johtajatar saa laitoksen luetteloissa oleviin oppilaisiin nähden käyttää lautakunnalle kuuluvaa vanhemman oikeutta ja holhousvaltaa.

Erittäinkin on johtajan ja johtajattaren velvollisuus:

1) lain, asetusten ja tämän ohjesäännön mukaan hoitaa ja edustaa laitosta sekä siihen mahdollisesti kuuluvaa maatilaa ja valvoo niiden etua;

2) pitää silmällä, että laitoksessa vallitsee järjestys ja että kaikki työt ja opetus suoritetaan voimassaolevien määräysten mukaisesti sekä että laitoksen virkailijat ja toimihenkilöt tarpeellista yhdenmukaisuutta noudattaen täsmällisesti suorittavat tehtävänsä;

3) valvoo, että laitoksen henkilökuntaan kuulumattomat eivät häiritse laitoksen toimintaa;

4) laatia yksissäneuvoin asianomaisten opettajain ja opettajattarten kanssa sekä, viimeistään heinäkuun kuluessa, vuosittain lautakunnan tarkistettavaksi ja vahvistettavaksi lähettää ehdotus seuraavan lukuvuoden lukujärjestykseksi kuin myöskin laitoksen päivä- ja työjärjestykseksi;

5) ottaa osaa oppilasten opettamiseen siinä laajuudessa kuin lastensuojelulautakunta tarkemmin määrää sekä toimittaa kohta lukuvuoden päätyttyä lautakunnan kansliaan lasten koulunkäyntiä koskevat tilastot;

6) kutsua ainakin kerran kuukaudessa ja muutoinkin tarpeen vaatiessa opettajat ja opettajattaret sekä laitoksen muutkin virantaitoimienhaltijat yhteisesti neuvottelemaan lasten hoitoa, kasvatusta ja käytöstä sekä laitoksen toimintaa koskevista asioista, ollen kokouksista lyhyt pöytäkirja laadittava;

7) valvoo yksityisperheissä asuvien laitoksen oppilasten hoitoa ja kasvatusta sekä pitää silmällä tilapäiseen palvelukseen sijoitettuja oppilaita;

8) hoitaa laitoksen nimikirjaa, rangaistuspäiväkirjaa, kirjekonseptikirjaa, kalustoluetteloa ynnä muita kanslianhoidossa sekä tilinpidossa tarpeellisia kirjoja ja kortistoja, täydentää laitokseen saapuneita oppilaita koskevat elämäkerralliset tiedot, tehdä muistiinpanoja eronneiden oppilaiden myöhemmistä elämänvaiheista sekä, jos oppilaita asuu yksityiskodeissa, pitää eri kirjaa käynneistään näissä;

9) lähettää jokaisen kuukauden lopussa lautakunnan kansliaan summittainen ilmoitus oppilaiden lukumäärästä ja niiden käytöksestä sekä joka vuosineljännes mittaukseen perustuva selonteko oppilasten ruumiillisesta kehityksestä tarkoitukseen hyväksytyjen kaavakkeiden mukaan, ja on tämän lisäksi aina viipymättä ilmoitettava oppilaita, jotka on otettu vastaan, päästetty pois, siirretty toiseen laitokseen, sijoitettu tilapäiseen palvelukseen tai ovat laitoksesta karanneet;

10) ehdottaa laitoksen luettelosta poistettavat oppilaat sekä ne oppilaat, jotka laitoksen puolesta voivat päästä loma-aikana vanhempiaan tai sukulaisiaan tervehtimään;

11) vastaanottaa ja kuitata kaikki laitokselle ja sen oppilaille osoitetut kirjeet ja lähetykset;

12) ylläpitää elintarpeiden ja vaateaineiden ynnä muiden tarvikkeiden hankinnassa tarpeellista yhteyttä lautakunnan toimitusjohtajan ja hänen välityksellään toisten laitosjohtajain kanssa, jotta ostokset saataisiin suoritetuiksi tavarain laatuun ja hintaan katsoen mahdollisimman edullisesti;

13) huolehtia, että tavarain vastaanotto sekä varastojen hoito ja kirjaaminen on joka suhteessa asianmukaisesti järjestetty;

14) valvoa laitoksen ja siihen kuuluvan maatilan rakennusten hoitoa, toimituttaa pienet rakennuskorjaukset sekä teettää, mikäli mahdollista, kalusto- ynnä muut tarvittavat välineet laitoksessa;

15) huolehtia, että kaikki tulisijat ja palosammutuskalusto ovat aina tarpeellisessa kunnossa, että nuohoaminen säännöllisesti suoritetaan sekä että palokalujen tarkoituksenmukainen käyttötapa ja välttämättömät varovaisuustoimenpiteet ovat tulipalon varalta kaikille selvillä;

16) hoitaa huolellisesti laitoksen rahavaroja, kalustoa ja muuta omaisuutta, pitää niistä kirjaa ja toimittaa kassaviraston vaatimat tilitykset noudattamalla siinä suhteessa kaupungin kassa- ja tili-laitoksen johtosääntöä sekä kaupungin omaisuuden inventauksesta annettuja määräyksiä;

17) laatia vuotuinen tulo- ja menoarvioehdotus sekä esittää lautakunnan käsiteltäväksi muitakin ehdotuksia, etenkin henkilökunnan toimintajärjestyksestä, kasvatustyöstä ja muista tärkeämpää laatua olevista asioista, milloin laitoksen etu sitä vaatii; sekä

18) yleensä noudattaa kaikkea, mitä laki ja asetukset, tämä ohjesääntö ja ylemmät viranomaiset laitoksen suhteen määräävät, sekä milloin muuta ohjetta puuttuu, oman harkintansa mukaan määrätä laitoksen kurista ja järjestyksestä.

Maatiloilla varustetussa laitoksessa on maataloudesta hoidettava eri kirjanpitoa lautakunnan siitä erikseen antamain ohjeiden mukaan ja tulee tällaisen laitoksen johtajan tai johtajattaren tarpeen vaatiessa pyytää kaupungin agronomilta neuvoja vaativamissa maataloustehtävissä, kuten vuoroviljelysten suunnittelemisessa, ojitusten järjestämisessä y. m.

17 §. Sen lisäksi, mitä edellisessä §:ssä on sanottu, vastaanottokodin johtajan erikoisesti tulee:

1) huolehtia lautakunnan huostaanotettujen lasten noutamisesta vastaanottokotiin, milloin niitä ei viikon kuluessa siitä, kun ilmoitus huostaanottamispäivästä on hänelle saapunut, ole vanhempain tai sukulaisten toimesta sinne tuotu;

2) tehdä suunnitelmallisesti mahdollisimman yksityiskohtaisia havaintoja kunkin lapsen kehityskannasta, luonteenomaisuuksista ja siveellisestä laadusta voidakseen siten tehdä lasten tuntemiseen perustuvia ehdotuksia niiden sijoittamisesta eri laitoksiin tai yksityiseen hoitoon;

3) laatia lapsesta tekemistään havainnoista hyväksytyyn kaa-
vakkeen mukainen lausunto ja toimittaa se muiden, lasta koske-
vien asiakirjojen ohella lasta toiseen laitokseen siirrettäessä asian-
omaiselle johtajalle tai johtajattarelle;

4) huolehtia siirrettäviksi määrättyjen lasten toimittamisesta
hoitopaikkaansa ja niiden varustamisesta tarpeellisilla vaatteilla;

5) pitää huolta alaikäisten lainrikkojain säilyttämisestä ja val-
vomisesta asiainsa tutkintoaikana sekä heidän toimittamisestaan
viranomaisten kuulustelta vaksi; kuin myös

6) avustaa ammattioppilaskodin hoitajata oppi- ja työpaikko-
jen hankkimisessa eri laitoksista ammattioppilaskotiin tuleville
oppilaille sekä sopivien asuntojen tiedustelemisessa sellaisille hoi-
dokeille, jotka voidaan oppilaskodist päästää.

18 §. Opettajan ja opettajattaren tulee:

1) antaa johtajan tai johtajattaren valvonnan alaisena ja lautakunnan sekä asianomaisten kansakouluntarkastajain hyväksymän luku- ja työjärjestyksen mukaisesti oppilaille kansakoulu- ja jatko-
opetusta ainakin 28 tuntia viikossa;

2) panna luetteloon ja hoitaa käytettävänä olevaa opetus- ja työkalustoa ja kirjastoa sekä toimittaa lainauksia kuin myös huolehtia siitä, että hänen toiminnassaan tarvittavia välineitä on laitoksessa, ja tarpeen vaatiessa hyvissä ajoin johtajalle tai johtajattarelle tehdä esitys niiden hankkimisesta;

3) olla johtajan tai johtajattaren määräyksen mukaisesti apuna hartaustilaisuuksien pitämisessä sekä ottaa osaa oppilasten kasvatukselliseen valvomiseen;

4) auttaa pyydettyessä neuvoin ja toimin johtajaa ja johtajata järjestyksen pitämisessä ja laitoksen valvomisessa;

5) olla avullisena oppilasten tekemäin hairahdusten tutkimisessa ja rangaistusten täytäntöön panossa;

6) valvoa oppilasten kirjeiden kirjoittamista ja pakettien vastaanottoa ja lähettämistä sekä jakaa ja tilittää heille mahdollisesti myönnetty utteruusrahat, ellei johtaja ole määrännyt sitä jonkun toisen tehtäväksi;

7) laatia oppilasten lukumäärää, ruumiillista ja henkistä kehitystä sekä käyttäytymistä koskevat ja muut senlaatuiset tiedonannot kuin myöskin ottaa osaa kasvattajain neuvottelukokouksiin;

8) hoitaa johtajan tai johtajattaren estettynä ollessa hänen virkatehtäviään, mikäli asianhaarat sen vaativat sekä vastata laitoksen toiminnasta sillä ajalla; sekä

9) muuten noudattaa johtajan tai johtajattaren viran puolesta antamia määräyksiä sekä mitä laissa, asetuksissa ja tässä ohjesäännössä on säädetty.

Jos laitoksessa on useampia opettajia tai opettajattareja, on lautakunnan asiana johtajan tai johtajattaren esityksestä järjestää työt heidän kesken.

19 §. Ammattiopettajain tulee lukuvuosittain laadittuja työsuunnitelmia noudattaen sekä johtajan tai johtajattaren määräysten mukaisesti ja hänen katsantonsa alaisena, kunkin omalla alallaan:

1) antaa oppilaille tietopuolista ja käytännöllistä ammattiopetusta sekä ohjauksen tehostamiseksi ja työnnön herättämiseksi mahdollisuuden mukaan henkilökohtaisesti ottaa osaa itse työhön;

2) opastaa oppilaita erilaisten työssä käytettävien koneiden kuntoonpanossa ja käyttämisessä sekä tarkkaan valvoa, etteivät he joudu tapaturmille alttiiksi;

3) luetteloida ja hoitaa käytettävinaan olevia koneita ja työkalustoa sekä huolehtia, että toiminnassa tarvittavia raaka-aineita ja työtarpeita on varastossa, niin myös tarpeen vaatiessa hyvissä ajoin johtajalle tai johtajattarelle tehdä esitys niiden hankkimisesta;

4) pitää varastokirjaa sekä laatia tilitodisteet toimitetuista valmisteista johtajan tai johtajattaren antamain ohjeiden mukaan;

5) ehdottaa oppilaille annettavat ahkeruusrahat sekä päivä- ja työjärjestyksen mukaisesti ottaa osaa oppilaiden yleiseen valvontaan; sekä

6) muuten noudattaa johtajan tai johtajattaren viran puolesta antamia määräyksiä.

Maataloustöiden johtajan, ammattiopettajan, puutarhurin ja karjakon on edelläsanotun lisäksi kiinnitettävä erikoista huomiota hoitamansa toimialan taloudelliseen tulokseen ja avustettava laitoksen johtajaa kannattavaisuuslaskelmien laatimisessa.

Ammattiopettajat eivät saa vapaa-aikoinaan valmistaa laitoksen työpajoissa omaan lukuunsa töitä ilman asianomaisen johtajan tai johtajattaren suostumusta.

20 §. Emännöitsijän tulee:

1) valvoa ja opastaa naispalvelijoita ja niitä oppilaita, joita käytetään taloustoimiin, sekä ottaa itse, mikäli se on mahdollista, osaa niihin;

2) laatia yksissä neuvoin johtajan ja lääkärin kanssa oppilasten ruokajärjestys, jota kokoonpantaessa on tarpeellisen vaihtelevaisuuden ohella otettava huomioon myöskin eri vuodenaikoina parhaiten saatavain ravintoaineiden hinta;

3) säännöstellä laitoksen pöydässä ruokailevain toimihenkilöiden etuudet niin, että mahdollisimman suurta yhdenmukaisuutta näissä suhteissa eri laitosten kesken noudatetaan;

4) hoitaa laitoksen ruokataloutta sekä ruokatarpeiden varastoja noudattaen säästäväisyyttä ja huolellisuutta sekä valvoa, että ruokatarpeiden säilyttämisessä ja ruuan valmistuksessa noudatetaan huolellisuutta, säännöllisyyttä ja puhtautta;

5) hoitaa hänen huostassaan olevia pito- ja vuodevaatteita, kalustoa ja laitoksen muuta omaisuutta sekä hoitajatarten kanssa sovittua työnjakoa noudattaen pitää kunnossa oppilaiden vaatevarastoa, valvoa laitoksen pesua sekä avustaa johtajaa tai johtajattarta vaate- ja ruokatarpeiden ostamisessa;

6) pitää varastokirjaa huostassaan olevista ruoka- ja vaate-

tarpeista johtajan tai johtajattaren lähemmin antamain ohjeiden mukaan sekä tehdä asianomaisiin laskuihin nimikirjoituksellaan varmennettu merkintä siitä, että niissä mainitut tavarat ovat laitoksen hyväksi vastaanotetut, ollen myöskin tavarain vastaanotto-päivä samalla laskuun merkittävä;

7) valvoa johtajan tai johtajattaren apuna, että puhtautta ja siisteyttä laitoksessa noudatetaan, antaa tytöille talousopetusta sekä erikoisesti sellaisessa laitoksessa, jossa ei ole opettajatarta olla oppilasten äidillisenä huoltajana; sekä

8) noudattaa johtajan tai johtajattaren viran puolesta antamia määräyksiä ja yleensä ottaa varteen kaikkea, mitä laitoksen ruoka- ja vaatetalouden asianmukainen järjestely ja kasvatustyön menestyminen vaatii.

Laitoksessa, jossa emännöitsijän ja hoitajattaren tehtävät ovat yhdistetyt samalle henkilölle, on huomattava mitä seuraavassa §:ssä on hoitajattaren velvollisuuksista erikseen sanottu.

21 §. Hoitajattaren tulee:

1) olla johtajan tai johtajattaren ja emännöitsijän apuna laitoksen vaatteiden, tarveaineiden, kaluston ja muiden varastojen hoidossa ja jakamisessa, pitää luetteloa niistä tavaroista, jotka hänen huostaansa on uskottu, ja hyvissä ajoin tehdä johtajalle tai johtajattarelle esitys tarvittavain esineiden hankkimisesta;

2) pitää yksityiskohtaista huolta hoitoonsa kuuluvain oppilasten vaateuksesta ja terveydenhoidosta ynnä muista tarpeista sekä kasvatuksellisessa suhteessa toimia niiden äidillisenä neuvojana ja auttajana;

3) ohjata oppilaita koulutehtäviensä valmistamisessa, asuntojensa siistimisessä, vaatteitensa korjaamisessa ynnä muissa sellaisissa töissä ja itse ottaa niihin osaa;

4) valvoa emännöitsijän apuna, että puhtautta ja siisteyttä laitoksessa noudatetaan;

5) ottaa osaa saamiensa ohjeiden mukaan oppilasten valvontaan ja vapaa-aikatoiminnan järjestämiseen; sekä

6) noudattaa johtajan tai johtajattaren viran puolesta antamia määräyksiä ja yleensä ottaa varteen kaikkea, mitä lasten järkipäinen hoito ja kasvatustyön menestyminen vaatii.

Sen lisäksi, mitä edellisissä kohdissa on sanottu, tulee ammattioppilaskodin hoitajattaren yksissä neuvoin vastaanottokodin johtajan kanssa hankkia oppi- ja työpaikkoja laitoksista ammattioppilaskotiin otetuille oppilaille sekä tiedustella sopivia asuntoja sellaisille kodin hoidokeille, jotka voidaan poistaa laitoksesta.

Laitoksessa, jossa hoitajatar toimii samalla käsityöopettajattarena, on johtajan tai johtajattaren järjestettävä hänen tehtävänsä sitä silmälläpitäen.

Jos laitoksessa on useampia hoitajattaria, on johtajan tai johtajattaren tehtävänä järjestää työt heidän keskinsä ottaen huomioon mitä edellä on sanottu.

22 §. Kanslia-apulaisen tulee:

1) hoitaa johtajan tai johtajattaren apuna laitoksen ja siihen kuuluvan maatilán kirjanpito sekä laatia kassavirastoon kuukausittain annettavat tilitykset;

2) pitää johtajan tai johtajattaren määräyksien mukaan laitoksen diariota, rangaistuspäiväkirjaa, arvostelukirjaa ja matrikelia sekä yleensä avustaa laitoksen kansliatehtävissä;

3) huolehtia oppilaita koskevain asiakirjain hankkimisesta ja järjestämisestä;

4) tehdä oppilasten rahavarojen hoidon aiheuttamat tilit; sekä

5) noudattaa johtajan tai johtajattaren viran puolesta antamia määräyksiä ja yleensä ottaa varteen kaikkea, mitä laitoksen tiliasiaan selvyys ja sen kasvatustyön menestyminen vaatii.

Laitoksessa, missä ei ole kanslia-apulaista, kuuluvat edellämainitut tehtävät johtajalle tai johtajattarelle, jollei niitä anneta laitoksen toiselle virkailijalle.

23 §. Laitoksen lääkärin tulee:

1) tutkia laitoksen otetut sekä aistinviollisten kouluihin, raajarikkoisten työkotiin ja tylsämielisten kasvatuslaitoksen ynnä muuhun erikoishoitoon lautakunnan välityksellä otettaviksi esitetyt lapset ja antaa niistä vahvistettujen kaavakkeiden mukainen lausunto;

2) käydä, jos laitos on Helsingissä, vähintään kahdesti kuukaudessa siinä sekä valvoa, että laitoksen ruoka- ja työjärjestys ynnä siisteys ovat terveydenhoidon vaatimusten mukaiset;

3) toimittaa kaupungin ulkopuolella sijaitsevassa laitoksessa vähintään kerran vuodessa oppilaiden terveydellinen tarkastus sekä merkitä tutkimustensa tulokset kutakin oppilasta varten erikseen laadittuun, laitoksessa säilytettävään terveystodistukseen;

4) antaa laitosten emännöitsijöille, hoitajattarille ja johtajille ohjeita lasten ruoka- ja päiväjärjestyksen laatimisessa, hampaatten hoidossa, pito- ja makuuvaatteiden kunnossapidossa ynnä muissa lasten terveydenhoitoa ja ruumiillista kehitystä koskevissa asioissa sekä valvoa antamiensa määräysten noudattamista;

5) toimittaa lautakunnalle tammikuun kuluessa kirjallinen selonteko lasten terveydentilasta edellisenä vuotena sekä muusta, mitä hän on saanut tietoonsa näiden henkisestä ja ruumiillisesta kehityksestä; sekä

6) ehdottaa lautakunnalle toimenpiteitä lastenhuoltolaitosten huoneisto-olojen sekä lasten ja nuorten henkilöiden ruumiillisen hoidon parantamiseksi, milloin katsoo siihen aiheutta olevan.

24 §. Palveluskunnan ja maataloustyöläisten tulee:

suorittaa työnsä johtajan tai johtajattaren antamain määräysten mukaisesti ja yleensä ottaa omalta kohdaltaan varteen kaiken, mitä maatalouden eri haarojen järkipäiväinen hoito ja kannattavuus sekä laitoksen etu ja kasvatustyön menestyminen itse kultakin vaatii.

IV. Laitosten oppilaista.

25 §. Laitoksiin otetaan oppilaiksi lapsia, jotka ovat täyttäneet 9, mutta eivät 16 vuotta.

Erityisten syiden vaatiessa voidaan kuitenkin muunkin ikäisiä lapsia vastaanottaa laitokseen.

26 §. Laitokseen aiottujen lasten huostaanottamisesta päättää lastensuojelulautakunta, jolle tätä koskeva anomus on joko kirjallisesti tai henkilökohtaisesti esitettävä. Hakemuksen tueksi on lautakunnalle annettava:

1) papinkirja tai sitä vastaava todistus, josta selviää alaikäisen täydellinen nimi, syntymäpaikka ja -aika, vanhempain nimet ja toimet sekä tieto siitä, onko alaikäinen rokotettu vai eikö, sekä sitaipaitsi selvitys lapsen kotipaikkaoikeudesta;

2) lääkärintodistus siitä, ettei alaikäinen sairasta tarttuvaa tautia tai ettei hänessä ole sellaista ruumiillista vikaa tai ole siinä määrin henkisesti vajaakykyinen, että se estäisi häntä ottamasta osaa opetukseen tai työhön;

3) erityiselle kaavakkeelle laadittu selvitys alaikäisen aikaisemmista vaiheista ja käytöksestä sekä niistä olosuhteista, joiden vaikutuksen alaisena hän on ollut ja jotka näyttävät vaativan siirtoa uuteen ympäristöön;

4) alaikäisen viimeinen koulutodistus, jos hän on koulua käynyt;

5) sitoumus, jossa vanhemmat tai holhooja luovuttavat kasvatusoikeutensa lastensuojelulautakunnalle siksi kunnes alaikäinen on täyttänyt 18 vuotta; sekä

6) sitoumus sellaisen elatus- ja kasvatustalouden suorittamisesta, jonka lautakunta elatusvelvollisen maksukykyyn katsoen kohtuulliseksi harkitsee.

Kansakoulu-, köyhäinhoito- ja poliisiviranomaisten sekä lastenhuoltotarkastajan esityksestä voidaan laitoshoidtoa kaipaava lapsi kiireellisissä tapauksissa ennen edellämainittujen ehtojen täyttämistäkin sijoittaa laitokseen, ollen kuitenkin saatavissa olevat asiakirjat ensi tilassa jälestäpäin hankittava.

27 §. Laitokseen oppilaiksi hyväksytyt pysytetään kotipaikkansa kirkon- ja henkikirjoissa tai siviilirekisterissä ja annetaan näistä lautakunnan kanslian toimesta vuosittain asianmukainen luettelo Helsingin kaupungin henkikirjoittajan konttoriin.

28 §. Oppilaat saavat laitoksessa tai sen toimesta ikänsä, kehityksensä ja taipumustensa mukaan sovellettua koulu- ja ammattiopetusta, ravinnon ja vaatetuksen sekä sairauden sattua tarpeellista lääkärin hoitoa.

Tämän lisäksi on oppilaalle, joka ei aikaisemmin ole päässyt rippille, valmistettava tilaisuus saada rippikouluopetusta.

29 §. Lautakunnan huostaanotettu lapsi on, jollei sitä poikkeustapauksissa heti sijoiteta yksityiseen kotiin tai maaseudulla sijaitsevaan laitokseen, aluksi jätettävä tarkkailua varten vastaan-

ottokotiin, ollen jäljennös lautakunnan toimesta hankituista lapsen elämäkerrallisista tiedoista lähetettävä asianomaiselle johtajalle.

30 §. Lapsen oleskellessa vastaanottokodissa on sekä johtajan että häntä avustavan henkilökunnan kuin myös laitoksen lääkärin kiinnitettävä tarkkaa huomiota lapsen luonteenomaisuuksiin ja käyttäytymiseen sekä muihin häntä ja hänen kehitystään valaiseviin seikkoihin ynnä myöskin hänen terveydentilaansa. Lapsesta tehdyt havainnot on senjälkeen johtajan sekä erikseen lääkärin koottava ja merkittävä kahtena kappaleena tarkoitusta varten laadituille kaavakkeille.

31 §. Heti kun vastaanottokotiin otettu lapsi katsotaan voitavan siirtää johonkin laitokseen tai sijoittaa muualle, on kodin johtajan tehtävä siitä esitys lautakunnan toimitusjohtajalle. Esitystä tulee seurata toinen kappale edellisessä §:ssä mainituista, lasta koskevista muistiinpanoista.

32 §. Kun ehdotus lapsen sijoittamisesta johonkin laitokseen on hyväksytty, on vastaanottokodin johtajan viipymättä ryhdyttävä siitä johtuviin järjestelyihin sekä ilmoitettava siirtymisestä hyvissä ajoin sen laitoksen johtajalle tai johtajattarelle, johon lapsi on lähetettävä. Ilmoitukseen on liitettävä lasta koskevat elämäkerralliset tiedot ja toinen kappale niistä muistiinpanoista, joita lapsesta on vastaanottokodissa tehty.

33 §. Kun lapsi on otettu johonkin laitokseen, tulee laitoksen johtajan tai johtajattaren viipymättä ilmoittaa siitä tarkoitusta varten laaditulla kaavakkeella lautakunnan kansliaan.

Laitoksessa olonsa aikana on lapsesta jatkuvasti koottava painettujen osoitusten mukaisesti elämäkerrallisia tietoja, joihin hänelle annettu koulu- ja ammattiopetus sekä oppilaan osoittama käytös, ahkeruus ja huolellisuus sekä mahdolliset karkaamiset ynnä muut suuremmat hairahdukset ja sairaudesta aiheutuneet koulunkäynnin keskeytykset kuin myöskin ruumiillinen kehitys sekä luonteenpiirteet, mieliala ja henkilöllisyys yleensä on opettajain ynnä muun laitoshenkilökunnan kanssa määräämisenä toimitettavien arvostelujen perusteella lukuvoosittain merkittävä.

Milloin oppilas on siirrettävä laitoksesta toiseen, ovat häntä koskevat elämäkerralliset tiedot ja lääkärintodistus toimitettavat asianomaiselle johtajalle tai johtajattarelle.

34 §. Kun oppilas siirretään toiseen laitokseen tai ammattikouluun, on hänen mukanaan lähetettävä tarpeelliset erityiseen luetteloon merkityt vaatekappaleet, joista oppilaan vastaanottajan on annettava kuitti.

Vaadittaessa palautettakoon kuitenkin saattajan mukana vaatteet, jotka hoidokille on annettu vastaanottokodista tai muusta häntä ainoastaan lyhyen aikaa hoitaneesta laitoksesta, jota vastoin, jos lapsella on kotoaan tuotuja vaatteita, jätettäköön ne ilman kuittia hänen uuteen sijoituspaikkaansa.

35 §. Jokaisella oppilaalla, jota laitoksessa hoidetaan, tulee, mikäli mahdollista, sekä kesällä että talvella olla kaksi pukua —

pyhä- ja arkipuku, — 2 puseroa, kolmet alusvaatteet, 3 paria sukia, 2 paria kenkiä, 1 pari villaisia käsineitä ja 6 kpl nenäliinoja, lukuunottamatta vaatetukseen välttämättömästi kuuluvia muita esineitä.

Makuuvaatteita laitokseen hankittaessa on pidettävä silmällä, että laitoksen vaatevarastossa on pitkin aikaa ainakin 3 lakanaa, 3 tyynyinpäällistä ja 3 pyyhliniinaa jokaista oppilasta kohden.

36 §. Oppilaat eivät saa johtajan tai johtajattaren luvatta vastaanottaa eivätkä huostassaan pitää rahoja tai muita esineitä, jonka vuoksi rahat ja lahjat, joita sukulaiset tai muut henkilöt tahtovat oppilaille antaa, on jätettävä johtajalle tai johtajattarelle taikka hänen määräämällensä.

Ne rahat, joita oppilaat näin saavat, merkitään kirjaan ja hoitaa niitä laitoksen tilien ulkopuolella johtaja tai johtajatar taikka hänen määräämänsä, ja saavat oppilaat niitä käyttää vain johtajan tai johtajattaren harkinnan mukaan.

37 §. Ammattioppilaskodin hoitajattaren on pidettävä kodin jokaisen hoidokin ansioista eri tiliä ja suoritettava niistä lautakunnan lähemmin määräämään perusteiden mukainen osuus kuukausittain vastaanottokodin johtajan välityksellä kaupunginkassaan.

38 §. Laitoksen oppilas, joka on hyvin käyttäytynyt sekä osoittanut erikoista ahkeruutta ja uutteruutta, saakoon tarkoitukseen varatusta määrärahasta kuukausiarvosteluissa tapahtuvan harkinnan mukaan pienen säästörahan.

Säästörahojen hoitamisesta on voimassa, mitä oppilasten omista rahoista on määrätty. Jos oppilas kuolee tai karkaa laitoksesta, joutuvat hänen säästörahansa laitokselle niistä muodostettavaan »yhteisen hyvän rahastoon», jota johtaja tai johtajatar voi tilitystä vastaan käyttää urheilu- ja virkietystilaisuuksien järjestämiseksi, sanomalehtien ja aikakauskirjojen hankkimiseksi ynnä muihin tämänlaatuisiin, laitoksen vuosirahasäännössä mainitsemattomiin menoihin laitoksen oppilasten hyväksi.

39 §. Hyvin käyttäytyneille oppilaille voidaan antaa muuta-kin tunnustusta, kuten luottamustehtäviä, erinäisiä vapauksia ja etuisuuksia, kotonakäyntilupia y. m. s. Kotonakäyntiin on kuitenkin hankittava lautakunnan toimitusjohtajan suostumus.

40 §. Kaikki oppilaille tulevat ja heiltä menevät kirjeet annetaan johtajan tai johtajattaren luettaviksi, ja on hänen asiansa määrätä, onko jokin kirje saatettava perille vaiko hävitettävä.

41 §. Oppilasten sukulaiset ja muut, jotka tahtovat heitä tavata, noudattakoot käynneillään niitä lähempiä määräyksiä, joita johtaja tai johtajatar harkitsee tarpeelliseksi antaa. Jollei näitä määräyksiä noudateta, taikka jos käynneistä havaitaan olevan haitallisia seurauksia oppilasten kasvatukselle tai hoidolle, kieltäköön johtaja tai johtajatar ne pitemmäksi tai lyhemmäksi ajaksi.

42 §. Jos oppilas turmelee laitoksen tarvekaluja tai tuottaa muuta vahinkoa laitokselle, ja jos se tapahtuu törkeästä huolimattomuudesta tai ilkeydestä, voi johtaja tai johtajatar määrätä vahingon korvattavaksi harkintansa mukaan.

43 §. Jos laitoksessa olevalle oppilaalle havaitaan hoitoon, kasvatukseen ja kehittymiseen nähden edulliseksi ja tilaisuutta siihen on, voi johtaja tai johtajatar lautakunnan suostumuksella sijoittaa oppilaan joko toistaiseksi tai määrätyksi ajaksi yksityiskotiin hoidettavaksi ja kasvatettavaksi tai toimeen yksityisen luona, jolloin hänen hoidostaan, mikäli se on välttämätöntä, voidaan suorittaa korvausta lautakunnan antamien ohjeiden mukaisesti.

Erityisesti kunnostautuneille ja lahjakkaille oppilaille, jotka osoittavat taipumusta jollekin erityiselle alalle, suotakoon tilaisuus lautakunnan harkinnan mukaan päästä johonkin ammatti- tai muuhun kouluun, ja voidaan heille suorittaa avustusta siinä määrässä kuin lautakunta katsoo sen mahdolliseksi.

44 §. Kun oppilas annetaan hoidettavaksi yksityiskotiin, on asianomaisen laitoksen ja kodin kesken tehtävä kirjallinen sopimus, joka sisältää oppilaan hoidosta ja kasvatuksesta suoritettavan maksun suuruuden sekä määräyksiä oppilaan koulu- ja työopetuksesta ynnä muista velvollisuuksista, jotka kodille kuuluvat. Sopimuksessa on varattava kasvatustalouden irtisanomisaika, mutta laitokselle pidätettävä oikeus, milloin hyvänsä ilman edelläkäypää irtisanomista ottaa oppilas takaisin, jos koti jossakin suhteessa havaitaan tarkoitusta vastaamattomaksi.

45 §. Oppilas on laitoksesta lopullisesti päästettävä viimeistään, kun hän on täyttänyt 18 vuotta.

Ennenkuin oppilas laitoksesta päästetään on hänelle, mikäli mahdollista, laitoksen toimenpiteestä hankittava sopiva toimi luotettavan henkilön luona. Sellaiset oppilaat, joille on onnistuttu saamaan heidän taipumuksiaan vastaava oppipaikka kaupungissa, mutta jotka ovat kunnollisen kodin tai sukulaisten hoivaa vailla, voivat saada jatkuvaa huoltoa lautakunnan ylläpitämässä ammattioppilaskodissa.

Ellei oppilas 18-vuotiaanakaan kykene elättämään itseään, on siitä lautakunnalle ilmoitettava.

Oppilaille tarpeelliseen toimipaikkojen hankkimisessa on johtaja tai johtajatar oikeutettu käyttämään jonkun tai joittenkuitten tällaisia tarkoituksia varten toimivien ja lautakunnan hyväksymien yhdistysten apua ja välitystä.

46 §. Jos joku haluaa saada oppilaan, johon nähden hän on kasvatusoikeutensa lautakunnalle luovuttanut, ennen luovutus-sitoumuksessa määrättyä ikää joko huostaansa tai toiseen hoitopaikkaan siirretyksi, on siitä jätettävä lautakunnalle perusteltu anomus kirjallisesti ja esitettävä samalla sellaiset tiedot, että niiden nojalla ja mahdollisesti suoritettavain kotitutkimusten perusteella voidaan arvostella, joutuuko oppilas siten täysin turvattui-

hin oloihin, joissa hänen älyllinen, siveellinen ja ammatillinen kehityksensä voi asianmukaisesti jatkua.

Asianomaisen johtajan tai johtajattaren esityksestä voidaan oppilas päästää laitoksesta ja poistaa lautakunnan luetteloista ennen 18 vuoden ikää myöskin, mikäli oppilas on kylliksi kehittynyt, saavuttanut tarpeellisen työtaidon ja onnistunut saamaan hänelle sopivaksi katsottavan toimipaikan.

47 §. Paitsi todistusta laitoksen kansakoulusta sekä ammatillisesta jatko-opetuksesta, on laitoksesta eroavalle oppilaalle annettava erokirja, jonka johtaja tai johtajatar allekirjoittaa ja jossa mainitaan oppilaan laitoksessa harjoitteleman ammatin tai käytännöllisen työn nimi sekä hänen osoittamansa käytös ja työtaito.

48 §. Erotessaan saa oppilas laitoksesta seuraavat varustukset: 2 pukua, 3 paria alusvaatteita, kahdet kengät, 1 parin villaisia käsineitä ja 6 kpl nenäliinoja, paitsi vaatetukseen välttämättömästi kuuluvia muita esineitä, ynnä vuodenajan vaatimuksen mukaiset yksinkertaiset päällysvaatteet kuin myöskin lukolla varustetun vaatekorin tai -laatikon.

49 §. Laitoksesta eroavan oppilaan on johtajan tai johtajattaren harkinnan mukaan joko sallittava yksin matkustaa taikka tulee häntä seurata laitoksen jonkun toimihenkilön tai oppilaan tai muun henkilön, joka on siihen suostunut.

Eroava oppilas saakoon vapaan matkan määräpaikkaansa ja on hänelle annettava yksinkertainen eväs matkalle.

50 §. Oppilaan erottua laitoksesta tulee johtajan tai johtajattaren, mikäli mahdollista, kolmena lähinnä seuraavana vuotena koettaa valmistaa hänelle tukea jonkun paikkakunnalla asuvan henkilön puolelta sekä sopivalla tavoin mahdollisimman usein hankkia luotettavia tietoja oppilaan käytöksestä ja elämästä.

V. Laitosten hoito- ja kasvatustoiminnasta, työstä ja kurista.

51 §. Laitoksen päiväjärjestys, jonka lastensuojelulautakunta asianomaisen johtajan tai johtajattaren esityksestä vahvistaa, on laadittava niin, että oppilailta koulu- sekä ammattiopetus, käytännölliset askareet ja yölepo sopivasti vaihtelevat, ja on siinä otettava seuraavia näkökohtia huomioon:

14 vuotta nuorempien sekä ruumiillisesti heikkojen oppilasten tulee, mikäli mahdollista, saada yölepoa 11 tuntia ja 14 vuotta vanhempien oppilasten vähintään 9—10 tuntia, paitsi kesällä, jolloin nukkumisaika voi olla lyhyempi.

Säännöllisessä työssä — koulutyö siihen luettuna — pidetään 14 vuotta nuorempia oppilaita korkeintaan 6 tuntia, 14—16 vuotiaita korkeintaan 7 tuntia ja 16 vuotta vanhempia korkeintaan 8 tuntia päivässä, jolleivät oppilasten ruumiillinen kehitys ja erityiset asiahaarat aiheuta näissä kohden toisenlaista järjestelyä.

52 §. Kouluopetusta, jonka tulee vastata kansakoulun ja jatko-opetuksen oppimäärää, annetaan niinä aikoina kuin laitoksen luku- ja työjärjestys tarkemmin määrää.

53 §. Sekä koulu- että työopetus on sovellettava oppilasten iän ja kehityksen mukaan.

Kansakoulukurssin suorittaneille ja yleensä vanhemmille oppilaille on annettava kunnollista sekä tietopuolista että käytännöllistä ammatti- taikka maatalousopetusta sen mukaan, mille toimialalle kunkin halu ja taipumukset lähinnä viittaavat. Tyttöjen tulee saada, paitsi muuta ammattiopetusta, myöskin talousopetusta.

54 §. Oppilaita on laitoksessa huolellisesti valvottava ottamalla kuitenkin huomioon, ettei heidän vapauttansa aiheettomasti supisteta.

Kuria on ylläpidettävä etupäässä vetoamalla oppilasten kunniantuntoon ystävällisesti muistuttamalla taikka varoittaen ojentamalla, mutta jos nämä keinot osoittautuvat riittämättömiksi, käytettävään yhtä taikka useampia seuraavista rangaistuksista:

1) ennen myönnettyjen erikoisetujen suurempaa taikka pienempää supistamista;

2) niiden vapauksien ja etujen lyhyemmäksi taikka pitemmäksi ajaksi rajoittamista, joita oppilailla yleensä on;

3) ravinnon laadun, mutta ei määrän, muutosta korkeintaan päiväksi;

4) suuremmassa tai vähemmässä määrässä muista oppilaista eristämistä, jolloin on huomioonotettava, että täydellinen eristäminen, kun se koskee 14 vuotta nuorempaa oppilasta, ei saa käsittää yötä eikä 2 päivää pitempää aikaa; 14—16 vuotiaan oppilaan saa eristää enintään 4 vuorokaudeksi ja 16 vuotta vanhemman korkeintaan 6 vuorokaudeksi; taikka

5) vitsalla annettua ruumiinrangaistusta, jonka johtaja tai johtajatar taikka joku hänen määräämänsä hänen saapuvilla ollessaan toimeenpanee. Sellaista rangaistusta älköön kuitenkaan annettako pojalle, joka on täyttänyt 16 vuotta eikä myöskään 12 vuotta täyttäneelle tytölle. Tyttöoppilasta saakoon ainoastaan nainen kurittaa.

Rangaistukset on yleensä määrättävä ehdollisesti sekä oppilasten yksilöllisyyttä huomioonottaen ja on niiden toimeenpanemisessa tarkoin huolehdittava, etteivät ne tuota vahinkoa oppilaan terveydelle. Eristysrangaistukseen on tavallisesti yhdistettävä sopivaa toimintaa, eikä se saa tapahtua pimeässä huoneessa. Korva puustit, tyrkkimiset ja muut äkkipikaiset käsiksikäymiset eivät saa tulla kysymykseen.

Laitoksen muitten viran- tai toimenhaltijain kuin johtajan tai johtajattaren ei sallita yksin määrätä rangaistusta, ja mieluummin tulee johtajan tai johtajattaren yksissä neuvoin toisten virkailijain kanssa siitä neuvotella ja päättää. Kuitenkin olkoon opettajalla ja opettajattarella kouluopetusta antaessaan oikeus yksin määrätä

tavallisia koulurangaistuksia, kuten seisomista ja jälkeenistumista luokassa.

Sekä rangaistukset että hairahdukset, joista ne aiheutuvat, on merkittävä laitoksen rangaistuspäiväkirjaan.

55 §. Jos joku oppilaista ei näytä laitoksen kasvatukseen tai sen ojentamistoimenpiteillä tapojaan muuttavan ja sellaisen edelleen laitoksessa olosta on muille oppilaille vaaraa, tehköön johtaja tai johtajatar lastensuojelulautakunnalle esityksen oppilaan sijoittamisesta joko johonkin toiseen laitokseen tai sopivaan yksityiseen hoitopaikkaan.

56 §. Laitoksen yleiseen ja oppilasten henkilökohtaiseen terveydenhoitoon on kiinnitettävä tarkkaa huomiota. Jos oppilasta kohtaa sairaus, eikä hänelle voida järjestää riittävää hoitoa laitoksessa, on viipymättä ryhdyttävä toimiin hänen hoitamiseksi sairaalassa taikka muulla sopivalla tavalla. Jos sattuu kuolemantapaus, ankara sairastuminen tai tapaturma oppilaille, on siitä viipymättä ilmoitettava sekä lautakunnan kansliaan että oppilaan vanhemmille.

57 §. Johtajan tai johtajattaren tai jonkun muun viranhaltijan tulee vuoronsa mukaan, mikäli mahdollista, aterioida oppilasten kanssa tai ainakin valvoa, että oppilaat tottuvat noudattamaan aterioidessaan säädyllisiä pöytätapoja.

Ruokajärjestystä laadittaessa on huomioonotettava, että oppilaat saavat riittävästi ja kyllin vaihtelevaa ravintoa.

VI. Erinäisiä määräyksiä.

58 §. Laitosten kaikista oppilaista on pidettävä lautakunnan hyväksymän kaavakkeen mukaista luetteloja, jossa supistetussa muodossa on kustakin oppilaasta ne tiedot, jotka sisältyvät oppilasta koskeviin asiakirjoihin: merkintä, milloin oppilas tuli laitokseen, millainen hänen käytöksensä, ahkeruutensa ja kehityksensä on ollut laitoksessa ollessaan, milloin ja mihin hänet sijoitettiin tilapäiseen palvelukseen tai yksityiskotiin, milloin lopullisesti pääsi laitoksesta, sekä mitä tietoja hänen myöhemmästä kehityksestään ja käyttäytymisestään on voitu saada; ja on lastensuojelulautakunnalle aina kuukauden 5 päivään mennessä ilmoitettava laitoksen oppilaisiin nähden edellisen kuukauden aikana tapahtuneet muutokset erikoisella kaavakkeella, johon tulee sisältyä myöskin ilmoitus oppilaiden käytöksestä, tapahtuneista hairahduksista sekä niiden johdosta annetuista rangaistuksista.

59 §. Oppilasten laitokseen tullessaan tuomat vaatteet joutuvat laitokselle ja käytetään sopivalla tavalla sen tarpeiksi.

60 §. Sellaisten kustannusten suorittamiseksi, joita aiheuttaa oppilasten ja henkilökunnan virkistystilaisuuksien tai muun toiminnan järjestämisestä sovinnollisen yhteishengen ja hyvien harastusten ylläpitämiseksi ja joihin ei voida käyttää laitoksen taloussääntöön merkittyjä määrärahoja, voidaan laitokseen perustaa

erikoinen »yhteisen hyvän rahasto», jota johtaja tai hänen määräämänsä hoitaa laitoksen tilien ulkopuolella. Rahastoa kartutetaan mahdollisuuden mukaan, paitsi 38 §:ssä mainitulla tavalla, lahjoituksilla, oppilasten tai henkilökunnan toimeenpanemien juhlien tai esityksien tuottamilla tuloilla sekä muilla sopivilla keinoilla, jotka laitoksen johtaja tai johtajatar henkilökunnan mielipiteen kuultuaan hyväksyy.

HELSINGIN KAUPUNGIN KUNNALLINEN ASETUSKOKOELMA

JULKAISUT

1926. HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOKONTTORI. N:o 4.

Sisällitys: 19. Työnvälityslaki, s. 85. — 20. Työnvälityksen tarkastus sekä apurahan myöntäminen työnvälitystoimistoille ja -asiamiehille, s. 88. — 21. Helsingin kaupungin töissä olevain työntekijäin lomasäännöt, s. 91. — 22. Laki kansakoululaitoksen kustannuksista, s. 92. — 23. Asetus kansakoululaitoksen kustannuksista 8 päivänä kesäkuuta 1926 annetun lain täytäntöönpanosta, s. 95. — 24. Valtion, uskonnollisen yhdyskunnan tai yksityisestä toimesta kunnallisen kansakoulun palvelukseen siirtyneen opettajan oikeus palvelusajan lukemiseen ikälisän ja eläkkeen saamista varten, s. 97. — 25. Laki erinäisille eläkekassoille menevästä palkansäästöstä, s. 98. — 26. Asetus erinäisille eläkekassoille menevästä palkansäästöstä 7 päivänä toukokuuta 1926 annetun lain soveltamisesta, s. 99. — 27. Asetus kunniamerkin nuhteettomasta palveluksesta ja lahjapalkkion sekä hautausavun saamisen lakkauttamisesta, s. 99. — 28. Laki naisen kelpoisuudesta valtionvirkaan, s. 100.

19. Työnvälityslaki.

Annettu maaliskuun 27 p:nä 1926.

(*Suomen as.-kok. 1926 : 92*)

1 §. Oikeutettu ammattimaisesti harjoittamaan työnvälitystä, niinkuin tässä laissa sanotaan, on kunta ja yhdistys.

Yksityinen, yhtiö ja osuuskunta älköön ammattimaisesti harjoittako työnvälitystä.

Työnvälityksen tulee olla maksuton. Kuitenkin olkoon yhdistyksellä, joka välittää työtä tahi työntekijöitä ainoastaan omille jäsenilleen ja jolle on myönnetty 13 §:ssä mainitulla tavalla toimilupa, oikeus ottaa jäseniltään välityksestä toimilupaa myönnettäessä hyväksytty maksu.

2 §. Kaupungissa, jonka hengille kirjoitettu väkiluku on yli 5,000 hengen, tulee olla kunnan työnvälitystoimisto.

Myös pienempi kaupunki kuin edellisessä momentissa mainittu sekä kauppala ja maalaiskunta on velvollinen työnvälitystä varten perustamaan toimiston tai asettamaan asiamiehen, jos tarve sitä vaatii. Sosialiministeriö määrätköön silloin, kunnan viranomaisia kuultuaan, toimiston tahi asiamiehen asetettavaksi.

Milloin kaupunkiin rajoittuvassa maalaiskunnassa on huomattavaa esikaupunkiasutusta tahi kaksi tai useammat kunnat tai huomattavat osat niistä muuten muodostavat yhtenäisen talousalueen, jossa järjestetyn työnvälityksen tarve on ilmeinen, voi sosialiministeriö, kuntien viranomaisia kuultuaan, määrätä, että näiden kuntien on yhteisesti perustettava ja ylläpidettävä työnvälitystoimisto. Toimiston vaatimat kustannukset on tämmöisessä tapauksessa jaettava asianomaisten kuntien kesken niiden hengille kirjoi-

tetun väkiluvun mukaan kunkin vuoden alussa, ellei sosialiministeriö toisin määrää.

3 §. Jos muu kunta kuin 2 §:ssä mainittu on joko yksin tahi yhdessä toisen kunnan kanssa perustanut työnvälitystoimiston tai asettanut työnvälitysasiamiehen, noudatettakoon, mitä tässä laissa on säädetty.

4 §. Kaupungin, jonka laivaliikenne on melkoinen, tulee, jos sosialiministeriö, kunnan viranomaisia kuultuaan, niin päättää, järjestää työnvälitystoimistonsa merimiesten työnvälitystä varten eri osasto, jonka toimintaa johtamaan on otettava käytännöllisesti meriasioihin perehtynyt henkilö.

Muissa merikaupungeissa, joissa on olemassa merimieshuone, on merimieshuoneen asiamiehen hoidettava merimiesten työnvälitystä, ja sovellettakoon tässä suhteessa häneen, mitä kuntien työnvälitysasiamiehestä on säädetty. Merimieshuoneen asiamies olkoon l §:n 3 momentin estämättä oikeutettu, merimiestä matkalle kirjoittaessaan, perimään pestausmaksut sen mukaan, kuin siitä on erikseen säädetty.

5 §. Kunnan työnvälitystoimistolla ja -asiamiehellä tulee olla johtosääntö, ja vahvistaa sen sosialiministeriö asianomaisen kaupungin- tahi kunnanvaltuuston esityksestä.

6 §. Työnvälitystoimiston johtokuntaan on kaupungin- tahi kunnanvaltuuston valittava jäseniksi yhtä monta työnantajien ja työntekijäin edustajaa, senjälkeen kuin asianomaisille edustaville työnantaja- ja työntekijäjärjestöille, milloin sellaisia on paikkakunnalla olemassa, on annettu tilaisuus esittää niiksi ehdokkaitaan, sekä puheenjohtajaksi puolueeton henkilö. Johtokunnan varajäsenet valittakoon samalla tavalla.

Jos kunnan työnvälitystoimiston yhteyteen järjestetään erityinen merimiesten työnvälitysosasto, asetettakoon sen toimintaa lähinnä valvomaan apujohtokunta, jossa on yhtä monta laivanvarustajien ja merimiesten edustajaa ja puheenjohtajana työnvälitystoimiston johtokunnan puheenjohtaja. Tämä apujohtokunta on työnvälitystoimiston varsinaisen johtokunnan asetettava.

7 §. Kunnan työnvälitystoimiston ja -asiamiehen tulee tarkoin seurata kunnan ja sen ympäristön työoloja sekä antaa niistä tietoja työnhakijoille ja työnantajille, avustaa heitä työ sopimuksen teossa sekä yleensä huolehtia tarjonnan ja kysynnän saattamisesta toistensa yhteyteen työmarkkinoilla.

8 §. Työriidan aiheuttama työnseisuus ei vaikuta muutosta kunnan työnvälitystoimiston eikä -asiamiehen toiminnassa. Kuitenkin tulee niiden hankkia tarkat tiedot riidan laadusta ja laajuudesta sekä antaa siitä tietoja työnvälitystä hakeville henkilöille.

9 §. Maistraatti ja kunnallislautakunta on velvollinen sopivilla paikoilla pitämään nähtävinä ne työmarkkinoita koskevat tiedonannot, joita kuntien työnvälitystoimistot ja -asiamiehet niille lähettävät.

10 §. Kuntien työnvälitystoimistojen ja -asiamiesten välinen yhteistoiminta järjestetään valtioneuvoston antamain määräysten

mukaan; älköön kuitenkaan kuntia velvoitettako suorittamaan sellaisesta yhteistoiminnasta johtuvia kustannuksia.

11 §. Sosialiministeriön asiana on antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitä on otettava huomioon kuntien työnvälitystoimistojen ja -asiamiesten toiminnan järjestämisestä tarkoituksenmukaisella tavalla.

Milloin tarve vaatii, voi sosialiministeriö määrätä, että kunnan työnvälitystoimistoon on järjestettävä erityinen naisosasto tahi osasto jotakin muuta erikoistyönvälitystä varten.

12 §. Kunnan työnvälitystoimistolle ja -asiamiehelle suoritetaan vuosittain apurahaa yleisistä varoista viisi markkaa kutakin toimeen saatua paikallista työnvälitystä ja viisikolmatta markkaa kutakin toiseen kuntaan toimitettua työnvälitystä kohti. Tämä apuraha voidaan kuitenkin vähentää tai kieltää, jos työnvälitystoimisto tai -asiamies ei ole toiminnassaan noudattanut voimassa olevia asetuksia tahi niihin perustuvia asianomaisen tarkastusviranomaisen antamia ohjeita.

Kunnan työnvälitystoimistolle, jossa on olemassa erityinen osasto merimiesten työnvälitystä varten, sekä sellaiselle merimieshuoneen asiamiehelle, joka tämän lain mukaan toimii työnvälittäjänä, suoritetaan lisäapurahaa valtioneuvoston vahvistamien perusteiden mukaan valtion menosäännön rajoissa.

Harkinnan mukaan voidaan samoin edellytyksin myöntää lisäapurahaa myös kunnan työnvälitystoimistolle, jossa on olemassa erityinen osasto muuta, tarpeelliseksi huomattua ja tavallista suurempia kustannuksia kysyvää erikoistyönvälitystä varten, sekä apurahaa yhdistyksen ylläpitämälle työnvälitystoimistolle.

Tarkemmat määräykset apurahan myöntämisestä työnvälitystoimistoille ja -asiamiehille antaa valtioneuvosto.

13 §. Yhdistys, joka tahtoo harjoittaa työnvälitystä, hakekoon siihen luvan kaupungissa maistraatilta sekä kauppalassa ja maalla maaherralta ja selvittäköön yhdistys, että sillä henkilöllä, joka on tuleva johtamaan työnvälitystä, on kansalaisluottamus, että hän hallitsee itseään ja omaisuuttaan sekä että hänellä muuten on sellaiset ominaisuudet, jotka takaavat työnvälityksen säännöllisen ja rehellisen johdon. Jos yhdistys tahtoo välittää työtä tahi työntekijöitä ainoastaan omille jäsenilleen, tulee sen toimilupaa hakiessaan ilmoittaa myös, aikooko se ottaa välityksestään maksua ja, siinä tapauksessa, kuinka paljon.

Tällaisen hakemuksen johdosta on lausunto hankittava kaupungin- tai kunnanvaltuustolta sekä asianomaiselta tarkastusviranomaiselta.

Tässä pykälässä mainittu lupa myönnettäköön kolmeksi vuodeksi kerrallaan, ellei sitä ole pyydetty lyhyemmäksi ajaksi.

14 §. Työnvälitystä älköön harjoitettako ravintola-, kahvila- eikä muun senkaltaisen liikkeen yhteydessä.

15 §. Valtioneuvoston asiana on järjestää työnvälityksen tarkastus.

16 §. Joka luvattomasti tai tämän lain säännöksiä noudattamatta harjoittaa työnvälitystä, rangaistakoon enintään viidellä kymmenellä päiväsakolla.

17 §. Yhdistyksen oikeuden harjoittaa työnvälitystä voi tuomioistuimien julistaa menetetyksi, jos yhdistys on luvattomasti ottanut välityksestään maksua tahi antanut vääriä tietoja tahi muuten toiminut epärehellisesti.

18 §. Syytteen tämän lain säännösten rikkomisesta voi tehdä sekä asianomistaja että virallinen syyttäjä.

19 §. Kauppalassa, jolla on oma hallitus, on kauppalahallituksen asiana toimittaa, mitä tässä laissa on maistraatin ja kaupunginvaltuuston tehtäväksi määrätty.

Jos kaupungissa ei ole maistraattia, tulee järjestysoikeuden suorittaa ne tehtävät, jotka tämän lain mukaan maistraatille kuu luvat.

20 §. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1927, ja kumotaan sillä työnvälitystoimesta 2 päivänä marraskuuta 1917 annettu asetus.

20. Työnvälityksen tarkastus sekä apurahan myöntäminen työnvälitystoimistoille ja -asiamiehille.

Valtioneuvoston päätös huhtikuun 22 p:ltä 1926.

(Suomen as.-kok. 1926 : 93)

Valtioneuvosto on, sosialiministeriön esittelyssä, 27 päivänä maaliskuuta 1926 annetun työnvälityslain nojalla määrännyt työnvälityksen tarkastuksesta sekä apurahan myöntämisestä työnvälitystoimistoille ja -asiamiehille seuraavaa:

1 §. Työnvälityslain sekä sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo sosialiministeriö ja lähinnä sen työasiaintoimistoon asetettu työnvälitystarkastaja, jonka tulee myös johtaa ja edistää eri työnvälityselinten välistä yhteistoimintaa.

2 §. Mitä tässä päätöksessä määrätään työnvälitystoimistosta sovellettakoon myös sellaiseen yhdistyksen työnvälitystoimistoon, jolle on annettu asianomainen toimilupa; mitä tässä määrätään työnvälitysasiamiehestä sovellettakoon samoin myös sellaiseen merimieshuoneen asiamieheen, joka lain mukaan toimii työnvälittäjänä.

3 §. Milloin maistraatti tai maaherra on myöntänyt yhdistykselle luvan harjottaa työnvälitystä, antakoon siitä viipymättä tiedon työnvälitystarkastajalle, mainiten samalla:

- a) yhdistyksen nimen ja kotipaikan;
- b) sen ylläpitämän työnvälitystoimiston nimen ja postiosotteen;
- c) toimiston johtajan nimen;
- d) millä työaloilla toimisto aikoo välittää työtä tahi työntekijöitä;
- e) onko yhdistys oikeutettu välittämään työtä tahi työntekijöitä ainoastaan omille jäsenilleen; sekä, jos niin on,
- f) mitä maksuja toimisto ehkä on oikeutettu välityksestään ottamaan.

Tämä ilmoitus on tehtävä myös silloin, kun työnvälityksen harjoittamislupa uudistetaan.

4 §. Työnvälitysasiamies toimii joko itsenäisenä tahi jonkun lähellä olevan työnvälitystoimiston alaisena.

Sosiaaliministeriö määrää, asianomaisia kunnan viranomaisia kuultuaan, onko työnvälitysasiamies toimiva itsenäisenä ja, ellei niin ole, minkä työnvälitystoimiston alaisena hän on oleva.

5 §. Työnvälitystarkastajan tulee huolehtia siitä, että työnvälitystoimistojen ja -asiamiesten toiminta kehittyy yhtenäisissä, yksinkertaisissa ja tarkoituksenmukaisissa muodoissa.

Erityisesti tulee työnvälitystarkastajan:

a) antaa työnvälitystoimistoille ja -asiamiehille tarpeellisia tietoja, neuvoja ja ohjeita sekä valvoa, että näitä ohjeita noudatetaan;

b) vahvistaa kaikki tärkeimmät työnvälityksessä tarvittavat kaavakkeet;

c) valvoa, että työnvälitystoimistot ja itsenäisinä toimivat työnvälitysasiamiehet aikanaan lähettävät hänelle viikkoilmoituksensa ja kuukausikertomuksensa; sekä

d) näiden ilmoitusten ja kertomusten nojalla laatia ja julkaista viikoittaiset katsaukset työmarkkinain tilaan maassa sekä työnvälityksliikkeen tilastot.

6 §. Sosiaaliministeriön asianomaisella viran- tai toimenhaltialla tulee olla esteetön pääsy tarkastamaan työnvälitystoimistoa ja tulee hänen saada toimistossa nähtäväkseen sen johtokunnan pöytäkirjat sekä toimiston ja työnvälitysasiamiehen välitystointa koskevat asiakirjat. Hänen tulee asianomaisilta saada myös kaikki muut tarpeellisiksi katsomansa työnvälitystoimiston tahi -asiamiehen toimintaa koskevat tiedot.

7 §. Jos tarkastuksessa huomataan, että työnvälitystoimisto tahi -asiamies ei toiminnassaan noudata voimassa olevia lakeja tahi niiden nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä, on työnvälitystarkastajan kirjallisesti kehoitettava sitä viipymättä asettamaan toimintansa lain mukaiseksi sekä tarvittaessa tehtävä asiasta ilmoitus viralliselle syyttäjälle.

Jos tarkastuksessa tahi muuten huomataan, että työnvälitystoimisto tahi -asiamies ei noudata sosiaaliministeriön tahi työnvälitystarkastajan antamia ohjeita, sosiaaliministeriö voi julistaa sen menettäneeksi ne edut, jotka valtio on asianomaiselle myöntänyt.

8 §. Työnvälitystoimiston ja itsenäisenä toimivan työnvälitysasiamiehen tulee:

a) olla yhteistoiminnassa muiden, varsinkin lähinnä olevien työnvälitystoimistojen ja -asiamiesten kanssa;

b) viikoittain työnvälitystarkastajan määräämänä päivänä lähettää hänelle hänen vahvistamansa kaavan mukainen ilmoitus kaikkien sinä päivänä toimiston tahi työnvälitysasiamiehen kirjoissa olevien työttömien työnhakijain sekä niiden avoimien työpaikkojen lukumäärästä, joita toimisto tahi asiamies ei saa omalta paikkakunnalta täytetyksi; sekä

c) joka kuun alussa lähettää työnvälitystarkastajalle hänen vahvistamansa kaavan mukainen kertomus toiminnastaan edellisen kuukauden kuluessa.

9 §. Työnvälitystoimiston alaisen työnvälitysasiamiehen tulee päivittäin ilmoittaa sille toimistolle, jonka alainen hän on, ne työnhakijat ja avoimet työpaikat, jotka hän päivän kuluessa on saanut tietoonsa, sekä toimittamansa välitykset.

10 §. Kunnan työnvälitystoimistolle, jossa on erityinen osasto merimiesten työnvälitystä varten, suoritetaan työnvälityslain 12 §:n 2 momentin mukaista lisäapurahaa valtion varoista sosialiministeriön harkinnan mukaan enintään neljäkymmentä markkaa kutakin toimeensaatua merimiesvälitystä kohti, sekä merimieshuoneen asiamiehelle, joka lain mukaan toimii työnvälittäjänä, lisäapurahaa kutakin toimeensaatua merimiesvälitystä kohti kymmenen markkaa, milloin asianomainen alus on kotoisin samalta paikkakunnalta ja tekee säännöllisiä matkoja ainoastaan toisesta Suomen satamasta toiseen, Petsamoa lukuunottamatta, mutta muussa tapauksessa kaksikymmentä markkaa.

Merimieheksi luetaan tätä apurahaa myönnettäessä ne henkilöt, joita tarkoitetaan merimiehen työajasta 26 päivänä huhtikuuta 1924 annetun lain 1 §:ssä. Jos samat työnvälityselimet välittävät alukselle työhön muita kuin tällaisia henkilöitä, suoritetaan siitä apurahaa työnvälityslain 12 §:n 1 momentissa säädettyjen yleisten perusteiden mukaan.

11 §. Kunnan työnvälitystoimistolle, jossa on erityinen osasto muuta, tarpeelliseksi huomattua ja tavallista suurempia kustannuksia kysyvää erikoistyönvälitystä varten, voi sosialiministeriö työnvälityslain 12 §:n 1 momentissa säädettyjen yleisten perusteiden mukaan suoritettavan valtion apurahan lisäksi hakemuksesta harkinnan mukaan myöntää valtion menosäännön rajoissa lisäapurahaa sekä samoin yhdistyksen ylläpitämälle erikoistyönvälitystoimistolle apurahaa enintään kaksikymmentä markkaa kutakin asianomaiseen erikoistytöhön toimitettua välitystä kohti.

Oikeuden apurahan saamiseen erikoistyönvälitystä varten sosialiministeriö määräämillään ehdoilla myöntää työnvälitystoimistolle hakemuksesta, jossa ministeriölle esitetään tarpeellinen selvitys kysymyksessä olevan työnvälityksen laadusta ja suunnitellusta laajuudesta sekä niistä erikoisseikoista, joista sosialiministeriö sitä vaatii.

12 §. Työnvälitystoimiston ja -asiamiehen, joka tahtoo saada työnvälityslaisa ja tämän päätöksen 10 ja 11 §:ssä sanotut valtion apurahat, tulee vuosittain ennen helmikuun loppua sosialiministeriölle lähettää tätä tarkoittava anomuksensa sekä tarpeellinen selvitys toiminnastaan edellisenä kalenterivuonna.

13 §. Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1927, jolloin valtioneuvoston työnvälitystoimen silmälläpidosta sekä kunnallisten työnvälitystoimistojen ja -asiamiesten yhteistoiminnan järjestämisestä 9 päivänä heinäkuuta 1919 annettu päätös lakkaa olemasta voimassa.

21. Helsingin kaupungin töissä olevain työntekijäin lomasäännöt.

Kaupunginvaltuuston vahvistama kesäkuun 2 p:nä 1926.

1 §. Kaupungin palveluksessa olevat maanviljelystyöntekijät ovat kesäkuun 1 päivänä 1922 annetun työopimuslain 14 §:n mukaisesti oikeutetut palkkaa vähentämättä yhtämittäisesti oltuaan vuoden palveluksessa saamaan 7 ja oltuaan puoli vuotta yhtämittä palveluksessa 4 työpäivän yhtäjaksoisen loman.

Sama oikeus on kaupungin hätäaputoissa olevilla työntekijöillä.

2 §. Kaupungin yleisten töiden hallituksen, puhtaanapitohallituksen ja kaupungin teknillisten laitosten hallituksen alaiset työntekijät ovat, lukuun ottamatta kaupungin hätäaputoissa olevia työntekijöitä, oikeutetut palkkaa vähentämättä yhtämittä oltuaan palveluksessa puolen tai kokonaisen vuoden saamaan 1 §:ssä mainitun loman sekä kolme vuotta yhtämittä oltuaan palveluksessa vuosittain 12 ja oltuaan kymmenen vuotta yhtämittä palveluksessa vuosittain 18 työpäivän yhtäjaksoisen loman.

Teknillisten laitosten vuorotyöntekijät, sukeltajat sekä tuntipalkalla palvelevat rakennuskonttorin esimiehet ja koneenkäyttäjät ovat kuitenkin oikeutetut vuosittain saamaan 12 työpäivän yhtäjaksoisen loman, kun ovat olleet vuoden, ja 18 työpäivän yhtäjaksoisen loman oltuaan viisi vuotta yhtämittä palveluksessa sekä teknillisten laitosten vuorotyöntekijät 24 työpäivän yhtäjaksoisen loman, kun ovat olleet kymmenen vuotta yhtämittä palveluksessa.

3 §. Lomaa myönnettäessä älköön palveluksen yhtäjaksoisuuden keskeytykseksi katsottako sellaista työstä poisjäämistä, jonka on aiheuttanut sääntömääräinen loma, sotapalveluksen suoritus, todettu tauti tai työssä kohdanneesta tapaturmasta johtunut työkyyvyttömyys, älköönkä poisjäämistä työttömyyden tähden tai asianomaisella luvalla enintään kahtena kuukautena yhteen jaksoon tai kaikkiaan kolmena kuukautena samana kalenterivuotena.

Palveluksen yhtäjaksoisuuden keskeytykseksi on sitä vastoin katsottava työstä pois jääminen kolmea työpäivää pitemmän ajan kuluessa, ellei siihen ole hankittu lupaa, sekä työttömyyden tähden tai asianomaisella luvalla kahta kuukautta pitemmäksi aikaa yhteen jaksoon tai kolmea kuukautta pitemmäksi aikaa samana kalenterivuotena.

4 §. Maanviljelystyöntekijät saakoot lomansa marraskuun alussa, ollen asianomainen hallitus tai työnjohto kuitenkin esteetön pyynnöstä sijoittamaan loman toiseen vuodenaikaan, ellei sellainen muutos vaikuta haitallisesti töihin.

Muille työntekijöille tuleva loma on myönnettävä toukokuun 1 ja syyskuun 30 päivän välisenä aikana, ollen kuitenkin asianomainen hallitus oikeutettu pyynnöstä sijoittamaan loman toiseen vuodenaikaan, ellei sellainen muutos vaikuta haitallisesti töihin, sekä, jos työntekijä on vähintään kolme vuotta ollut kaupungin palveluksessa

ja vaihdosta koituu kaupungille etua, sen ohessa pidentämään loman enintään 6 työpäivällä.

5 §. Työntekijöillä tarkoitetaan näissä säännöissä henkilöitä, jotka suorittavat ruumiillista työtä ja nauttivat viikko- tai tunti-taikka urakkapalkkaa, sekä maanviljelystyöntekijöitä.

22. Laki kansakoululaitoksen kustannuksista.

Annettu kesäkuun 8 p:nä 1926. (Lyhennysote)

(Suomen as.-kok. 1926 : 180)

I L u k u.

Yleisiä määräyksiä.

1 §. Oppivelvollisuudesta annetussa laissa säädetyn kansakoululaitoksen perustaa ja ylläpitää sekä oppivelvollisuuden aiheuttamista menoista vastaa kunta kokonaisenaan, saaden valtiolta avustusta, niinkuin jäljempänä määrätään. Kun kouluupiiri käsittää osia eri kunnista, ottavat asianomaiset kunnat osaa koulun kustannuksiin siinä suhteessa, missä kuhunkin kuntaan kuuluvia oppivelvollisia lapsia koulupiirissä on.

2 §. Kansakoululaitos on kunnan hallinnon alainen. Kahden tai useamman kunnan yhteisesti kannattama koulu on sen kunnan hallinnossa, jonka alueella koulu sijaitsee.

3 §. Kunnan on kansakoululaitostansa varten tehtävä ja kouluhallituksen vahvistettavaksi annettava ohjesääntö, jonka tulee sisältää määräyksiä kansakoululaitoksen hallintotavasta, talouden järjestämisestä, oppilasten koulunkäynnin avustamisesta sekä opettajain palkkauksesta.

II luku (4—15 §§) koskee maalaiskuntain kansakoululaitosta.

III L u k u.

Kaupunkikuntain kansakoululaitos.

16 §. Paikallisista oloista riippuen on, luokituksen mukaan, jonka kouluhallitus vahvistaa, kaupunkikunnan opettajan alin peruspalkka oleva:

naimisissa olevan tai olleen yläkansakoulunopettajan, joka on perheensä pääasiallinen elättäjä ja jolla on vähintään yksi lapsi, ensimmäisessä luokassa 26,400, toisessa luokassa 25,200 ja kolmannessa luokassa 24,000 markkaa;

muun yläkansakoulunopettajan ensimmäisessä luokassa 22,400, toisessa luokassa 21,200 ja kolmannessa luokassa 20,000 markkaa; sekä

alakansakoulunopettajan ensimmäisessä luokassa 17,400, toisessa luokassa 16,200 ja kolmannessa luokassa 15,000 markkaa.

Helsingin kaupunki kuuluu ensimmäiseen luokkaan. *Kouluhall. päätös marrask. 13 p.itä 1926.*

Sitä paitai saavat opettajat kasvatusapua samojen perusteiden mukaan, kuin 7 §:n 1 momentin b) kohdassa on säädetty maalaiskuntain yläkansakoulujen opettajista, sekä ikälisää nelivuotiskaudelta, kerrallaan neljä sadalta rahassa maksettavasta peruspalkasta ja neljä eri kertaa.

Kasvatusapua suoritetaan, milloin opettaja on perheensä pääasiallinen elättäjä ja hänellä on useampia kuin yksi lapsi, jotka ovat känen elätettävänä ja jotka ovat 16 vuotta nuorempia, 1,200 markkaa vuodessa kultatkin sellaiselta lapselta, kuitenkin niin, että s'tä maksetaan yhdeltä, jos lapsia on kaksi, kahdelta, jos niitä on kolme, ja niin edespäin.

Kuitenkin on kaupungeilla oikeus järjestää kansakoulujensa opettajain palkkaus toisinkin, kuin edellä on säädetty, edellyttäen että palkkaus kokonaisuudessaan nousee ainakin siihen määrään, mikä opettajalle 1 ja 2 momentin mukaan kulloinkin olisi vähintään tuleva.

Vrt. Helsingin kaupungin sääntöalkkaisten viranpitäjän palkkausohjesääntö. (*Kunn. as.-kok. 1924: 75*)

17 §. Kansakoululaitoksensa ylläpitämiseksi saavat kaupungit yleisistä varoista avustusta neljännen osan siitä määrästä, johon niiden todelliset menot kansakoululaitoksesta nousevat, ja luetaan mainittuihin menoihin: rahassa maksettavat palkat, koulujen omien huoneistojen vuokra-arvot, määrättyinä valtioneuvoston vahvistamien perusteiden mukaan, ja vuokramäärät sellaisista vuokratuista kouluhuoneista, joiden havaitaan vastaavan tarkoitustaan, sekä menot lämmityksestä ja valaistuksesta, koulukalustosta, opetusvälineistä, oppilaille kunnan puolesta ilmaiseksi annetuista oppikirjoista ynnä muista koulutarpeista, oppilaiden terveydellisestä hoidosta, oppilaille koulussa annetusta ravinnosta ja vaatetuksesta sekä kirjojen hankkimisesta opettajiston kirjastoihin.

IV L u k u.

Kansakoulun oppilaiden avustus.

18 §. Kansakoulun oppilaille annettakoon maksutta omiksi oppikirjat ja muut koulutarpeet.

19 §. Missä koulumatkojen pituuden tai vaikeuden takia katsotaan välttämättömäksi nuorempia ja heikompia lapsia saattaa kouluun tai majoittaa koulun läheisyyteen, ottakoon kunta harkintansa mukaan osaa vanhemmille tästä johtuviin kustannuksiin. Jos matka lähimpään kansakouluun on viittä kilometriä pidempi, tulee kunnan ottaa osaa saattamis- ja majoittamiskustannuksiin lapsen ikään katsomatta.

20 §. Vähävaraisten vanhempien lapsille tulee kunnan muillakin kuin 18 ja 19 §:ssä mainituilla tavoilla, etenkin ravinto- ja vaatetusavulla, antaa siksi riittävää avustusta, että heidän koulunkäyntinsä tulee mahdolliseksi.

V L u k u.

Erityisiä määräyksiä.

21 §. Palkkaeduista, jotka luetellaan II ja III luvussa, on kansakoulunopettaja velvollinen opettamaan ylä- ja supistetussa kansakoulussa enintään kolmekymmentä viikkotuntia ja alakansakoulussa kaksikymmentäneljä viikkotuntia.

22 §. Jos kansakoulun lukuvuotta vastedes lailla pidennetään tai opettajan työvelvollisuutta lisätään, alkoon kansakoulunopettaja sen johdosta vaatiko eri palkkiota tai korvausta.

23 §. Opettaja, jonka toimi käy tarpeettomaksi, on velvollinen vastaanottamaan vastaavanlaisen opettajantoimen samassa kunnassa olevassa toisessa koulussa. Jos sellaista ei voida opettajalle tarjota, suoritetaan hänelle rahapalkka siihen saakka, kuin hän saa uuden toimen, ei kuitenkaan kauemmin kuin yhden vuoden. Milloin uudesta toimesta saatava palkkaus on mainittua rahapalkkaa pienempi, korvattakoon hänelle sanottuna aikana ero.

24 §. Alakansakoulun opettaja, joka on siirtynyt ylä- tai supistetun kansakoulun opettajan virkaan, olkoon oikeutettu ikälisään nähden uudessa virassaan lukemaan hyväksensä sen ajan, jonka hän sitä ennen on säädetyssä järjestyksessä palvelut saavutettuaan pätevyyden yläkansakoulun opettajan virkoihin.

25 §. Opettaja, joka on siirtynyt toisen kunnan kansakoulusta toisen kunnan kansakouluun, on oikeutettu ikälisää varten uudessa virassaan lukemaan hyväkseen entisen palvelusaikansa.

26 §. Opettajan ikälisät myöntää kansakoulun johtokunnan esityksestä asianomainen kansakouluntarkastaja. Jos tarkastaja epäää ikälisän, on hänen alistettava asia kouluhallituksen ratkaistavaksi.

27 §. Korkeampi peruspalkka suoritetaan ensimmäisen lapsen syntymän jälkeisen kuukauden alusta lukien opettajan virka-ajan loppuun saakka sekä kasvatusapu ensimmäisestä päivästä sitä kuukautta, jonka edellisenä opettaja on saavuttanut sellaisen oikeuden, ja on hakemus niistä todistuksineen hakijan oikeudesta näihin etuihin jätettävä kansakoulun johtokunnalle.

28 §. Vakinainen opettaja olkoon 30-vuotisen opetustoimen jälkeen ja 60 vuoden ikään tultuaan virasta erotessaan oikeutettu jäljelläolevaksi elinajakseen saamaan vuotuista eläkettä valtiolta seuraavasti:

ylä- ja supistetun kansakoulun opettaja 12,000 markkaa sekä alakansakoulun opettaja 7,200 markkaa.

Vrt. Helsingin kaupungin viranpitäjain eläkesäännön 10 §.
(*Kunn. as.-kok. 1924 : 4*)

Jos vakinaista tai väliaikaista pätevää opettajaa aikaisemmin kohtaa parantumaton tauti taikka jos hän muuten havaitaan ilman omaa syytään tulleen kykenemättömäksi virkaansa hoitamaan, myönnetään hänelle erotessaan vuotuinen elinkautinen apuraha,

joka 5 vuotta palvelleelle vastaa yhtä neljännestä edellämainitusta täydestä eläkemäärästä sekä enemmän palvelleelle lisäksi joka palvelusvuodesta yhtä kahdeskymmenesosaa samasta määrästä, kunnes 20 vuotta palvelleelle tulee täysi eläkemäärä.

Jos opettaja muusta syystä saapi eron virastaan, älköön olko oikeutettu saamaan eläkettä tai apurahaa.

Asetuksella voidaan määrätä, että eräissä kansakoulunopettajan-viroissa, joiden laatu sitä vaatii, oikeus eläkkeen saamiseen alkaa ennen 60 vuoden ikää, ei kuitenkaan aikaisemmin kuin 55 vuoden iässä.

Alakansakoulun opettaja, jolla aikaisempien säännösten mukaan on oikeus yläkansakoulun opettajan eläkkeeseen, säilyttää sen oikeutensa edelleenkin.

29 §. Ylä- ja supistetun kansakoulun opettaja on oikeutettu virasta erotessaan lukemaan hyväkseen eläkettä varten sen ajan, jonka hän on päteväenä alakansakoulussa palvellut.

30 §. Siitä, missä määrin kansakoulunopettaja on oikeutettu ikälisää ja eläkettä varten lukemaan hyväkseen muiden oppilaitosten opettajana tai muissa toimissa taikka epäpäteväenä kansakoulussa palvelemaansa aikaa, määrää valtioneuvosto.

Vrt. kunn. as.-kok. 1926 : 24.

31 §. Henkilö, joka tämän lain nojalla nauttii eläkettä, on velvollinen alistumaan eläkkeen suhteen niihin määräyksiin, jotka yleisessä vanhuus- ja työkyvyttömyysvakuutuslaissa mahdollisesti tullaan säätämään.

32 §. Mitä tätä ennen on säädetty yläkansakoulusta, on soveltuviissa kohdin noudatettava myöskin ala- ja supistettuihin kansakouluihin nähden.

33 §. Tämän lain täytäntöönpanemisesta johtuvat tarkemmat määräykset annetaan asetuksella.

34 §. Tämä laki, jolla kumotaan 15 päivänä huhtikuuta 1921 annettu laki kansakoululaitoksen kustannuksista siihen tehtyine muutoksineen, tulee voimaan elokuun 1 päivänä 1926, jolloin maalaiskunta vapautuu suorittamasta opettajille koulujen palkkausapupäättöksissä ja vahvistetuissa kansakouluohjesäännöissä tämän lain määräämän palkkauksen lisäksi vakuutettuja palkka- ja eläke-etuja.

23. Asetus kansakoululaitoksen kustannuksista 8 päivänä kesäkuuta 1926 annetun lain täytäntöönpanosta.

Annettu kesäkuun 8 p:nä 1926. (Lyhennysoite)

(Suomen as.-kok. 1926 : 181)

Samalla kuin kumotaan heinäkuun 1 päivänä 1921 annettu asetus kansakoululaitoksen kustannuksista 15 päivänä huhtikuuta 1921 annetun lain täytäntöönpanosta siihen tehtyine muutoksineen, säädetään täten opetusministerin esittelystä seuraavaa:

1—6 §§.

7 §. Kansakoulunopettaja on oikeutettu ikälisää ja eläkettä varten hyväkseen lukemaan päteväksi tultuaan väliaikaisena opettajana palvelemaansa ajan sekä sellaisen viransijaisuuden, joka on kestänyt yhtäjaksoisesti vähintään yhden lukukauden ajan, kuitenkin niin, että hänellä ensimmäistä ikälisää myönnettäessä tulee olla virkavahvistuskirja kansakoulunopettajan toimeen.

8 §. Ikälisää ja eläkettä laskettaessa vähennetään se aika, minkä kansakoulunopettaja on ollut virkavapaana. Vähennykseksi ei kuitenkaan lueta sitä aikaa, jona kansakoulunopettaja on ollut

a) virkavapaana yhtäjaksoisesti enintään kolme kuukautta sairauden vuoksi tai yhden kuukauden muusta syystä, mitä aikaa ei myöskään lueta keskeytysaikaan virkavapauden jatkuessa yli saottujen aikamäärien;

b) säännönmukaisella virkalomalla;

c) virassa kohdanneen vahingoittumisen tai virantoimituksen vuoksi saadun sairauden johdosta tai julkisen tehtävän taikka stipendiaattina tehdyn opintomatkan tähden virkavapaana tai estettynä virkaansa hoitamasta; tahi

d) ilman syytä pidätettynä virkansa hoitamisesta.

Kokonaisen lukukauden keskeytys lasketaan puoleksi vuodeksi sekä lyhyempi keskeytys lukukauden aikana todellista keskeytysaikaa 50 prosenttia pitemmäksi.

9 §. Jos kansakoulunopettaja on tuomittu kurinpidollisesti tai virkarikoksesta tuomioistuimessa varoitusta ankarampaan rangaistukseen, voidaan palvelusajasta ikälisää myönnettäessä kouluhallituksen harkinnan mukaan lyhentää enintään neljä vuotta.

10 §. Rahapalkka maksetaan kansakoulun opettajille kuukausittain kunkin kuukauden ensi puoliskona kansakoululaitoksen kustannuslain 3 §:ssä mainitussa ohjesäännössä tarkemmin määrätävällä tavalla.

Ennen elokuun 1 päivää valittu kansakoulunopettaja saakoon palkkansa elokuun 1 päivästä; ja on kansakoulunjohtokunnan asia valvoa, että opettaja pääsee säännölliseen aikaan alottamaan työnsä ja että lukuvuosi, mikäli mahdollista, kestää säädetyn ajan.

Myöhemmin valittu opettaja saakoon palkan siltäkin kuukaudelta, jonka kuluessa vaali on toimitettu, jos hän on saman kuukauden kuluessa työnsä koulussa alottanut. Kuitenkin saakoon elokuulla valittu opettaja palkan myöskin elokuulta, jos hänen koulutyönsä alkaa viimeistään syyskuun 1 päivänä; jos sitä vastoin hänen koulutyönsä alku siirtyy myöhempään, jää elokuun palkan suoritus riippumaan siitä, tuleeko lukuvuosi, ellei muuta laillista estettä satu, kestäämään säädetyn viikkomäärän ja voiko kouluhallitus sen perusteella sekä tehdyn anomuksen ja tarkastajan todistuksen nojalla elokuun palkan myöntää maksettavaksi.

11—13 §§.

14 §. Kansakoululaitoksen kustannuslain 17 §:ssä säädetty avustus kaupungin kansakoululaitoksen ylläpitämiseksi suoritetaan

tilauksesta vuosineljänneksittäin sen suuruisena, miksi se todellisten menojen perusteella on viimeksi määrätty. Vuoden valtioavun lopputilitys tapahtuu sitten kun kouluhallitus tilinpäätöksestä saatavien todellisten menojen nojalla on määrännyt valtioavun lopullisen suuruuden.

15 §. Jos opettajain palkkain maksamisessa tai kunnan tilityksissä syntyy viivytystä tai epäselvyyttä, saattaa kouluhallitus keskeyttää valtion raha-avustuksien suorituksen joltakin osalta tai kokonaan, kunnes selvitys on tapahtunut.

16 §. Kansakoulun oppilaille maksuttomasti omiksi annettavien oppikirjojen hankkimiseen ottaa valtio kansakoululaitoksen kustannuslain 15 ja 17 §:ssä säädetyllä tavalla osaa edellyttäen, että oppilas saapi kouluaikanaan ainoastaan yhden kappaleen tarvitsemaansa kirjaa, saman perheen lapset eivät kuitenkaan enempää kuin yhden kappaleen, samaa oppikirjaa yhteisesti, ellei välttämättä useampaa tarvita, ja että hankittu oppikirja on otettu kouluhallituksen tätä tarkoitusta varten tekemään luetteloon.

17 §. Oppilaiden koulutarpeisiin, joiden kustantamiseen valtio ottaa osaa, luetaan, paitsi kirjat, myöskin vihkot ja muu koulussa tarpeellinen paperi, lyijy- ja mustekynät sekä muste, vesivärit, värikynät ynnä pyyhinkumit.

Kouluhallituksen esityksestä valtioneuvosto päättää, onko ja mitä muita esineitä luettava niihin koulutarpeisiin, joiden hankintaan valtio ottaa osaa.

18 §. Kouluhallituksen tulee tehdä luettelo siitä, mikä määrä 17 §:ssä mainittuja tarpeita katsotaan oppilasta ja vuotta kohti välttämättömäksi, ynnä niistä lajeista, joita on käytettävä. Valtion osuus näiden koulutarpeiden kustannuksiin lasketaan tämän luettelon pohjalla.

19 §. —————

20 §. Kansakoululaitoksen kustannuslain 16 §:n perusteella laadittu kaupunkien luokitus on kouluhallituksen joka viides vuosi tarkistettava.

21 §. —————

22 §. Tämä asetus tulee voimaan elokuun 1 päivänä 1926.

24. Valtion, uskonnollisen yhdyskunnan tai yksityisestä toimesta kunnallisen kansakoulun palvelukseen siirtyneen opettajan oikeus palvelusajan lukemiseen ikälisän ja eläkkeen saamista varten.

Valtioneuvoston päätös syyskuun 30 p:ltä 1926. (Tyhennysoite)

(Suomen as.-kok. 1926 : 256)

1 §. Yksityisen kansakoulun, kansanopiston, työväen- tai vapaaopiston, yksityisen tai valtion kasvatuslaitoksen tai oppikoulun tai sen valmistavan koulun, seminaarin tai sen harjoituskoulun tahi uskonnollisen yhdyskunnan palveluksesta kunnallisen kansa-

koulun opettajavirkaan siirtynyt henkilö on oikeutettu palvelusajaksi ikälisän saamista varten lukemaan hyväkseen enintään 10 vuotta siitä ajasta, minkä hän hakukelpoisena kansakoulunopettajan virkaan on edellämainituissa toimissa palvellut vähintään 20 viikotunnin opetus- tai sitä vastaavaksi katsottavalla muulla työvelvollisuudella.

Eläkettä varten kansakoulunopettajalla on oikeus, jäljempänä mainituin rajoituksin, lukea hyväkseen kolme neljäsosaa siitä ajasta, jonka hän, täytettyään 30 vuotta, on ollut edellisen momentin mukaan ikälisään oikeuttavassa toimessa.

2 §. Kunnallisen kansakoulun palvelukseen siirtyneellä kansakoulunopettajalla, jolla tultuaan eläkeikään tai erotessaan sitä ennen kunnan palveluksesta, on tämän palveluksen perusteella vähemmän kuin 10 eläkevuotta, ei ole oikeutta eläkettä varten lukea hyväkseen sitä aikaa, jonka hän on ollut 1 §:ssä mainituissa toimissa.

3 §. Jos 1 §:ssä mainittu palvelusaika ennen kunnallisen kansakoulun opettajatoimeen siirtymistä yhteensä on ollut yhtä vuotta lyhyempi, ei sitä lasketa hyväksi ikälisään eikä eläkkeeseen nähden.

4 §. Tuottaakseen edellämainitun oikeuden ikälisään ja eläkkeeseen nähden ei siirtymisen yksityisen, valtion tahi yhdyskunnan palveluksesta kunnallisen kansakoulun opettajatoimeen tarvitse tapahtua välittömästi.

Vrt. muistutus Helsingin kaupungin sääntöpalkkaisten viranpitäjien palkkaushjesäännön lopussa. (*Kunn. as.-kok. 1924 : 75*)

25. Laki erinäisille eläkekassoille menevästä palkansäästöstä.

Annettu toukokuun 7 p:nä 1926. (Lyhennysote)

(*Suomen as.-kok. 1926 : 138*)

1 §. Kun virka, joka tuottaa osallisuuden siviiliviraston leski- ja orpokassaan, — — — — — perustetaan tai joutuu avoimeksi, suoritetaan virkaan kuuluvasta peruspalkasta asianomaiselle eläkekassalle palkansäästö, joka vastaa kolmen kuukauden peruspalkkaa.

2—3 §§. — — — — —

4 §. Määräykset tämän lain soveltamisesta annetaan asetuksella.

5 §. Tällä lailla kumotaan 16 päivänä marraskuuta 1892 palkansäästöstä ja hautausavusta niissä ylemmissä ja alemmissä viroissa, jotka tuottavat osallisuuden Suomen siviiliviraston leski- ja orpokassaan, annetun asetuksen 1—4 ja 14—16 § sekä — — — —

6 §. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1926.

Siviiliviraston leski- ja orpokassaan kuuluvat Helsingin kaupungin viranpitäjät ovat: 1 kunnallispormestari, 1 maistraatin oikeusneuvosmies, 2 maistraatin kunnallisneuvosmiestä, 1 maistraatin

sihteeri, 1 oikeuspormestari, 11 raastuvanoikeuden vanhempaa ja 8 nuorempaa oikeusneuvosmiestä, 1 kaupunginkamreeri, 1 ensimmäinen ja 1 toinen kaupunginlääkäri.

26. Asetus erinäisille eläkekassoille menevästä palkansäästöstä 7 päivänä toukokuuta 1926 annetun lain soveltamisesta.

Annettu toukokuun 7 p:nä 1926.

(Suomen as.-kok. 1926 : 139)

1 §. Erinäisille eläkekassoille 7 päivänä toukokuuta 1926 annetun lain mukaan tuleva palkansäästö maksetaan peruspalkan suuruisena kuukausittain niin kauan kuin virka on täyttämättä eikä viransijaista ole määrätty, kuitenkin enintään kolmen kuukauden ajan.

2 §. Jos virkaa hoitamaan määrätään sijainen ennenkuin palkansäästöä on maksettu kolmen kuukauden ajalta, käytettäköön hänen palkkaamiseen enintään kolme neljäsosaa peruspalkasta ja jäännös säästetään eläkekassalle kunnes kolmen kuukauden peruspalkka on eläkekassaan maksettu.

3 §. Jos virka uudestaan täytetään ennenkuin kolmen kuukauden peruspalkka on säästetty, säästetään eläkekassalle edelleen kuukausittain yksi neljäsosa peruspalkasta kunnes kolmen kuukauden peruspalkan säästö on suoritettu.

4 §. Edellään otetun lain 2 §:ssä mainitun korvauksen menetystä palkkaeduista suorittaa se viranomainen, jonka asiana palkan maksaminen on.

5 §. Tämä asetetus tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1926.

27. Asetus kunniamerkin nuhteettomasta palveluksesta ja lahjapalkkion sekä hautausavun saamisen lakkauttamisesta.

Annettu toukokuun 7 p:nä 1926. (Lyhennysote)

(Suomen as.-kok. 1926 : 140)

1 §. -----

Samoin lakkautetaan siviiliviraston leski- ja orpokassan -----
oikeus kantaa armovuoden- eli hautausapusäästöä.

2 §. -----

Niiden virkamiesten hautausapusäästöstä, jotka on nimitetty virkaansa ennenkuin tämä asetetus on astunut voimaan, noudatetaan niinkään tähän saakka voimassa olleita säännöksiä.

Samoin on kuolleen virkamiehen leskellä ja perillisillä oikeus saada jo säästetty hautausapu nykyään voimassa olevien perusteiden mukaan.

3 §. Tällä asetuksella kumotaan -----

16 päivänä marraskuuta 1892 palkansäästöistä ja hautausavusta

niissä ylemmissä ja alemmissä viroissa, jotka tuottavat osallisuuden Suomen siviiliviraston leski- ja orpokassaan, annetun asetuksen 5—13 §, mikäli edellä 2 §:ssä ei ole toisin säädetty.

4 §. Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1926.

28. Laki naisen kelpoisuudesta valtionvirkaan.

Annettu huhtikuun 23 p:nä 1926. (Lyhennysote).

(Suomen as.-kok. 1926 : 112)

1 §. Nainen voidaan, jäljempänä tässä laissa mainituilla rajoituksilla, nimittää jokaiseen valtion virkaan tai toimeen.

2 §. Asetuksella voidaan säätää, että määrättyihin virkoihin tai toimiin, joita niihin kuuluvien virkatoimien laadun vuoksi voi asianmukaisesti hoitaa vain joko mies- tai naispuolinen henkilö, saadaan nimittää ainoastaan joko toista tai toista sukupuolta olevia.

Raastuvanoikeuden puheenjohtajan tulee olla miespuolinen henkilö. *Asetus huhtik. 23 p:ltä 1926, 1 §:n. 3 kohta.*

3 §.

4 §. Mitä naisen kelpoisuudesta valtionvirkaan on voimassa, sovellettaisiin vastaavasti naisen kelpoisuuteen julkiseen tehtävään.

5 §. Tätä lakia on myöskin sovellettava sellaisiin kunnan virkoihin, joiden haltijat valtionviranomaisen nimittää tai vahvistaa toimeensa.

Kyseessäolevat Helsingin kaupungin virkamiehet ovat: kunnallispormestari, oikeuspormestari, maistraatin kunnallis- ja oikeusneuvosmiehet sekä sihteeri, raastuvanoikeuden oikeusneuvosmiehet, kaupunginviskaalit ynnä ensimmäinen ja toinen kaupunginlääkäri.

HELSINGIN KAUPUNGIN KUNNALLINEN ASETUSKOKOELMA

JULKAISSUT

1926. HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOKONTTORI. N:o 5.

Sisällys: 29. Laki valtion viran tai pysyväisen toimen haltijan nimittämiskirjoista sekä heidän oikeudestaan pysyä virassaan tai toimessaan, s. 101. — 30. Asetus valtion viran tai pysyväisen toimen haltijan nimittämiskirjoista sekä heidän oikeudestaan pysyä virassaan tai toimessaan annetun lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta, s. 105. — 31. Asetus maahöyrykattiloista, s. 106.

29. Laki valtion viran tai pysyväisen toimen haltijain nimittämiskirjoista sekä heidän oikeudestaan pysyä virassaan tai toimessaan.

Annettu kesäkuun 29 p:nä 1926. (Lyhennysote)

(Suomen as.-kok. 1926 : 202)

1 §. Sille, joka nimitetään valtion virkaan tai pysyväiseen toimeen, annetaan nimittämiskirjana avoin kirje, valtakirja tai toimikirja.

Asetuksella säädetään, mikä nimittämiskirja kuhunkin virkaan tai toimeen on annettava, ottamalla huomioon:

- 1) -----
- 2) että valtakirja on annettava

virkaan, jonka valtioneuvosto, oikeuskansleri, korkein oikeus, korkein hallinto-oikeus tai muu viranomainen täyttää, kun virka on tuomarinvirka taikka virkaehdotuksen nojalla täytettävä; sekä yleensä, kun virasta tai toimesta on peruspalkka, ellei virka tai toimi ole senlaatuinen, kuin 3) kohdassa sanotaan; ja

- 3) -----

Sitä, jolle nimittämiskirjana on annettu avoin kirje tai valtakirja, kutsutaan jäljempänä tässä laissa viran haltijaksi, sitä taas, jolle nimittämiskirjana on annettu toimikirja, pysyväisen toimen haltijaksi.

2 §. -----

Viran haltija, jolla virkaan on valtakirja, voidaan laillisen tutkimuksen ja tuomion nojalla taikka, ellei virka ole tuomarinvirka, jäljempänä säädetyn kurinpitotoimin panna viralta.

3 §. Viran tai pysyväisen toimen haltija olkoon, jäljempänä tässä pykälässä mainituin poikkeuksin, täyttäessään kuusikymmentäviisi vuotta velvollinen eroamaan virastaan tai toimestaan. Nimittävän viranomaisen esityksestä voi valtioneuvosto, milloin sii-

hen on erikoisia syitä, hänet kuitenkin virassa tai toimessa edelleen pysyttää, mutta ei yli seitsemänkymmenen vuoden iän, ellei sitä yleisen edun kannalta katsota suotavaksi. Jos viran haltija on — — — — — valtioneuvoston nimitettävä, on tällainen esitys asianomaisen ministerin — — — — — tehtävä. Esitys on tehtävä viimeistään kolmea kuukautta ennen, kuin viran tai toimen haltija saavuttaa eroamisiän sekä ennen tämän ajan päättymistä ratkaistava.

Tuomarinviran haltija olkoon velvollinen eroamaan täyttäessänsä seitsemänkymmentä vuotta.

Jollei viran tai pysyväisen toimen haltija, saavuttaessaan eroamista varten määrätyn iän, ole pyytänyt eroa, annettakoon hänelle hakemuksetta erokirja.

4 §. Jos valtakirjalla virkaan asetettu viran haltija ruumiinvian taikka vähentyneiden ruumiin- tai sielunvoimien vuoksi on menettänyt työkykynsä, on hänen erottava virastaan, vaikka hän ikänsä vuoksi vielä ei olisikaan velvollinen eroamaan. Ellei hän kehoituksesta eroa, vapautettakoon hänet virasta, niinkuin jäljempänä säädetään.

Jos virka on tuomarinvirka, on vaatimusta viran haltijan velvoittamisesta eroamaan ajettava siinä tuomioistuimessa, jossa viran haltijaa syytetään virkarikoksesta.

5 §. Viran tai pysyväisen toimen haltijaa älköön ilman omaa suostumustaan siirrettäkö toiseen virkaan tai pysyväiseen toimeen, ellei sellainen siirto aiheudu viran uudestaanjärjestämisestä tai ole erityisten säännösten nojalla sallittu taikka sitä vastedes viran haltijan nähden lailla ja pysyväisen toimen haltijaan nähden asetuksella sallita.

Jos viran tai pysyväisen toimen haltija on ruumiinvamman tai sairauden johdosta käynyt pysyväisesti kykenemättömäksi hoitamaan virkaansa tai tointansa, voidaan hänet siirtää toiseen virkaan tai pysyväiseen toimeen, jota hänet havaitaan kykeneväksi hoitamaan.

Tuomarinviran haltijan siirtämisestä toiseen virkaan säädetään hallitusmuodossa.

6 §. Tässä laissa säädettyä kurinpitomenettelyä noudattaen voidaan valtakirjalla muuhun kuin tuomarinvirkaan asetettu viran haltija panna viralta, kun hän toiminnallaan tai käyttäytymisellään virassa tai sen ulkopuolella tahi virkatehtäviensä laiminlyömisellä on osoittanut, ettei hän ansaitse sitä luottamusta tai kunnioitusta, jota hänen asemansa valtion viran haltijana edellyttää.

7 §. Kysymyksen valtakirjalla virkaan asetetun viran haltijan viraltapanosta kurinpitotoimin tahi hänen vapauttamisestaan virasta tai siirtämisestään toiseen virkaan nostaa ja asian käsittelee se viranomainen, joka nimittää viran haltijan, — — — — —.

8 §. Milloin kysymys nostetaan viran haltijan viraltapanosta kurinpitotoimin, toimittakoon virastoon asetettu virallinen syyt-

tämä tahi, jos sellaista ei ole, oikeuskanslerin määräämä muu pätevä henkilö tutkimuksen asiasta ja ajakoon siitä aiheutuva vaatimusta viran haltijaa vastaan. Valtioneuvostossa ajaa vaatimusta oikeuskansleri.

9 §. Jos viran haltijaa vastaan on pantu vireille kurinpitomenettely, on hänelle varattava tilaisuus kirjallisen selityksen antamiseen. Milloin asian selvittämistä varten vaaditaan todistajankuulustelua, toimitettakoon tämä siinä yleisessä tuomioistuimessa, missä se soveliaimmin voi tapahtua, — — — — —. Todistajankuulusteluun on viran haltija kutsuttava.

Milloin tarpeelliseksi havaitaan, kutsuttakoon viran haltija suulliseen kuulusteluun. Hänen poissaolonsa ilman laillista syytä älköön kuitenkaan estäkö asian ratkaisua.

Ellei viran haltijaa voida tavata sen vuoksi, että hänen olinpaikkansa on tuntematon, tahi jos hän ilman lupaa oleskelee ulkomailla, määrättäköön laillisessa järjestyksessä uskottu mies valvomaan hänen oikeuttaan.

10 §. Ellei viraltapanoa tarkoittavaa kurinpitomenettelyä ole pantu vireille neljän kuukauden kuluessa siitä, kuin se seikka, joka olisi voinut aiheuttaa tällaisen menettelyn, tuli asianomaisen viranomaisen tietoon, katsottakoon asian rauenneen.

11 §. Milloin viraltapanoa tarkoittava kurinpitomenettely on pantu vireille, voi se viranomaisen, jonka asiana on viran haltijan nimittäminen, pidättää hänet virantoimituksesta siksi aikaa, kuin kurinpitomenettely jatkuu. — — — — —

— — — Jos viran haltija on julistettu viralta pannuksi, on hänet heti pidätettävä virantoimituksesta.

Päätös viran haltijan pidättämisestä virantoimituksesta tulee noudatettavaksi siitä tehdystä valituksesta huolimatta.

Niissä tapauksissa, jotka 1 momentissa mainitaan, olkoon virasta pidätetyllä viran haltijalla oikeus kantaa palkkauksensa, ellei osaa siitä, enintään puolta varsinaisesta palkkauksesta ynnä 29 päivänä joulukuuta 1923 valtion viroista tai toimista suoritettavan palkkauksen perusteista annetun lain 10 §:ssä mainittuja etuja, pidätetä viran hoitoa varten. Jos viran haltija julistetaan vapaaksi syytteenä, on varsinaisesta palkkauksesta pidätetty osa hänelle annettava.

Mitä tässä pykälässä edellä on säädetty, olkoon voimassa myöskin, milloin muun kuin tuomarin viran tai pysyväisen toimen haltijaa yleisessä tuomioistuimessa taikka sotatuomioistuimessa tai muuta kuin tässä laissa säädettyä kurinpitomenettelyä noudattaen syytetään rikoksesta tai milloin viran tai toimen haltija sellaisesta epäiltynä on tutkimuksen alaisena.

12 §. — — — — —

13 §. Sillä aikaa kuin viran haltijaa vastaan on vireillä syyte yleisessä tuomioistuimessa tai sotatuomioistuimessa, älköön häntä vastaan samasta syytä aloitettako kurinpitomenettelyä.

Jos kurinpitomenettelyn aikana nostetaan yleisessä tuomioistui-

messä tai sotatuomioistuimessa syyte saman syyn johdosta, joka on aiheuttanut kurinpitomenettelyn, on kurinpitomenettely keskeytettävä siksi aikaa, kuin syyte on vireillä.

Ellei niissä tapauksissa, jotka 1 ja 2 momentissa mainitaan, kurinpitomenettelyä ole pantu vireille tai jatkettu kolmen kuukauden kuluessa siitä, kuin tuomioistuimen päätös on saanut lainvoiman, raukeaa oikeus sen vireillepanemiseen tai jatkamiseen.

14 §. Jos tuomioistuin on vapauttanut viran haltijan syytteen, älköön kurinpitomenettelyä pantako vireille tai jatkettako samasta syystä muutoin kuin sellaisen seikan nojalla, jota ei ole katsottava rikokseksi, mutta joka kuitenkin 6 §:n mukaan voi aiheuttaa viran haltijan viraltapanon.

15 §. Viran haltijan viraltapano kurinpitotoimin ei estä pane-
masta häntä syytteeseen yleisessä tuomioistuimessa tai sotatuomio-
istuimessa.

16 §. Virkavirheeseen perustuva korvausvaatimus tehtäköön
asianomaisessa tuomioistuimessa siitä, kurinpitomenettelystä riip-
pumatta, joka tämän lain mukaan pannaan viran haltijaa vastaan
vireille.

17 §. Jos 5 §:n 1 tai 2 momentin perusteella toiseen virkaan tai
pysyväiseen toimeen siirretyn viran tai toimen haltijan varsinainen
palkkaus siitä on pienempi kuin hänen entisestä virastaan tai toi-
mestaan, on erotus hänelle suoritettava henkilökohtaisena palk-
kauksen lisänä, ellei erittäin ole toisin säädetty tai vastedes toisin
säädetä.

18 §. -----

Viran tai pysyväisen toimen haltijan viraltapano tai virasta
vapauttaminen ei vaikuta lesken ja lasten oikeuksiin.

19 §. Tähän lakiin perustuvassa kurinpitoasiassa, niin myös
4 §:n 1 momentissa mainitussa tapauksessa annetusta päätöksestä
voidaan kolmenkymmenen päivän kuluessa tiedoksisaamisesta va-
littaa virkaylioikeuteen. Valitusta ei kuitenkaan saa tehdä kor-
keimman oikeuden eikä korkeimman hallinto-oikeuden päätöksestä.

20—21 §§. -----

22 §. Tämän lain säännöksiä on soveltuville osin noudatettava
muunkin kuin valtion viran tai toimen haltijaan nähden, jos valtion
viranomaisen on sellaisen viran tai toimen haltijan nimittänyt tai
ollut nimittämässä osallisena.

Kyseessäolevat Helsingin kaupungin virkamiehet ovat seuraa-
vat: kunnallis- ja oikeuspormestarit, jotka korkein oikeus nimittää,
maistraatin oikeus- ja kunnallisneuvosmiehet sekä sihteeri ynnä
raastuvanoikeuden oikeusneuvosmiehet, joille maaherra raastu-
vankokouksessa toimitetun vaalin tulosten perusteella antaa valta-
kirjan, kaupunginviskaalit, jotka oikeuskansleri nimittää, ensimäi-
nen ja toinen kaupunginlääkäri, jotka valtioneuvosto nimittää
sekä kansakoulunopettajat, joiden vaalin kansakoulutarkastaja
vahvistaa.

23—25 §§. -----

26 §. Tämän lain täytäntöönpanoa ja soveltamista varten tarpeelliset säännökset annetaan asetuksella.

27 §. Tällä lailla ei muuteta, mitä säädetään 19 päivänä joulukuuta 1922 annetussa laissa virkamiehen oikeuksista ja velvollisuuksista, kun virka lakkautetaan.

28 §. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1926, ja on sitä sovellettava myöskin lain voimaantullessa virassa tai toimessa oleviin.

Viran tai pysyväisen toimen haltijaan nähden, joka tämän lain tullessa voimaan on saavuttanut eroamisiän tai saavuttaa sen lyhyemmän ajan kuin kolmen kuukauden kuluessa lain voimaan tulemisesta, voidaan 3 §:ssä mainittu esitys valtioneuvostolle tehdä kuukauden kuluessa lain voimaan tulemisesta. Erokirjaa älköön sille, johon nähden tällainen esitys on tehty, annettako, ennen kuin kuukauden kuluttua siitä, kuin esitys on ratkaistu.

30. Asetus valtion viran tai pysyväisen toimen haltijain nimitämiskirjoista sekä heidän oikeudestaan pysyä virassaan tai toimessaan annetun lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta.

Annettu kesäkuun 29 p:nä 1926. (Lyhennysote)

(Suomen as.-kok. 1926 : 203)

1 §. Sille, joka otetaan valtion palvelukseen taikka siinä ylenetään tai siirretään ja joka saa peruspalkkaa, annetaan nimittämiskirjana valtakirja, mikäli ei 2 tai 3 §:ssä toisin säädetä.

Tuomariksi nimitetylle annetaan aina valtakirja.

2 §. —————

3 §. Toimikirjan saavat nimittämiskirjana ne, jotka ovat katsottavat sivutoimen haltijoiksi, mikäli 1 §:ssä ei toisin ole sanottu, niin myös —————

4 §. —————

5 §. Milloin kysymyksen viran tai toimen haltijan viralta-panosta kurinpitotoimin panee vireille muu viranomainen kuin se, jolla on oikeus kurinpitomenettelyn johdosta pidättää hänet virantoimituksesta, on siitä samoin kuin kurinpitoasiassa annetusta päätöksestä viipymättä ilmoitettava viimeksimainitulle viranomaiselle. Samanlainen ilmoitus on tehtävä, jos viran tai toimen haltijaa vastaan on pantu vireille muu kurinpitomenettely ja hänen pidättämissä virantoimituksesta on muun kuin kurinpitoviranomaisen asiana.

Kun muun kuin tuomarin viran tai toimen haltijaa yleisessä tuomioistuimessa tai sotatuomioistuimessa syytetään rikoksesta, on tuomioistuimen viipymättä ilmoitettava siitä sekä asiassa antamastaan päätöksestä asianomaiselle ylemmälle viranomaiselle, jonka tulee, jos muulla viranomaisella on oikeus syytteen johdosta pidättää syytetty virantoimituksesta tai panna häntä vastaan vireille

viraltapanoa tarkoittava kurinpitomenettely, ilmoituksesta antaa tieto viimeksimainitulle viranomaiselle.

Mitä 2 momentissa on sanottu on sovellettava myöskin, kun siinä mainitun viran tai toimen haltija on rikoksesta epäiltynä tutkimuksen alaisena.

6—12 §§. — — — — —

13 §. Erokirja, joka annetaan viran tai toimen haltijalle hänen tultuaan laissa säädettyyn eroamisikään tai menetettyään työkykynsä, sekä päätös, jolla viran tai toimen haltija vapautetaan virasta tai toimesta taikka joka annetaan viraltapanoa koskevassa kurinpitoasiassa, annetaan lunastuksetta.

14 §. Tämän asetuksen 1, 3, 5 ja 13 §:n säännöksiä on vastavasti sovellettava myöskin muun kuin valtion palveluksessa olevaan henkilöön, jonka valtion viranomaisen nimittää tai jonka nimittämässä valtion viranomaisen on osallisena.

15 §. — — — — —

16 §. Valtioneuvosto antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita tämän asetuksen nimittämiskirjoja koskevien säännösten soveltamisesta.

Valta-, toimi, ja erokirjan kaavat vahvistaa niinkään valtioneuvosto.

17 §. — — — — —

18 §. Tämä asetus tulee voimaan heinäkuun 1 päivänä 1926.

Viran tai pysyväisen toimen haltija, joka ennen mainittua päivää on tullut tai kuukauden kuluessa siitä tulee eroamisikään, on, ellei esitystä tehdä hänen pysyttämistään edelleen virassaan tai toimessaan, velvollinen ennen elokuun 15 päivää pyytämään eroa.

31. Asetus maahöyrykattiloista.

Annetta syyakuun 17 p:nä 1926. (Lyhennysote)

(Suomen as.-kok. 1926 : 240)

I L u k u.

Yleisiä määräyksiä.

1 §. Suomessa käytettävät maahöyrykattilat tulistajineen ja putkistoineen ovat rekisteriöintiin, hoitoon ja katsastukseen nähden tämän asetuksen määräysten alaiset.

2 §. Höyrykattila on tämän asetuksen mukaan jokainen sellainen umpinainen astia tai astiaryhmä taikka putkisto siihen liittyvine johtoineen, jossa kuumentamalla synnytetään muualla käytettäväksi höyryä, minkä paine on ulkoilman painetta suurempi.

Maahöyrykattila on jokainen maalla käytettävä höyrykattila, niin myös sellainen höyrykattila, joka on sijoitettu muuhun kuin kauppa- tai sota-aluksiin luettaviin aluksiin.

Tämän asetuksen alaisia eivät ole:

1. Kattilat, jotka asianomainen katsastusviranomainen on todennut olevan varustetut höyry- tai vesitilasta lähtevällä ulkoilmaan johtavalla kylliksi väljällä, sulkulaitteettomalla ja jäätymättömällä nousuputkella tai muulla sosialiministeriön hyväksymällä varolaitteella, joka estää ylipaineen kattilassa nousemasta yli puolen kilogramman neliösenttimetriä kohti;

2. maasta vietäviksi rakennetut maahöyrykattilat; eivätkä

3. kattilat, joiden tilavuus on korkeintaan kymmenen kuutiodesimetriä ja tulipinta korkeintaan kymmenesosa neliometriä sekä höyryn sallittu ylipaine korkeintaan kaksi kilogrammaa neliösenttimetriä kohti ja jotka samalla ovat varustetut luotettavalla varoventtiilillä.

Tulipinnaksi luetaan tulen tai tulikaasujen koskettava puoli niistä kattilan seinämistä, joita toiselta puolen koskettaa vesi.

Ylipaineella eli työpaineella tarkoitetaan höyryn todellisen paineen ja ulkoilman paineen välistä eroa lausuttuna kilogrammoin neliösenttimetriä kohti.

II L u k u.

Kattilain hoito.

3 §. Maahöyrykattilat, lukuunottamatta rautatieveturien kattiloita, jaetaan kolmeen luokkaan; ja kuuluvat:

I luokkaan ne kattilat, joiden voimaluku on suurempi kuin 10,000;

II luokkaan ne kattilat, joiden voimaluku on suurempi kuin 50 ja enintään 10,000; sekä

III luokkaan ne kattilat, joiden voimaluku on enintään 50.

Jos kattilalaitokseen kuuluu kaksi tai useampia saman hoitajan hoidettavia kattiloita, määrätään laitoksen luokka näiden kattiloiden yhteenlasketun voimaluvun mukaan.

Höyrykattila, jota käytetään yksinomaan maataloustarpeeseen lyhyen aikaa vuodessa, voidaan katsastajan suostumuksella lukea III luokkaan, ellei sen voimaluku ole suurempi kuin 120.

Tulella kuumennettavan höyrykattilan voimaluvulla tarkoitetaan lukua, joka saadaan, kun kattilan vesi- ynnä höyrytilavuuden kuutiometriluku kerrotaan tulipinnan neliometriluvulla ja näin saatu tulo kattilan suurinta sallittua työpainetta osoittavalla luvulla lausuttuna kilogrammoin neliösenttimetriä kohti. Sähköllä kuumennettavan höyrykattilan voimaluvulla tarkoitetaan lukua, joka saadaan, kun kattilan vesi- ynnä höyrytilavuuden kuutiometriluku kerrotaan kattilan suurinta sallittua työpainetta osoittavalla luvulla lausuttuna kilogrammoin neliösenttimetriä kohti, ja näin saatu tulo kattilan lämmitykseen tarvittavaa suurinta sähkötehoa osoittavalla luvulla, lausuttuna kilowattein, ja lopputulo jaetaan kymmenellä.

4 §. I luokan maahöyrykattilaa tai kattilalaitosta hoitakoon ainoastaan henkilö, jolla on vähintään maakonemestarin, höyrykonemestarin tai veturinkuljettajan pätevyys.

II luokan kattilaa tai kattilalaitosta saa hoitaa myöskin koneenhoitaja.

III luokan kattilaa saa hoitaa muukin luotettava ja siihen kykenevä henkilö.

5 §. -----

6 §. Konemestarien, koneenhoitajien ja veturinkuljettajain pätevyydestä on erikseen säädetty.

Maakonemestarilta vaaditaan, että hän on täyttänyt yksikolmatta vuotta, nauttii kansalaisluottamusta, on työskennellyt koneiden ja höyrykattilain valmistuksessa ja pystyttämisesä sekä höyrykattilan lämmittäjänä tai koneenvoitelijana yhteensä vähintään viisi vuotta ja on suorittanut maakonemestariutkinnon maan jossakin teollisuuskoulussa. Koneenhoitajalta vaaditaan, että hän on täyttänyt yhdeksäntoista vuotta, nauttii kansalaisluottamusta, on luku- ja kirjoitustaitoinen, sekä että hän, olituaan vähintään yhden vuoden laivahöyrykattilan tai puolitoista vuotta maahöyrykattilan lämmittäjänä, on kattilankatsastajan tai teknillisen oppilaitoksen ammattiopettajan toimittamassa kuulustelussa osoittanut omaavansa tarpeelliset tiedot höyrykattilain rakenteesta, lämmityksestä ja hoidosta. *Asetus syysk. 17 p:ttä 1926. (Suomen as.-kok. 1926 : 242)*

III L u k u.

Sijoittaminen.

7 §. Maahöyrykattila on sijoitettava ulkopuolelle työhuoneiston tai muun sellaisen huoneiston, missä ihmisiä tavallisesti oleskelee, ja mikäli mahdollista erityiseen rakeennukseen.

Asuntojen ja muiden sellaisten huoneiden alla, joissa ihmisiä tavallisesti oleskelee, saa käyttää ainoastaan sellaista kattilaa tai kattilalaitosta, jonka vesi- ynnä höyrytilavuus on korkeintaan yksi kuutiometri ja joka kuuluu III kattilaluokkaan ja on varustettu laitteilla, joiden avulla veto tulipesässä voidaan äkkiä sulkea.

Sama olkoon voimassa kattilasta tai kattilalaitoksesta, joka on sijoitettu sellaisen huoneen yläpuolelle, jossa tavallisesti ihmisiä oleskelee. Kellaria ei kuitenkaan tässä tapauksessa katsota huoneeksi.

Jos työn laatu vaatii kattilan sijoittamista työhuoneistoon, jossa vakinaisesti työskentelee muitakin kuin lämmittäjät, koneenhoitajat ja heidän apulaisensa, voi sosialiministeriö, kussakin eri tapauksessa asiata harkittuaan, tarpeellisiksi katsomillaan ehdoilla antaa siihen luvan.

Huoneen päälle, jossa sellainen kattila tai kattilalaitos sijaitsee, jonka vesi- ynnä höyrytilavuus on yhtä kuutiometriä suurempi tai joka kuuluu I tai II luokkaan, ei saa rakentaa kuivauslaitteita, varastohuoneita eikä muita sellaisia huoneita, jotka vaativat lujan ja kiinteän välikattorakenteen. Tämä ei kuitenkaan koske kiinteitä rakenteita, jotka ovat tarpeelliset kattilan tulipesän syöttölaitteille tai kattilan tukemiseen.

Jos välittömästi kattilan eteen, hoitajapaikan yläpuolelle, sijoitetaan polttoainesäiliö, saa tämä ulottua varsinaisen kattilan päälle

korkeintaan kolmanneksen kattilan pituudesta ja tulee säiliön pohjan nousta vähintään 45 asteen kulmassa kattilaan päin. Kattilamuurin, hoitosiltojen ja kattilan ylimmän osan yläpuolella, höyrykupua lukuunottamatta, tulee olla vapaata tilaa ainakin 1.8 metriä.

Mitä yllä on säädetty ei koske:

1. -----

2. vesiputkikattiloita, joissa on yksinomaan putkia ja joissa putkien tai niiden yhdyskappaleiden sisäläpimitta ei ole suurempi kuin 100 millimetriä, vaikkapa kattilassa olisikin väljempi mutaputki ja höyrynkokooja; höyrynkokoojaan ei kuitenkaan saa vesi nousta eikä tulikaasut sitä koskettaa.

Sen lisäksi, mitä yllä on sanottu, noudatettakoon niitä rakennussääntöjä ja järjestysohjeita, joita kullakin paikkakunnalla on hyväksytty taikka vahvistettu sellaisten rakennusten laadusta ja käytöstä, joissa höyrykattilaa käytetään, elleivät ne ole ristiriidassa tämän asetuksen määräysten kanssa.

8 §. Maahöyrykattilan muurin sekä huoneen seinien ja muiden rakenneosien välillä pitää olla vähintään 5 senttimetriä leveä tyhjä tila, joka kuitenkin päistä ja yläreunasta saa olla umpeenmuurattu.

Kattilan muuri ei saa olla minkään rakenneosan tukena.

9 §. Kattilahuoneen tulee olla riittävän tilava ja valoisa, jotta kattilaa voidaan hoitaa asianmukaisesti, sekä varustettu tarpeellisilla hoitosilloilla ja portailla kattilan varusteiden ja putkijohtojen tarkastamista varten. Kattilahuoneen ovien tulee olla ulospäin aukeavat.

IV L u k u.

Rekisteröinti ja käyttäminen.

10 §. Joka aikoo ottaa käytäntöön uuden maahöyrykattilan, ilmoittakoon sen ennen kattilan pystyttämistä sosialiministeriölle rekisteröitäväksi.

Jos kattila on siirretty paikasta toiseen ja siellä jälleen käytettäväksi pystytetty taikka jos sitä käyttöluupa-ajan kuluttua aiotaan edelleen käyttää, on siitäkin ilmoitettava sosialiministeriölle ennen kuin kattilaa ryhdytään käyttämään.

Ilmoituksessa on käytettävä sosialiministeriön vahvistamaa lomaketta ja on siinä mainittava paikkakunta, minne kattila pystytetään, kattilan valmistajan nimi, valmistusvuosi, kattilan työnumero, sen tarkoitus, työpaine, jota siinä ajotaan käyttää, sisäpuolinen tilavuus sekä tulipinnan suuruus tai, jos kattila on sähkökattila, sen suurin kilowattimäärä. Jos kattila on uusi, tulee ilmoitusta seurata rakenne- ja pystytyspiirustukset sekä lujuslaskelmat kaikkine tietoineen, mitkä tarvitaan laskelmien tarkastamiseen, jonkun aineenkoetuslaitoksen antamat aineenlujuustodistukset sekä piirustus savupiipusta ja kattilahuoneesta, kaikki kaksin kappalein, niin myös rekisteröintimaksu sen mukaan kuin siitä erikseen säädetään.

Tässä mainittu ilmoitus on toimitettava asianomaisen piirin katsastajalle, joka tarkastettuaan asiakirjat lähettää ne sosialiministeriölle.

11 §. Maahöyrykattila, josta 10 §:n mukaisesti on ilmoitettu, merkitään sosialiministeriön pitämään rekisteriin saaden samalla rekisterinumeronsa. Kattilan rekisterinumeron ynnä rekisterimerkin leimaa katsastaja näkyvään kohtaan kattilan levyyn sekä kattilaan sitä varten kiinnitettyyn kilpeen.

Socialiministeriön tulee vahvistaa rekisterimerkin muoto ja antaa tarkemmat määräykset sen leimaamisesta kattiloihin.

12 §. Maahöyrykattilaa alköön käytettäväksi ennenkuin socialiministeriö on antanut luvan sen käyttämiseen siinä järjestyksessä kuin jäljempänä säädetään. Luvan myöntämisestä annetaan todistus, jota tässä asetuksessa sanotaan käyttöluvatodistukseksi.

13 §. Jos maahöyrykattila on vahingoittunut siten, että jokin sen osa, josta kattilan lujuus riippuu, on muuttanut muotoaan, on siitä ilmoitettava katsastajalle, jonka viipymättä tulee toimittaa katsastus ja määrätä ne toimenpiteet, jotka siinä havaitaan tarpeelliseksi.

Jos maahöyrykattila on uudelleen tilkitty taikka jos jokin sen osa, josta kattilan lujuus riippuu, on uusittu taikka kattilaa muuten on korjattu niin, että sen rungosta tai tulipesästä on levyjä irrotettu tai siihen pantu uudet tuli- tai vesiputket taikka sideruuvit, ei kattilaa saa käyttää, ennenkuin se on täydellisesti katsastettu ja katsastaja hyväksynyt sen uudelleen käytettäväksi.

14 §. Jos maahöyrykattilan omistaja lakkaa sitä käyttämästä ja haluaa vapautua kattilan säädetyistä katsastuksesta, antakoon siitä socialiministeriölle osoitetun kirjallisen ilmoituksen piiriin katsastajalle. Kun tällainen ilmoitus todistettavasti on tehty, raukeaa kattilan käyttämiseen annettu lupa.

15 §. Jos omistaja haluaa uudelleen ottaa käytettäväksi sellaisen maahöyrykattilan, jonka käyttöluva on 14 §:ssä mainitusta syystä rauennut, ilmoittakoon siitä 10 §:n mukaisesti. Jos kattila on ollut käyttämättä kaksi vuotta tai kauemmin taikka jos katsastaja muuten katsoo syytä olevan täyskatsastuksen toimittamiseen, alköön uutta käyttöilupaa annettako, ennenkuin kattila on täydellisesti katsastettu ja käytäntöön hyväksyty. Jos kattila on ollut käyttämättä lyhyemmän ajan kuin kaksi vuotta, eikä täyskatsastusta muutenkaan pidetä tarpeellisena, on määräaikaikatsastus toimitettava siinä järjestyksessä kuin jos kattila olisi koko ajan ollut käytännössä.

16 §. Jos maahöyrykattila on räjähtänyt, on omistaja tai hänen edustajansa velvollinen viipymättä ilmoittamaan siitä, paitsi paikkakunnan poliisiviranomaiselle, myöskin socialiministeriölle, joka heti määrätköön asianymmärtävän henkilön toimittamaan itse paikalla katselmuksen räjähdysten aikaansaaman tuhon ja sen syyn selville saamiseksi.

Kunnes tämä katselmus on tapahtunut, on omistaja velvollinen huolehtimaan siitä, että alue, johon räjähdys on ulottunut, jää koskemattomaksi, ellei uhkaavan vaaran torjuminen, yleistä liikennettä haittaavien esteiden poistaminen tai muu pakottava syy toisin vaadi.

Kattilan katsotaan räjähtäneen, jos sen seinämät ovat vahingoittuneet niin, että veden ja höyryn ulosvirtaamisen johdosta sisä- ja ulkopuolisen paineen äkillinen tasoittuminen on seurannut.

17 §. -----

V L u k u.

Katsastukset.

18 §. Maahöyrykattilain katsastukset ovat rakenne- ja määräaikaikatsastuksia, joista määräaikaikatsastukset ovat joko täyskatsastuksia taikka ulkopuolisia tai sisäpuolisia katsastuksia.

19 §. Maahöyrykattilan rakenne- ja ensimmäinen täyskatsastus ovat toimitettavat ennenkuin käyttölupa myönnetään.

Käytännössä oleva maahöyrykattila on määräajoin katsastettava selon saamiseksi siitä, että kattila on asianmukaisessa kunnossa ja että sitä hoidetaan asiantuntemuksella ja huolellisesti.

20 §. Rakennekatsastuksella tutkitaan, onko kattila rakennettu esitettyjen piirustusten mukaan ottamalla huomioon asianmukaiset lujusvaatimukset ja -määräykset.

21 §. Täyskatsastus käsittää kattilan sisäpuolisen tarkastuksen ja sen ohella toimitetun vesipainekoetuksen sekä näiden jälkeen tapahtuvan ulkopuolisen tarkastuksen ynnä höyrypainekoetuksen.

Ulkopuolinen tarkastus höyrypainekoetuksineen on toimitettava sittenkun kattila on pystytetty. Sisäpuolinen tarkastus sekä vesipainekoetus voidaan toimittaa myöskin konepajassa, jossa kattila on rakennettu tai ollut korjattavana.

Sen perusteella, mitä rakenne- ja täyskatsastuksessa on käynyt selville, määrätköön katsastaja kattilan suurimman sallitun työpaineen.

22 §. Ulkopuolinen katsastus käsittää höyrykattila ulkopuolisen tarkastuksen ja sen ohella tapahtuvan höyrypainekoetuksen.

Sisäpuolinen katsastus käsittää kattilan sisäpuolisen tarkastuksen. Ellei sisäpuolista tarkastusta kattilan rakenteen vuoksi voida tyydyttävästi toimittaa, on kattila sen ohella vesipaineella koeteltava.

23 §. Maahöyrykattilan katsastuskausi on kahden toistansa seuraavan täyskatsastuksen välinen aika.

Tavallisten maahöyrykattilain täyskatsastus on toimitettava joka kahdeksas vuosi.

Katsastuskautena toimitettakoon määräaikaikatsastukset seuraavasti:

1. ulkopuolinen katsastus katsastuskauden toisena, neljäntenä ja kuudentena vuotena; sekä

2. sisäpuolinen katsastus katsastuskauden neljäntenä vuotena.

Määräaikaikaisesta ulkopuolisesta katsastuksesta ovat vapautettuja maataloustarpeeseen käytetyt III luokan maahöyrykattilat.

Katsastuskautena toimitettakoon määräaikaikatsastukset seuraavasti:

1. ulkopuolinen katsastus katsastuskauden jokaisena ensimmäisenä viitena vuotena; ja

2. sisäpuolinen katsastus katsastuskauden kolmantena vuotena.

Jos katsastaja harkitsee sen tarpeettomaksi, ei ulkopuolista katsastusta tarvitse toimittaa niinä vuosina jolloin sisäpuolinen katsastus toimitetaan. Tämä ei kuitenkaan koske veturien kattiloita.

Katsastaja harkitkoon, onko sisäpuolisen katsastuksen ohella vesipainekoetus toimitettava muulloinkin kuin 22 §n 2 momentissa mainitussa tapauksessa.

Kun kattilan eri katsastukset sattuvat samaksi vuodeksi, ovat ne, mikäli mahdollista, toimitettavat samalla kertaa.

Jos täyskatsastus jostakin syystä toimitetaan aikana, joka poikkeaa kattilalle määrätystä katsastusaikajärjestyksestä, alkaa uusi katsastuskausi tästä täyskatsastuksesta.

Siirreltävän kattilan määräaikaiskatsastus voidaan toimittaa toisessakin katsastuspiirissä kuin siinä, missä kattila on rekisteröity. Kuitenkin on katsastuksen toimittanut katsastaja velvollinen tällaisessa tapauksessa lähettämään katsastuspöytäkirjan kattilan varsinaisen katsastuspiirin katsastajalle.

24 §. Jos ulkomailta tuotu maahöyrykattila on siellä koeteltu ja kestänyt vesipainekoetuksen, jonka on toimittanut sosialiministeriön hyväksymä laitos tai viranomainen, älköön uutta vesipainekoetusta täällä vaadittako. Kuitenkin olkoon katsastaja oikeutettu toimittamaan uuden vesipainekoetuksen kattilan pystyttämispäivällä, milloin hän erikoisista syistä katsoo sen tarpeelliseksi.

Siirretty ja toiseen paikkaan pystytetty kattila on, ennenkuin se saadaan ottaa käytäntöön, katsastettava ulkopuolisesti sekä koetettava höyrypaineella. Katsastajalla olkoon kuitenkin oikeus toimittaa täyskatsastus ulkopuolisen katsastuksen asemesta, jos hän huomaa sen tarpeelliseksi.

25 §. Kutsun käytäntöön otettavaksi aiotun maahöyrykattilan katsastukseen antakoon kattilan omistaja tai hänen edustajansa taikka myöskin, jos kattila on rakennettavana tai korjattavana konepajassa, tämän edustaja. Kutsun tulee olla kirjallinen ja osoitettu piirin katsastajalle sekä sisältää ilmoituksen kattilan laadusta sekä missä ja milloin katsastus halutaan toimitettavaksi.

Määräaikaiskatsastuksen toimittaa katsastaja ilman kutsua. Sisäpuolisen katsastuksen ja vesipainekoetuksen toimittamisajasta sopikoon katsastaja kattilan omistajan tai hänen edustajansa kanssa. Ulkopuolinen katsastus toimitettakoon, elleivät erityiset syyt toisin vaadi, siitä etukäteen ilmoittamatta.

26 §. Kun katsastaja toimittamansa rakenne- ja täyskatsastusten perusteella on puolestaan hyväksynyt maahöyrykattilan käytäntöön otettavaksi, toimittakoon hän asiakirjat viipymättä sosialiministeriölle, joka antakoon ellei estettä ilmaannu, luvan kattilan käyttämiseen, sekä lähettäköön käyttölupatodistuksen katsastajalle, asianomaiselle viipymättä toimitettavaksi.

Käyttölupatodistuksessa on mainittava aika, milloin eri katsas-

tukset ovat toimitettavat, suurin työpaine, jota kattilassa saa käyttää, sekä mikä alin pätevyys kattilan hoitajalta on vaadittava.

Kiireellisissä tapauksissa voi katsastaja antaa väliaikaisen käytölupatodistuksen.

27 §. Katsastajan tulee jokaisesta katsastustoimituksesta laatia pöytäkirja, johon myöskin on merkittävä kattilan suurin sallittu työpaine ja kattilan hoitajan nimi. Pöytäkirjan pääkohdat on merkittävä katsastuskirjaan, joka höyrykattilan omistajan tulee tätä tarkoitusta varten hankkia ja katsastustilaisuuksissa pitää saatavilla.

28 §. Katsastuskirja siihen liitettyine kattilan rakenne- ja pystytyspiirustuksineen on niin säilytettävä, että se vaadittaessa voidaan esittää.

Käyttölupatodistus tai oikeaksi todistettu jäljennös siitä tulee olla näkyvällä paikalla höyrykattilan lähellä.

29 §. Jos katsastaja huomaa, että kattilan jatkuva käyttö voi aiheuttaa välittömän vaaran, kieltäkään hän sen käytön ja merkitkään kieltönsä käyttölupatodistukseen.

Jos katsastaja harkitsee tällaista kattilaa voitavan käyttää korjattuna, ilmoittakoon, ennenkuin jättää toimituspaikan, mitä kattilan korjaukseen nähden on huomioon otettava, ja merkitkään sen katsastuskirjaan. Korjauksen jälkeen on kattila katsastettava niin kuin 13 §:ssä säädetään.

30 §. Jos katsastuksessa on ilmennyt syytä sellaiseen muistutukseen, joka ei aiheuta kattilan käytön kieltämistä, merkitkään katsastaja katsastuskirjaan, mitä on otettava huomioon muistutuksen alaisen vian poistamiseksi, ja määrätkään korjauksen toimittamista varten lyhyen ajan, jonka kuluttua uusi katsastus on toimitettava. Jos silloin huomataan, ettei vikaa ole korjattu taikka ettei sitä ole korjattu asianmukaisesti eikä annettuja määräyksiä noudattaen, kieltäkään katsastaja kattilan käyttämisen ja merkitkään kieltönsä käyttölupatodistukseen. Kattilaa älköön sen jälkeen käytetäkö, ennenkuin uudistetussa katsastuksessa on todettu vika asianmukaisesti korjatuksi ja katsastaja merkinnyt käyttölupatodistukseen, että se jälleen on voimassa.

31 §. Jos asianomainen on tyytymätön katsastajan antamaan kieltöön tai muuhun määräykseen, on hänellä oikeus valittaa siitä kirjallisesti sosialiministeriölle.

Valitukseen on liitettävä jäljennös katsastuspöytäkirjasta. Katsastajan antama määräys on voimassa, kunnes toisin määrätään.

Jos asianomainen haluaa uutta katsastusta, pyytäkään sitä sosialiministeriöltä. Sellainen pyyntö voidaan lähettää myöskin sähköitse sosialiministeriölle.

32 §. Kun sellainen valitus, josta 31 §:ssä mainitaan, on saapunut, antakoon sosialiministeriö, kuultuaan katsastajaa, viipymättä asiasta päätöksen.

Jos asianomainen on pyytänyt uutta katsastusta tai jos se muuten katsotaan tarpeelliseksi, antakoon sosialiministeriö, ennenkuin asia lopullisesti otetaan ratkaistavaksi, jonkun toisen asiantunte-

van henkilön toimittaa katsastuksen, johon asianomaisella on oikeus omasta puolestaan kutsua asiantuntija.

Kun katsastus on toimitettu ja asianomaiselle sekä hänen asiantuntijalleen on annettu tilaisuus pöytäkirjaan lausua mielipiteensä, lähetetään toimitusmies viipymättä sosialiministeriölle asiakirjat ynnä oman lausuntonsa.

Socialiministeriön päätökseen ei tällaisessa tapauksessa saa hakea muutosta.

VI L u k u.

Katsastuspiirit ja katsastajat.

33 §. Tässä asetuksessa määrättyä maahöyrykattilain tarkastusta varten jaetaan valtakunnan alue katsastuspiireihin, joiden luvun ja rajat määrää sosialiministeriö.

34 §. Katsastustoiminnan ylivalvonta kuuluu sosialiministeriölle.

Katsastajina toimivat sosialiministeriön määräämät erityiset katsastajat ja katsastusapulaiset.

35 §. -----

36 §. Katsastaja on oikeutettu toimittamaan kaikkia tässä asetuksessa säädettyjä katsastuksia ja tarkastuksia.

Katsastusapulainen on oikeutettu toimittamaan ainoastaan ulkopuolisen katsastuksen ynnä höyrypaineoetuksen, ei kuitenkaan täyskatsastukseen kuuluvaa ulkopuolista tarkastusta.

Maahöyrykattilan katsastusta alkoon toimittako kattilan omistaja, valmistaja tai korjaaja taikka heidän palveluksessaan oleva henkilö, eikä se, joka hoitaa katsastettavaa kattilaa.

37 §. -----

38 §. Jollei katsastaja tai katsastusapulainen toisen toimituksen tai muun laillisen esteen vuoksi voi kattilanomistajan ilmoittamana aikana toimittaa katsastusta, määrätkään toisen ajan ja ilmoittakoon sen viipymättä kattilan omistajalle tai tämän edustajalle.

39 §. Katsastaja on, milloin erityiset syyt sitä vaativat, oikeutettu useamminkin, kuin mitä tässä asetuksessa on säädetty johtavana katsastusviranomaisena toimittamaan tai toimituttamaan maahöyrykattilan katsastuksen. Kuitenkaan alkoon tämän vuoksi kattilasta saatavalla höyryllä käyvää laitosta pysäytettävä, ellei katsastaja katso kattilan käyttämistä vaaralliseksi.

40 §. Jos maahöyrykattilan käyttäminen on kielletty, on katsastajan viipymättä ilmoitettava siitä sosialiministeriölle ja asianomaiselle poliisiviranomaiselle.

41 §. Tämän asetuksen määräämistä toimituksista saavat katsastaja ja katsastusapulainen toimituspalkkion, jonka suuruudesta on erikseen säädetty. Toimituspalkkion suorittaa kattilan

omistaja toimituksen päätyttyä, matkakulut suorittaa valtio matkustussäännön kolmannen luokan mukaan.

Uudistetusta katsastuksesta, josta 31 §:ssä mainitaan, suoritetaan kustannukset etukäteen yleisistä varoista, ja tulee sosialiministeriön ratkaistessaan asian päättää, ovatko nämä kustannukset kannettavat kattilan omistajalta vaiko jätettävät valtion rasitukseksi.

Katselmus, jonka sosialiministeriö 16 §:n mukaan on määrännyt toimitettavaksi, kustannetaan yleisillä varoilla.

Jos katsastusta ei ole voitu toimittaa sen johdosta, että kattilan omistaja on laiminlyönyt noudattaa, mitä katsastaja on määrännyt, olkoon kattilan omistaja velvollinen suorittamaan korvauksen katsastajalle matkapäivistä ja -kuluista sekä lisäksi palkkion vahvistetun taksan mukaan.

Tässä pykälässä mainitut palkkiot ja korvaukset saadaan ottaa ulos siinä järjestyksessä kuin 27 päivänä helmikuuta 1897 ulostekojen, yleisten maksujen, toimituskirjain lunastuksen tai muun sellaisen ulosmittauksesta annetussa asetuksessa on säädetty.

VII L u k u.

Rangaistusmääräyksiä.

42 §. Joka hoitaa maahöyrykattilaa olematta siihen oikeutettu tai tähän toimeen ottaa sellaisen henkilön, joka ei ole siihen pätevä, rangaistakoon enintään viidelläkymmenellä päiväsakolla.

Sama olkoon laki, jos maahöyrykattilaa käytetään ilman lupaa, tai jos kattilan omistaja tai hoitaja laiminlyö tai muuten jättää täyttämättä, mitä hänelle tämän asetuksen mukaan kuuluu, tai jos joku ilkeivaltaisesti saattaa varoventtiilin tai muun kattilaan kuuluvan laitteen epäkuntoon, ellei muualla laissa ole ankarampaa rangaistusta säädetty.

Jos maahöyrykattilan hoitaja tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta taikka toistuvasti rikkoo kattilain hoitoa koskevia määräyksiä, tai jos hän epäsäännöllisyyden tai epäluotettavaisuuden vuoksi osoittautuu sopimattomaksi kattilainhoitajantoimeen, julistakoon tuomioistuimien hänet määrääjäksi tai ainaiseksi kelpaamattomaksi tällaiseen toimeen.

43 §. -----

VIII L u k u.

Erinäisiä säännöksiä.

44 §. Sosialiministeriön tulee maahöyrykattilain katsastuksen ylivalvojana erittäinkin:

1—4. -----

5. antaa tarkempia määräyksiä maahöyrykattilain rakenteesta,

varusteista ja katsastuksesta sekä muusta mitä tämän asetuksen soveltamisessa on huomioonotettava;

6—7. —————

8. antaa tarkempia ohjeita maahöyrykattilain hoidosta ja käytöstä.

45 §. Jos maahöyrykattilain omistajat ovat perustaneet yhdistyksen huolehtiakseen määrääjain toimitetuin katsastuksin kattilain käytön turvallisuudesta, määrätköön valtioneuvosto hakemuksesta, saako ja millä ehdoilla tällaisen yhdistyksen jäsen vapautusta säädetystä virallisesta katsastuksesta tai mitä huojennuksia tarkastuksesta hänelle ehkä on annettava.

46 §. Mitä tässä asetuksessa on säädetty maahöyrykattilain omistajasta, sovelletaan vastaavasti myöskin hänen edustajaansa.

47 §. Poliisi- ja katsastusviranomaisilta älköön kiellettäkö pääsyä käytännössä olevalle maahöyrykattilalle.

48 §. Kussakin maahöyrykattilahuoneessa on kattilain omistajan toimesta sopivassa paikassa pidettävä nähtävänä tämä asetus sekä sen nojalla annetut säännökset.

49 §. Ennen tämän asetuksen voimaantuloa pystytetyn tai pystytettävänä olevan maahöyrykattilain omistaja on velvollinen yhdeksänkymmenen päivän kuluessa asetuksen voimaantulopäivästä lukien tekemään sosialiministeriölle sellaisen ilmoituksen kuin kattilain rekisteröimisestä 10 §:ssä on säädetty.

50 §. Maahöyrykattilaa, joka höyrypannuista 11 päivänä huhtikuuta 1888 annetun asetuksen mukaan on säännöllisesti katsastettu ja sen mukaan saadun katsastustodistuksen perusteella tämän asetuksen voimaan tullessa on käytännössä, käytettävä ilman uutta lupaa, mutta on se jatkuvan tarkastuksen alainen, kuten tässä asetuksessa on säädetty.

Sellaista entuudestaan käytännössä olevaa maahöyrykattilaa, joka ei täytä tämän asetuksen määräyksiä, älköön kuitenkaan käytännössä pidettävä muutoin kuin sosialiministeriön luvalla ja sen määräämillä ehdoilla.

Maahöyrykattila, joka tämän asetuksen voimaantullessa on käytännössä, vaikka sitä ei ole katsastettu viimeksi kuluneen neljän vuoden aikajaksona, on, jotta sen käyttämiseen saataisiin lupa, kuuden kuukauden kuluessa tämän asetuksen voimaantulopäivästä täydellisesti katsastettava, ja on se sitten tässä asetuksessa säädetyn jatkuvan tarkastuksen alainen.

51 §. Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1927 ja sillä kumotaan höyrypannuista 11 päivänä huhtikuuta 1888 annettu asetus.

HELSINGIN KAUPUNGIN KUNNALLINEN ASETUSKOKOELMA

JULKAISSET

1926. HELSINGIN KAUPUNGIN TILASTOKONTTORI. N:o 6.

Sisällys: 32. Kallion urheilukentän järjestyssäännöt, s. 117. — 33. Helsingin kaupungin tilaston julkaisutavan muuttaminen, s. 118. — 34. Raitiotiemaksujen korottaminen, s. 118. — 35. Tuberkulosisairaalan ylilääkärinterviran täyttämistapa, s. 118. — 36. Asetus luotsauksesta 1 päivänä kesäkuuta 1922 annetun asetuksen muuttamisesta, s. 119. — 37. Asetus valtion osanottoa kaupunkien palotoimen kustannuksiin koskevan velvollisuuden lakkauttamisesta, s. 119. — 38. Ohjesääntö Helsingin kaupungin mielisairaaloista järjestettävästä perhehoidosta, s. 119. — 39. Helsingin kaupungin kansakoulujen terveydenhoito-ohjesääntö, s. 120. — 40. Kaupunkikansakoulun johtajan johtosääntö, s. 123. — 41. Lisäys Helsingin kaupungin rahatoimikamarin johtosääntöön, s. 124. — 42. Helsingin kaupungin lastensuojelulautakunnan ohjesäännön muutos, s. 125. — 43. Siviilivirkakunnan leski- ja orpokassan ohjesääntö, s. 127. — 44. Taksa, jonka mukaan maksut kaupungin maan aitaamisesta rakennusyrityksiä varten kannetaan, s. 134. — 45. Erikoistaksa, jonka mukaan maksut kadun aitaamisesta rakennusyrityksiä varten on laskettava, s. 134. 46. Taksa, jonka maksu oikeudesta sijoittaa uloke tontinrajan ulkopuolelle suoritetaan, s. 135. — 47. Laki työväenopistojen valtioavusta, s. 135. — 48. Työaika keskeytymättömässä työssä, s. 136. — 49. Helsingin kaupungin teknillisten laitosten hallituksen sihteerin johtosääntö, s. 137. — 50. Maku kaupungin sairaankuljetusautobiiliin käyttämisestä, s. 137. — 51. Ruskeasuo ja Nyäker nimisten alueiden liittäminen äänestysaluejakoon, s. 138. — 52. Muutokset palkkasääntöisten virkojen luokiteluun vuonna 1926, s. 138.

32. Kallion urheilukentän järjestyssäännöt.

Bahatoimikamarin vahvistamat toukokuun 26 p:nä 1926.

1. Kallion urheilukenttä on tarkoitettu vain urheiluharjoituksia ja kilpailuja sekä leikkejä varten. Asiaton oleskelu kentällä ja sen oikotienä käyttäminen on jyrkästi kielletty.
2. Jalkapallopeli on kentällä sallittu maanantaisin, torstaisin ja lauantaisin koko päivän sekä sunnuntaisin klo 11 a. p. alkaen. Keskiviikkoisin klo 4:stä i. p. sekä sunnuntai-aamuisin klo 11 saakka päivällä on kenttä varattu naisten ja lasten leikkejä ja kilpailuja varten.
3. Rata- ja kenttäurheilun harjoittamista varten on juoksuradan käyttö juoksuharjoitusta varten sallittu kaikkina aikoina paitsi keskiviikkoisin klo 4:stä i. p. ja sunnuntai-aamuisin, jolloin koko kenttä on varattu naisille ja lapsille. Heittoja saa harjoittaa tiistaisin ja perjantaisin paitsi kuulantyyöntöä, jota saa harjoitella jalkapallomaalien takaisella alueella kaikkina muina aikoina paitsi naisten ja lasten kenttävuoroina. Heittoja suoritettaessa on heittäjän noudatettava suurinta varovaisuutta ja huudoilla ilmaistava heittoaikeensa.

4. Milloin kenttä määräystenmukaisessa järjestyksessä on varattu kilpailuja varten, on sivullisilta harjoitus kielletty.
5. Polkupyöräily on ehdottomasti kielletty.
6. Kenttä pidetään avoinna klo 8:sta a. p. pimeään tuloon saakka, ei kuitenkaan pitemmälle kuin klo 10:een i. p.
7. Ylläolevia samoin kuin kentän järjestysmiesten määräyksiä on täsmälleen noudatettava ja ovat järjestysmiehet oikeutetut poistamaan jokaisen, joka ei noudata sääntöjä ja määräyksiä.

33. Helsingin kaupungin tilaston julkaisutavan muuttaminen.

Kaupunginvaltuuston päätös toukokuun 5 p:ltä 1926.

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä: että »Helsingin kaupungin tilasto»-nimiseen sarjaan kuuluvat julkaisut ovat vastedes julkaistavat kaksikielisin painoksin, ollen suomen- ja ruotsinkielinen teksti asetettava rinnakkain eri paltoihin ja taulut samoin painettavat kaksikielisin tekstein.

34. Raitiotiemaksujen korottaminen.

Kaupunginvaltuuston päätös kesäkuun 2 p:ltä 1926.

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä oikeuttaa Helsingin raitiotie- ja omnibusosakeyhtiön:

toistaiseksi ja kunnes toisin määrätään korottamaan yksinkertaiseen matkaan raitioteillä oikeutettavan lipun hinnan 75 pennistä 1 markkaan ja alennuslippujen hintana jälleen ottamaan käytäntöön kaupunginvaltuuston marraskuun 30 p:nä 1921 hyväksymän hinnan, 66 ²/₃ penniä; sekä

kantamaan Käpylän ja Vanhankaupungin linjain käyttäjiltä edellämainitun perusmaksun lisäksi matkaa jatkettaessa tariffirajalta jompaankumpaan suuntaan 75 pennin lisämaksun kertalipulta ja 62 ¹/₃ pennin lisämaksun alennuslippuja käytettäessä.

Käpylän ja Vanhankaupungin linjain tariffirajoista vert. kunn. as.-kok. 1925:28 ja 66.

35. Tuberkulosisairaalan ylilääkäriviran täyttämistapa.

Kaupunginvaltuuston päätös syyskuun 1 p:ltä 1926.

Kaupunginvaltuusto päätti mainittuna päivänä:

että tuberkulosisairaalan ylilääkärivirka on täytettävä siten, että kaupunginvaltuusto valitsee viran haltijan, viran oltua sairaalahallituksen toimesta haettavana ja hallituksen annettua hakijoista lausunnon.

36. Asetus luotsauksesta 1 päivänä kesäkuuta 1922 annetun asetuksen muuttamisesta.

Annettu elokuun 18 p:nä 1926. (Lyhennysote).

(Suomen as.-kok. 1926 : 230)

Kauppa- ja teollisuusministerin esittelystä muutetaan täten luotsauksesta 1 päivänä kesäkuuta 1922 annetun asetuksen 1 ja 28 §§ näin kuuluviksi:

1 §. Kaikissa kauppa-aluksissa, huolimatta suuruudesta ja käyttövoimasta, sekä ulkomaiden sota-aluksissa, on Suomen kulkuvesillä käytettävä kruununluotsia.

Kuljettaessa satama-alueella, joka kuuluu kaupungille, kauppalalle tai taajaväkiselle yhdyskunnalle ja jota varten satamajärjestys on vahvistettu, voidaan käyttää kunnan palvelukseen otettua satamaluotsia, jolla on kruununluotsille säädetty pätevyys toimittaa luotsauksia.

28 §.

Taksa satamaluotsauksesta vahvistetaan siinä järjestyksessä kuin kunnaliisten taksojen vahvistamisesta on säädetty.

37. Asetus valtion osanottoa kaupunkien palotoimen kustannuksiin koskevan velvollisuuden lakkauttamisesta.

Annettu elokuun 27 p:nä 1926.

(Suomen as.-kok. 1926 : 224)

Sisäasiainministerin esittelystä lakkautetaan täten 18 päivänä maaliskuuta 1856 annetussa, erinäisiä säännöksiä Suomen kaupunkien rakentamisesta y. m. sisältävässä keisarillisessa kirjeessä valtiolle määrätty velvollisuus huoneittensa ja rakennustensa puolesta kaupungeissa ottaa osaa palolaitoksen vuotuista ylläpitoa varten tarpeellisiin kustannuksiin.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1927.

38. Ohjesääntö Helsingin kaupungin mielisairaaloista järjestettävästä perhehoidosta.

Lääkintöhallituksen vahvistama lokakuun 8 p:nä 1926.

1 §. Helsingin kaupungin mielisairaaloista sijoitetaan perhehoitoon rauhallisia mielisairaita, jotka eivät ole vaarallisia itselleen tai muille ja joita sopivasti voidaan hoitaa yksityisissä kodeissa.

Sairaat pysytetään sairaalan kirjoissa ja katsotaan heidät edelleen sairaalaan kuuluviksi.

2 §. Perheisiin sijoittaminen toimitetaan suunnitelman mukaan, jonka Helsingin kaupungin sairaalain hallitus vahvistaa.

3 §. Sairaat sijoitetaan ainoastaan sellaisiin perheisiin, jotka tunnetaan säännöllisiksi sekä muutoin havaitaan soveliaiksi mieli-

sairaita hoitamaan. Ennen perheeseen sijoittamista tulee sairaalan ylilääkärin tarkastaa, että perheen asunto, asunnon ympäristö sekä sairaalle aiottu huone ovat mielisairaanhoidoon sopivat. Sitä paitsi on sijoittamisessa huomioonotettava, että sairaat mikäli mahdollista tulevat sellaisiin olosuhteisiin, joihin he ovat tottuneet.

4 §. Sairaahan sijoittamisesta perhehoitoon samoin kuin hänen palauttamisestaan takaisin sairaalaan päättää asianomaisen sairaalan ylilääkäri.

5 §. Mielisairasta perhehoitoon sijoitettaessa on perheen päämiehen kanssa tehtävä kirjallinen, sairaalan hallituksen vahvistaman kaavan mukainen hoitosopimus, joka sisältää sairaanhoidosta aiheutuvat taloudelliset määräykset, ynnä ne edellytykset, joiden vallitessa sopimus purkaantuu.

Hoidosta suoritettavan korvauksen suuruuden määrää sairaalan ylilääkäri sairaalan hallituksen vahvistamissa rajoissa.

6 §. Sairaalan lääkärin tulee vähintään kerran kuukaudessa käydä kunkin sairaalasta perhehoitoon sijoitetun luona. Sen ohessa tulee sairaalaan kuuluvan hoitohenkilön tarpeen mukaan ja ainakin kerran viikossa käydä perheissä tarkastamassa sairaiden terveydentilaa ja heidän hoitoaan koskevien määräysten noudattamista. Perhehoitoon sijoitetuista sairaista on tehtävä muistiinpanoja samojen määräysten mukaan kuin mitä sairaalassa hoidetuista on voimassa.

7 §. Käynneistään perhehoitoon sijoitettujen luona samoin kuin perhehoidon vuoksi muutoin tekemistään matkoista saavat sairaalan lääkärit sekä, sairaalan hallituksen harkinnan mukaan, muutkin toimihenkilöt korvauksen hallituksen vahvistamien perusteiden mukaan.

8 §. Mielisairaiden perhehoitoon sijoittamista koskevat tarkemmat määräykset antaa Helsingin kaupungin sairaalan hallitus.

39. Helsingin kaupungin kansakoulujen terveydenhoito-ohjesääntö.

Kaupunginvaltuuston vahvistama syyskuun 22 p:nä 1926.

1 §. Helsingin kaupungin kansakoulujen terveydenhoitoa valvovat kouluhoitajarten avustamat koululääkärit.

Koululääkärit ja kouluhoitajattaret ovat asianomaisten kansakoulunjohtokuntain alaiset.

2 §. Koululääkärit, joilta vaaditaan perehtymistä kouluterveydenhoitoon, valitsee kaupunginvaltuusto virkain oltua asianomaisen kansakoulunjohtokunnan toimesta kolmenkymmenen päivän kuluessa valtuustolta haettavina sekä johtokunnan ja terveydenhoitolautakunnan annettua lausuntonsa hakijoista.

Kouluhoitajattaret, joiden, keskikoulun tai yläkansakouluseminaarin oppimäärän lisäksi, tulee olla täydellisen sairaanhoitajatar-

kurssin sekä kouluhoitajatar kurssin suorittaneita tai omata vastaava pätevyys, asettaa asianomainen kansakoulunjohtokunta asianomaisen koululääkärin ehdotuksesta.

3 §. Koululääkärin velvollisuutena on:

1) pitää silmällä terveydenhoitoa ja terveydellisiä oloja alaisissaan kouluissa ja valvoa näihin nähden voimassa olevain määräysten noudattamista sekä siinä tarkoituksessa ainakin kerran lukukaudessa käydä joka luokassa opetuksen kestäessä;

2) olla kansakouluntarkastajain, -johtajain ja -opettajain neuvonantajana terveydellisissä asioissa;

3) valvoa oppilaiden terveydentilaa, jossa tarkoituksessa hänen tulee:

a) tutkia vuosittain kaikki kouluihin otetut uudet oppilaat sekä kaikki oppilaat ainakin koulujen III ja IV luokalla, tehdä tutkimuksistaan muistiinpanoja, jotka kustakin oppilaasta ovat merkittävät eri kortille, tätä varten vahvistetun kaavakkeen mukaisesti, sekä antaa tekemiensä huomioiden perusteella luokkaopettajille tarpeellisia ohjeita heikkoihin ja kivulloisiin lapsiin nähden, kuin myöskin tarvittaessa tehdä ehdotuksia koululasten yhteiskunnallisen hoidon, varsinkin ruoka- ja vaateavustuksen parantamisesta;

b) olla ainakin joka neljästoista päivä määräaikana tavattavana jokaisessa alaisessaan koulussa, jolloin hänen tulee antaa ohjeita heikkojen ja kivulloisten oppilaiden hoidosta sekä tutkia ja toimittaa saamaan sopivaa hoitoa ne oppilaat, jotka kouluhoitajatar tai luokkaopettaja sitä varten hänen luokseen neuvoo, ollen koululla oikeus oppilaan tutkimiseksi kiireellisessä tapauksessa kääntyä koululääkärin puoleen hänen yksityisenä vastaanottoaikanaankin;

c) kiinnittää erikoista huomiota älyllisesti myöhästyneisiin ja vajakykyisiin oppilaisiin sekä neuvoteltuaan asianomaisen tarkastajan ja luokkaopettajan kanssa ryhtyä toimenpiteisiin sellaisten oppilaiden sijoittamiseksi n. s. apukouluihin tai muihin erikoishoitota ja -opetusta tarjoaviin laitoksiin; sekä

d) tutkia koulun terveydenhoidon tai oppilaan terveydentilan vaatiessa oppilaan kotioloit;

4) ilmoittaa kulkutautien uhatessa heti siitä terveydenhoitolautakunnalle sekä avustaa lautakuntaa tarttuvien tautien leviämisen ehkäisemisessä;

5) antaa tarpeen vaatiessa neuvoja ja ohjeita voimistelunneuvojille;

6) ehdottaa neuvoteltuaan asianomaisten luokkaopettajain ja kouluhoitajatarnten kanssa ne oppilaat, joille olisi varattava tilaisuutta oleskelemiseen kesäsiirtoloissa, sekä pitää huolta, että heidät tarkastetaan siirtoloihin lähetettäessä sekä heidän sieltä palattua;

7) tutkia, milloin syytä on ja vanhempain tai edusmiesten sitä pyytäessä, koulusta eroava oppilas ja antaa neuvoja tämän elämänuran valinnassa;

8) olla kutsusta saapuvilla asianomaisen kansakoulunjohtokunnan kokouksissa;

9) johtaa ja valvoa alaiensa kouluhoitajarten toimintaa;

10) antaa ennen kunkin kuukauden 15 päivää terveydenhoitolautakunnalle sen vahvistaman kaavakkeen mukainen kuukausiraportti terveydentilasta ja tarttuvien tautien esiintymisestä alaisissaan kouluissa;

11) antaa joka kalenterivuoden kuluessa asianomaiselle kansakoulunjohtokunnalle ja terveydenhoitolautakunnalle kertomus toiminnastaan lähinnä edellisenä lukuvuotena;

12) olla kaksi kertaa viikossa määrääaikoina tavattavissa koulujen kansliassa; sekä

13) suorittaa muuten kaikki toimialaansa kuuluvat tehtävät.

4 §. Koululääkärit ja lastensuojelulautakunnan alaiset lääkärit kokoontuvat vähintään kerran lukukaudessa terveydenhoitolautakunnan koululääkärien keskuudesta valitseman puheenjohtajan kutsusta kokoukseen neuvottelemaan toimialaansa kuuluvista asioista. Näihin kokouksiin on ensimmäisellä kaupunginlääkärillä, kansanlastentarhain ja kaupungin avustamain kansakouluoppilasten poliklinikain lääkäreillä sekä kaupungin keuhkotutilääkärillä oikeus ottaa osaa.

Neuvottelukokousten tehtävänä on:

1) seurata lasten ja nuorten henkilöiden terveydenhoidon kehitystä sekä koti- että ulkomaalla, tehdä aloitteita toimenpiteiksi näiden terveydenhoidon ja yleisen terveydentilan parantamiseksi sekä siinä kohden tehdä esityksiä asianomaisille kunnan viranomaisille;

2) aikaansaada yhdenmukaisuutta koulujen, lastenhuoltolaitosten ja kansanlastentarhain terveydenhoidossa;

3) ryhtyä toimiin tilastokatsausten laatimiseksi oppilaiden terveyskortteissa olevien ensitietojen perusteella ja tässä tarkoituksessa antaa kaupungin tilastokonttorille tarpeellisia ohjeita; sekä

4) antaa terveydenhoitolautakunnalle tämän pyytämät lausunnot sekä lautakunnalta vastaanottaa ohjeita yleiseen terveydenhoitoon ja sen yhteydessä oleviin asioihin nähden.

Neuvottelukokousten pöytäkirjat lähetetään puheenjohtajan toimesta asianomaisille kansakoulunjohtokunnille sekä terveydenhoito- ja lastensuojelulautakunnalle.

5 §. Kouluhoitajattaren, joka lähinnä on asianomaisen koululääkärin alainen, velvollisuutena on:

1) avustaa koululääkärää kaikissa oppilaiden tutkimuksissa sekä olla hänelle avullinen kaikessa, mikä koskee kansakoulujen terveydenhoitoa;

2) punnita ja mitata oppilaat syyslukukauden alussa ja kevätlukukauden loppupuolella;

3) tutkia säännöllisesti oppilaiden puhtautta sekä neuvoilla ja ohjeilla, mahdollisuuden mukaan myöskin luokalla luennoimalla, koettaa herättää heidän harrastustaan puhtauteen ja terveydenhoitoon;

4) olla, niin usein kuin koululääkäri määrää ja vähintään kerran viikossa, määrääaikana tavattavana kussakin koulussa;

5) käydä oppilaan terveydentilan tai muiden asianhaaran aiheuttaessa oppilaan kotona antamassa neuvoja ja ohjeita sekä ylipäätään levittämällä tietoja ja antamalla apua toimia kotien puhautauden ja muiden terveydellisten olojen parantamiseksi;

6) toimeenpanna kouluissa pidettävissä vanhempainkokouksissa neuvotteluja terveydenhoitoa koskevista asioista sekä tarpeen vaatiessa järjestää tätä tarkoitusta varten erityisiäkin neuvottelutilaisuuksia oppilaiden vanhempain kanssa;

7) ehdottaa yksissä neuvoin asianomaisen luokkaopettajan kanssa koululääkärille oppilaita kesäsiirtoloihin;

8) olla asianomaisen kansakouluntarkastajan osoituksen mukaan avullisena kansakoulujen kesäsiirtolain töissä; sekä

9) tehdä kerran kuukaudessa tai tarpeen vaatiessa useammin koululääkärille selkoa toiminnastaan ja siinä tekemistään huomioista.

6 §. Koululääkärit ja kouluhoitajattaret ovat Helsingin kaupungin kunnallisten viranpitäjien palvelusehtosäännön yleisten määräysten alaiset.

40. Kaupunkikansakoulun johtajan johtosääntö.

Kouluhallituksen vahvistama huhtikuun 23 p:nä 1926.

Kansakoulun johtajan tulee:

- 1) johtaa koulun opetus- ja kasvatustyötä;
- 2) valvoa, että koulun opettajat ja muut sen palveluksessa olevat henkilöt suorittavat tunnollisesti tehtävänsä;
- 3) pitää huolta siitä, että koulussa vallitsee järjestys ja kuri, ja yhdessä muiden opettajain kanssa valvoa oppilaiden käytöstä myöskin koulun ulkopuolella sekä sellaisen tottelemattomuuden ja pahantapaisuuden ilmetessä, jonka rankaiseminen ei kuulu luokkaopettajalle, tutkia asia ja saattaa syyllinen rangaistukseen tai ilmoittaa asiasta tarkastajalle;
- 4) tarttuvien tautien tai muiden terveysvaarojen ilmestyessä heti ilmoittaa asiasta koululääkärille tai tarkastajalle;
- 5) kiinnittää huomiota siihen, että koulun rakennukset laajuuden, lämpimänpitävyyden, siisteyden ja hoidon puolesta vastaavat kohtuullisia vaatimuksia, ja ilmoittaa puutteellisuuksista tarkastajalle;
- 6) tarvittaessa kutsua koulun opettajisto yhteisiin kokouksiin, esittää niissä asiat ja johtaa puhetta sekä pitää huolta, että päätökset pöytäkirjaan merkitään ja pannaan toimeen;
- 7) äkillisen esteen sattuessa opettajalle ryhtyä toimenpiteisiin opetuksen järjestämiseksi ja ilmoittaa niistä heti tarkastajalle;
- 8) välittää kirja- ja opetusvälinetilauksia;
- 9) ottaa vastaan ilmoituksia uusista oppilaista ja asianomaisten opettajain avulla jakaa oppilaat eri luokille;
- 10) hyvissä ajoin ennen lukuvuoden alkua opettajatoveriensa kanssa valmistaa ja tarkastajalle toimittaa koulun työsuunnitelma lukuvuotta varten;

11) toimittaa tarkastajalle vuosittain säädetty lukukausi-ilmoitus ja, jos siinä muutoksia myöhemmin tapahtuu, viipymättä niistä hänelle ilmoittaa;

12) opettajatovereiltaan kerätä ja aikanaan tarkastajalle toimittaa tilastolliset y. m. tiedot;

13) hoitaa koulun arkistoa ja kansliaa ja olla määrääkoina tavattavissa koulun kansliassa;

14) valvoa opettaja- ja oppilaskirjaston sekä kokoelman hoitoa;

15) valvoa päiväkirjain, kaluston, opetusvälineiden ja muun irtaimiston hoitoa, olla saapuvilla taloudenhoitajan pidettävissä katselmuksissa ja tehdä esityksiä tarpeellisista korjauksista ja täydennyksistä;

16) valvoa puhtautta ja siisteyttä koulutalossa sekä kouluhuoneiden lämmittämistä ja tuulettamista ja katsoa, että kaikkea varovaisuutta tulenvaaraan nähden noudatetaan;

17) tehdä taloudenhoitajalle esityksiä oppilaiden avustamisesta, oppikirjain, koulu- ja käsityötarvikkeiden hankinnasta oppilaille sekä toimittaa lahjapalkkioiden ja avustusten jakelu;

18) opettaja- ja koulun henkilökunnan tietoon saattaa koulua ja heitä koskevat määräykset ja päätökset;

19) tehdä tarkastajalle ilmoitus, kun koulun huoneistoja tahdotaan käyttää muihin kuin koulun tarpeisiin, ja samalla esittää asiasta mielipiteensä;

20) tarkastajalle viipymättä toimittaa ne koulua tai opettajistoja koskevat tiedot, joita tämä katsoo tarvitsevansa; ja

21) muutoinkin täyttää hänelle asianmukaisesti kuuluvat tehtävät.

41. Lisäys Helsingin kaupungin rahatoimikamarin johtosääntöön.

Kaupunginvaltuuston vahvistama lokakuun 18 p:nä 1926.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1921 : 4)

Kaupunginvaltuusto vahvisti mainittuna päivänä allamainitun uuden 11 §:n Helsingin kaupungin rahatoimikamarin toukokuun 11 p:nä 1921 vahvistettuun johtosääntöön muuttaen samalla seuraavien §§:n järjestysnumerot vastaavasti:

11 §. Avustavan notaarin tehtävänä on:

1) notaarin ohjeen mukaan avustaa häntä hänen työssään ja notaarin ollessa estyneenä suorittaa hänen virkaansa liittyvät tehtävät;

2) sihteerin ohjauksen mukaan laatia lähtevät kirjelmät;

3) muutoin antaa sitä virka-apua, jota kaupunginjohtajat tai sihteerit häneltä pyytävät.

42. Helsingin kaupungin lastensuojelulautakunnan ohjesäännön muutos.

Kaupunginvaltuuston vahvistama marraskuun 8 p:nä 1926.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1923 : 62)

Kaupunginvaltuusto vahvisti mainittuna päivänä Helsingin kaupungin lastensuojelulautakunnan ohjesäännön, joulukuun 19 p:ltä 1923, seuraavat §§ muutettuina näin kuuluviksi:

8 §. Lautakunnan kokouksissa tehdään pöytäkirja, jossa on mainittava läsnäolevat jäsenet, käsitellyt asiat ja tehdyt päätökset, viimeksimainitut lyhyin perusteluin kun lautakunta sen katsoo tarpeelliseksi. Jos päätös tehdään äänestämällä, on jäsenellä oikeus saada eroava mielipiteensä lyhyesti pöytäkirjaan merkityksi.

Lastensuojelulautakunnan toimitusjohtaja on velvollinen olemaan lautakunnan kokouksissa saapuvilla ja on hänellä niissä oikeus ottaa osaa asioiden käsittelyyn, mutta ei ratkaisuun. Lastenhuoltotarkastaja ja lastenvalvoja olkoot saapuvilla käsiteltäessä sellaisia asioita, jotka koskevat heidän toimialaansa. Erikoisesta määräyksestä ovat muutkin lastensuojelulautakunnan alaiset virkailijat velvolliset saapumaan lautakunnan kokoukseen.

Lautakunnan kirjelmät allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa sihteeri.

18 §. Lastensuojelulautakunnan toimeenpanevana elimenä on lastensuojelulautakunnan kanslia, joka jakautuu erilaisten toimialojen mukaan kolmeen osastoon. Nämä ovat:

- 1) yleinen kansliaosasto rekisteri- ja tiedonantotoimistoiheen;
- 2) turvattomien lasten ja nuorisonhuolto-osasto; sekä
- 3) aviottomien lasten osasto.

19 §. Kanslian virkailijoina ovat: toimitusjohtaja, joka samalla on lautakunnan sihteeri, lastenhuoltotarkastaja, jolle kuuluu myös nuorison huolto, lastenvalvoja, lastenhuoltolaitoksia sekä aviottomien ja elättilasten hoitoa valvovat lääkärit, tarpeellinen määrä avustavia lastenhoidontarkastajia, lastenhoidonneuvojia, kanslianhoitajia ja kanslia-apulaisia sekä vahtimestari.

Näiden lisäksi saa lautakunta toiminnassaan käyttää apunaan tarpeen vaatiessa myöskin vapaaehtoisia voimia.

20 §. Toimitusjohtajan, lastenhuoltotarkastajan sekä lääkärit ottaa toimeensa kaupunginvaltuusto lastensuojelulautakunnan julistettua virat haettaviksi ja annettua hakijoista lausuntonsa.

Lastenvalvojan valitsee kaupunginvaltuusto holhouslautakunnan esityksestä, sittenkun lastensuojelulautakunta on julistanut toimen haettavaksi sekä holhouslautakunnalle lähettänyt hakemuskirjat ynnä ehdotuksensa toimen täyttämiseksi. Vaali on alistettava raastuvanoikeuden hyväksyttäväksi.

Sellaisen lastenvalvojan apulaisen, josta avioliiton ulkopuolella syntyneistä lapsista annetun lain 14 §:n 3 kohdassa puhutaan, määrää holhouslautakunta lastensuojelulautakunnan ehdotuksesta.

Muut lastensuojelulautakunnan virkailijat ja toimihenkilöt nimittää lautakunta toimitusjohtajan esityksestä.

21 §. Toimitusjohtajan välittömässä johdossa olevan yleisen kansliaosaston tehtävänä on:

1)—3) kuten ennen.

4) pitää lautakunnan alaisten virkailijoiden kuin myöskin kansliaan ilmoitettujen lastensuojelutapausten sekä kouluikäisille lapsille tarkoitetuissa laitoksissa olevain hoitosijain luetteloja;

5)—8) kuten ennen.

22 §. Turvattomain lasten ja nuorisonhuolto-osaston, jota lähinnä johtaa lastenhuoltotarkastaja, tulee:

1) pitää huolta orvoista, vanhempainsa hylkäämistä ja päheellistä elämää viettävain vanhempain lapsista kuin myöskin huonosti hoidetuista, pahoinpidellyistä sekä siveellisille vaaroille alttiina olevista alaikäisistä;

2) huolehtia näille varattujen vastaanotto- ja lastenkotien valvonnasta sekä yksityisten kasvatuskotien hankkimisesta ja niihin sijoitettujen elättilasten hoidon asianmukaisesta tarkastuksesta, jossa tarkoituksessa lastenhuoltotarkastajan on, mikäli mahdollista, kerran vuodessa itse käytävä jokaisessa kasvatuskodissa;

3) valvoa, että lapset, jotka voidaan kasvattaa yksityiskodeissa, sijoitetaan etupäässä sellaisiin sekä että laitoshoittoa ja -kasvatusta kaipaavat kouluikäiset lapset tulevat siirretyiksi yleiselle kansliaosastolle;

4) pitää huolta äitien ja pikkulasten suojeluksesta toimittamalla huollon tarpeessa oleville lapsen synnyttäjille sellaista apua, jota näiden tila ennen ja jälkeen synnytyksen voi vaatia;

5) edistää huolenpitonsa ja valvontansa alla olevien lasten ottamista kasvatus- ja ottolapsiksi;

6) avustaa tarpeen mukaan aviottomain lasten osastoa sen huoltotoiminnassa;

7) tiedottaa lastenhoitokorvausten perimistä koskevat lautakunnan päätökset köyhäinhoitolautakunnan asiamiesosastolle; sekä

8) muutenkin ylläpitää yhteiskunnan huoltoa kaipaaviin lapsiin nähden tarpeellista yhteyttä asianomaisten viranomaisten kuin myöskin yhdistysten ja järjestöjen kanssa.

Edelleen kuuluu osaston tehtäviin:

9) alaikäisten katuammattilaisten toiminnan järjestäminen ja silmälläpito;

10) toimenpiteet alaikäisten kerjäämisen ja kulkurielämän sekä nuorisoa turmelevain huvitilaisuuksien ja huonon kirjallisuuden vastustamiseksi;

11) oppivelvollisuuslain mukaisen koulunkäynnin valvominen sekä yhteiskunnan huoltoa kaipaavain koululaisten virkistystä ja vapaa-ajan viettoa järjestävät toimenpiteet;

12) vapaan nuorisonhuollon sekä koulujen ja lastenhuoltolaitosten ulkopuolella tapahtuvan jälkikasvatuksen edistäminen;

13) laatia tarvittava tilasto osaston toiminnasta sekä antaa siitä lautakunnan vuosikertomukseen liitettävät tiedot.

23 §. Aviottomain lasten osaston, jonka toimintaa lähinnä johtaa lastenvalvoja, tulee:

1) hoitaa kaikki ne tehtävät, joita avioliiton ulkopuolella syntyneistä lapsista annetussa laissa ja lastenvalvojan toimesta annetussa asetuksessa on lastenvalvojalle määrätty;

2) pitää huolta sellaisen elatusavun antamisesta lapsensyntyäjille ja vastasyntyneille lapsille, mikä heille on vastamainitun lain 35 §:n mukaan kunnalta tuleva;

3) edistää avioliiton ulkopuolella syntyneiden lasten ottamista kasvatus- ja ottolapsiksi;

4) olla huoltamistehtäviä suorittaessaan yhteistoiminnassa turvattomain lasten ja nuorisonholto-osaston kanssa; ja

5) ehdottaa tarpeen vaatiessa itsensä tai jonkun muun sopivan ja siihen suostuvan henkilön Helsingin kaupungissa kotipaikka-oikeutta nauttivien turvattomien lasten holhoojaksi;

6) antaa pyydettyessä lautakunnalle ja sen kanslian eri osastoille lainopillisia neuvoja; sekä

7) laatia tarvittava tilasto osaston toiminnasta sekä antaa siitä lautakunnan vuosikertomukseen liitettävät tiedot.

43. Siviilivirkakunnan leski- ja orpokassan ohjesääntö.

Valtiovarainministeriön vahvistama marraskuun 12 p:nä 1926. (Lyhennysote)

(*Suomen as.-kok. 1926 : 290*)

I L u k u.

Eläkekassan tarkoitus ja varat.

1 §. Siviilivirkakunnan leski- ja orpokassan tarkoituksena on antaa eläkettä tämän ohjesäännön määräysten mukaan.

2 §. -----

II L u k u.

Kassan osakkaat.

3 §. Kassan osakkaita ovat ne viran ja toimen haltijat, jotka luetellaan 4 §:ssä tahi joille vastedes myönnetään kassan osallisuus.

4 §. Osakkaat jaetaan seuraaviin, joulukuun 29 päivänä 1923 valtion viroista ja toimista suoritettavan palkkauksen perusteista annetussa laissa määrättyjen palkkausluokkien mukaan sovelletuihin eläkeluokkiin:

I:nen luokka

(vastaava I—V palkkausluokkaa)

10,800: — tai 8,640: — markan vuotuisella eläkkeellä.

Kaupunkien virkamiehet.

Helsingin oikeuspormestari.
 » kunnallisormestari.
 » esim. kaupunginlääkäri.

II:nen luokka

(vastaava VI—VII palkkausluokkaa)

9,600: — tai 7,680: — markan vuotuisella eläkkeellä.

Kaupunkien virkamiehet.

Helsingin — — — — — kaupunginkamreeri.
 Helsingin vanh. oikeusneuvosmies.

III:mas luokka

(vastaava VIII—IX palkkausluokkaa)

8,100: — tai 6,480: — markan vuotuisella eläkkeellä.

Kaupunkien virkamiehet.

Helsingin maistraatin oikeusneuvosmies.

IV:jäs luokka

(vastaava X—XI palkkausluokkaa)

6,700: — tai 5,360: — markan vuotuisella eläkkeellä.

Kaupunkien virkamiehet.

Helsingin — — — — — nuorempi oikeusneuvosmies.

Helsingin kunnallisneuvosmies.

V:des luokka

(vastaava XII—XIII palkkausluokkaa)

5,600: — tai 4,480: — markan vuotuisella eläkkeellä.

Kaupunkien virkamiehet.

 Helsingin maistraatin sihteeri.

VI:des luokka

(vastaava XIV—XV palkkausluokkaa)

4,800: — tai 3,840: — markan vuotuisella eläkkeellä.
-----*Kaupunkien virkamiehet.*

 Helsingin toinen kaupunginlääkäri.

Ne kassan osakkaat, jotka ennen tämän ohjesäännön voimaan tulemista ovat eronneet virastaan saaden eläkkeen tahi sitä saamatta tahi joiden virka on lakkautettu, luetaan eläkeluokkiin sovellettaen 10 §:n 2 ja 3 mom:n säännöksiä.

5 §. Jos vastedes perustetaan uusia virkoja tai toimia, joita seuraa kassan osallisuus, tahi jos nousee kysymys jonkun viran tai toimen siirtämisestä toiseen luokkaan kuin mihin se ennen on kuulunut, olkoon kassan valtuusmiesten asia johtokunnan esityksestä määrätä mihin luokkaan virka on luettava, kuitenkin niin, että toiseen luokkaan ei käy siirtäminen elleivät johtokunta ja valtuusmiehet ole siitä yhtä mieltä ja ellei siihen ole saatu valtiovarainministeriön suostumista.

III L u k u.

Eläkkeiden määrät ja eläkkeen nauttimisen perusteet.

6 §. 1) Tämän ohjesäännön voimaan tulemisen jälkeen kassan osakkaaksi päässeeseen viran tai toimen haltijan leskivaimo nauttikoon elinaikansa tahi kunnes menee toisiin naimisiin eläkettä alempana mainitun määrän:

L u o k a s s a						
I	II	III	IV	V	VI	
Smk. 10,800: —	9,600: —	8,100: —	6,700: —	5,600: —	4,800: —	
VII	VIII	IX	X	XI	XII	
4,300: —	3,800: —	3,300: —	2,700: —	2,200: —	1,700: —	

2) Jos sellaiselta osakkaalta on jäänyt leski sekä yksi tahi useampia lapsia, jotka eivät ole täyttäneet 18 vuotta, on eläkkeeseen li-

sättävä 40 prosenttia yhdestä lapsesta, 20 prosenttia toisesta lapsesta sekä 10 prosenttia jokaisesta sitä useammasta lapsesta.

3) Jos on jäänyt jälkeen ainoastaan lapsia, niin saa yksi lapsi $\frac{2}{3}$ eläkkeestä, kaksi lasta koko eläkkeen; yhdestä niiden lisäksi olevasta lapsesta lisätään eläkettä 40 prosenttia, vielä lisäksi olevasta yhdestä lapsesta 20 prosenttia ja jokaisesta seuraavasta lapsesta 10 prosenttia.

4) Eläkettä nauttivat lapset kunnes ovat ehtineet 18 vuoden ikään. Kuitenkin saakoon lapsi 18 vuotta täytettyäänkin, jos on mieluinen taikka muun pysyvällisen taudin tai vian takia ei kykene itseensä elättämään sekä todistettavasti ei omista muita varoja elatukseksseen, edelleenkin nauttia eläkettä niin kauan kuin sellaista tilaa kestää. Yhtäläisessä tapauksessa saakoon naispuolisen osakkaan leskimieskin kassasta eläkettä saman verran kuin leskivaimosta on sanottu.

5) Eläke jaetaan äidin ja eläkkeeseen oikeutettujen lasten kesken siten, että heille kaikille yhteisesti tulevasta eläkkeestä äiti saa toisen puolen ja lapset yhteisesti saavat toisen puolen sekä kukin lapsi yhtä suuren osan. Jos paitsi äitiä ainoastaan yksi lapsi on oikeutettu saamaan eläkettä, niin äiti saa $\frac{2}{3}$ ja lapsi $\frac{1}{3}$ yhteisestä eläkkeestä.

Avioliitto ei perusta eläkeoikeutta ellei sitä ole laillisessa järjestyksessä päätetty kirkollisella tai siviilivirkkimisellä.

Lapsipuolilla ei ole eläkkeensaantioikeutta.

7 §. Samoja määräyksiä kuin 6 §:ssä noudatettakoon myös niiden kassan nykyisten osakasten kuolinpesiin nähden, jotka aikaisemmin on luettu kahdeksanteen eläkeluokkaan.

8 §. Ne osakkaat, jotka valtioneuvoston 15 päivänä helmikuuta 1923 tekemän päätöksen mukaan ovat leskensä ja lastensa hyväksi hankkineet oikeuden saada mainitun päätöksen 2) kohdan b litt:ssa säädetyn suuremman eläkkeen, samoin kuin nekin osakkaat, jotka aikaisemmin on luettu johonkin kuudesta ensimmäisestä eläkeluokasta ja jotka ovat tulleet kassan osakkaiksi helmikuun 15 päivän 1923 jälkeen, mutta ennen tämän ohjesäännön voimaantulusta, saavat pitää heille täten myönnetyn oikeuden eläkkeen saantiin jälkeensä jäävien lastensa hyväksi, kunnes nämä ovat tulleet 21 vuoden ikäisiksi tahi sitä ennen päässeet peruspalkkaiseen virkaan, mutta puheenalaisten osakasten jälkeen jääneistä kuolinpesistä muuten ovat voimassa 6 §:n säännökset.

9 §. Leski ja lapset, joille kassan osakas ei ole valtioneuvoston 15 päivänä helmikuuta 1923 antaman päätöksen mukaisesti hankkinut oikeutta mainitussa päätöksessä säädetyn suuremman eläkkeen saamiseen, nauttivat eläkettä kassan 26 päivänä helmikuuta 1896 annetun ohjesäännön 18 §:ssä määrätyillä perusteilla. Täysieläke sellaisille kuolinpesille on

L u o k a s s a

	I	II	III	IV	V	VI
Smk.	8,640:—	7,680:—	6,480:—	5,360:—	4,480:—	3,840:—
	VII	VIII	IX	X	XI	XII
»	3,440:—	3,040:—	2,640:—	2,160:—	1,760:—	1,360:—

10 §. Niille kuolinpesille, jotka tämän ohjesäännön voimaan tulemisen aikana jo nauttivat eläkettä kassasta jossakin seitsemästä ensimmäisestä luokasta valtioneuvoston 15 päivänä helmikuuta 1923 antaman päätöksen 2) kohdan a litt:ssa mainitut määrät tahi sitä ennen voimassa olevien säännösten mukaan, maksetaan eläkettä tästedes 9 §:ssä mainitut määrät. Niille kuolinpesille taas, jotka nauttivat eläkettä saman kohdan b litt:n mukaan, maksetaan tästedes eläkettä 6 §:ssä mainitut määrät.

Kummassakin tapauksessa kuolinpesä, joka tähän asti on nauttanut eläkettä I II III IV V VI VII luokassa, saa tästä lähtien nauttaa eläkettä I I II III IV V VII luokassa.

Niille kuolinpesille, jotka jo nauttivat eläkettä kahdeksannessa eläkeluokassa tätä ennen voimassa olleiden ohjesääntöjen mukaan, maksetaan tästedes eläkettä XI eläkeluokan vastaisille osakkaille 6 §:ssä säädettyt määrät.

11 §. Jos molemmat vanhemmat ovat olleet kassan osakkaita, saavat heidän lapsensa eläkettä sen vanhemman jälkeen, joka ensin on kuollut. Jos se vanhemmista, joka myöhemmin kuolee, kuuluu ylempään eläkeluokkaan, ovat lapset sen kuukauden alusta alkaen, joka lähinnä seuraa tämän kuolemaa, oikeutetut saamaan eläkettä ylempässä luokassa.

IV L u k u.

Kassaan suoritettavat maksut.

12 §. Jokaisesta virasta tai toimesta, joka tuottaa kassan osallisuuden, on siitä ajasta alkaen, jolloin virka tai toimi on vakinaisesti täytetty tahi, jolloin sitä laissa säädetyn palkansäästöajan umpeen kuluttua hoitaa sijainen, kassaan suoritettava vuosimaksu, joka on

	L u o k a s s a					
	I	II	III	IV	V	VI
	S m k.					
miespuoliselta osakkaalta..	2,160	1,920	1,620	1,340	1,120	960
naispuoliselta osakkaalta..	540	480	405	335	280	240

	Luokassa					
	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	S m k.					
miespuoliselta osakkaalta ..	860	760	660	540	440	340
naispuoliselta osakkaalta ..	215	190	165	135	110	85

13 §. Jos osakas pääsee ylempään eläkeluokkaan kuuluvaan virkaan tai toimeen, on hänen maksettava tässä luokassa määrättyä suurempaa eläkemaksua nimittämistään lähinnä seuranneen kuukauden alusta lähtien. Osakas, joka ylempässä eläkeluokassa olevasta virasta on tullut alemman luokan viran tai toimen haltijaksi, on oikeutettu johtokunnalle kirjallisesti tekemänsä ilmoituksen jälkeen pysymään tässä ylempässä eläkeluokassa, ollen kuitenkin velvollinen yhä edelleenkin suorittamaan tätä luokkaa varten määrättyt vuosimaksut.

14 §. Eläkemaksut, jotka ennen tämän ohjesäännön voimaan astumista on kassaan suorittanut joko osakas tai kuolinpesä, ovat laskettavat niinkuin jos ne olisi suoritettu tässä ohjesäännössä vuosimaksuiksi vahvistetuin määrin.

15 §. Osakas, joka on eronnut virastaan saaden eläkkeen, on vapautettu maksamasta sen enempiä eläkemaksuja niin pian kuin hän on kassaan suorittanut näitä maksuja sen määrän, mikä vastaa 15 vuosimaksua siinä luokassa, johon hän kuuluu.

Jos osakas sairauden takia on saanut eron virastaan pienemällä kuin kahdella kolmanneksella eläkkeestä, on hän vapaa enempien eläkemaksujen suorittamisesta.

16 §. Jotta kuolleen osakkaan kuolinpesä voisi heti päästä nauttimaan täyttä eläkettä, vaaditaan, että osakas 15 §:ssä mainituin poikkeuksin koko sen ajan, minkä hän ollut kassan osakkaana, oli pa hän kuolemaansa asti ollut peruspalkkaisessa virassa tai toimessa tahi saanut siitä eron, on suorittanut eläkemaksuja kassaan ja että näiden maksujen yhteenlaskettu määrä vastaa vähintään kymmentä vuosimaksua siinä luokassa, johon osakas kuolemansa aikana on kuulunut.

Jos osakkaan kuoleman aikana eläkemaksuja ei ole suoritettu tässä edellä säädettyjä määriä, pidätetään kassan hyväksi neljäsosa eläkkeestä siihen asti, kunnes kassa on saanut korvauksen puuttuvista maksuista.

17 §. 1) Osakas, joka saa eron valtionvirasta ilman eläkettä ennenkuin on ollut kymmenen vuotta kassan osakkaana, menettää osallisuutensa kassaan.

2) Jos viran tai toimen haltija, joka on päässyt osakkaaksi kassaan tämän ohjesäännön voimaan astumisen jälkeen, eroaa ilman eläkettä oltuaan kymmenen vuotta tahi sitä pitemmän aikaa kassan osakkaana, on hän oikeutettu edelleenkin jäämään kassan

osakkaaksi; ja on hän silloin velvollinen kassaan eteenkinpäin maksamaan säädettyä vuosimaksua, kunnes on tullut 63 vuoden ikäiseksi tahi sitä ennen ruumiinvian tahi vähentyneiden ruumiin- tai sielunvoimain johdosta on käynyt pysyväisesti työhön kykene-mättömäksi sekä on varaton.

Jos hän tämän laiminlyö, älköön hänen jälkeensä jäänyt kuolinpesä pääskö nauttimaan eläkettä ennenkuin kassa, joko suoranaisella maksulla tahi koko eläkkeen pidätyksellä, on saanut korvauksen kaikista suorittamattomista maksuista ynnä kuusi prosenttia korkoa kustakin erääntymispäivästä lukien. Kuitenkaan ei las-keta korkoa missään tapauksessa pitemmältä ajalta kuin sen kuu-kauden loppuun, jonka ajalla osakas on kuollut.

3) Jos osakas, joka ennen tämän ohjesäännön voimaantuloa on eronnut virasta ilman eläkettä, haluaa kuolinpesälleen hankkia oikeuden tässä ohjesäännössä säädettyyn suurempaan eläkkeeseen, on hän velvollinen kirjallisesti ilmoittamaan sen johtokun-nalle ennen 1 päivää maaliskuuta 1927 sekä suorittamaan kaikki ehkä maksamatta jääneet eläkemaksut ynnä kuusi prosenttia kor-koa jokaisesta erääntymispäivästä lukien. Saadaksean nauttia tuota suurempaa eläkettä on kuolinpesän täytettävä mitä tämän pykälän 2 kohdassa on sanottu.

4) Osakas, joka kymmenen vuotta tahi pitemmän aikaa on ollut virassa tai toimessa nauttien peruspalkkaa, olkoon siitä erot-tuaan oikeutettu luopumaan eläkelaitoksen osallisuudesta, jos hän tämän tahtonsa kirjallisesti ilmoittaa johtokunnalle, jossa tapauk-sessa hän myös vapautetaan eläkemaksuja edelleen suorittamasta. Jo maksetut eläkemaksut jäävät tässä tapauksessa kassan omiksi ja osakkaan leski ja lapset menettävät eläkkeensaantioikeuden.

18 §. Vuosimaksut suoritetaan siten, että maksu kuukau-sittain pidätetään siinä lääninrahastossa tai virastossa, mistä palkka tai eläke suoritetaan. Eron saanut osakas, joka ei nauti eläkettä, suorittaa eläkemaksun jokaiselta kulumassa olevalta vuodelta vii-meistäänkin kahdeksantena päivänä joulukuuta joko eläkekassaan tahi asianomaiseen lääninrahastoon.

19 §. Eläkkeennauttija menettää eläkeoikeutensa, jos hä-net on lainvoimaisella tuomiolla tuomittu kansalaisluottamuksen menettäneeksi.

VIII L u k u.

Hallinnon tarkastus ja laitoksen valtuusmiehet.

65 §. Tämä ohjesääntö tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1927. Kuitenkin sovelletaan säännökset, jotka koskevat kassaan suoritettavia eläkemaksuja ja siitä annettavia eläkkeitä heinäkuun 1 päivästä 1926.

44. Taksa, jonka mukaan maksut kaupungin maan aitaamisesta rakennusryityksiä varten kannetaan.

Kaupunginvaltuuston vahvistama joulukuun 8 p:nä 1926.

Oikeudesta rakennusryitystä varten lauta-aidalla tai telineillä aidata erilleen kaupungin maata suoritetaan kultakin viikolta maksua vähintään 10 penniä ja enintään 1 marka neliömetriltä käytettyä aluetta.

Vähin maksu on 100 markkaa.

Muist. Luvan myöntäminen kaupungin maan käyttämiseen tässä mainittuun tarkoitukseen on voimassa olevain säännösten mukaan maistraatin sekä puheenalaisten maksujen veloitus ja kannanant rahatoimikamarin asia.

45. Erikoistaksa, jonka mukaan maksut kadun aitaamisesta rakennusryityksiä varten on laskettava.

Rahatoimikamarin vahvistama joulukuun 28 p:nä 1926.

Tonteilla X—XV ja XX kaupunginosissa, lukuunottamatta tontteja raitiotielinjojen varrella maksetaan:

aina 20 viikkoon 30 penniä m²:ltä viikossa
yli 20 viikkoa 50 » » »

Tonteilla I—IX kaupunginosissa, allamainituilla poikkeuksilla, maksetaan:

aina 20 viikkoon 50 penniä m²:ltä viikossa
yli 20 viikkoa 70 » » »

Kaikilla tonteilla raitiotielinjojen sekä seuraavien katujen varrella: Aleksanterinkatu, Annankatu, Antinkatu, Kaiwokatu, Erottaja, Liisankatu, Fabianinkatu, Fredrikinkatu, Maurinkatu, Yrjönkatu, Kluuvikatu, Hakasalmenkatu, Kaisaniemenkatu, Korkeavuorenkatu, Kristianinkatu, Kulmakatu, Kasarminkatu, Katariinankatu, Konstantininkatu, Kruunuhaankatu, Rauhankatu, Kruunuvuorenkatu, Kirkkokatu, Roobertinkadut, Luotsikatu, Malminkatu, Malminrinne, Liisantorin, Mariankatu, Mikonkatu, Eerikinkatu, Esplanadikadut, Makasiininkadut, Uudenmaankatu, Hallituskatu, Sofiankatu, Unioninkatu, Vladimirinkatu, Länsi Satamakatu, Siltavuorenkatu, Siltavuorenranta, Vironkatu, Maneesikatu, Vilhonkatu, Oikokatu, Siltavuorenpengeri, Pohjoinen Rantakatu, Vuorikatu, Vyökätkä, Laivastokatu, Bernhardinkatu, Läntinen Rantakatu, Rikhardinkatu, Ludviginkatu, Punavuorenkatu, Albertinkatu, Lapinlahdenkatu, Ruoholahdenkatu, Lastenkodinkatu, Työmieskatu, Hietalahdenkatu, Abrahaminkatu, Nuoranpunojankatu, Ruoholahdenranta, Hietalahden pohj. ja etelä rantakadut, Ratakatu, Simonkatu, Salomoninkatu,

Kampinkatu, Kansakoulukatu, Arkadiankatu ja Etel. Rautatienkatu, maksetaan:

aina 20 viikkoon 70 penniä m²:ltä viikossa
 yli 20 viikkoa 1 markka » »

Vuokratonteilla Vallilassa, Toukolassa ja Käpylässä maksetaan sama maksu kuin X—XV kaupunginosissa, paitsi omakotitonteilla Käpylässä, Kuntähdessä ja Toukolassa, joilla ei makseta katurvuokraa. Alin maksu, joka peritään on 100 markkaa.

46. Taksa, jonka mukaan maksu oikeudesta sijoittaa uloke tontinrajan ulkopuolelle suoritetaan.

Kaupunginvaltuuston vahvistama Joulukuun 8 p:nä 1926.

Tontinrajan ulkopuolelle kadulle tahi yleisille paikalle päin tehdystä ulokkeesta, niinkuin umpinaisesta parvekkeesta, erkkeristä, portaista y. m., kattolistas poislaskettuina, maksetaan kerta kaikkiaan sata (100) markkaa neliömetriltä ulokkeen pohjapintaa kultakin kerrokselta.

47. Laki työväenopistojen valtioavusta.

Annettu joulukuun 31 päivänä 1926.

(Suomen as.-kok. 1926 : 339)

1 §. Vähintään kaksi vuotta toiminut ja järempänä mainitut ehdot täyttävä työväenopisto tai siihen verrattava muunniminen opisto saa vuotuista valtioapua 50 % todellisista menoistaan sekä, jos opisto on rajaseudulla tai vähävaraisella paikkakunnalla, enintään 10 % lisävustusta.

Opiston todellisiin menoihin luetaan: rahassa maksettavat palkat sekä opiston omien huoneistojen vuokra-arvo, määrättyinä valtioneuvoston vahvistaman perusteen mukaan, tai vuokramäärät sellaisista vuokratuista kouluhuoneistoista, joiden havaitaan vastavan tarkoitustaan ja joiden vuokran maksamiseen tai kunnossapitoon ei opiston omistaja muuten saa valtioapua, niin myös menot lämmityksestä ja valaistuksesta, opistokalustosta, opetusvälineistä ja käsikirjastosta ynnä opiston toimintaa koskevista ilmoituksista ja muista välttämättömistä painatuskuluista.

2 §. Alkavalle opistolle annetaan valtioapua kahtena ensimmäisenä vuotena puolet siitä, mitä kaksi vuotta toimineille opistoille suoritetaan. Kuitenkin voidaan rajaseudulla tai vähävaraisella paikkakunnalla toimivalle opistolle suorittaa avustusta alusta lähtien täysi määrä.

3 §. Valtioapua saa opisto seuraavilla ehdoilla:

1) että opisto on kunnan omistama tai kannattama taikka sen omistussuhteet muuten sellaiset, että ne ovat takeina opiston tarkoituksenmukaisesta toiminnasta ja sen omaisuuden tarkoituksensa säilymisestä;

2) että opiston huoneisto-olot on tyydyttävästi järjestetty;

3) että opiston käytettävänä on tarpeellinen kalusto sekä välttämättömät opetusvälineet ja käsikirjasto;

4) että opistolla on hyväksytty työohjelma ja ohjesääntö;

5) että opistossa annetaan opetusta luennoin ja harjoituksin etupäässä yhteiskunnallisissa ja taloudellisissa, mutta myös humanistisissa ja luonnontieteellisissä aineissa yleisen sivistyksen kohottamiseksi ja itseopiskeluharrastuksen herättämiseksi sekä kansalaiselämässä tarpeellisten taitojen saavuttamiseksi, ja että opetusta hoidetaan taidolla ja harrastuksella sekä opiskelijain ikäkauteen soveltuvain kasvatustieteellisten periaatteiden mukaan ilman puoluekiihoitusta;

6) että opisto toimii vuoden talvipuoliskolla pääasiallisesti iltaisin varsinaisen työpäivän päätyttyä, kestäen työkausi vähintään 26 viikkoa;

7) että opistossa harjoittaa opinnoita vähintään 16 vuotta täytäneitä sellainen määrä, että se kaksi vuotta toimineessa opistossa nousee vähintään kuuteenkymmeneen, ja ettei oppilasmäärä minäkään aineen opintoryhmässä ole alle kymmenen;

8) että opiston johtajan ja opettajain pätevyys on sellainen, kuin asetuksella säädetään, ja että heidän palkkansa ovat kohtuulliset;

9) että opisto on valtion tarkastuksen alainen; sekä

10) ettei opistoa ylläpidetä taloudellisen edun tavoittelemiseksi.

4 §. Jos opiston oppilasluku alenee niin, että kahden perättäisen vuoden keskimäärä on alle säädetyn määrän, alistakoon kouluhallitus valtioneuvoston harkittavaksi, onko ja missä määrin sille valtioapua edelleen annettava.

5 §. Tarkemmat määräykset tämän lain soveltamisesta annetaan asetuksella.

6 §. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1927.

48. Työaika keskeytymättömässä työssä.

Valtioneuvoston päätös Joulukuun 30 p:ltä 1926.

(Suomen as.-kok. 1926 : 347)

1 §. Lain 2 §:n säännöksistä poiketen saa kahdeksantoista vuotta täyttäneitä työntekijää säännöllisesti pitää satakuusikymmentäkahdeksan tuntia kolmen viikon aikana sellaisessa tämän pykälän 3 momentissa mainituissa tehtaissa tai niiden osissa esiintyvässä työssä, jota teknillisistä syistä on tehtävä läpi viikon kaikkien vuorokausien ja joka on järjestetty kolmeen säännöllisesti vaihtuvaan ja joka viikko muuttuvaan vuoroon.

Lain 5 §:n 1 momentin määräyksiä ei ole sovellettava työntekijöitä pidettäessä työssä, jota tämä pykälä koskee.

Tässä pykälässä tarkoitettuja töitä esiintyy tehtaitten lämmitys- ja voimakoneosastoilla sekä allaluetelluissa ja niihin verrattavissa tehdaslaitoksissa tai niiden osissa;

a) kaasu-, sähkö- ja vesijohtolaitoksissa;

b—d) —————

2 §. —————

3 §. Epätietoisissa tapauksissa tulee asianomaisten ammattientarkastusviranomaisten ratkaista, onko työtä pidettävä sellaisena, jota tässä päätöksessä tarkoitetaan, sekä saattaa päätöksensä asianomaisten tietoon otteella asiasta laadittavastaan pöytäkirjasta. Ammattientarkastusviranomaisten tässä suhteessa tekemät päätökset on niihin tyytymättömillä oikeus saattaa ammattientarkastuksesta elokuun 18 päivänä 1917 annetun asetuksen 6 §:ssä säädetyn ajan kuluessa sosialiministeriön tutkittaviksi.

4 §. Tämä päätös on voimassa 1927 vuoden tammikuun 1 päivästä alkaen saman vuoden loppuun.

49. Helsingin kaupungin teknillisten laitosten hallituksen sihteerin johtosääntö.

Teknillisten laitosten hallituksen vahvistama lokakuun 18 p:nä 1926.

Sihteerin tulee:

1) hallituksen määräämänä aikana olla tavattavissa hallituksen kansliassa;

2) tehdä pöytäkirja hallituksen kokouksissa ja laatia niissä päätetyt hallituksen kirjelmät sekä viimeistään viikon kuluessa kokouksesta toimittaa pöytäkirja ja kirjekonseptit hallituksen puheenjohtajan tarkistettaviksi;

3) valvoa, että tarkistetut kirjelmät viipymättä lähetetään;

4) toimittaa asianomaisille tarpeelliset pöytäkirjanotteet ja jäljennökset;

5) merkitä diariin hallituksen käsiteltäviksi tulleet asiat; sekä

6) eri korvauksesta korttirekisteriin merkitä hallituksen käsittelemät asiat.

50. Maksu kaupungin sairaankuljetusautomobiiliin käyttämisestä.

Terveystalokuntakunnan päätös Joulukuun 30 p:ltä 1926.

Jokaisesta kuljetuksesta kaupungin alueella suoritetaan, paitsi tapaturman sattuessa, jolloin maksua ei peritä, 30 markkaa, johon tulee, jos kuljetus on tapahtunut asemalta tai asemalle sekä yksityissairaalaan tai yksityissairaalasta, 20 markan lisämaksu, joten korkein maksu tulee olemaan 50 markkaa.

Jos lääkäri kiireellisissä tapauksissa katsoo sen tarpeelliseksi, voidaan auto antaa vähävaraisten käytettäväksi samoilla ehdoilla kuin kaupungin sairaankuljetusvaunut eli 5 markan maksusta. Maaseutumatkoja varten voidaan autoa käyttää ainoastaan terveydenhoitolautakunnan toimiston luvalla ja suoritetaan niistä 5 markkaa kilometriä kohti.

51. Ruskeasuo ja Nyäker nimisten alueiden liittäminen äänestysaluejakoon.

Maistraatin päätös marraskuun 25 p:ltä 1926 ja kaupunginvaltuuston päätös joulukuun 8 p:ltä 1926.

(Vrt. kunn. as.-kok. 1924 : 39)

Ruskeasuo ja Nyäker nimiset alueet on liitetty valtiollisten vaalien 34 äänestysalueeseen. Maistr. päätös, marrask. 25 p:ltä 1926.

Mainitut alueet on myös kunnallisissa vaaleissa luettava 34 äänestysalueeseen. Kaup. valt. päätös jouluk. 8 p:ltä 1926.

52. Muutokset palkkasääntöisten virkojen luokitteluun vuonna 1926.

A. Perustetut uudet virat.

N:o	Virasto tai laitos.	Virka.	Lukumäärä.	Kaup. valt. päätöksen		
				Palkkaluokka.	päivä-määrä.	voimaan-astumisen päiväm.
Päävirkoja.						
1	Kirjapainokoulu	Kirjapainoammatin opettaja	1	8	3.3	1.1.1926
2	"	Konepainatuksen opettaja	1	6	"	"
3	Nikkilän sairaala	Ylihoitajatar	1	6	17.3	"
4	"	Hoitajatar	2	5	"	"
5	Marian sairaala	Kiertävä sairaanhoitajatar	1	5	2.6	1.1.1927
6	Ulosottolaitos	Ylimääräinen ulosottomies	1	12	16.6	1.9.1926
7	"	Apulainen	1	9	"	"
8	Tuberkulosisairaala	Ylilääkäri	1	16	1.9	1.1.1927
9	Nikkilän sairaala	Alihoitajatar	4	2	"	"
10	"	Hoitaja	1	3	"	"
11	Marian sairaala	Sisätautien poliklinikan osastonhoitajatar (vrt. taulu B, n:o 1)	1	3	"	1.9.1926
12	Ryttylän koulukoti	Lastenhoitajatar	1	3	"	"
13	Maistraatti	Kirjaaja-apulainen	1	22	22.9	1.1.1927
14	Rahatoimikamarin kanslia	Avustava notaari	1	11	13.10	"
15	Maistraatti	Notaari (vrt. taulu B, n:o 5)	1	1	3.11	"
16	Kivelän sairaala	Alihoitajatar	6	2	"	"
17	Lastensuojelulautakunta	Lastenvalvoja	1	13	"	1.3.1927
18	Työväilytoimisto	Osastonhoitaja (naisos.)	1	7	17.11	1.1.1927
Sivuvirkoja.						
19	Kaupunginkirjasto	Käpylän haarakirjaston johtaja	1	8	17.3	"

B. Lakkautetut virat.

N:o	Virasto tai laitos.	Virka.	Lukumäärä.		Kaup. valt. päätöksen	
			Palkkaluokka.	päivä-määrä.	voimaan-astumisen päivä.	
		Päävirkoja.				
1	Marian sairaala	Sisätautien poliklinikan alihoidattajat (vrt. taulu A, n:o 11)	1	2	1.9	1.9.1926
2	Toivolan koulukoti	Lastenhoitajat	1	3	»	»
3	»	Puutarhuri	1	5	»	1.8.1926
4	Lastensuojelulautakunta	Nuorison huoltaja	1	9	3.11	1.3.1927
		Sivuvirkoja.				
5	Maistraatti	Notaari (vrt. taulu A, n:o 15)	2	4	3.11	1.1.1927